

מבחר עלונים

תצוה
שנת תש"פ

ר"ת	בעלזא	מוצ"ש	ער"ש	
06:59	06:37	06:18	05:05	ירושלים
06:56	06:34	06:20	05:20	בני ברק
06:57	06:35	06:19	05:11	חיפה
06:56	06:34	06:21	05:21	אשדוד
06:58	06:36	06:19	05:04	בית שמש
06:58	06:36	06:20	05:22	קרית גת
06:57	06:35	06:18	05:14	נוף הגליל

כסףסו ושירות נפגשים...

רח' אהלי יוסף 5, ירושלים 📍 שעות פתיחה: א-ה. 19-10 רצון, יום שישי 12-10
טל. 02-5337722 | פקס. 02-5383018 ✉️ g5337722@gmail.com

מארכפוט
דפוס דיגיטלי מהיר ומקצועי

כשכואב

מתפללים
גם עבור אחרים
שכואב להם

רק אחד שבאמת כואב לו, מבין ויודע

כמה חשוב להתפלל בכדי לזכות לרפואה

וזה בעצם כל הרעיון מאחורי המיזם המיוחד

קו התפילות

ולא לחינם כבר אמרו חז"ל

כל המתפלל בעד חברו הוא נענה תחילה

הרעיון פשוט מאוד:

אתם תתפללו עבור חולה אחר והוא יתפלל עבורכם

נא האשיכו
להתפלל עבור
השק אותו הנכח
אקבלים לפחות
30 יוק!

מאוחדים
יחד למען עם ישראל

לפני החיוץ הכינו את השק לתפילה

חייגו עכשיו ל'קו התפילות' ופעלו לפי ההוראות:

02-6325070

לפניות בנוגע לפעילות מאוחדים חייגו: 054-845-8815

המתנה המצליחה ביותר לפורים סט "מדות טיש"! מדות והליכות לאור הפרשה

גיליון מס' 396

פרשת תצוה-זכור, י"א באדר תש"פ

שבת טיש

מתוך סדרת ספרי "שבת טיש"

ספורים ואגדות פנינים ופרפראות מדות והליכות

פנינים

פרשת תצוה היא היחידה בספר שמות, שמשנה רבנו לא מזכיר בה, והיא נקראת בדרך-כלל בסמוך לז' באדר, שהוא יום הסתלקותו של משה רבנו. כדי לרמז על שמו. וכן מרמז שמו במנן פסוקי הפרשה שהוא ק"א, והסמן בסוף הפרשה לכך הוא מיכאל, ואף האותיות הנסתרות של משה, מ"ם ש"ן ה"א, הן במנן ק"א שהן בגימטריה מיכאל. (בשם הגר"א מוילנא)

אף תבת צוה של ואתה תצוה, מנינה ק"א במנן מיכאל. ומדוע לא הזכיר שמו של משה בפרשה? מפני שאמר 'מחני נא מספרך אשר כתבת', והרי בשנה רגילה יש נ"א שבתות ובקש משה 'מחני נ"א מכל נ"א הפרשות, אמר לו הקב"ה: "מ"י אשר חטא לי אמחננו מספרי", מ"י שבתות שאר שמך ורק באחת ישמט, זעתי לך נחה את העם, ל"ך בגימטריה נ', שבהן יהיה שמך. והנה ילך מלאכי ללך/ מלאכי אותיות מיכאל במנן ק"א, שבה מרמז משה גדלעיל. (כפתור ופרח)

ואתה תצוה (כו, כ) - תצוה ראשי תבות תורה צוה, ותבת צוה בגימטריה 101, לרמז לדברי חז"ל שאינו דומה מי ששונה פרקו מאה פעמים לשונה מאה פעמים ואחת. (צלח רכב)

ואתה בגימטריה בית, תצוה בגימטריה ראש שהיא ראשי תבות ראשון, אחרון, שלישי, הם שלשת בתי המקדש, והשני נקרא בחגי ג'דול יהיה כבוד הבית הזה האחרון" מלשון אחר, ובשלששתם יהיה המנורה מאירה. (שמחת אבא)

מובא במדרש: "למה נאמר ואתה תצוה, אתה ראש לנביאים", כדי ללמדנו את חשיבותו היתרה של משה רבנו שהוא המצוה הראשון ואב לנביאים. ורמז לזה, שהתבות ואתה תצוה בגימטריה ואתה ראש, וראש נביאים בגימטריה משה רבינו. וכן והוא יהיה אב לנביאים לקודמים לפני ולבאים אחריו, וכן קבל תורה מסיני, וכן מסר תרי"ג, וגם בראשית בגימטריה קבל תורה מסיני, וכן של נעליה מעל רגליה שנאמר למשה בתחלת נבואתו שאז בטל את הגשמיות שבו. (כפתור ופרח)

ספורים בפרשה

ואתה תצוה את בני ישראל ויקחו אליה (כו, כ)

אחד מראשי הקהל בעיר סלונים, היה ממנה על כספי הצבור ובחריצותו הצליח לגייס סכומים נכרים לצדקה, אולם מעולם לא הגיש דיווחשבון על ההכנסות וההוצאות. היו תושבי העיר מרננים אחריו, שאינו נוהג בישר בחלקת הפעות, ואף אינו מתנזר בעצמו מנטילת סכומים נכרים להוצאותיו הפרטיות. כשהגיעו הדברים לרבה של העיר, רבי איזיל חריף, אמר: "עסקן זה הוא ההפוך הנמור ממה רבנו. שכן משה היה אוסף נדבות להקמת המשכן, והיה נראה כאלו הוא אוסף לעצמו, שנאמר ואתה תצוה את בני ישראל ויקחו אליה, ואלו עסקן זה מתנהג להפך, אוסף כספים לעצמו, באמתלה שהם נועדו לצרכי צבור..."

שמן זית זה קתית למאור להעלות נר תמיד (שם)

רבי חיים מברייסק נפגש פעם עם ה"אמרי אמת" מגור, והשנים שקעו מיד בשיחה תורנית. הזכיר רבי חיים את המובא במדרש תנחומא: "אמר רבי חנינא סגן הכהנים, אני הייתי משמש בבית המקדש ומעשה נסים היו במנוחה, משקיו מליקים אותה בראש השנה לא היתה מתקפה עד שנה אחרת", ותמה: "מעודי התקשיתי בהבנת דברי המדרש הללו, שהרי מצוה להדליק את המנורה מדי יום, ואיך קמו בבית המקדש את המצוה אם המנורה דלקה כל השנה? נענה הרבי והשיב על-אתר תשובה קולעת: "הרי פסק הרמב"ם, שהנותר שמן לתוך נר דולק חייב משום מבעיה, נמצאו למדים אפוא, שאפשר לקום מצות הדלקה על-ידי הוספת שמן לנר דלוק, וכך היה במנוחת בית המקדש, הנרות דלקו כל השנה, אולם מדי ערב היו מוסיפים בה מעט שמן, ובכך היו מקימים מצות הדלקה".

ונשמע קולו בבוא אליהקדש לפני ה' (כח, לה)

רבי חיים מברייסק ראה פעם יהודי פשוט אחד, עומד בתפלה וזועק בקולי קולות, ראה רבי חיים שצעקוותיו אינן מקירות לבו אלא מן השפה ולחוז, ולאחר התפלה אמר לו: "במעילו של הכהן הגדול היו פעמונים, כדי ששבוא אל הקדש לשמע קולו. אך אלו היו הכהנים נוהגים כמוך וצווחים בתפלה, לשם מה היה צורך אפוא בפעמונים..."

ושחטה אתיהפר לפני ה' פתח אהל מועד (כט, יא)

ספר רבי יצחק איזיק מקורנא בשם חותנו רבי אברהם קורכי מפינטשוב, כי פעם אחת בא איש אחד אל הבעל-שם-טוב כדי לשאל בעצתו אם כדאי לו ללמד הלכות שחיטה ולשמש בשוחט ובודק, בקשו הבעל-שם-טוב לצאת עמו החוצה ואמר לו: "הבטנא על הגג שלי". הרים האיש את עיניו ונבהל לראות שם אדם עומד ליד ארבת העשן, כשפניו גידו והוא עומד ומשחזי אותו שוב ושוב. נבהל האיש מאד, והבעל-שם-טוב הסביר לו: "איש זה היה שוחט ובודק לפני כמה מאות שנים, והיה שוחט בסכין פגום בלי להבחין בפגמה, ועדין לא באה נשמתו לתקונה, עד שגזרו עליו לבוא אלי ולהראות לי סכין מלטש בהלכתו. וזה כבר שלש שנים שהוא עומד על גג ביתי, ועדין לא עלתה בידו ללטש סכין פראוי. ואתה רוצה להיות שוחט?" נבהל האיש לשמע הדברים והתחרט על בקשתו להיות שוחט.

היה היה

שמן זית זך פתית למאור להעלת נר תמיד

סוחר ממלח היה ר' משה־דוד מלובוב והוא ראה ברכה בעמלו. הוא נחן בחוש מסחרי מפתח וידע תמיד היכן להשקיע את כספו ולקצר את פרות ההצלחה. מדי תקופה היה עובר את גבול מדינתו ונוסע לעיר המסחר דנציג שבגרמניה, שם היה מתקים יריד מסחרי גדול, ובמהלכו היה מבצע עסקאות מצלחות ושב לביתו כשיסיו מלאים בשטרות ומצולצלים. מאנשי שלומו של רבי פינחס מקוריץ היה ר' משה־דוד, ומגדולי התומכים שעמדו לימיו הצדיק בכל עניני הצדקה הרבים שלו. פעמים רבות, כשהיה הצדיק זקוק לכסומים גדולים לצרכי צדקה, היו יוצאים שלווחיו לפקד את בתיהם של אנשי שלומו, וכאשר היו פוקדים את ביתו של ר' משה־דוד היה לו אותו יום ליום חג. השלוחים היו מתכבדים בביתו בסעודה של ממש, שכן שלווחיו של הרבי הרי הם כמותו, ולאחר מכן היה מרים את תרומתו הנדיבה בחפץ לב, ומעולם לא השיב את פניהם ריקם. מצוה נוספת הייתה לו לר' משה־דוד, ועליה שמר מכל משמר. מדי חודש, היה מפריש סכום נפרד מכספו למען בית הנכנסת הגדול שבניו לבוב, ואת כספו היה מקדיש להדלקת נר תמיד בבית הנכנסת, למען יוכלו באי שעריו, הלומדים והמתפללים, לעין בספריהם בכל עת, יום ולילה לא ישבתו. שמחה יתרה הייתה לו לר' משה־דוד להכנס בשעות־לא־שעות אל בית הנכנסת, ולהביט בערנה במתמידים שיושבים באישון לילה והוגים בתורה לאור הנרות שדלקו ללא הפוגה, מאותו שמן שהיה השמש רוכב בסכום הקבוע שהוא היה מעניק לו מדי חודש בחפץ לב.

כך עברו החודשים ונקפו השנים, והנה הגיע המועד הקבוע בו היו שלווחיו של הרבי יוצאים לאסוף את נדבות לבם של התומכים הקבועים במעשי החסד של הצדיק, בהרגלם התדפקו הגבאים על ביתו של ר' משה־דוד, ונדחמו לגלות כי בבית שזררת אוירה נכאה, תאניה ואניה. "מה ארע?" שאלו הגבאים בדאגה, ונחרדו לשמע כי ר' משה־דוד יצא לפני זמנ־מה מביתו, ועקבותיו נעלמו לבלי שוב. "במכתב האחרון", ספרו בני הבית, "כתב לנו האב, כי עומד הוא לעלות על ספינה שתביאהו למחוז חפצו, אך למרבה הצער נודע לנו, כי אותה ספינה טבעה בנהר וכל נוסעיה צללו תהומה". מאז יושבת בעלת הבית גלמודה ועזובה, ומכבה את בעל נעוריה שטבע ביס בעודו במיטב ימיו, כשהוא מותר אחריו את ביתו ומשפחתו כספינה הטרופה ביס. בקשי מצאו הגבאים מלות נחם, כדי להפיס את דעתם של בני הבית, ומתירו לשוב על עקבותיהם כדי לכשר לרבם על האסון המר שארע לנדיב המנוח. "לא יתכן בדבר הזה!" קרא רבי פינחס מקוריץ, לשמע הבשורה האיומה. "לא הייתי רושם את שמו של ר' משה־דוד ברשימת התומכים, אלו הייתי חש כי הוא כבר איננו בארץ החיים, ולבי אומר לי שהוא הצליח לצאת מהנהר ועתידי לשוב לביתו בקרוב". הגבאים הביטו זה בזה בהשתאות, אך ידעו כי מדברי הצדיק לא תפל שיערה ארצה ונבואתו לא תשוב ריקם.

לא עבר זמן רב, ואשתו של ר' משה־דוד הגיעה בעצמה לקוריץ וכשעמדה לפני הצדיק, פרצה בככי מר מתוך פאב עצור על האסון הגדול שארע עמה. לאחר שבכייה שבה קמעה, אורה אמץ ובקשה מרבי פינחס למצא לה פתח להתר להנשא שוב, שכן בניס קטנים לה בביתה הזקוקים לאב ומחנה. "הסי מלדבר כך", גער בה הרבי, וחזר שוב על דבריו כי הוא לא היה רושם את שם בעלה ברשימת הנדיבים, אלו באמת טבע ביס ועבר לעולם שבלו טוב. הוא שקע בהרהורים לזמן־מה, ולאחר מכן בקש מהאשה לשוב עליו פעבר שביע, ואז יררף אותה מה לעשות. לאחר שבעה ימים, חזרה האשה שוב ועמדה לפני הצדיק, ורבי פינחס החל לספר את קורותיו של בעלה הטובע, כקורא מתוך הספר הפתוח: "דעי לך, שבעלך ר' משה־דוד, נמצא עמנו בארץ החיים והוא בריא ושלם בגופו ובממונו, ובשעה זו הוא כבר עושה את דרכו אל ביתכם שבעיר לבוב. ומעשה שהיה כך היה. בשעה שהספינה התבקעה בהיותה בנהר, נפל גם בעלך אל תוך הים, אלא שמן השמים זמנו לו חבית אחת שהייתה טעונה באניה ונפלה הימנה בשעת הטביעה. החבית הייתה מלאה בשמן, ולכן היא צפה על פני המים ולא שקעה בפנים. בעלך הצליח לטפס על החבית וצף עמה עד שהגיע לחוף מבטחים אל הגדה השנייה של הנהר, אלא ששהגיעו לשם נקלע לתוך יער עבת וכל מצא את דרכו אל הדרך הסלולה. ימים ארבים עברו עליו באותו יער, אך הוא נצל מכל הסכנות הרבות בחסדי שמים, ובסופו של דבר הצליח לצאת מן היער, בעקבות שתי יונים צחורות שעפו בשמים והוא הלך בעקבותיהן עד שהגיע אל דרך המלך". "יודעת את מדוע נצל בעלך ממיתה משנה?" המשיך הרבי ואמר, "היה זה בזכות המצוה הגדולה שעשה בהזדקקת נר התמיד והמאור בבית הנכנסת הגדול שבעירכם. בזכות חביות השמן שגנרשבו בכספו והאירו ללומדי בית המדרש, לגללו לו מן השמים חבית שמן בנהר, ועמה הצליח לצאת בשלום מהטביעה, וזכות התורה שעליה נאמר 'כי נר מצוה ותורה אור', הגנה עליו להצילו מרדת שחת".

נקל לשער את שמחתה של האשה לשמע הבשורה המרעישה ודבריו המפלאים של הצדיק, והיא מהרה לשוב אל ביתה. דלת הבית נפתחה לפניה עלידי לא אחר מאשר הבעל האובד עצמו, והוא ספר את תלאותיו ואת נס הצלתו בדיק כפי שהרבי תאר. צדקותיו של ר' משה־דוד הכפלו עשרת מונים מאז הצלתו המפלאה, והוא המשיך לנדב את נר התמיד בבית המדרש כל ימיו.

מאורות

רבי אברהם מסוכטשוב, ה"אבני נזר" זצ"ל ליום ההולדת ר"א באדר־א' תר"ע

מגדולי אדמו"רי פולין ומגאוניה המפלגים. בנו של רבי נחום זאב בעל "אגרת אזוב", וחתנו של רבי מנחם מנדל מווצק שהיה רבו המבוקש והיה לו לאב ומורה דרך בתורה וחסידות. פנה ברבנות קהלות פרצ'וב, קרושניץ ונשלסק, ומשנת תרמ"ג מסוכטשוב ועל־שמה התפרסם. בנו יחידו ה"שם שמואל" מלא את מקומו, ומתלמידיו היו גאוני הדור הבא. שני ספריו הפכו לספרי יסוד בעולם התורה, "אגלי טל" על ל"ט מלאכות שבת, ו"ש"ת "אבני נזר" שבקעה פרקים. לקוטים מתורתיו נדפסו בידי נכדו בפרס "נאות הדשא", ותלדותיו נדפסו בידי תלמידיו בפרס "אביר הרועים". כל ימיו היה שקוע בתורה, וכששמע שאחיו הפסיד את כספו, אמר "מעשה יתחיל לעסק בתורה". עלי־אף שסבל מרדיפות רבות, מחל לרוחפיו והיה מתפלל לשלומם. פעם נסע לקרלסבד לצרכי רפואה ובשבת הראשונה ראה אדם אחד עומד בפתח חנותו וסניגריה בפיו. הביט בשלט שעל־גבי החנות וראה שכתוב בו השם אברהם והבין שהלה הוא יהודי. נגש אליו והוכיחו בכאב על שהוא מחלל שבת בפרהסיקה וקטר לו בקנאת ה' אשר בערה בו. קמה מהומה גדולה והשלטונות רצו להשליכו למאסר, אך כשנודע להם על אישיותו הגדולה, פטרוהו בשלום בקנס סמלי. כשעבר פעם ביער, ראהו שלשה נהרים מגוע האצלה שהיו שקועים במשחק השחקים וכנהו בלשון גנאי כטפש. נגש אליהם הרבי ובמחירי־הד הכניע אותם במשחק עד שקמו לכבודו בירתא כבוד ושם שמים התקדש.

יוסיף דעת

אחד משמות בגדי הכהונה היה החושן, ועליו שתי עשרה אבני מילואים עם שמות השבטים לזיכרון לפני ה'. גודל החושן היה זרת, שהוא חצי אמה כמרחק בין האגודל לזרת. רבנו בחיי מפרש, שעל־פי חמת הטבע כל האבנים היקרות שהן עיקריות ושורשיות אינן אלא שתיים עשרה, והן אבות לשאר האבנים. יהיו אבני החושן מעורפל, כמו שכתב אבן־עזרא: "אין לנו דרך בביור לדעת אבני המילואים". במשך הדורות ניסו רבים לזהות את אבני החושן והעלו השערות שונות ליהויים וצבעם של האבנים. 1. אודם לשבת ראובן מתורגמת כאבן בעלת צבע אדום, ומזהים אותה עם הסדר. הקרנליאן, או אבן החן ורבי שצבעה סגול. 2. הפטדה לשמעון מתורגמת לצבע ירוק, ומזהים אותה עם אבן הכרזולט, או הטופז שצבעה ירוק־צהוב. 3. הברקת לשבת לוי, מתורגמת עם אבן בעלת ברק ממשפחת הקורוץ שהוא המינרל השני הנפוץ ביותר בקרום כדור הארץ, וצבעו לבן. 4. הגופר לשבת יהודה מתורגם לאומרג או גרניט, וצבעו טורקיז בין כחול לירוק. 5. הספיר לשבת יששכר מוזהה כירושלמי בשם ספירינון, והיא מוזהה היום כאבן ספיר בעלת גוון כחול. 6. היהלום לשבת זבולון נותר בשמו גם היום, ומוזהה עם אבן קורוץ שקוף. 7. הלשם לשבת דן, היה גם שם עירו של השבט, ופירשוהו כענבר שנוצר משרף עצים בצבע תום, ויש מזהים אותו עם הסודליט בצבע כחול מלכותי. 8. השבו לשבת נפתלי מתורגם לטורקיז וכדוב, והוא מוזהה עם אבן האנט בצבע אפור. 9. האחלמה לשבת גד מתורגם לעין העגל, והוא מוזהה עם אבן האמתיטס בצבע סגול. 10. התרשיש לשבת אשר מתורגם לאבן הים, והוא מוזהה עם אבן האקוומרין שצבע כחול־ירוק עדין ככלי הים. 11. השומם לשבת יוסף מתורגם עם בורלא, ויש המזהים אותו עם אגס שחור. 12. השפה עם שבת בנימין מתורגם מגרגלית שבים, והמהר"ל כתב שגונוי דומים לאש. מזהים אותו עם אבן האופאל, שמשמעות שמו "בעל שניונים בצבע".

והאבנים תהיין על-שמות בני-ישראל

פניני אור החיים

מדברי האור החיים הקדוש על הפרשה

ויקחו אליהם - טעם אמרו אליהם יתבאר עליהם מה שאמרו במסכת שבת וזה לשונם, מחוץ לפרכת העדת עדות היא לכל באי עולם שהשכינה שורה בישראל. מאי עדות? אמר רב זה נר המעריב בו, והנה אמרו ז"ל ליצני הדור היו מתלוצצים על משה לומר, אפשר שהשכינה שורה על מעשה של משה וכו'. הרי כי לא היו מצדיקים אפלו מישראל שתשרה שכינה במשכן, וכפי זה הגם ששורתה שכינה ביום א' בניסן, עס-כל-זה אין זה סמן לתמידות שתקבע השכינה מקומה במשכן, אצל גגם נר המעריב היא עדות לכל באי עולם שהשכינה שורה בישראל, והוא מאמר ה' ויקחו אליהם, פרוש אליהם נוגע הדבר, כי בזה התחזק נבואתה שיכירו ויצדיקו נבואתה שהשכינה תשרה בתוכם כשיראו נס שיעשה בשמן המנוחה. ואולי כי לזה נתבונן באמרו ואתם תצוה, לומר שלא יחוש שלא יאמרו דבריו להיות הדבר תמוה שיידור אל עולין בתחתונים וכמו שכן היה, ואם תאמר מנין יצדיקו, ויקחו אליהם, פרוש דבר זה יש לך חזק והצדקת הדברים פנויה:

לרצון להם לפני ה' - צריך לדעת מה ענין יגידו שתי תבות אלו שבהם יהיה לרצון לפני ה', ואולי שיכוון באמרו קדש על ישראל, כאמרו קדש ישראל, והבת לה' ירצה כי פללות ישראל הנקראים קדש הם לה' השוקים דבוקים משעבדים, ולזה יהיה לרצון לפני ה' שיש לו רצון בישראל באמצעות הכתב, והוא סוד אני לדודי, ובהו יתעצה דודי לי:

אני ה' אלוקיכם - טעם שכפל לומר בן פעם שניה, אולי שנתפון לרבות אפלו בזמן שאין שכינתו בתוכנו, הוא ה' אלהינו ולו אנחנו:

דברי הימים

ב"ב באדר, הסתיימה בנייתו המחודשת של בית המקדש השני בימי הורדוס, עליו אמרו חז"ל שמי שלא ראה בנין הורדוס, לא ראה בנין נאה מימיו.

י"ב באדר הוא גם יום טוריינוס, שהיה מלך רומאי, וכשנמצאה בתו הרגומה, העלילו שונאי ישראל שהיהודים הרגוה והמלך ביקש לכלות את כל העם. באו שני האחים לוליאנוס ופפוס מהעיר לודקיא היא לוד, שהיו צדיקים גמורים, ואמרו למלך שהם הרגוה, ומסרו נפשם כדי להציל את כל העם. ועליהם נאמר שהרוגי לוד אין כל בריה יכולה לעמוד במחיצתו בנן עדו. זמן קצר לאחר מכן, באו חיילים מרומי והרגו את טוריינוס, והיתה בידי ה'.

ב"ד באדר נחגג יום ניקנור, לזכר הניצחון על ניקנור שר הצבא היווני, שהיה מניף את ידו על ירושלים ואמר 'מתי תפיל עיר זו לידו ואהרסנה'. וכשגברו החשמונאים על היוונים וניצחו אותם, תלו את ניקנור כנגד בית המקדש ואמרו "פה שדיבר בגאווה ויד שהונפה כנגד בית המקדש, תיעשה בהן נקמה".

י"ד באדר א' הם פורים קטן בשנה מעוברת ונוהגים בהם מקצת מנהגי שמחה, אין מתענים בהם ואין אומרים תחנון. רבנו יחיאל מפאריז היה עושה בהם סעודה גדולה, ויש שנהגו אף במשלוח מנות. מהירושלמי משמע שנס פורים חל בשנה מעוברת, והחח"ס סופר כתב שמשמע משם שחל באדר א'.

בט"ז באדר א' נתן כורש מלך פרס את הרשות לבנות את בית המקדש, אך הבנייה נעצרה במשך י"ח שנה. שנים רבות לאחר מכן, לאחר עליית נחמיה בן חכליה, החלו לבנות את עולמות ירושלים ביום זה, והבנייה הסתיימה ב"ב ימים.

סגלות ורחמינות הטביע הקב"ה באבנייחן יקרות וביחוד באבני החשן, כמו שכתב רבנו בחיי ש"אין לך כל אבן ואבן מן האבנים היקרות שלא תמשך בך עליונים, פענין שאמר בעשבים, אין לך עשב ועשב מלמטה שאין לו מזל למעלה". וכן כתב בעל "שלטי הגבורים", שהכתב הסגלי שנטע הקב"ה באבנים טובות, גדול יותר מכל הכחות הסגוליים הטמונים בצמחים ובשאר הנבראים.

פעם הגיע אדם אחד אל רבי יחזקאל שרגא משינובה, ובכבי מר תנה לפניו את צרתו הגדולה על בנן הקטן שחלה במחלה מסתורית וקשה, והרופאים נלאו למצוא לה תרופה. "הבה ואספר לך ספור נפלא", אמר הרבי לאיש שבא אליו, והלה הטה את אָזְנוֹ לשימיעת הספור. הגם שבלבו התמלא תמיהה מדוע הרבי מבקש לספר לו ספורים בשעה שבגנו נמצא על ערש דו"י. הספור עוסק בירשיו של אחד הנגידים במשפחת רוטשילד, שנודעה לשם ולתהלה בעשירותה המפלגת. לאחר פטירתו של העשיר, התפנסו בניו לחלקת הירושה הגדולה שהותיר, ולאחר דיון ודברים הגיעו לעמק השווה בכל הנכסים חוץ מחפץ אחד. היתה זו אבן יקרה מאד שהאריה באור יקרות, וכל מי שהיה רואה את האבן היה נדהם מיפיה הנדיר. נסו האחים להציג את האבן בפני סוחריו יהלומים כדי שיאמרו את מחירה, אולם פלם השיבו את פניהם ריקם, שכן מעולם לא נתקלו באבן בה יקרה.

לו לעצתנו תשמעו, אמרו הסוחרים, עליכם לפנות אל מלך תרכיה, שנחשב לממחה גדול לאבנים טובות וברשותו קים אסף גדול של אבנים נדירות. מיהסתם ירצה לרכש גם אבן נדירה זו ולצרפה לאוצרו הגדול, והוא ודאי יסכים לשלם עליה הון עתק". שמעו האחים לעצה הנבונה ונסעו פלם באחד עד העיר איסטנבול, בירת תרכיה. עלינקלה עלה בידם לקבל אשור בניסה לארמון המלך, ועוד בטרם הספיקו לפצות פה, ראה המלך את האבן היקרה שבידיהם, ובעיניו נצת פרק חמדה. הוא נטל את האבן לידי, הביט בה ממשכות ולא יכול היה להסתיר את התפעלותו מגדלה של האבן, מיפיה ומאור הנגוהות הבוהק ממנה. נכנס המלך למשא ומתן עם האחים, ונדהם לשמע את הסכום הגדול אותו דרשו בעבור האבן. גאותו של המלך הרקיעה שחקים, וכגאותו גאה גם פעסו שפעפע בקרבו כאש להבה, והוא נסה להתמקח עם האחים פשהו מציע סכום נמוך בהרבה, אך לשוא. האחים עמדו בעקשנות על שלהם, וכסוחרים ממלחים ומנסים ידעו, כי השתקקותו הגדולה של המלך לרכישת האבן היקרה, תביאהו בסופו של דבר לשלם כל סכום.

יצאו האחים מהארמון עם האבן בידיהם, פשהם בטוחים כי עד מהרה ישלח המלך לזמן אותם שוב לפניו ויבקש לרכש את האבן במחיר הגבוה. במסעם הגיעו האחים אל גבול המדינה וסרו ביניהם לאכסנייה שעליהם הדרך, כדי לטכס עצה ולחשב את דרכם. נסו האחים לשוחח ביניהם בנחת, אלא שקשה היה להם לשוחח בשקט, שכן בכי של תינוק נפר בקלל והפריע את מנוחתם. היה זה בנו של בעל האכסנייה, שחלה וקדח מחם. לשוא נסו בעל הבית ובני ביתו להרגיע את הילד, ואחד האחים מסר לילד את האבן היקרה כדי שישתעשע בה מעט. התחבולה הועילה, ולמרבית הפלא השתתק הילד חיש מהר, שחק באבן היקרה שעה ארבה, עד שתדרמה עזה נפלה עליו.

"אחים יקרים", אמר הגדול שבהם, "אין מנוס מאשר לשוב אל ארמון המלך ולהסכים למחיר שהוא הציב על האבן. בטוח הייתי שהמלך ירדף אחרינו ויסכים לכל מחיר שנדרש, אבל כנראה שכבודו יקר לו יותר מהאבן, ולכן לא נותרה בידנו הבררה אלא לשוב אליו". שאר האחים הנהגו בראשם בהספקה, ולאחר זמן-מה כבר עמדו האחים לפני המלך עם האבן בידיהם. "החלטנו לקבל את ההצעה שלך", אמר גדול האחים, והושיט למלך את האבן היקרה. ארשת של שביעות רצון התפרשה על פני המלך, אולם עד מהרה קדרו פניו. "באתם לרמות אותי? קרא בזעם, הרי אין זו האבן המקורית שהראיתם לי תחלה. החלפתם אותה באבן פשוטה, שדומה בחזוניתה לאבן היקרה!" הביטו האחים זה בזה בחסר הבנה ומחו בתקף: "חלילה וחס! לא החלפנו את האבן כלל ואיננו מבינים את דבריך". המשיך המלך לעמד על שלו וטען בתקף כי אבן פשוטה בידם, ואין לה כל ערך, ולעמדת זאת, גם האחים עמדו על שלהם וטענו שהאבן המקורית בידיהם. החל המלך לחקר את האחים על מעשיהם מאז יצאו מארמונו, והאחים ספרו לו על נסיעתם והאכסנייה בה שהו. באשר ספרו לו על הילד החולה שהשתעשע באבן, קרא המלך בתרועת נצחון: "עכשו הכל ברור ומחור. דעו לכם, שלא זו זו יש סגלה מיוחדת למחלה מסיימת. מסתבר אפוא, שאותו ילד שאב מהאבן את פחה והתרפא בזכותה, ועכשו אבדה האבן את כל סגלתה והיא שוה פרוטות מעטות".

בסימו את ספורו, אמר הרבי: "התברר אפוא, כי הקב"ה מסובב כל הסבות, גלגל את הענינים כדי שהאחים רוטשילד יגיעו לאותה אכסנייה עם האבן היקרה, ואותו ילד יתרפא בזכותה. ועתה, חזר לבינתך וצפה לישועת ה' בהרף עין". פקח היה האיש שבא אל הרבי, והוא הבין מיד כי ישועתו קרובה לבוא. ואכן, עם הגיעו לעירו נודע לו, כי רופא המלך שוהה אף הוא בעיר, ולאחר השתלכות הסכים הרופא לבקר את בנו. עלינקלה עלה בידו של הרופא לזהות את סבת חליו של הילד, ואף את התרופה המתאימה שלף מתיקו, ובחסדי ה' החלים הילד בזמן קצר בדרך גם. ♦

אם הפסוק שבראש פרשתנו: "להעלות נר תמיד", דרשו בספרים הקדושים על החשיבות של קביעות עתים לתורה שנקראת נר, שנאמר נר מצוה ותורה אור, וכפי שפרש רש"י שכל לילה ולילה נקרא תמיד, דהיינו שכל דבר שהוא קבוע ורצוף נקרא תמיד, וכן נקראו קרבנות התמיד, של שחר ושל בין הערבים, משום הקביעות שלהם מדי יום.

החת"ם סופר הגיע פעם לעיר וינה הפירה לצרכי הכלל, והתאכסן באחד המלונות שבגטו, וחד עם סוחר גדול שהיה ירא שמים ובר אורן. באותם ימים, היה הסוחר עסוק בעסקיו עד מעל ראשו ולא היה ספק בגידו לקבע עתים לתורה. הוכיחו החת"ם סופר על-ידי הסוחר הנמצל וטען, שבגעת שהוא יושב בביתו שלו ושואן הוא מקפיד מדי יום להגות בתורה, אלא שעכשיו הוא נמצא בדרכים, ומפני טרדות העסקים אין ביכולתו לקבע זמן ללמוד התורה. אמר לו החת"ם סופר: "בוא ואלמדך עצה טובה לכך מתוך דברי הפסוק 'ודברת עם בשבתך בביתך ובלכתך בדרך ובישבתך ובקומך', מצוה לקיים 'ודברת עם' בדברי תורה בכל יום תמיד 'בשבתך בביתך', אולם אם נמצא אתה 'בלכתך בדרך' מה תעשה? קים את המשך הפסוק 'בישבתך ובקומך', ולכל הפחות בלילה לפני השנה ובבקר מיד אחר הקימה, קבע עתים לתורה. אך פסוק בלא כלום אי אפשר, ואם תעוּבני יום - יומים אצטרף. ואם תתרגל לקבע עתים לתורה, יעשה ההרגל לך טבעי."

רבי אברהם אבולמוג' המדברסקי, מנאמניו ואנשי ביתו של ה"בית הפלו", מצא את פרנסתו מתניעות, אולם עשה את מלאכתו ערמי ותורתו קבע. עם נשואיו הודיע לאשתו, כי בזמן למודו צריכים להתייחס אליו כאילו איננו קיים בעולם כפשוטו, וכך צריך לענות לכל מי שיבוא לחפשו בשעה זו. ארע פעם וקצין גבוה במעלה בא לביתו בעניני מסחר, והוא עמד על שלו פי עליו להפגש עם בעל הבית בלי דחוי, ומאן לקבל את התשובה כי היה שקוע אז בלמודו. כשראה בעלת הבית כי חמתו של הקצין בוערת בקרבו, עד שהרים את קולו בצעקות, אצה אל בית המדרש כדי לקרוא לבעלה, אך הוא אמר לה: "אבוא לבית כבקשתי, אבל בטוהני שמעסקה זו לא ארויח פרוטה. שכן הדבר בא על השבון למוד התורה שלי". בולחיתו אף התבטא ואמר: "כי מספק הוא אם הלה אינו אלא היצר הרע בעצמו. ואמר שיש לבדוק את רגלי הקצין שבביתו כדי לראות אם רגליו אינן רגלי תרגול כפי שנאמר על השדים, ובפנותו לאשתו אמר: 'מעטת ואלית' אין לקרא לי מבית המדרש גם אם יבוא המלך כבבדוד ובעצמו, וגם אם יבוא - אני לא אבוא!"

אחד מתלמידיו ושיבתו של רבי אהרן קוטלר, החל לטיע לעסקיו של אביו שהיה סוחר באבנים טובות ומרגליות, אולם הקפיד יחד עם זאת לקבע עתים לתורה. לא היתה דעתו של רבי אהרן נוחה מזה, שכן הלה היה עדין צעיר ולמים ולכן היה עליו להמשיך להגות בתורה בכל היום בליו, עד שיהפך לבעל משפחה ואז יעמיל על עצמו את כל הפרנסה, וכאשר פגש פעם את תלמידו זה, אמר לו: "מה לך לבלות את זמנך בזוטות כאלו? עוד יתרו לך זמן רב בחיים כדי להתעסק עם פכים קטנים, ובינתיים הלא חבל על זמנך היקר, ומוטב שתלך ללמוד תורה ברציפות". התפעל התלמיד מדבריו של רבי אהרן, וחש כי באמת מביט הוא על אותו אבנים טובות כפכים קטנים, ואין להם שום חשיבות בעיניו לעמת למוד התורה.

רבי שלמן מוצפי, היה מגזונו ירושלים לאחר שעלה אליה מבודד. רבים השיב מעון וקדה נפלאה היתה לו, שעל-אף גדלותו החנכב על הפשוטים שביום היה מקרוב לתורה בנעם פיו. אחד מאלו שהתקרבו אליו, היה בתחלה רחוק מתורה ומצוות, ולאחר שרבי שלמן הביע בו את הניצוץ היהודי שבו והטעימו מצוה התורה, נעשה יהודי פשוט ומדקדק במצוות. הוא החל להתפלל פותיך, קבע עתים לתורה ונהג פירא שמים אמתי. עברו ימים לא רבים, והלה דמה בנפשנו כי כבר הגיע לתכלית השלמות וכא לרבו כדי לקבל ממנו דרך להגיע למדרגות רמות לתקון נשמתו. התבונן בו רבי שלמן ואמר: "הנה ואלמדך דרך נפלאה בעבודת ה', ואם תקימנה במסירות ובעקביות תהיה בן העולם הבא. מעתה ואילך קבע לך מדי יום ללמוד גמרא בעיון במשך בשעתים רצופות בלי להפסיק בהן". התפלא האיש על העצה, אך קים את הדבר כפי שהצטווה. עברו פשנתיים ימים, בהן הקפיד על קביעות העתים שבקבע לעצמו כהוראת רבו, ויום אחד התבטא ואמר: "רק עכשו ירדתי לסוף דעתו של מורי ורבי. רק בזכות הלמוד העקבי שלי מדי יום, גלית עד כמה רחוק אני מאותן מדרגות שדמית כי כבר הגעתי אליהן, ועד כמה יש לי עוד לעמל בנפשי לתקון נשמתו".

המשלוח נגמר הספר נשאר

שלבו את הסט המפואר 'מידות טיש' למשלוח מנות בלתי נשכח

הוצירה הנפלאה על מידות והלכות לאור הפרשה מאמרים ופיתגמים, משלים והלכות, מעשיות ח' לוספורי צדיקים

מטעם

ואתה תצוה את בני ישראל

תבט ואתה מטעם גרשים ואחר תבט תצוה ויש פסק. רמז יש כאן לבית המקדש השלישי שנקרא 'בית' שהוא כמנין ואתה, כפי שאמרו חז"ל לא כאברהם שנקראו לה, ולא כיצחק שנקראו שדה, אלא כיצחק שנקראו בית, ועל זה נאמר כאן להעלות נר תמיד. שבית המקדש השלישי לא יתקרב לעולם. ואתה תצוה מרמז על משה רבנו שהתפשטותו היא בכל דור ודור, ותצוה מלשון צוּמא, ואחר שני הגרשים של בתי המקדש הרמוזים בטעם הגרשים, יבוא המשיח שהוא בבחינת משה רבנו ויגאל את ישראל ואז תפסק הגלות, ולכן יש פסק אחר תבט תצוה. (מאמר חיים)

הקרב אליך אתי אהרן אחיך

התבות אהרן אחיך בטעם קדמא ואזלא, לרמז לדברי חז"ל שבשעה שצוה הקב"ה למשה לנאל את ישראל, אמר לו "שלה נא ביד תשכח", מפני שרצה לכבד את אהרן שהיה כבר מתנבא במצרים עד דחיותו בן שמונים שנה ולא רצה להכנס לתחומו. אמר לו הקב"ה, לא דיו לאהרן שאינו מצר עליה, אלא וראך ושמה בלבו. ואמר רבי שמעון בר יוחנאי, הלכ ששמה בגדלת אחיו יבוא וישמח וילבש אורים ותמים, ולכן מטעמות התבות בקדמא ואזלא, שבגלל שהקדים אהרן ויצא לקראת משה וזה להיותו הכולל. (מד הציב)

מדגש

שמות אבני החשן מניונו בפרשתנו כה: אדם, פתיה וברקת; נפה, ספיר ויהלם; לשם, שבו ואחלקם; תרשיש וששם וישפה. הטור האהרון נכתב בשני מהשאר, כי האבן האמצעית נכתבה ברא"ו החבור, ואלו שלשת הטורים האחרים נכתבו עלישי כללי לשון הקדש, שאין מותבים ורא"ו החבור במקל האמצעית בשלשה נושאים סמוכים. יש שכתבו שהסבה להטלת הרא"ו בשמה, היא כדי להפריד בין שתי האותיות שי"ו הסמוכות של תרשיש-ששם כדי שלא יקראו אותן דבוקות, כמובא בירושלמי שמקובלים המוציא להם ולא מוציא, בגלל האותיות הסמוכות העוקבים-מוציא. ובפרשת פקודי נאמר תרשיש שהם וישפה כלי האות ורא"ו, מפני שכבר הזכר כאן לתת רוח בין הדבקים. אך כבר מצאנו הרבה מלים עם אותיות מהרות כגון מרעמסס-סכתה, מיסמררה, ועוד.

ממלך

דעתו של רבי יוסף דב מבריסק, לא היתה נוחה מעריכת סגדות הלולא ברב עם ביום פטירת צדיקים, לרבות בו בארז יום הסתלקותו של משה רבנו שהוא יום תשנית צדיקים. פעם אמר: "לפני מתן תורה, כאשר היו בני ישראל עדין עמי הארצות ולא ידעו את התורה, נהגו ישראל כמנהג זה, וכאשר עלה משה רבנו לטל את הלוחות וסברו שהסתלק מן העולם, נאמר בהם וישב העם לאכל ושתו ויקמו לצחק וישעו הלולא והנחה. ואלו אחר מתן תורה, כשהיו כבר לומדי תורה, נהגו בפזרה ובשסתפק משה רבנו נאמר 'ויבנו בני ישראל אתימשה'..."

"שפה יהיה לפיו" - מכאן ילמד האדם להעמיד שפה ומחסום לפיו ולא יאמר מה שאינו צריך. וכן מצאנו בדברי חז"ל "מציאו נעול בידוע שיש שם אדם, מציאו פתוח בידוע שאין שם אדם". מי שפיו נעול תריחו בגדר אדם, ומי שפיו פתוח יצא מכלל זה". (היהודי הקדוש מפרסיסחא)

אגעדאנק

על פרשת השבוע

פרשת תצוה תש"פ

© כל הזכויות שמורות למו"ל. אין לקרוא בזמן התפילה וקריה"ת

בס"ד, בכל ענייני הגיליון ניתן לפנות לדוא"ל: agedank@gmail.com

ואתה תצוה (כו, כ)

פרשיות אלו גם נרמזות באותיות המלים "אשר כתבת": א - אתם נצבים, ש - שופטים, ר - ראה, כ - כי-תצא, ת - תצוה, ב - בראשית (הספר), ת - עקב תשמעון.

רמז נוסף: את המלה "מספרך" נתן לקרוא מספר כ'. הפרשה הכ' - העשרים - בתורה היא פרשת "תצוה", שכן בספר בראשית ישנן שתיים-עשרה פרשיות ובספר שמות הפרשה השמינית היא "תצוה", הרי לנו כי זו הפרשה העשרים מתחלת התורה.

(הגר"ש לוינשטיין)

ואתה תצוה (כו, כ)

הנה בפרשת תרומה למדנו על כלי המשכן, ארון מנורה ומזבח, קרשי המשכן והיריעות, חצר המשכן וקלעיו. אחר זאת אנו לומדים פרשת תצוה. תחילה אנו מצווים להביא שמן זית זך, ובאמת כבר נאמר בתחילת פרשת תרומה כשנמנו י"ג דברים להביא התרומה, 'שמן למאור' ופרש"י 'שמן זית זך להעלות נר תמיד'. וא"כ יש להבין מה כפל כאן ציווי מיוחד להביא שמן זית למאור?

והרשב"ם ומפרשי הפשט מיישבים דלעיל מדבר במצוה לפי שעה לצורך המשכן, וכאן הוא ציווי לכל הדורות לתת שמן למאור לכל שנה ושנה, לכן כפל ואמר 'ואתה תצוה'. כי לשון צוואה הוא לדורות.

כנודע המעשה דרבי מאיר שפירא שאמר שיתר בנקל למצוא נדיב לבנין הישיבה מהחזקת הישיבה, כי השמן היינו הלחם והחלב שלומדים תורה אוכלים ושותים, על זה קשה מאד למצוא נדיבים, כי הנדיב מעדיף לתרום בנין שיתנוסס שמו עליו, ולא על לחם שיהא נאכל ולא נשאר ממנו זכר. ואכן נסתלק רבי מאיר מעולמו על ענין זה. ואמר רבי מאיר 'ואתה תצוה את בני ישראל'. אכן בנית משכן שלם, אבל אתה עתיד לצוות את בני ישראל תמיד על השמן זית, כך אמר ה' למשה רבינו, בנית כבר בנין, אך על השמן הקבוע תצטרך עוד הרבה לבקש מבני ישראל...

ועשית בגדי קודש לאהרן אחיך לכבוד ולתפארת ואתה תדבר אל כל חכמי לב וגו' ועשו את בגדי אהרן לקדשו לכהנו לי (כח, א, ב)

המקראות שלפנינו מראים על הצורך והתועלת שבבגדי השרד בגדי הקודש הנעשים לאהרן הכהן הגדול מאחיו. אבל במבט ראשון נמצא בנקל את הסתירה שבין הכתוב הראשון לשני - בשעה שהכתוב הראשון מוכיח לנו כי בגדי הקודש נעשו לכהן לכבוד ולתפארת, בא הכתוב השני ומגלה כי בגדי הקודש נעשו לקדשו לכהנו לי, ולכאורה הם שני כתובים המכחישים זה את זה.

ובדרך צחות יש לפרש באופן זה, כי למשה רבינו ע"ה העניו מכל האדם, לו מותר לגלות את הסוד כי בין הטעמים השונים של בגדי הכהונה יש גם טעם של "כבוד ותפארת" - כבוד ותפארת דקדושה, גם אם הוא ידע כי כבוד ותפארת הם ערכים חשובים לצרכי גבוה אין חשש שיבוא הוא ויתבע כבוד ותפארת לצרכי חולין, כי רחוק הוא מהם כרחוק מזרח ממערב. אבל לאחרים - "חכמי לב" סתם, להם אסור לגלות רז זה, אסור להם לצרף מחשבת "כבוד ותפארת" במלאכת שמים, פן יבאו לידי טעות לרדוף אחר הכבוד גם במילי דעלמא וצרכי חולין, לכן נצטוה משה מפי הגבורה להגיד לחכמי לב שיעשו את הבגדים רק בכוונה עליונה זו "לקדשו לכהנו לי".

(אמרי דעת למהר"ם שפירא)

ועשית בגדי קודש לאהרן אחיך לכבוד ולתפארת ואתה תדבר אל כל חכמי לב וגו' ועשו את בגדי אהרן לקדשו לכהנו לי (כח, א, ב)

ועשית בגדי קודש לאהרן אחיך לכבוד ולתפארת ואתה תדבר אל כל חכמי לב אשר מלאתיו רוח חכמה ועשו את בגדי אהרן לקדשו לכהנו לי ויש לברר את שינוי הלשון שאצל הציווי למשה ועשית נאמר 'לכבוד ולתפארת' ואצל העושים במלאכת הבגדים לא אמר 'לכבוד ולתפארת'.

ונ"ל בזה לבאר בהקדם הכתוב במגילת אסתר ומרדכי ידע את כל אשר נעשה ויצא בתוך העיר ויזעק זעקה גדולה ומרה ואמרו "ר' זצ"ל הגה"צ דק"ק טשענגער אמר ע"ז דבר נחמד דהנה מרדכי לפי מדריגתו בצדקתו ובטחונו בה' לא נתפעל כלום מגזירת המן הרשע כי ה' בטוח בה' שירחם על כלל

כ' רמב"ן אתה בעצמך תצוה ולא ע"י אחר וכן ואתה תדבר אל כל חכמי לב, והנה אחז"ל [עירובין נ"ד ע"ב] סדר המשנה משה שנה לאהרן פרקו ושוב אהרן לזקניו ולישראל, והנה לא יתכן שאהרן עצמו יאמר לחכמי לב שיעשו לו לעצמו בגדים לכבוד ולתפארת, ע"כ הוצרך מרע"ה לדבר בעצמו אל חכמי לב, אך מ"ט שיצוה בעצמו מצות נרות, עכנלע"ד, שמרע"ה אמר להם בע"פ כל פלפול חז"ל בפסוק מחוץ לפרוכת העדות וכי לאורה הוא צריך והלא כל מ' שנה הלכו לאורו ופי' תוס' בפ' במה מדליקין דקאי על אהרן שהלכו לאורו שבזכותו ה' עמוד אש ע"ש ולא יתכן שאהרן יאמר כן בעצמו ע"כ ואתה תצוה ולא ע"י אחר.

(חתם סופר)

ואתה תצוה (כו, כ)

כתב בבעל הטורים "ואתה תצוה - לא הזכיר משה בזה הסדר, מה שאין כן בכל החומש, שמשעה שנולד משה אין סדר שלא הזכיר בה. והטעם משום שאמר מחני נא מספרך אשר כתבת (להלן לב, לב) וקללת חכם אפילו על תנאי באה, ונתקיים בזה". (וכבר מובא בזוהר הק' פר' פנחס).

בשם הגר"א מובא, שלכן מרומז ענין זה דוקא בפרשת תצוה כיון שתמיד חל ז' אדר בפרשה זו. וכרמזו לזה נעדר שמו של משה רבינו מהפרשה.

לכאורה יש להבין למה נענש משה שבעת שחל ההילולא שלו לא יוזכר שמו בתורה? והן אמנם שקללת חכם אפי' על תנאי באה, אבל ישנם עוד הרבה פרשיות בתורה, ומדוע דייקא בשבוע שחל בו ז' אדר לא מזכר שמו? הרי ידוע שדייקא ביום ההילולא יש עניין להזכיר שמו. ויתכן לומר בדרך אפשר שאין הרי אין זה עונש גמור, אלא כתוצאה ממה שמסר נפשו עבור כלל ישראל, ואמר "מחני נא מספרך", ובכך, הרי זכות היא בשביל משה שלא יוזכר שמו על ענין מסירות נפש לכלל ישראל, ודייקא ביום ההילולא שלו, מתעורר עי"ז מסירות נפשו של משה רבינו מהימנא עבור צאן מרעיתו. (ציוני תורה)

בנוסף, משה רבינו נרמז בפרשה זו: בפרשה ישנם מאה ואחד פסוקים ומלוי אותיות השם "משה" גם הוא עולה למנין מאה ואחד, שכן המלוי של האות מ' הנו מ' [ארבעים]; המלוי של האות ש' הנו י' נ' [ששים]; ושל האות ה' - א' [אחד], סך הכל - מאה ואחת. כלומר: הנסתר של משה רבינו הוא מאה ואחת, ובפרשה זו משה רבינו נסתר!

ומוסיף ה"חנות התורה": במדרש (ילקוט שמעוני) על ספר יהושע (פרק ה) כתוב, שכאשר אמר הקב"ה שהוא שולח לו את המלאך, והכוונה למלאך מיכאל, טרב משה רבינו לקבלו. מדוע? "אם אין פניך הולכים עמנו אל תעלנו מזה" (שמות לג, טו).

עד מתי משה רבינו דחה את המלאך? עד ימי יהושע, שאז בא המלאך ואמר "עתה באתי" (יהושע ה, ד).

נמצא אפוא, שכשיש את משה - אין את מיכאל וכשיש את מיכאל - אין את משה; והוא הדין כשאין את משה בפרשה, יש את מיכאל בפרשה. היכן? מנין פסוקי הפרשה, שהוא מאה ואחד, עולה בגימטריה "מיכאל"...

ובשם האדמו"ר ה"בית ישראל" מגור מובא: משה רבינו אמר "מחני נא מספרך", וקללת חכם אפילו על תנאי היא באה, לכן היה הכרח למחוק אותו.

אבל הקב"ה אהב את משה וכביכול היה קשה לו למחוק את שמו מספר התורה, ולכן דחה זאת משבוע לשבוע. הגיעה פרשת ויקהל, אחר כך פקודי, המתין לויקרא, צו, שמיני וכו' - עד שהגיע לפרשת תצוה בשנה שלאחר מכן. אז אמר הקב"ה: אי אפשר להמשיך ולדחות לשבוע הבא כי הגענו שוב לפרשת כי תשא ועדין לא מחקתי את שמו - אעשה זאת בפרשה זו, פרשת תצוה.

והנה, מספר הפרשיות שמשה אינו מופיע בהן הוא שמונה-עשרה: שתיים-עשרה פרשיות של ספר בראשית, וכן שש פרשיות נוספות: "תצוה", "עקב", "ראה", "שופטים", "כי תצא", נצבים". והדבר נרמז במלים "מחני נא מספרך אשר כתבת" המונות שמונה-עשרה אותיות, כנגד שמונה-עשרה הפרשיות שנמחה שמו מהן.

ישראל, ובכל דוד דוד עומדים עלינו שונאי ישראל לכלותינו ח"ו והקב"ה מצילנו מידים יען שבעת צרה ר"ל שבים לה' בכל לבבם אך חשש אולי אם ידבר על לב ישראל שלא יפחדו כולם, כי יבוטל הגזירה, יבטחו על דבריו ולא יעשו תשובה. לכן כלפי חוץ עשה עצמו כאלו הוא דואג ומיצר על הגזירה, וזהו כוונת הכתוב ומרדכי ידע את כל אשר נעשה פי' שידע מהגזירה ובטוח הי' שיבוטל, אך ויצא בתוך העיר בין ישראל אז ויזעק זעקה גדולה ומרה למען יעלה בלבם מורא וישובו אל ה'.

והנה בבגדי כהונה הי' סגולה טובה לישראל שהיו מכפרים על כמה עונות כדאיתא גמ' זבחים פ' ח' למה נסמכה פ' קרבנות לפ' פרה אדומה וכו' לומר לך מה קרבנות מכפרין אף בגדי כהונה מכפרין, ופרט שם כמה וכמה חטאים שבגדי כהונה מכפרין. והנה הגם שהוא טובה גדולה אבל הפרסום בזה להמון עם יכול לגרוס הזיק גדול כי לא ישמרו עצמם מן החטא, ואם יחטאו לא ישובו, בחשבם הלא על זה יש בגדי כהונה שמכפרים, אבל להצדיקים שלבם שלם עם ה' בודאי לא יזיק אם ידעו סגולות הבגדים כי ישישו כעל גיל בחמלת ה' גם על החוטאים להיות להם כפרה מבגדי כהונה, ומעתה יבואר היטב הכתוב ב"ה ועשית בגדי קדש לאהרן אחיך לכבוד ולתפארת פי' שהמון העם ידמו שבגדי כהונה לא נעשו רק לכבוד ולתפארת אבל ואתה תדבר אל כל חכמי לב מי שלבם שלם עם ה' ועשו את בגדי אהרן לקדשו ולכהנו לי פי' שהם יעשו בעבור ה' כדי שיכפר עי"ז על בני ישראל.

ופתחת עליו פתוחי חתם קדש לה' (כח, לו)

הגמ' במסכת תענית אורת שינן ג' מפתחות שלא נמסרים לשליח (יחד) והם אך ורק בידי הקב"ה: חיה (-יולדת), תחיית המתים, מטר. ואמר הגאון מוילנא דבר זה רמזו כאן בפסוק: "פתוחי חתם - המפתחות של חיה ת'חיית המתים ומ'טר "קדש לה'" הם אך ורק בידי הקב"ה. (אהל מועד)

ופעמוני זהב בתוכם סביב (כח, לד).

פרש"י זי"גין עם ענבלים שבתוכם, בין שני רימונים פעמון אחד ודבוק ותלוי בשולי המעיל. וזהו פעמון רומון פעמון רומון, פעמון אחד בין שני רימונים, רמז למה שאמרו חז"ל (מגילה יח) "מלה בסלע משתוקא בתרין". כי הפעמון כיפר על חטא לשון הרע, על הדיבורים המיותרים, ולכן תלו את הפעמון המצלצל בין שני רימונים השותקים.

והיה פי ראשו בתוכו (כח, לב)

ובתרגום אונקלוס פירש "כפול לגויה" בא לרמז על מה שאמרו בש"ע או"ח ס"ב שיש לדקדק שלא לילך בחלוק הפוך כי על ידי זה אין התפילה נשמעת, ובזה יבואר סמיכות הכתובים כאשר יהיה "פי ראשו לתוכו" שתהיה הכפל של הבגד לבפנים אז "ונשמע קולו בבואו אל הקודש" אז תהיה תפילתו נשמעת. (ילקוט האורים)

מאוצרות המגידים

ויקחו אליך שמן זית זך כתית למאור להעלת נר תמיד (כז, כ)

כתב בש"ך על התורה: "עוד רמז כתיית. לומר שהתורה אינה נקנית אלא בדוחק ובצער ובעיון רב, ואז הוא מוצא בה אור גדול, וזהו למאור להעלות, שעולה ומבין דבר מתוך דבר, אבל בלא עיון וטורח לא, כמו שאמרו ז"ל (מגילה ו' ע"ב) לא יגעת ומצאת אל תאמין, כי זה שמצאת ובה לך בלא טורח כשתעניין בו תמצא שאין בו טעם, אבל יגעת ומצאת תאמין, וכן אמר שלמה (משלי ב', ד') אם תבקשנה ככסף וכמטמונים תחפשנה אז תבין, אבל בלא טורח לא יבין. או על דרך מליצה רבים אומרים מי יראנו טוב (תהלים ד', ז') שהיא התורה שנאמר (שם קי"ט, ע"ב) טוב לי תורת פיך, ומתאוין לה אבל בלא טורח, זהו נסה עלינו אור פניך שיהיה על דרך נס, זהו נסה, לזה אמר זית, כמו הזית שאחר שכותשין אותו מוציאין ממנו דבר המאיר לעולם כן תלמיד חכם צריך לכתת את עצמו, זהו כתיית למאור באור החיים לעלות ולראות באור העליון".

כ"ק הגה"ק בעל ה"שפע חיים" מצאנו זי"ע דרש פעם מעניין זה שהתלמיד חכם יכול לגדול אך ורק אם מכתת עצמו ומונע מעצמו תענוגי עוה"ז, וסיפר שתי עובדות על גדלותם של הצדיקים שכבר לא הרגישו כלל טעם באוכל: בהיותו ילד קטן נתנה לי פעם אמי ע"ה לאכול מאכל מסוים, ואמרתי לה שאיני אוהב מאכל זה. כ"ק אבי מורי זי"ע שמע את דברי וחרה לו מאד, והוכיחי על שאני מדבר כך, ואמר לי: אני איני יודע כלל על מאכל אם הוא טוב או רע, פעם אחת הביאו לפני מרק לאכול וכשאכלתי עלה באפי קצת ריח של נפט, ובכל זאת המשכתי לאכול. לאחר שסיימתי החיליתי להקיא ולא ידעו מה קרה, עד שבדקו ומצאו שקערת המרק לא היתה מלאה, ובני הבית שביקשו להוסיף עוד מרק שפכו בטעות לתוך הקערה מצלוחית הנפט שעמדה בסמוך. הרי לנו שאבי מורי זי"ע לא הרגיש שום חילוק בין מרק לנפט כי אם בריח בלבד. סיפור זה שמעתי גם מאמי ע"ה.

וידוע המעשה שנדפס על זקה"ק בעל ישמח משה זי"ע (ראה תהלה למשה הנדפס בראש ספר ישמח משה חלק ג) שהיה דרכו בקודש ללמוד כ"ד שיעורים בכל יום, ולא היה סועד את לבו עד שסיים את חוק לימודו בשעה מאוחרת אחר חצות הלילה, שאז בדרך כלל היתה זקנתי הרבנית ע"ה מביאה לו את ארוחתו. פעם אחת ביקשה הרבנית לעלות על יצועה, והכינה את המרק

(ש"ך על התורה - שפע חיים)

הגאון רבי זאב איידלמן זצ"ל היה מספר ספור מופלא שאביו היה עד לו: הגאון רבי משה סוקולובסקי זצ"ל, בעל ה'אמרי משה', נוהג היה להסתגר בחדרו וללמוד שם בשקידה עצומה, שעות רבות יכול היה ללמוד שם ברציפות, מבלי שיפריעו לו לעסוק במשועש חיוו.

יום אחד אירע שרעייתו הרבנית הייתה צריכה אותו בדחופות, באין ברירה היא דפקה על דלת חדרו, אך הוא לא פתח, בלבה חשבה שבוודאי הוא נרדם, ולכן דפקה יותר חזק בתקוה שדפיקותיה יעירו אותו משנתו. לאחר שגם הדפיקות החזקות לא הועילו, החלו מנקרות מחשבות בלבה: 'מי יודע? אולי קרה לו משהו? אולי אינו חש בטוב?' משגבר חששה קראה לאביה. גם האב ניסה לדפוק בידו ובעזרת פטישים, אך כל ניסיונותיהם להעירו משנתו לא צלחו, או אז החליטו כי מקרה של פיקוח נפש הוא, וחייבים לקרוא לפורץ דלתות מקצועי כדי שיפתח את הדלת, ויצילו את רבי משה מהסכנה שאולי הוא שרוי בה...

חשוב לציין - הסביר רבי זאב איידלמן - שהמנעולים של ימיהם לא היו כמנעולים של ימינו שבסיבוב מקצועי של הפורץ הדלת נפתחת, פעולת הפורצים של הימים ההם פשוט ניסור הדלת לחתיכות. ואכן הפורץ החל במלאכת ניסור הדלת, כאשר בחוץ מחכים רופאים ואנשי הצלה, כדי שיוכלו להעניק עזרה ראשונה לרבי משה, תיכף ומיד כאשר הדלת תיפתח.

והנה לאחר שנפער חור גדול בדלת אצו במהירות אנשי הצלה, רעייתו, חמיו ואנשים נוספים שהיו עדים לדרמה הגדולה, ולתדהמתם רבי משה ישב בחדר בשלווה וברוגע כשכל כולו שקוע בלימוד, כאשר התמלא החדר באנשים, הגביה רבי משה את ראשו, הביט סביבו ושאל: "איך נכנסתם הלא הדלת הייתה נעולה!?!..."

הבולשביקים אסרו על היהודים ללמוד תורה, ואף סגרו את תלמודי התורה של הילדים, והם נאלצו ללמוד בהיחבא, הם היו נודדים ממקום למקום לבל יתפסו אותם השוטרים.

יום אחד שוטר גילה את מקום המסתור של ילדי בריסק, הוא נכנס לשם, תפס את אחד מהילדים וניסה למשוך אותו החוצה, ולעצור אותו בעוון לימוד תורה, המלמד שהיה שקוע בלימוד, בתחילה לא שם לב למתרחש, אך כאשר גברו הקולות הוא ראה שהשוטר מנסה למשוך החוצה את אחד הילדים, המלמד קם בחמת זעם, ניגש אל השוטר הכה בו כמה מכות נמרצות וקרא לעברו: "חצוף!! מנוול!!!"

השוטר נבהל כנראה מאומץ לבו של המלמד, הוא הרי לא היה מורגל בכך כלל, כי ברוסיה לצעוק על שוטר ועוד להכותו היה עונש מוות מידי ללא משפט, ומרוב בהלה עזב את הילד וברח מהמקום. הילדים ניצלו את מנוסתו ומיהרו לשוב אל ביתם...

ילדי רבי חיים מבריסק זצ"ל למדו אף הם אצל המלמד, ולמחרת שאל אותו רבי חיים: "אכן נס גדול היה לך ולילדים, אך איך העזת לעשות כך לשוטר? איך לא פחדת?", השיב לו המלמד הצדיק: "כנראה שהרב לא שמע מה שהיה, היינו באמצע התוספות, ממש באמצע, ובדיוק אז אותו שייגי נכנס פנימה, חוצפה שכזאת להפריע באמצע התוספות!?!"

ועשית את מעיל האפוד כליל תכלת: (כח, לא)

בפרשה זו אנו מוצאים שני דברים המכפרים על חטא לשון הרע, מעיל וקטורת. והוא מדברי הגמרא (ערכין טז, א) "אמר ר' ענני בר ששון למה נסמכה פרשת בגדי כהונה לפרשת קרבנות? (וכתב רש"י: "בפרשת ואתה תצוה") לומר לך: מה קרבנות מכפרין, אף בגדי כהונה מכפרין וכו', מעיל מכפר על לשון הרע, אמר הקדוש ברוך הוא: יבא דבר שבקול, ויכפר על מעשה הקול, ציץ מכפר וכו' ותנא דבי רבי ישמעאל על מה קטורת מכפרת? על לשון הרע, אמר הקדוש ברוך הוא: יבא דבר שבחשאי ויכפר על מעשה חשאי, וכו' קשיא לשון הרע אלשון הרע? וכו' לא קשיא: הא בצינעא הא בפרהסיא" שהמעיל מכפר על לשה"ר שנאמרה בקול והקטורת מכפרת על לשה"ר שנאמר

אם אתה רוצה להאיר באורה של תורה כמו שכתוב "ליהודים היתה אורה ושמחה וששון יקר, - אורה זו תורה" (מגילה דף ט"ז) כתיב - תכתב את עצמך על דברי תורה.

אספר לכם משל.

יהודי שאל פעם את הרבי מקוצק:

למה הרבי לא יוצא בעולם להציל נפשות, הרי יש הרבה מה לעשות? מדוע הרבי נשאר בתוך ביתו פנימה, נכון, החסידים באים לבית מדרשו והרבי מדבר לפניהם דברי תורה עמוקים, אבל מדוע אינו יוצא על פני העולם?!

אמר לו הרבי מקוצק זי"ע, אמשול לכם משל, למה הדבר דומה:

בבית האסורים נחבשו שלושה אנשים עשירים. הושיבו אותם בבור חשוך וקטן, ומי שידוע, בימים ההם, אין לתאר את העינויים שהיו מנת חלקם של אסירי מלכות.

שניים מהם היו פקחים, בעלי דעת. השלישי היה גולם - ללא שכל.

הסוהרים הורידו להם אוכל לבור. האחד הזה, שהיה 'בטלן' גדול ללא קמצוץ דעת, לא הסתדר עם עצמו - לא מצא את האוכל ואת הכף, ובדרך כלל בעקבות החושך הנורא ששרר בבור לא מצא אפילו את פיו להכניס בו את האוכל, אבדו לו חפצים, נפלו לו המאכלים וכו'. השני, החכם, ריחם עליו וסייע בידו רבות: לקח את ידו הכניס בה אוכל, אח"כ סייע לו להעביר את האוכל מהיד לפה וכו', כך פעמים רבות מידי יום - התייגע להדריכו להסתובב לימין ולשמאל, לעמוד ולשכב.

אבל השלישי, כאילו עמד מן הצד. לא סייע בידו מאומה.

יום אחד פנה השני לשלישי, ושאל אותו בתמימה: "אנו סובלים יחד כאן בבור, ואתה ודאי מבחין איך אני מתאמץ על הגולם הזה פעמים רבות ביום - עד שהוא מצליח להתקדם, מדוע אינך מסייע לפעילות שלי כלום, למה תעמוד מהצד?"

השיב לו השלישי, בא אגלה לך:

אנו נמצאים בחשכה. חשוך בבור. וכאשר החושך שורר ולא רואים מאומה, אתה והוא מתייגעים כמעט לריק, הנך משקיע בו מאמצים ללמד אותו איך לאכול ואיך לזוז וכפי הנראה לא תגמר איתו לעולם, כי כבר כמה שבועות שאתה מתאמץ והוא עדיין לא למד כלום... אך אני, כמו שאתה שומע, בשעות שאתה עוסק איתו, חופר בקיר חור, קודח באצבעותי חור. כאשר החור יהיה עמוד - יכנס אור לבור, יחדרו פנימה קרני שמש מועטות, מעט מן האור ידחה הרבה מהחושך, ואז ממילא הוא יראה, וכבר לא יצטרך לא לך ולא לי. הוא יידע בעצמו איך לשתות ולאכול, וגמרנו.

הבנתם? פלאי פלאים.

"ליהודים היתה אורה ושמחה וששון יקר" - הדבר הראשון? "אורה זו תורה" לקדוח ולהכניס אור, אם יש תורה, נכנס אור, ומשם ואילך יש כבר את הכל: שמחה, ששון ויקר. כי חודר באדם פנימה - אור!

ואיך תאיר לך את האור, כיצד קודחים להכניס אור מהתורה? "כתיב למאור" - כתתו עצמכם על דברי תורה" הפשוטות היא - להתייגע בעמל התורה "לעסוק בדברי תורה".

מאתיים "אני"

מרומו כאן עוד "כתתו עצמכם" - תכתב את עצמיותך, את האני, תכניע את הקאווה. התורה אינה סובלת מי שלא נכנע - תשליך את האני שלך לאשפה! כאשר אתה לומד תורה תבטל את האנוכיות שלך.

תלמיד חכם, בעל חוש הבחנה מיוחד, פיקח היודע לבחון אנשים, לחש באוזניו. כי פעם חידד את מוחו, והציב לעצמו מטרה לבחון את כל האנשים שמשוחח איתם - ולא היה איש מאלו ששוחח איתם, שלא שמע ממנו שלושים פעמים "אני": אני אכלתי, אני אמרתי לך, אני, אני, מאות פעמים ביום! "אני"! ואנו הרי יודעים מה נותר מה האני הזה בסוף ימיו, רימה ותולעה, כן, "ולאן אתה הולך, למקום רימה ותולעה":

יהודי פלוני סיפר לי כי הוא נולד לפני חמש שנים, לא לידת הגוף אלא לידת האדם - שב בתשובה. אך התאונן באוזניו, וכה אמר: "בשנה הראשונה, שנה וחצי או שנתיים להתחזקותי, הייתה לי סיעתא דשמיא באופן נורא ממש, בכל פניה, בכל תנועותי - בדרך החדשה קיבלתי סיוע מהשמים - שפכו עלי עזרא, אבל אחר כך, התחלתי לאבד, כבר לא ניתן סיוע כמו שהיה. מה קרה? למה זה קרה לי? שאל.

השבתי לו.

כתוב בקהלת "ולא לחכמים לחם וגם לא לנבונים עושר וגם לא לידועים חן" (קהלת פ"ט) הפשט הפשוט שהחכם לא משיג לחם יותר מהטיפש, עשירים רבים אינם חכמים, כי לא החכמה מביאה את הלחם היומיומי.

שאל הרבי מקוצק: בסדר, הלחם לא מגיע דרך החכמה אבל למה הוזכרו רק החכמים, וכי דוקא לחכמים אין לחם.

מבאר הרבי מקוצק: כן, כן, דוקא הם המפסידים, להם לא מכינים. למה מדוע? כי אומרים לו "לחכם", אתה חכם גדול, לך תחפש בעצמך, אתה הרי כביכול, יודע להסתדר לבד, בבקשה!

בחשאי. יש להבין, למה מכפרים המעיל והקטורת דייקא על לשון הרע וכי משום שמשמיע קול או שנעשה בחשאי כבר יכפר עליהם?

בכלי יקר בפרשת תצוה כתב לבאר הטעם: "לפי שהמעיל מכפר על לשון הרע ע"כ היה כולו תכלת, כי תכלת דומה לים, וע"י התכלת יסתכל בים וממנו יראה וכן יעשה. כי בים נאמר (איוב לח י"א) ואשבור עליו חקי ואשים בריח ודלתים, ואומר עד פה תבא ולא תוסיף וגו'. דהיינו שהקב"ה שם גבול לים שלא ישטוף את העולם בגליו, וכך נתן הקב"ה אל הלשון חומה ובריח כמ"ש רז"ל (ערכין טו ע"ב) ולא עוד אלא שהקפתי לך שני חומות אחת של עצם (השיניים) ואחת של בשר (הלחיים) ומה יתן ומה יוסיף לך שמירה לשון רמיה, כי יצא לחוץ ידבר ישלח חץ שחוט לשונו לכל ד' רוחות העולם ויעבור בריח ודלתים, שהאדם המדבר לשה"י פורץ את הגדר ששם הקב"ה ללשונו, והיה מן הראוי שילמד האדם מן הים אשר אינו עובר דלתים ובריח ואינו פורץ גדרו, וזהו טעם התכלת שדומה לים כי בהסתכלו בתכלת יהיה נזכר אל הים שדומה לו בצבע וממילא יתבונן אז במעשה הים וממנו יראה וכן יעשה.

ובענין הקטורת אפשר לבאר בהקדם דברי החתם סופר (דרשות חת"ס ח"ב עמ' שע"ו):

הגמרא (סנהדרין קיג) אומרת שאחאב בהתווכחו עם אליהו הנביא ז"ל אמר: משה רבך אמר וחרה אף ה' ולא יהיה מטר, והא הוא גברא (אחאב) העמיד ע"ז על כל תלם ותלם בא"י ואפ"ה אתא מטרא בזמני! וע"ז נשבע אליהו "אם יהי טל ומטר כי אם לפי דברי". ואכן נעצרו הגשמים למשך ג' שנים, עד שלבסוף א"ל הקב"ה לאליהו "הראה אל אחאב ואתנה מטר ע"פ האדמה", ואז הלך אליהו הנביא וקבץ את כל ישראל אל הר הכרמל, וקידש שם שמים ברבים, והתפלל ועלה "עב קטנה ככף איש", ואתא מטרא.

ויש לדקדק טובא, א. הא שפיר קאמר אחאב שלא עלתה עליו קללתו של מרע"ה, ומה תירץ לו אליהו ע"ז? ב. ועוד, מה לשון "כ"א לפי דברי"? ג. ותו, מכיון שא"ל הקב"ה שרצונו לתת מטר, מ"ט התחכם וקבץ תחלה כל ישראל להר הכרמל ועשה ככה עיכובא? ד. ומ"ט עלה עב קטנה דוקא?

אבל הענין, כי ידוע שהגשמים מתהווים בטבע מאידים העולים מהארץ ומהבל פה אנשי העולם, ואם כי זה הוא הכנה בטבעי העולם, ועיקר הוא כמאחז"ל ספ"ק דתענית שהעבים שואבים ממי אוקינוס ומתמתקים בעבים ע"י מים העליונים מאת ה' מן השמים, מ"מ גם זה אמת כי הוויית העבים הוא מהאידים העולים מן הארץ, והיות שכן, החוש והשכל יעיד כי אם בני אדם וההבל והאידים העולים מהם הוא מהבל פה דובר נבלה ולה"ר ורכילות הגשמים המתהווים מזה המה מלוכלכים מזהמת קליפת עוונות ופשעים והמאכלים המתהווים מזה מטמאים אוכליהם ביתר שאת, באופן שיהי' הבל פיהם של שנה הבאה רע יותר משל אשתקד. ועי"ז גשמי שנה הבאה ותבואתה רע וגורם טומאה ומרי יותר ומגדל אנשים רעים וחטאים יותר, ושוב יגדלו האנשים את הגשמים רע יותר בשנה השלישית מבשנית וכן לעולם חוזר חלילה, עד שח"ו כ"כ מושרשים בחטא וטומאה עד כי אין תרופה למכתם חלילה ה"י.

ואיך נעצר הגלגל הרע הזה? אלא שמטובו של אלקי ישראל ית"ש לעצור השמים, ולא יהי' מטר רע ולא יולידו פירות רעים עד שיכנע לבבם הערל וישובו אל ה' ויטהרו האויר (ע"י תפילתם ובקשתם) ויהנו מזוי ה' ותפארתו, והיינו דאמרנו חז"ל (תענית ו') "מלקוש - שמל קשיותיהן של ישראל" והיינו דכתיב "ועצר את השמים ולא יהי' מטר והאדמה לא תתן את יבולה" כדי שישובו ויטוהר האויר, ויש שהגיעו למצב פחות ביותר שכבר לא נותנים משמים הזדמנות זו לתקן את האויר אלא יושרשו בטומאתם עד שח"ו "ואבדתם מהרה".

ובימי אחאב כבר הגיעו לזה השיעור של "ואבדתם מהרה", וע"כ לא נעצר השמים. אמנם בהתלוצץ אחאב עם אליהו, נשבע שלא יהי' מטר "כי אם לפי דברי" דייקא כפי ההבל שיצא בקדושה מפי דברי אליהו הצדיק או כדומה לו, לא עפ"י הבל הרשעים, ע"כ כששלחו ה' ליתן מטר והיה יודע שהאויר מטומאה, קבץ כל ישראל להר הכרמל וקידש ש"ש ברבים, וצעקו ה' הוא האלקים" ומהבל של אותה הצעקה נעשה עב קטנה ככף איש שהרי לא הי' כ"א הבל של שני דבורים והם היו לברכה. ע"כ.

ולטעם זה, הרי אין שום חילוק באם מדברים הלשה"ר בפרהסיא או בצנעא, שהרי ההבל העולה שווה בזה ובזה, ויתכן שהקטורת שהרי היה מתפשט ריחו עד שהבמות ביריחו היו מתעטשות מחמת ריח הקטורת כמובא בחז"ל, הבל זה היה מתקן את ההבל של הדיבורים הטמאים.

(ציוני תורה)

"ואתה תצוה את בני ישראל ויקחו אליך שמן זית זך כתיב למאור להעלות נר תמיד"

אם לא אגלה את אוזנכם, מי אמר את הדברים שאמר להלן, תחשבו, ששמעתי את הדברים מפי חסידישע'ר רבי, ואני הרי מגזע עתיק של חסידים, וגם אומר "ויצמח פורקניה"... אבל מה שנאמר היום אלו דברים מפורשים בגמרא, פותח ר' שלום שבדרון את שיחתו וחיוך רחב נסוך על פניו:

"כתיב למאור" - "כתתו עצמכם על דברי תורה".

וכן גם ברוחניות.

גרמה להדליק נרות של קודש גם בנשמתו של הקצב, שהיה אדם פשוט, והתלהב מאוד מהמצוה. (טובך יביעו)

לקח מעיל תכלת

הייתי בליקוד בשבת פרשת תצוה, ונשאלתי על ידי ראש הישיבה, הגאון רבי שניאור קוטלר זצ"ל: חז"ל אמרו (זבחים פח ע"ב, ערכין טו ע"א) שהמעיל מכפר על לשון הרע, מדוע?

האמת, תמהתי לשאלה. הואיל ויודע הוא דברי הגמרא, ודאי יודע הוא המשכם: יבוא דבר שבקול ויכפר על מעשי הקול -

ואם הזכרנו גמרא זו, נאמר בה רעיון נפלא, ונוקב כל כך.

רבי ירוחם ממיר זצ"ל העיר, שהצרעת באה על לשון הרע, ואמרו בגמרא (ערכין טז ע"ב): מה נשתנה מצורע שאמרה תורה יביא שתי ציפורים לטהרתו, אמר הקדוש ברוך הוא: הוא עשה מעשה פטיט [כלומר פטפט בלשון] לפיכך אמרה תורה יביא קרבן פטיט [שהציפורים מצפצפות בכל שעה (רש"י)]. ותמוה, שהציפורים אינן מדברות לשון הרע ואינן מוציאות שם רע ומסכסכות בין איש לרעהו, ומדוע מביאים אותן קרבן על לשון הרע.

רואים מכאן, הסיק, שיסוד התביעה על מספר לשון הרע, היא על ה"פטיט". שנתן דורך ללשונו, שפטפט כציפור, ו"ברב דברים לא יחדל פשע, וחושך שפתיו משכיל" (משלי י, יט)!

והוא הדין כאן, "יבוא דבר שבקול ויכפר על דבר שבקול", מה הדמיון בין קול הפעמונים שהוא קול סתמי, לדיבור לשון הרע, אסור ומרושע. אלא שהן הן הדברים: יסוד התביעה, ששחרר שפתיו לפטפט תדיר כפעמונים אלו המשמיעים קולם עם כל פסיעה, והדרישה היא: "והיה פי ראשו בתוכו, שפה יהיה לפיו סביב" (שמות כח, לב), לשים גדר ומחסום לפה (רבנו בחיי ו"שפתי כהן"). וממילא ימנע מלשון הרע!

כל זה, בדרך אגב. אבל מה שאל ראש הישיבה. שתקתי, הבנתי שיש בפיו תשובה. וצדקתי.

אמר: "הגמרא מצביעה על קול הפעמונים, והמפרשים על אריגת שפת המעיל. ואני סבור, שהיסוד מובע גם במעיל עצמו. בין שפתו העליונה לפעמונים בשוליו, מהוה הוא יריעה ארוכה שכולה תכלת, כרקיע השמים הפרוש מעל לראשו מאופק על אופק (במדבר רבה ד, ג) -

מדוע? אסביר -

ב"כלי יקר" (ויקרא יד, ד) כתב, שמספר לשון הרע משול לזבוב, שאינו שואף אלא למקום זוהמה ונמשך לכל פצע ומוגלה ומטיל שם רמותיו, מזהם ומרעיל. וזהו שנאמר (קהלת י, א): "זבובי מות יבאיש [כל כונתם להבאיש ריחו של אדם], יביע [אומר וידבר אף על אדם שמעשיו כמו] שמן רוקח. [כי בעיניו] יקר מחכמה ומכבוד, סכלות מעט". אם אך יראה מה שנחשב בעיניו כסילות ופגם, מעטים ככל שהיו, זה יכריע את הכף ויתעלם מכל המעלות העצומות, מחכמה ומכבוד.

ואם כן, מה ההוראה עבורו, מה העצה היעוצה -

שלא יהיה כזבוב המתמקד בנקודה אחת, זניחה, אלא יראה את יריעת התכלת, כיריעת השמים (שבת יא ע"ב), מאופק עד אופק, ויראה שהכל מאיר וזוהר, ויבין שהביקורת - אם ישנה - זניחה וזעירה ואין בכוחה להאפיל על כל הטוב והחיובי. וכמו שפרשו "היו דן את כל האדם לכף זכות" (אבות פ"א מ"ו) שיש באדם תכונה, שבאבחנו נקודה שלילית פוסל הוא את האדם מכל וכל. ואין זה צודק ואינו הוגן, אלא "את כל האדם" תדון לזכות, והביקורת הממוקדת קלה לתיקון. כמו שהמשילו רבותינו "בראשית רבה מו, א) לתאנה שאין בה פסולת אלא עקצה, "העבר אותו ובטל המום". כמה נפלא!

וכידוע אחד מקניני התורה הוא: "שומע, ומוסיף" (אבות פ"ו מ"ו) שמעתי אפוא, והוספתי: דברי ה"כלי יקר" אמת לאמיתה, אבל אין מקרא יוצא מידי פשוטו (שבת סג ע"א), ש"יביע שמן רוקח" פרושו יתסיסו שיעלה אבעבעות כדרכו של השמן המתקלקל ומבאיש. ואף כאן, לא זו בלבד שהמספר לשון הרע מתבית על הפצע ומתעלם מכל השאר. אלא ששופט הוא כל מעשי האדם לאור החיסרון שמצא בו, ודן הכל לכף חובה, ועיוות גורר עיוות -

כמו שסיפרו, שעם הארץ התקשה בהבנת פסוק בהלל: "הים ראה, וינס הירדן" - לא מובן, אם הים ראה מה לו לירדן לנוס? המשיר לעין, ונחה דעתו: דוד המלך בעצמו התקשה בכך: "מה לך הים, כי תנוס הירדן". נו, 'ברוך שכיון'...

טעה טעות אחת, שמשכה אחריה שרשרת טעותות...

ואספר מה ששמעתי. מעשה שהיה, והלואי ולא היה -

משפחה תל אביבית אמצה זוג אקדמאים, רופאים, עולים חדשים מרוסיה. דאגו להם בכל הלב, ושוחחו עמם שעות באידיש רצוצה ובתנועות ידים, ובעיקר שפת הלב. לב חם, אוהב ומבין. ואמנם, הם התקדמו צעד אחר צעד, גם העברית שפיהם השתפרה ועזרה לקשר שלהן והתהדק. הם באו לשבתות ולחגים, הצטרפו לזמירות והשתתפו בתפילות. עוד זוג יהודים הצטרף לעם ישראל.

בתחילה חשבת לעצמך "אני עדיין - לא, הנני דל במעשים" וכאשר חשבת כך, נתנו לך מן השמים. אבל את אט התחלת לחשוב "אני כבר צדיק" "אני, אני", אומרים לך משמים:

"נו, נו, אתה צדיק, לא זקוק ליותר עזרה, הגעת, בסדר גמור", לא נותנים סיעתא דשמיא...

להעלות נר

"כתית למאור להעלות נר תמיד"

"כי נר מצוה ותורה אור, ודרך חיים תוכחות מוסר". המצוה קרויה "נר", מה הוא "נר"? בית קיבול לשמן, והתורה נקראת "אור", היינו מה שדולק בתוככי הנר. ולכן, כמו שהנר - בית הקיבול לשמן - ללא אור אינו כלום כי אם הנר לא דולק אין בו שום תועלת, כך אם אדם עושה מצוות ולא קובע עיתים לתורה, לא מתייגע בתורה - לא שווה מאום. לכן הדבר הראשון הוא: "ליהודים היתה אורה" שהאור יעלה את הנר "להעלות נר תמיד!"

יהי רצון מלפני אבינו שבשמים שנזכה באמת להעלות נר תמיד ונזכה לתשובה שלמה ולגאולה שלמה במהרה בימינו אמן ואמן! (להגיד)

שמן זית זך (כז, כ)

בתקופתו של הגאון הנודע רבי יהודה אסאד זצ"ל, מגדולי גדוליה של הונגריה, חי בעיירה סערדליא יהודי פשוט אחד, שהיה שמש בבית הכנסת. כל כך פשוט ותמים היה יהודי זה, עד שמדי יום בהעלותו ובהדליקו את נרות בית הכנסת, היה לובש את ה'גרטל' שלו, ואומר 'לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה, הריני מוכן ומזומן לקיים מצוות 'כבדו את ה' באורים', ומכוון בהדלקת נרות זו בבית הכנסת לייחד את כל הייחודים שהיו בהדלקת נרות בבית המקדש. והיו הדברים יוצאים מפיו ככוונה יתירה.

כך היה עושה מידי יום ביומו. והציבור, שהיה מאזין לו, יצא מהתפעלות למראה גודל תמימותו וטהרת ליבו של שמש זה.

פעם הזדמן הקצב של העיירה לבית הכנסת בעת הדלקת הנרות של השמש, והמראה הזה הלהיב גם אותו במאוד מאוד, עד שהחל לקנא בשמש, ושאל אותו האם הוא מוכן למכור לו את זכות המצוה הגדולה הזו של הדלקת הנרות, ואף נקף בסכום כסף גדול מאד שישלשל לידיו באם יהיה מוכן לעשות את העיסקה,

השמש, כמובן, סירב בכל תוקף להעביר את המצוה לקצב. אבל זה לא ויתר. מידי יום ביומו נידנד לשמש בית הכנסת, והתחנן לפניו לתת לו את המצוה.

כל כך גברו נדנדיו, עד שהחליט השמש ללכת לרבי יהודה אסאד ולהיוועץ בו. מששמע הגאון את הסיפור, יעץ לשמש להעביר לקצב את המצוה, ולדרוש ממנו זהוב אחד על כל יום. המדובר היה בסכום כסף גדול מאוד, אבל, הוסיף רבי יהודה אסאד ואמר אל תשתמש בכסף זה שיתן לך הקצב. הנח אותו בצד, למשמרת.

למרות שהוראה הזו היתה קשה מאוד עבור השמש, שחיבב את מצוות ההדלקה ביותר, ציית לאב"ד העיר, ועשה כהוראתו, וכך, מידי יום ביומו מגיש הקצב סכום זהוב אחד לשמש בית הכנסת, וניגש להדליק את הנרות,

השמש, מצידו, קיים גם את החלק השני של הוראת רבי יהודה, והניח את הכסף בקופה מסוימת, ולא נגע בו. במשך השנים התקבץ סכום כסף אדיר.

רק לחשוב באיזה דרגה של יהודים מדובר! מפחיד! איזה תמימות נוגעת ללב! איזה רדיפה אחרי מצוות!

והנה, יום אחד פוגש אחד מבני הקהילה את הקצב בביהכ"נ, והוא בוכה בקול גדול. כששאלו מה אירע, סיפר הקצב שאירס את ביתו ואין לו כסף לממן את הנדנדוניתא.

משהגיעו הדברים לאזניו של רבי יהודה אסאד, קרא הגאון לשמש בית הכנסת, ואמר לו כדברים האלה: עתה הגיע זמן להשתמש בכסף ולעשות בו מצוה גדולה. קח את כל הכסף ששילם לך הקצב ששילם לך הקצב במשך כל השנים, והנמצא באוצרך, ומסור אותו ל...קצב, כדי שיוכל להשיא את בתו בכבוד.

השמש, טהור הלב, לא אמר מילה, ועשה כמצווה עליו. המדהים ביותר היה שכאשר ספרו את הוהובים שהיו בקופה, "מעיד אני עלי שמים וארץ - אמר רבי יהודה אסאד - שהיה זה הסכום המדויק שהתחייב הקצב לנדונייתו של בתו - בדיוק! לא זהוב אחד יותר, ולא זהוב אחד פחות!

מה עשה השמש בכה"כ? - הדליק נרות ככוונה גדולה. ממעשה זה צמח לאחמ"כ כל גלגל המצוות הענק, שהכל יצאו נשכרים ממנו. לבד מעצם יראת השמים שאפשר לקבל מסיפור כזה,

יש כאן כמה וכמה לימודי השכל. א. הקצב היה סבור שהוא נותן את הכסף לשמש, ולבסוף התברר שהיה זה למען עצמו, כדי שיוכל להשיא את בתו בכבוד. ב. ע"י המצוה העצומה שקיים השמש בהדלקת הנרות המיוחדת שלו, זכה שהתגלגלה לידי זכות נפלאה של הכנסת כלה. ג. הדלקת נרות זו

שואל הזרע ברך – מה זאת אומרת השטן אומר תורה שנתן לך הקב"ה היכן היא ?! מה הוא לא ראה את משה רבינו, יורד עם שתי לוחות העדות ?
הרי כולם ראו... דיברנו שבוע שעבר, ש שאלו מלאכי השרת- מה לילוד אישה ביננו ?!
לקבל את התורה בא. אז כולם היו שם, גם השטן.
מי נתן למשה רבינו את הקטורת ?
השטן... אתה יודע שמשה רבינו לקח את הלוחות, אתה היית שם ! אז למה אתה שואל, איפה התורה ?

אומר הספר זרע ברך – לא זה הנידון ... אז מה הנידון ?
חוץ מהתורה הקדושה, נתן הקב"ה למשה רבינו גם פלפולה של תורה, גם הלכה של תורה, גם אגדתה של תורה, הכל הקב"ה נתן למשה רבינו.
נתן את זה למשה רבינו, אז השטן שואל "איפה זה?"
נתת לו את הלוחות, אבל פלפולה של תורה לא נמצא כאן כבר, אגדה של תורה- לא נמצא כאן, פסק של תורה- לא נמצא כאן.
אמר הקב"ה - נתתי את זה למשה רבינו בגלל הענווה.
אם ככה, אומר הספר זרע ברך – אמר הקב"ה, הרע לו למשה רבינו ? אתה רע לו, שאהרון אחיך התמנה ?

איך יכל להיות, אדם שקיבל את התורה בגלל הענווה שלו, נהיה לו רע שאחיך קיבל תפקיד, זה מתאים לאדם שהוא עניי? איפה זה מסתדר עם הענווה שלו?!

אומר הספר זרע ברך, אני יגיד לך מה קרה כאן – משה רבינו ידע, שהתפקיד מגיע לאהרון הכהן... משה רבינו חשש כאן מדבר אחר... משה רבינו חשש, שמה שהקב"ה אמר לאהרון הכהן - **ואתה הקרב אליך את אהרן אחיך**, היות ושני הפסוקים הראשונים בתחילת הפרשה, עוסקים בכפרת משה רבינו, על מה שהוא שבר את הלוחות ואתה תצוה את בני ישראל – אתה שברת את הלוחות... התקנה שלך, שתתעסק בענין המנורה... ומיד אחרי שהוא גומר את זה... אומר לו **ואתה הקרב אליך את אהרן אחיך**.

אומר משה רבינו - למה זה מופיע כאן ואתה הקרב אליך את אהרן אחיך ? פירוש הדבר, שהקב"ה אומר- אתה גם תתקן גם את זה, וגם לא תהיה כהן.
זאת אומרת, חלק מהכפרה של משה רבינו על שבירת הלוחות, זה א' כל, שהוא התעסק במנורה, וגם שהוא לא יהיה כהן.
הראה לו משה רבינו, שזה העונש שהוא קיבל.
אמר לו הקב"ה- עונש ? על איזה עונש אתה מדבר ? ישר כחך ששיברת !
עונש ?! שכן אני נותן לך, ששיברת !
איזה שכן ?

תורה היתה לי ונתתיה לך – זה השכן ששיברת !
איפה השכן ?

אומר הזרע ברך, בא נקרא עוד קטע במדרש :
ברגע ששבר משה את הלוחות, אמר לו הקב"ה - ואמר לו הקדוש ברוך הוא אל תצטער בלוחות הראשונות, שלא היו אלא עשרת הדברות לבד, ובלוחות השניים אני נותן לך שיהא בהם הלכות מדרש ואגדות, היא הוא דכתיב: **ויגד לך תעלמות חכמה כי כפלים לתושיה, ולא עוד, אלא שאתה מבשר שמחלתי לך על חטייה שלך, שנאמר (איוב יא, ו) ודע כי ישה לך אלוה מעונך**.
אמר הקב"ה - אתה אומר עונש ?!

ואתה הקרב אליך ... הרע לו למשה רבינו על העונש... איזה עונש ?!
שכן אני נותן לך !
הלוחות יהיו שלך ... אני נותן לך פלפולה של תורה, אגדות, הלכות, אתה מקבל שכן, ישר כחך ששיברת !

אז משה רבינו, מצד אחד צריך כפרה על זה שהוא שבר בלי רשות, ועל זה הוא אומר לו - **ואתה תצוה את בני ישראל ויקחו אליך שמן זית זך** – תטפל במנורה... זה יהיה כפרה.
אמר משה רבינו - אולי בגלל זה, הוא לא נתן לי כהונה ?!
מה פתאום... אתה תקבל את הכהונה, תקבל את מה שמגיע לך ... הכל בסדר גמור.
אבל מה, אומר לו הקב"ה – תקבל תוספת, בלוחות השניות !

אם ככה, נוכל להבין, מהו ואתה תצוה ולמה זה נכנס כאן, בצמוד לפרשת תרומה :

לאחר כל הדברים שאמרנו, רבותי, באו נשכח את הכל ונגיע לדובדבן ... שימו לב לרעיון נפלא, שמצאתי בספר **אור גדליה**, הוא אומר - ראיתי את זה באיזה ספר, ואיני זוכר איפה ראיתי.
אני מצאתי בס"ד, את הספר שעליו דיבר האור גדליה, הוא נקרא **תכלת מרדכי**, של **המהרש"ם מבערוזאן** - ר' שלום מרדכי הכהן שברדרון, הסבא של הרב שלום שברדרון הידוע.

אומר המהרש"ם מבערוזאן... הוא מביא נוסח קצת אחר מהמדרש שכתוב אצלנו
אבל זה לא משנה, אפשר להשתמש עם אותו נוסח :
כתוב במדרש - שכאמר הקדוש ברוך הוא למשה: ואתה הקרב אליך, הרע לו, אמר לו תורה היתה לי ונתתיה לך, שאולי היא אבדתי עולמי

הנוסח שמביא המהרש"ם מבערוזאן, הוא נוסח קצת שונה - הרע לו למשה רבינו בעיניו - מה הנ"מ אם זה בעיניו או לא?

אומר הספר תכלת מרדכי, מביא אותו הספר **אור גדליה**, ברעיון נפלא ביותר: חס וחלילה ! להעלות על הדעת, שהרע לו למשה רבינו ... הרע לו למשה רבינו שאהרון אחיך התמנה להיות כהן ?!
מה הרע לו ?

משה רבינו לפני שמונה פרשיות, קראנו בתורה, בפרשת שמות- **שלח נא ביד תשלח ... אני לא הולך... אני לא הולך לפגוע באח שלי**.
משה רבינו לא הולך לפגוע באח שלו ... וחז"ל אומרים מי יתן כח לי - אין אחים כאלה בברייה, כמשה ואהרון.

אומרים חז"ל (תהילים קלג, ב) - זקן אהרן שירד על פי מדותיו - בשעה שמשחו את אהרון, משה רבינו היה ביחד איתו, כאילו שמשחו אותו.
משה ואהרון כאלה אחים, הרע לו למשה רבינו, למנות את אח שלו, הגדול ממנו... אתה יכל להאמין לדבר כזה ?!

אומר הספר תכלת מרדכי, מביא אותו הספר **אור גדליה** :

חס וחלילה !
אומר משה רבינו להקב"ה - ריבונו של עולם, אני רוצה לשאול שאלה ... אתה מוכן להסביר לי, למה אני צריך לקרב את אח שלי ? למה אני ?
כשנגלית אלי בסנה ... בפרשת שמות, שלחת משה רבינו למנות אותי ? נגלית אלי בסנה ואמרתי לי - משה, אתה הולך להיות הגואל של ישראל.
לא שלחת משה רבינו, אתה באת, ואמרתי לי "אתה תהיה הגואל".
אומרים חז"ל - ששם בפרשת שמות, אמר לו הקב"ה ... אחרי שבעה ימים שהקב"ה מנחל עם משה רבינו ומתן - (ד, יד) הלא אהרן אחיך הלוי ידעתי כי-דבר ידבר הוא וגם הנה-הוא יצא לקראתך וראך ושמו בלבו - אתה היית אמור להיות כהן, והכהונה תעבור לאהרון אחיך...

משה רבינו יודע שהוא לא יהיה כהן, הוא יהיה המנהיג ולא יהיה כהן ... כהן יהיה אח שלי.
אז מה זה - הרע לו למשה רבינו ?

אומר הספר תכלת מרדכי - אמר משה רבינו - ריבונו של עולם, תרשה לי לשאול שאלה, למה אני האח הקטן של אהרון הכהן, צריך לגשת אליו ולמנות אותו, למה לבזות את אח שלי ? ריבונו של עולם, אתה לא יכל לבוא ולמנות אותו ? למה אתה אומר לי ואתה הקרב אליך את אהרן אחיך ? תקרב אותו לבד !
תקרא לאהרון ותגיד לו - אהרון, אחיך מנהיג ואתה כהן, למה אני צריך לעשות את זה ?

הרע לו למשה רבינו, שהוא שוב פעם צריך לפגוע באח שלו.
"אני הולך לפגוע באח שלי ?! אני ?! לא הולך!"
אמר לו הקב"ה - **תורה היתה לי ונתתיה לך**... דיברנו בשבוע שעבר ויקחו לי תרומה... אומרים חז"ל ויקחו לי ? היה צריך לומר ויתנו לי ... מה זה ויקחו ?
אמר הקב"ה - נתתי לכם את התורה... נמכרתי עמה !!!
אמר הקב"ה - מה אתה רוצה, קיבלתם את התורה- לקחתם אותי איתה... אם לקחתם אותי איתה, כשאתה, עמוד התורה מדבר, אז מי מדבר ?
הקב"ה מדבר.

אחרי שנתתי את התורה, אני בתוך התורה... איפה נמצאת התורה ?
אצלך !
אומר הקב"ה - רציית לגלות כאן את הכלל, שתורה היא הממנה... ותורה היא הממנה... ותורה היא הממנה, שנאמר **מכרתי לכם תורתני, כביכול נמכרתי עמה**.
אז מה אתה אומר, משה רבינו, שאני פוגע באהרון אחיך ?
אם התורה לא היתה ניתנת, כמו שהיה שמיניתי אותך... אז אני ניגלה אליך בסנה, ואני אומר לך ...

אם עדיין לא הייתי נותן את התורה... אז אני ניגלה לאהרון הכהן ואומר לו "אתה כהן"
אחרי שנתתי את התורה, אז עתה, נמכרתי עמה... כשאתה ממנה בכוח התורה, זה אני ממנה !
למדנו מכאן מה פירוש הדבר ואתה הקרב אליך את אהרן אחיך ... הרע לו למשה, שיש כאן פגיעה...
אמר הקב"ה - אין כאן שום פגיעה ... כשאתה ממנה, התורה ממנה ואני ממנה ... הכל הוא אותו אחד.

אם ככה, בס"ד נוכל להבין, את מה שכותב האור החיים הקדוש, ובוזה בע"ה נסיים:

כותב האור חיים הקדוש (כו, כ) - ובדרך רמז יתבאר הכתוב על דרך מאמר הובא בספר זוהר חדש (בראשית ח') כי ד' גליות של ישראל כל אחד מהם נגאלו ממנו בזכות אחד, גלות הראשון נגאלו בזכות אברהם עליו השלום, ב' נגאלו בזכות יצחק, ג' בזכות יעקב, והד' תלוי בזכות משה ולזה נתארך הגלות כי כל עוד שאין עוסקים בתורה ובמצות אין משה חפץ לגאול עם בטלנים מן התורה.

(ברוך שאמר)

בדרך הדרוש

ולכן ביקש על זה שכן כ"כ גדול. והנה הרי צורת חקיקת האותיות היה שש אותיות על כל אחד מהאבנים, והוסיפו אות אות יוחר על כל לאבן ושש אותיות על כל אחד מהאבנים, לדוגמה ראובן שיש בו חמש אותיות הוסיפו לו אות ש' משמעון וכן הלאה חוץ "מבנימין" שיש לו ששה אותיות משמעון העצמי נמצא שלא יתכן שמצאו אבן שהיה נחרת על ידי השמיני בשם "ראובן ש" שהרי מדוע יעשו כן, ולא היה אלא בשם בנימין שהוא שם המצוי בלא הוספות, ולכן ביקש שכן כ"כ רחבה ומובן היטב למה אמרו של בנימין היתה. (פניני קדם)

והאבנים (כ"ח, כ"א). וביומא (ע"ג ע"ב) אמר ריש לקיש כל האותיות א"ב על אפוד, ומקשה הא לא כתיב צ', ומשני אברהם יצחק

והאבנים תהיו על שמות בני ישראל (כח כא)
בנימין קידושין כ"בא ר' שפעם אחת נאבד אבן מהאפוד והיה כיו"ב אצל דמא בן נתניה ודרש על זה סכום ככור ושיילמו לו ישראל ומבואר שאותו אבן היה של בנימין שהוא מסוג אבני ישפה. ולכאורה בנין שהיה של בנימין ביאר בספר פרי היוליים שלכאורה הרי אבן ישפה הוא בנמצא, והאין יתכן לבקש סכום כ"כ גדול עבורו. אלא למעשה צ"ע מה יעשו עם האבן, הרי א אפשר לחרוט עליו אותיות בנימין, שהרי הוצרכו לשמור ובזמן זה כבר לא היה השמיר שיהרוט האותיות. אלא בהכרח שלדמא בן נתניה שהיה סוחר אבנים היה לו אבן קדומה כזאת שהיה שיך לאחד בשם בנימין ובזמן היה נחרת בשמיר והיתה אבן עתיקה,

גליין 403
שנה ט' תש"פ

סיפורי צדיקים

י"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר שיבלט"א

תודה למשפחת קליימן על האישור לשריטמש בתמונה

סיפורי חז"ל

הקב"ה משרת אותנו בכל עת
ובכל רגע ובכל שעה

רבי אליעזר, רבי יהושע ורבי צדוק הוזמנו למשתה שעשה רבן גמליאל לבנו. ישבו הקרואים, ורבן גמליאל עמד עליהם לשמשם, הגיש רבן גמליאל את כוסו לרבי אליעזר, וסירב רבי אליעזר לקבלה - שכן, רבן גמליאל אדם גדול ונכבד היה, ולא ההין רבי אליעזר להשתמש בכוסו, וכשהגיש את הכוס לרבי יהושע - הסכים רבי יהושע לקבלה. שאל רבי אליעזר את רבי יהושע: "האם מן הראוי אנו עושים שאנו יושבים, ורבן גמליאל - גדול הדור - עומד עלינו כשמש ומשרתנו?" השיב רבי יהושע: "כבר מצאנו שאדם גדול שימש את אורחיו, אברהם אבינו, אף שהיה גדול עולם ואבי האומה, עמד על שלושת אורחיו לשמשם, אכן, האורחים היו מלאכים, אך לאברהם אבינו הם נראו כעוברי אורח ערביים, ולמרות זאת שרת אותם בעת שהיו תחת צל קורתו", ענה לעומתו רבי צדוק: "וכי צריך אתה להביא ראייה מאברהם אבינו, שעמד עליו לשמשם? והלאו הקב"ה מלך מלכי המלכים, שאנו אורחים בעולמו, משרת אותנו בכל עת ובכל שעה, מוריד לנו מטר, מביא טללים ומומן לכל אדם ואדם שולחן ערוך בכל ימי חייו.

(ע"פ קידושין ל"ב ב')

פרשת השבוע

שיסע אל הרה"ק רבי זאב מזיטומיר זיע"א (יומא דהילולא ט"ו אדר) שהיה מחזיק בית מוויגה בכפר אחד, הלך האיש לאתו כפר וכשבא לבית רבי זאב, כבר היה לילה ומצא את הבית סגור מבפנים, דפק האיש על הדלת ואיש לא פתח לו, המתין זמן מה ודפק שוב על הדלת, ושוב אין פותחים לו, היה אז זמן חורף וקור והתחיל להתחנן שיפתחו לו, ולא הועיל מאומה, התחיל לדבר בכעס וברוגז איך זה אינכם מרחמים על יהודי להכניסו לבית? אך שום דבר לא הואיל, ומהבית אין קול ואין עונה.

כשהאיר השחר פתחו את הדלת, והוא נכנס והתאכסן שם כמה ימים. רבי זאב לא שאל אותו שום דבר, תמה האיש בלבו על מה זה שלח אותי המגיד לכאן? והחליט לחזור לביתו. קודם הליכתו פנה לרבי זאב בשאלה: הנה רבנו המגיד שלח אותי לכבודו, ואיני יודע למה, השיב לו ר' זאב אני אגיד לך למה שלחך רבנו אלי, כדי שתלמד כי האדם הוא בעל הבית, ולמי שאינו רוצה אין הוא מניחו להיכנס.

ועשית בגדי קדש לאהרן אחיך לכבוד ולתפארת (כ"ח - ב') מסופר על אחד מגדולי הלמדנים שבליטא שהיה מתנגד מובהק לדרך החסידים, שטען לפני הנצי"ב מוולוז'ין על אדמו"רי החסידים שחיים ברחבות, בעוד שראשי הישיבות וגדולי התורה מתפרנסים בצער ובדוחק גדול. השיב לו הנצי"ב בחיוך: מעולם כך היה, צא וראה, אהרן הכהן שעסק ב"עבודה" לבש בגדי זהב משובצים באבנים טובות, אולם משה רבינו זה שקיבל בשבילנו את התורה, למענו לא עשו מלבושים מיוחדים ורק מטהו נזכר: "הרם את מטך" "קח את מטך" יותר לא היה לו.

ועשית להם אבנטים (כ"ח - מ) אבנט מכפר על הרהור הלב (ערכין טז)

מסופר על הרה"ק המגיד הגדול ממעזריטש זיע"א, שפעם בא אליו אדם אחד והתאונן לפניו שאיננו יכול לטהר את מוחו ממחשבות לא טובות והרהורים רעים, שנכנסים אליו בעל כרחו ומבלבלים אותו. ציווה המגיד

זמני השבת

זמני יציאת השבת
ירושלים 6:18 ת"א: 6:20 ר"ת: 6:56

פרשת תצוה - זכור

זמני כניסת השבת
ירושלים: 5:05 ת"א: 5:20

המלוכה בכל עיר וכפר בממלכתנו הגדולה. על המעטפות יכתב לאמר: לפתוח ביום זה וזה ולבצע מיד, באופן זה לא יודע דבר הגזירה לשליחיהם של היהודים, השורצים בכל מגנן המלוכה".

"וליתר ביטחון", הוסיף הצאר בקול מזרה אימים, "מצווים אתם, השרים, להישאר בכל העת בארמון המלוכה, סגורים ומסוגרים מפני כל העולם, ומשמרות צבא כבדים יוצבו סביב הארמון, כאן תשבו ותכינו את התכנית המפורטת של החוק, עד חצות חייבת התכנית להיות מוכנה לפרטיה ודקדוקיה!"

נדהמים הביטו השרים איש אל רעהו, לא אחת ולא שתיים השלימו עם רעיונותיו המטורפים של הצאר, אך כל אשר הטיל עליהם היום – לזה לא היה אח ורע. באין להם אפשרות להתנגד, נגשו השרים למלאכה לתכנן כיצד ואיך יעבור דבר החוק וביצועו אל כל רחבי רוסיה הענקית. כעבור שעות אחדות – זמן רב לפני המועד שנקב הצאר – היתה התכנית ערוכה לכל פרטיה ודקדוקיה, והונחה על שולחנו של שר הפנים.

והנה נפתחה דלת האולם בתנופה רבה, אל החדר נכנס הצאר בצעד נמרץ. בלי לשאול מילה ניגש הישר אל שולחנו של הפנים, נטל לידו את הגיליונות הגדולים, שעליהם נכתבה התכנית לגזירות, חיש מהר עיין בהם – ולאחר מכן הטילם אל תוך האש הבושרת באח, הפליט מילה של כעס ותרעומת, ופנה לצאת.

נבוכים הביטו השרים זה בזה, מה פשר התנהגותו של הצאר? שעות רבות עמלו קשה על התכנית, והנה בא הצאר והשליכה אל האש בלי מילה אחת של הסבר? במקום קמה מהומה גדולה, חלק מהשרים ביקשו לעזור את הארמון ולשוב לבתיהם, אחרים הציעו להישאר – אולי יבוא הצאר שנית ועמו הצעה משלו לתכנית הגזירות, לבסוף נזכר אחד השרים כי בחדר הסמוך הוכנה למענים – עוד בשעת הצהריים – ארוחה, והציע לשרים "הבא ונסעד לבנו", והשרים שמחו להצעה.

הסבו אפוא לשולחן והחלו מטיבים את לבם, והנה נשמעו צעדים כבדים, אל החדר נכנס הצאר ניקולאי ועמו שני שומרי ראשו. בקורת רוח הביט בשרים האוכלים ואמר: "לאחר עבודה כה מאומצת כפי שעשיתם – אכלו ושתו כאות נפשכם. רק ראש השרים יואיל לקרוא באזני את התכנית שהכינותם. נבהלו השרים, שמה ממתין הצאר לתכנית חדשה, משובחת מקודמתה. וראש השרים אור עוז ואמר: "בזמן קצר שכזה אי אפשר לאבד תכנית כה מסובכת".

משמים אין רוצים שנשמיד את היהודים

ניקולאי, הצאר הרוסי שונא ישראל גדול היה, ולכינוי "צורר היהודים" זכה. בימי ניקולאי החלו ברוסיה רדיפות וגזרות המכוונות נגד היהודים, אך בחסדי ה', נודעו ליהודים כל תכניות השטנה בעוד מועד, והם הצליחו לקדם את פני הרעות. הדבר הכעיס את הצאר הרשע, ועורר אותו לחפש ולבקש דרכים חדשות, וזדוניות ומלאות רשע, כדי להתנכל ליהודים, להשמידם, לכלותם ולאבדם – את זאת ביקש בכל לבו.

באחד הימים עלה במוחו רעיון, הוא מצא את הפתרון לבעיית היהודים, פתרון שיעזור לו להשמיד את כל היהודים אשר בתחום ממלכתו. חיש מהר זימן את שרי ממשלתו להתייעצות דחופה, השרים הבחינו כי הצאר נרגש ומתוח, הוא נעץ בהם מבטים נוקבים בטרם פצה את פיו.

אחרי דקות ארוכות של שתיקה, החל סוף סוף הצאר את דבורו: "הזמנתי אתכם לכאן, כדי להודיע לכם שמצאתי פתרון לבעיה חשובה, הדורשת פתרון מהיר וסופי, בוודאי מבינים אתם, כי זוהי בעיית היהודים, הללו הנם נטע זר בארצנו ועלינו להיפטר מהם או להעבירם לדת הנצרות. ברור לכולכם, כי תוכנית סודית היא לחלוטין, ואוי לכם אם תגיע לאזניים זרות. לאחר מחשבה רבה הגעתי למסקנה, כי על היהודים אי אפשר לכפות להתנצר, אלא יש לפגוע בציפור הנפש שלהם, בנקודה המחזיקה אותם כעם מיוחד.

ראשית לכל, נפגע בחינוך ילדיהם, כידוע לכם, לומדים ילדי היהודים את תורתם ב'חדרים' ובישיבות, נסגור אפוא את ה'חדרים' והישיבות, נסגור את בתי הכנסת, שבהם עורכים היהודים את תפילותיהם, ועוד משהו: נאסור על היהודים לקיים שתי מצוות חשובות: שבת ומילה".

"הוזמנתם לכאן, כדי לשמוע את הגזירות הללו, כי עליכם בתור שרי ממשלתי, יהיה מוטל להוציא אותן לפועל, אך עד אשר יצאו לפועל, מוטלת עליכם חובת הסודיות, אם, חלילה וחס, יודע ליהודים שמץ של דבר על התכנית, הם יהפכו עולם ומלואו כדי לסכלה!" השרים הנהנו בראשיהם ביראת כבוד, והצאר ניקולאי המשיך:

"מועד קבעתי לגזירות, או אם רצונכם תקראו להם חוקים, הם יכנסו לתוקף מהיום בעוד חמישה חדשים בדיוק. את פקודת הגזירה יהא עליכם לשלוח במעטפות חתומות אל כל משרדי

מישל ונמשל

לבסוף כאשר מזדקן האדם, מביט הוא לאחוריו

ורואה כי הכל היה חלום

סוחר אחד נסע אל היריד בלייפציג ומצא לעצמו אכסניה בפונדק אחד בעיבורה של העיר. לילה אחד חלם הסוחר כי בחצר הפונדק טמון אוצר גדול של מטבעות זהב, ובחלומו הוא חופר בקרקע, לפתע נכנסה מחשבה ללבו שמא יראה את מעשיו בעל הפונדק ויגרש אותו מן המקום, על כך שהוא חופר בחצרו, ולא זו בלבד אלא שבעל הבית יקח לעצמו את האוצר היקר. לכן החליט האיש לרכוש לעצמו את כל הפונדק וכאשר יהיה הוא בעל הבית, יחפור ויקח את האוצר לעצמו. בבוקר התעורר והנה חלום.

כל ימי היריד עסק האיש במסחר במשא ובמתן, וכאשר הגיע היריד לסיומו, פנה האיש ושב אל ביתו. מרוב טרדות הדרך ומרוב עיסוקיו הרבים התבלבל האיש ונתערבו במחשבתו חלום ומציאות, על כן כאשר שב אל ביתו, סיפר לאשתו כי מצא אוצר גדול בחצר פונדק קטן בלייפציג והוא מתכוון לרכוש את הבית ולהפוך לעשיר גדול. שמחה האישה על החדשות הטובות, וכעבור זמן לא רב, נסעו כל בני המשפחה ללייפציג, שם ניהל הסוחר משא ומתן ארוך בדבר קניית הפונדק, ואף שילם עליו יותר מכפי מחירו, בחושבו כי אין הדבר נורא כל כך, שהרי עוד מעט קט, ממון זה יהיה נחשב לו למאומה.

ברדת הלילה יצאו הסוחר וכל בני ביתו ובידם אתים וקלשונות וחפרו בחצר עד שהפכוהו לגל של אפר ועפר וכמובן שלא מצאו דבר. או אז נזכר הסוחר שבעצם הכל היה רק חלום, וכאשר סיפר את הדבר לבני ביתו געו כולם בבכי גדול.

והנמשל: היצר הרע מטעה את האדם כדי שיימשך אחר עסקיו, והוא מדמה לו שמחר ירוויח ממון רב, ובשבוע הבא יהפך לעשיר גדול וכו', וכך עוברים ימיו של האדם ברדיפה תמידית אחר הממון, ומי שיש לו מנה רוצה מאתיים. לבסוף כאשר מזדקן האדם, מביט הוא לאחוריו, ורואה כי הכל היה חלום.

(בשם המגיד הק' מדובנא זיע"א)

קפץ הצאר אגרופיו בזעם וצעק: "הרי התחייבתם לסיים את המלאכה עד שעת חצות". השיבו השרים ברוח נכאה: "כשנוכחנו שהוד מעלתו השליך את תכניתנו לאש, חשבנו שנעשה רצונו אם נפסיק את העבודה". "אני שרפתי את עבודתם? השומעות אונכם את דברי השטות היוצאים מפיותיכם?" התקצף הצאר. "ראויים אתם בשל כך לעונש חמור" וכבר הורה לשלישיו לאסור את השרים. "זוהי בגידה! זהו קשר! איסרו אותם, את כולם!"

בעודו צועק, נכנסו החדרה ששה קוזקים בעלי זקנים ארוכים, משומרי הארמון. אחד השלישים לחש דבר מה באוזני הצאר, והצאר הסכים לדבריו, הוא ניגש אל השרים ובקול נמוך, לבל ישמעו ששת הקוזקים, אמר: "אומרים אתם, כי לפני כמה שעות באתי הלום, אך – שקר הדבר, שכן מלשכתי לא יצאתי עד עתה. שאלו אפוא את הקוזקים, אם הם ראו אותי".

סרבו השרים לשאול, כי נפל פחד הצאר עליהם. "אם כן אשאל אני" לחש שלישו של הצאר בקול מזרה אימים. הוא פנה אל הקוזקים ושאר: "האם ביקש איש להיכנס אל החדר שבו אנחנו נמצאים בשעות שעומדים אתם על המשמר?" "לבד מהוד מלכותו – איש לא היה" השיבו הקוזקים. "את זאת אני יודע", הגיב השליש, "הרי באתי עמו". "אך הוד מלכותו היה פה לבדו פעם נוספת, לפני כשעתיים" אמרו הקוזקים. "אין ספק בכך, כולנו ראינו והכרנו אותו".

פני הצאר חוורו. "כל העת ישבתי בחדרי, משעת הצהריים ועד לרגע זה לא עזבתי את חדרי", הפטיר. וכעבור רגע הוסיף: "אין זאת, אלא שאלוקי היהודים שלח לעזרם את מלאכו, לשרוף את פקודת הגזירה שגורתי נגד עמו. רואה אני, שמשמים אין רוצים שנשמיד את היהודים.

צ"ן אדם לחברו

הכנסת אורחים במסירות נפש

בסוף ימיו של הגרי"י קנייבסקי זיע"א (הסטייפעלער), נתפרסם ממנו מעשה שהתפרסמה בכל הארץ, על דבר אברך שבא מירושלים לביתו בשעה מאוחרת בלילה, והוא כבר כמעט ונרדם על השולחן, ובשל השעה המאוחרת, נאלץ האברך להישאר ללון בבני ברק, האברך שאל את ב"ב של הרב היכן יש כאן בית כנסת סמוך, שיוכל לישון שם, בני הבית היפנו אותו לכמה בתי כנסיות סמוכים, כעבור כעשרה רגעים שהאברך הנ"ל עזב את הבית, נתעורר הרב משנתו, וכשנדע לו על הסיפור עם האברך, קם מיד ממקומו ונודרו לבית הכנסת הסמוך לביתו, על אף שהיה ספק אם האורח הלך לשם או למקום אחר, באותה תקופה היה הרב כבר חלש מאד, עד כדי כך שאפילו ללכת ד' אמות היה קשה לו, ואע"פ כן מסר נפשו לקיים מצות הכנסת אורחים, וב"ה שכשהגיע לבית הכנסת מצא את האברך הנ"ל, לפי הסימנים שקיבל מב"ב, והביא את האורח לביתו והציע לו את המיטה, ובבוקר דאג לו לארוחת בוקר, ואחרי שגמר לאכול שאל אותו על מטרת בואו, וענה לו על בקשתו, וברך אותו בחום.

לאחר זמן אמר הרב למקורביו מתי מודמנת לי לקיים מצות הכנסת אורחים? כי הרי לא באים אצלי לאכול ולישון, ועכשיו שנודמנה מצוה זו לידי רצתי לקיימא. וכשנדע לו על הפרסום הרב שנתפרסם סביב המעשה, לא הבין על מה כל הרעש, והתבטא הסטייפעלער ואמר: עוד מעט גם יספרו שהנחתי תפילין.

התחשבות בזולת

מסופר: אחד מבני הישיבה ראה את הגה"ק רבי איסר זלמן מלצר זיע"א מסתובב שקוע במחשבות סביב ביתו, הוא ניגש אליו ושאל אולי אפשר לעזור לראש הישיבה? ענה לו רבי איסר זלמן, לא תודה, אולם הלה רואה את רבנו שוב מסתובב אנה ואנה, ניגש אליו עוד פעם והתנצל, הוא מוכן לסייע אם רק יוכל בעזרת השם לעשות מה שראש הישיבה זקוק, ומדוע הוא מסרב, רבנו אמר לו שבאמת הוא לא צריך שום דבר, אך הוא עלה הביתה ושמע שהאשה השוטפת את הבית נמצאת ושוטפת עכשיו את הבית, והיא עניה וגלמודה, ובשעת עבודתה היא נוהגת לשיר שירים, והיא יודעת שכשאני נכנס לבית איני רוצה לשמוע קול זמר של אשה, או היא מפסקת מלשיר, אם כן למה לי לקחת ממנה מעגומת נפש זו את תענוג השירה, תסיים את עבודתה, ובינתיים אמתין כאן ואז אעלה הביתה.

רגישות לזולת

הגאון הקדוש רבי אברהם ישעיהו קרליץ ה"חזון איש" זיע"א, הוזמן פעם לירושלים עיר הקודש, להתכבד בסנדקאות, אחרי הברית עלה על הבמה דרשן בלתי קרוא, והשמיע את דרשתו, הקהל כולו היה עסוק בשמחה ולא האזין לדברי הדרשן, רק ה"חזון איש" עמד כל הזמן מול הבימה כשכולו און לדרשה, ואחרי הדרשה ניגש לדרשן ואמר לו ישר כח במאור פנים.

תילולא דצדקיא

שבת קודש י"א אדר

הרה"ק רבי חיים יוסף דוד אוולאי ב"ר יצחק ורחיה (חיד"א - תקס"א)

הרה"ק רבי אברהם מסאכטשוב ב"ר זאב נחום (אבני נור - תקפ"ג)

יום ראשון י"ב אדר

הרה"ק רבי מנחם מענדל ב"ר יצחק אייזיק מוידויטשוב (תרע"ט)

הרה"ק רבי אהרן הורוויץ אב"ד בייטש ב"ר מאיר מדויקוב (תרפ"ו)

יום שני י"ג אדר

רבינו יהודה ב"ר שמואל החסיד (ספר חסידים - ד"א תתקע"ה)

הרה"ק רבי בצלאל מרגליות אב"ד אוסטראה ב"ר מאיר (בעל מאיר נתיבים - תקפ"א)

הגאון רבי משה פיינשטיין ב"ר דוד (תשמ"ו)

יום שלישי י"ד אדר

הרה"ק רבי שלום יוסף משפיקוב ב"ר דוד (תר"פ)

הרה"ק רבי משה מרדכי ב"ר חיים ישראל מפילוב (תרפ"ט)

יום רביעי ט"ו אדר

הרה"ק רבי אברהם אבלי אב"ד קאליש ב"ר חיים הלוי (מג"א - תמ"ג)

הרה"ק רבי זאב וואלף מוויטומיר (אור המאיר - תק"ס)

הרה"ק רבי יוסף מפיטסבורג ב"ר ישכר בער (תשכ"ו)

יום חמישי ט"ז אדר

הרה"ק רבי אלעזר מנחם מענדל ב"ר משה מלעלוב (תרמ"ג)

הרה"ק רבי שמעון סופר אב"ד קראקא ב"ר משה (בעל החת"ס - תרמ"ג)

הרה"ק רבי פינחס מנחם ב"ר אברהם מרדכי ("פני מנחם" מגור - תשנ"ו)

יום שישי י"ז אדר

הרה"ק רבי אברהם מפראהביטש ב"ר שלום שכנא (אחיו של הרה"ק מרווין - תקע"ו)

לע"נ

הר"ר קלונימוס קלמן טייכמן ז"ל
ב"ר חיים צבי ז"ל
נלב"ע י"ג אדר תנצב"ה

קרית קרעטשניף רחובות

טל': 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

בחסות רשת חנויות

גל פז

גליון

321

פרשת תצוה - זכור תע"פ

מתלמידיו ללמוד בהתמדה ולהכין את השיעור, והשתתף בברית!

בכלל שמירה על כבוד חכמים, שלא להשתמש בהם. כמה חרד רבינו שלא להטריח תלמיד חכם. סח רבי דוד שמאי, בעל האיטליז: "יום אחד התקשרה הרבנית כהרגלה להזמין בשר לכבוד שבת. בדרך כלל, הייתי מביא את המשלוח בעצמי. באותו יום הייתי עמוס מאד בעבודה, ולא התאפשר לי לעזוב החנות. והנה, הקרה לי הבורא יתברך אברך מהרחוב של רבינו, קונה ותיק, שבא לקנות בשר לשבת. שאלתיו האם יאות לקחת עמו את ההזמנה של הרבנית, והסכים בשמחה. כעבור שבוע פחת הלחץ, והבאתי את ההזמנה הקבועה השבועית בעצמי. אך ראני רבינו, אמר: 'דוד, מה עשית?!' נרעשתי: 'מה הדבר?!' אמר: 'שלחת את הבשר עם אברך בן תורה, השתמשת בתלמיד חכם!'. התנצלתי: 'הוא עשה זאת בשמחה לכבוד הרב!'. חרדתו התעצמה: 'אז אני הוא שהשתמשתי בתלמיד חכם!'. לא נחה דעתו עד שאמר: 'כשתראהו, תבקש ממנו מחילה בשמך ובשמי!...'

ולא רק בתלמיד חכם עצמו... סיפר הרה"ג רבי יצחק כהן שליט"א, רב שכונת שמואל הנביא: "בערב יום טוב אחרון של פסח עליתי לקיים מצוות הקבלת פני רבינו ברגל. ראיתי שנצרכת מעט עזרה בסידור הבית לכבוד החג. אמרתי לרבנית שאם נצרכת עזרה, אשלח נערה שתעזור. אמרה: "תבוא עליך ברכה". מיד ירדתי לאחד השכנים וטלפנתי לביתי. אמרתי לבנותי שתקחנה מונית ותבואנה לעזור, אך שלא תאמרנה שהן בנותי. ידעתי שלא יסכים לכך. הן הגיעו מיד, ובהיכנסן אמר להן רבינו: 'אמורנה את האמת, אתן בנותיו של חכם כהן?!'. לא יכלו להכחיש, ולא רצו לאמת. הבין, ואמר: 'בשום פנים ואופן, איני משתמש בבנות תלמיד חכם!'. כך עמד רבינו על המשמר, לשמור על כבוד חכם!.

רגש מיוחד רחש רבינו לתלמידי חכמים. סיפר אברך ממקורבי רבינו: פעם הוזמן רבינו לסנדקאות ביום שישי. בטבורו של התינוק נתגלתה מוגלה וחששו לזיהום. היולדת לקחה את התינוק יום לפני הברית לקופת חולים, והרופא אמר שאין מה לחשוש. בשעת המילה, הסתכל המוהל הרה"ג רבי ראובן אלבז שליט"א, נרתע, אמר: "אי אפשר למול!..." אם התינוק נזעקה מעזרת הנשים: "אבל הרופא אמר שזה חיצוני, ואפשר למול!?!". הכל הביטו לרבינו

ואתנה תצוה את בְּנֵי יִשְׂרָאֵל (כו, כ)

מבאר ה'אור החיים' הקדוש: "ואולי שירמוז באמרו 'תצוה' על דרך אמרם ז"ל, כי כל תלמיד חכם יש לו ניצוץ מנשמת משה. ולזה רבותינו ז"ל היו קוראים זה לזה 'משה', כי הוא זה המדבר בבחינת נפש הלומדת תורה. והוא אמרו: 'ואתה תצוה'... שהוא לשון צוותא, ליוני לאיש ישראל הנכבדים". כשאדם לומד תורה ועמל בה - משה רבינו מדבר מתוך גרונו! משה מלווה כל איש נכבד מישראל, ונמצא בצוותא איתו. ומיהו האיש הנכבד? ממשיך ה'אור החיים': "וכבר ידעת כי אין חשיבות אלא באמצעות עסק התורה". מובן אפוא, כי איש ישראל הנכבד הוא איש ישראל העוסק בתורה ונמצא בצוותא עם השכינה ועם משה רבינו המלווה אותו ומדבר מתוך גרונו. ונקרא 'נכבד' כי מצווים כולם לכבדו, שהרי הוזהרנו על כבודם של ת"ח כמאמר חז"ל 'את ה' אלוקיך תירא' - לרבות ת"ח (פסחים כב:).

להלן נראה כמה עובדות על מרן הגאון רבי בן ציון אבא שאול זצ"ל, ועל זהירותו והקפדתו בכבוד תלמידי חכמים!

רבינו היה זהיר מאד בתלמוד תורה דרבים. מאד נזהר שלא לבטל שיעור, והקפדה יתירה הקפיד שלא להפסיק באמצע שיעור לשום דבר בעולם. כשביקשו להפריע לרגע, לשמוע חוות דעתו בענין חשוב, שאל קצרות: "פיקוח נפש?", כשענו בשלילה, אמר: "אחרי השיעור!". אולם, פעם נכנס בחור וסיפר שחכם אחד מרבני הישיבה עומד בחוץ, ממתין לסיום השיעור. ביקש להיוועץ ברבינו, ולא רצה להפריעו במהלך השיעור. מיד הכריז רבינו: "כבוד התורה" - ומיהר אליו! ביטולה של תורה זהו קיומה! כבוד התורה עדיף על שיעור לרבים.

זאת ועוד, רבינו היה מוהל מומחה, ולא לקח שכר מצוה. להיפך, הגיע על חשבוננו, ופעמים רבות אף העניק עזרה מנוכדת. תנאי אחד היה לו: "לא על חשבון השיעור!". או לפניו, או לאחריו, על חשבון שעת המנוחה הנחוצה כל כך. וגם כאן, פעם אחת חרג ממנהגו. תלמיד חכם הזמין, וסיפר שהזמין את רבותיו ורעיו לשמוח בשמחתו, ופלוגי מגדולי הדור כובד בסנדקאות, והברית נקבעה לשעה עשר. אמר רבינו: "השיעור שלי מתחיל בתשעה!", ביטול תורה דרבים. סיפר רבינו: "ראיתי כמה הצטער, והחלטתי שעל פי דין כבוד התורה עדיף. למנוע צער מתלמיד חכם!", ביקש

לשמוע דעתו, ורבינו נשא עיניו והרצינו: "הרופא אומר למול והרב אומר לא למול, שומעים לרב!", ובתוך כדי דיבור, קרא: "אבל כולם נשאים לסעודה!", ולמקורבו לחש: "אבי הבן טרח והכין סעודה, איך אפשר לאכזבו?...!".

אם כל כך נזהר בכבוד תלמיד חכמים, על אחת כמה וכמה שנשמר מביזויים!. מזדעזע היה רבינו, בשמעו בחורים ואברכים מעבירים שבט ביקורת על ראשי ישיבות ופוסקים: זה חידושיו נפלאים וזה שיעוריו משעממים. זה פוסק כהלכה וזה מיקל יותר מידי. מי שמם לשית בשמיים פיהם, ולזלזל בכבוד התורה?! ופעם התריס אחד ממשנתפי השיעור דברים על חכם פלוני, באמרו: "הוא מיקל הרבה". רעם עליו רבינו: "למדת אחוז אחד מהתורה שהוא למד שאתה מדבר?!".

ולא רק כשומעו ביקורת. פעם שוחחו בבית רבינו שני בחורים על מנהיגי הדור. מי מתחרה בשרביט ההנהגה, ולמי השפעה ציבורית גדולה יותר ולמה. רבינו ישב בחדר לימודו, וכשומעו נחרד, פתח דלתו ונזף: "איך אתם מדברים, תחרות בין גדולי ישראל? כל אחד סלל דרכו בכוונה טהורה לשם שמים, ואתם עושים השוואות?!".

זאת ועוד השריש רבינו, שיש להוקיר ולכבד כל תלמיד חכם, ואין לזלזל בו אף במחשבה. פעם בא לפני רבינו תלמיד עם רשימת שאלות בהלכה, החל מרצה שאלותיו בזו אחר זו, ורבינו עונה: "מותר!", "אסור!". נותרו שאלות שחשש להתיר, אמר: "בבית הכנסת 'עזרא הסופר', יושב חכם **סלמאן חוגי עבודי** - מגאוני בבל ו'אב בית הדין הגדול' בירושלים - שאל אותי והודיעני מה ענה!". בירר התלמיד באיזו שעה מגיע. אמרו: בשעה שתיים פותח בשיעורו, אפשר לשאול אותו בין אחת לשתיים. כבואו ראה אדם מבוגר מנקה את הספסלים. "מה רוצה?", נשאל. "את חכם עבודי!", השיב. "טוב, מה רוצה?", שאל שוב. הבין שמדובר בו. שאל, ועל כל שאלה, ענה: "מותר!", "מותר!", תוך כדי ניקיון בית הכנסת. יצא אותו תלמיד במורת רוח, אף לא חשב לחזור ולהודיע לרבינו מה השיב. למחרת, קראו רבינו: "נו, מה השיבך חכם סלמאן?". התלמיד סיפר דברים כהויתן: "הוא השיב מהר כלאחר יד! כיצד אסמוך על הוראתו?!". רבינו נחרד, ונזף בו: "מה עולה בדעתך? דע לך שהוא גאון עולם, בקי עצום בכל ספרי הפוסקים!. כשענה לך 'מותר', העביר בראשו עשרות מראי מקומות מש"ס ופוסקים, ראשונים ואחרונים...".

[מתוך הספר 'רבינו האור לציון']

**וְנָשָׂא אֶהָרָן אֶת שְׂמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
בְּחֹשֶׁן הַמִּשְׁפָּט עַל לְבוֹ (כוז, כט)**

אמר רבי מלאי: בשכר 'וראך' ושמח בלבו' זכה לחושן המשפט על ליבו (שבת קלט).

אהרן שמח בהצלחת אחיו ובחירתו למנהיג עם ישראל, למרות שהוא עצמו שימש עד עכשיו בתפקיד זה כמבואר בחז"ל (פסיקתא זוטרתא שמות פ"ד ס"ו יג), לא כאב ליבו על ההנהגה שנלקחה ממנו אלא אדרבה 'שמח בליבו', ושכרו היה שזכה ל"חושן המשפט על ליבו", והיה למעורר רחמי שמים על עם ישראל - 'לזיכרון לפני ה' תמיד'.

זה כוחה של התגברות שבכוחה לפתוח שערי שמים ולהשפיע ישועה ורחמים לדורות עולם. והמעשה דלהלן ימחיש זאת.

שנים רבות לא היו להם ילדים. הם עשו כל מה שיכלו, דרשו ברופאים הטובים ביותר, אך לשווא, כל ניסיונותיהם העלו חרס, ועדיין לא התברכו בפרי בטן. בצר להם, החליטו שהבעל ייסע לנתיבות אל ה'**בבא סאלי**' זצ"ל להתברך מפיו, אולי ישמע ה' את תפילתו.

כשהגיע, אמרו לו בני הבית כי הרב עומד לצאת ברגעים הקרובים לירושלים לכמה ימים, ואף הראו לו את התיקים המוכנים כבר ליד הדלת.

"רק באתי לבקש ברכה!" - התחנן על נפשו - "תנו לי להיכנס לרגע אחד...".

כשהכניסו אותו פרץ בבכי גדול, וביקש מהרב שיברך אותו לישועה. הרב שמע את מצוקתו, ובירר בחביבות את דרכי ההשתדלות שכבר פעל. הבעל פירט את כל דרכי הפעולה, ואת כל ניסיונות הרפואה שעשו ולא הועילו דבר.

כששמע זאת ה'בבא סאלי', ביקש מבני משפחתו שיערכו שולחן לאורח הנכבד. כמובן שלא שאלו שאלות ומיד עשו כדבריו. השולחן נערך, הרב והאורח ישבו לאכול ולשתות, ובני הבית המתינו על מטלטליהם, כשהם מתפלאים על מה ראה הרב לשבת ולאכול עם האורח הלא מוכר, שבסך הכל בא לבקש ברכה לפני בטן. הסעודה הסתיימה, ולאחר ברכת המזון בירך אותו הרב, והבטיח לו שלשנה הבאה יחבוק בזרועו בן זכר!. בשמחה רבה יצא היהודי מבית הרב, כשהוא מצויד בהבטחה המשמחת, אך לא פחות מכך, היה המום מהארוחה הלא צפויה לה זכה בחברתו של הרב.

כשיצא, העזו בני הבית לשאול את הרב: "מדוע לא בירך הרב את היהודי מיד? לשם מה נזקקנו לעכב את הנסיעה?".

ענה להם הרב: "כששמעתי מהיהודי כמה ניסיונות כבר עשו כדי לזכות בפרי בטן, הבנתי שפתחי הישועה נסגרו בעדם. וחשבת מה אעשה כדי לפתוח להם מחדש את פתחי הישועה, ואז עלה בדעתי שאם אשבור את מידותיי, ואעכב את נסיעתי לירושלים, ובמקום זאת אארח את היהודי המסכן ואשמח אותו, אף הקב"ה 'ישבר' את מידותיו, וימציא לו ישועה. ורק כאשר הרגשתי ששיברתי די את המידות, בירכתי אותו!...". [לקראת שבת מלכתא-הרב ישראל ליוש]

את הכפיש האחד תעשה בבקר

(כפ, לט)

'האחד' עולה (בגימטריא) י"ח, רמז ל-י"ח ברכות כו.), לרמז שסוד שבתפילה שתקנו כנגד תמידין (בעל הטורים)

תפילות כנגד תמידין תיקנום (ברכות כו.), לרמז שסוד התפילה וכוחה הוא בהתמדה שבה - יום אחרי יום ללא הפסקה וללא ויתור על קוצו של יוד מהלכותיה ודקדוקיה. ולא לחינם 'הקובע מקום לתפילתו אלוקי אברהם בעזרו', כי הקביעות וההתמדה הם חלק מהותי בעבודת התפילה.

סיפר הרב צבי נקר, מחבר סדרת הספרים 'אמונה שלמה', סיפור נפלא ומיוחד, אותו שמע מבעל המעשה עצמו: המכשיר הסלולרי של ראש כולל גדול ומפורסם באלעד רטט, ועל הקו שיחה מחו"ל. 'אני מהמשרד של ר' יצחק ד.', אמר הקול במבטא אמריקאי כבד, "בקשר לבקשה ששלחת לפני כמה חודשים, ובהקשר לכך דיברו איתנו כמה עסקנים מקומיים. הבקשה שלך עוסקת בתמיכה בסך 35,000 דולר למוסד שלך, נכון?".

ראש הכולל אישר את הפרטים, נשימתו נעתקה.

"אוקי", הוסיף הקול בעל המבטא האמריקאי בעברית רצוצה, "אנחנו קובעים לך פגישה ליום רביעי בערב, בשעה שש, במשרדו של ר' יצחק בשיקאגו במגדלי הזהב, קומה 67 חדר 413. נשמח לראותך ולמלא את בקשתך", אמר הקול בפשטות וניתק את השיחה, מותיר את ראש הכולל נדהם ומאושר. הן כמה ביקש ויחל לקיום הפגישה הזו, כמה תקוות תלה בה, והנה זה הגיע סוף סוף.

סוכן הנסיעות לא מצא מקום בטיסה ישירה, והעביר את ראש הכולל דרך תחנת ביניים בפריז, בירת צרפת. ביום רביעי בבוקר נחת ראש הכולל בשדה התעופה בפריז, והזדרז לחפש בית כנסת קרוב, בו יוכל להתפלל שחרית בציבור, לפני שימשיך לשיקאגו. די מהר נמצא בית הכנסת, אלא ששעת התפילה מאוחרת יותר. הוא הסכים להמתנה זו בחפץ לב, שהרי מה יכול לשמח את לבו יותר מתפילה בציבור בארץ זרה ומנוכרת?.

בינתיים הדקות נוקפות, מועד המראת טיסת ההמשך מתקרב והולך, והמניין עוד לא יצא לדרך. גם בשעה הקבועה טרם התקבץ מנין, והוא נאלץ להמתין עוד, מביט בחרדה בשעון המתקדם לעבר שעת ההמראה. כשהתפילה יצאה לדרך, התברר כי בדיוק היום עובר לפני התיבה שליח ציבור המתפלל בקצב איטי מאוד...

מלחמה התחוללה בלבו. מחד גיסא - הוא מאוד ממנה, טיסה לשיקאגו, פגישה חשובה, סכום אדיר על כף המאזניים. אבל מאידך גיסא - תפילה במנין, תפילה בציבור, נכספה נפשו שלא לאבד את הזכות הזו גם היום.

התפילה התקדמה בקצב איטי והוא המשיך להמתין. לפני 'שמונה עשרה' כבר הורה השעון על שלושים דקות לפני המראת טיסת ההמשך. בכל זאת התגבר על עצמו: 'תפילה בציבור, עזוב הכל, זה הכי חשוב!' והמשיך עם תפילת הציבור עד לאחר 'עלינו לשבח'. רק אז תפס את מזוודתו ואץ רץ לביקורת הדרכונים.

"סליחה, אני ממנה לטיסה לשיקאגו שיוצאת ממש עכשיו", התחנן שיתנו לו לעקוף את התור.

הפקיד שישב מולו משך בכתפיו ושאל: "טיסה 847 של אייר פראנס? אם כן, הבט נא בחלון. המטוס שלך ממריא..." - לנגד עיניו הנדהמות של ראש הכולל.

עשר דקות עמד ראש הכולל המום. הוא האמין שבזכות התפילה בציבור יספיק את הטיסה, והתאכזב לגלות שלא כך קרה. עד מהרה הבין שאין היום טיסות נוספות לכיוון זה, ואם כן - לא נותר לו אלא לשוב ארצה, מאוכזב. הוא הזמין מקום בטיסה ארצה, והתבקש להמתין שמונה שעות להמראה. הוא החליט שבינתיים ישוב לבית הכנסת, וכך לפחות ינצל את זמנו עד לטיסה. כשהגיע לבית הכנסת והחל עולה במדרגות, בעודו מחפש את חדר השתיה החמה, נתקלו עיניו בשם מוכר ומפורסם של אחד מענקי תומכי התורה בדורנו המתגורר בצרפת, רקום על תיק תפילין מהודר, הנישא בידיו של אותו גביר מפורסם בכבודו ובעצמו!

'זו ההזדמנות שלי!' - הרהר ראש הכולל בהתרגשות, 'הרי את הגביר הזה אי אפשר לתפוס, לא ניתן להשיגו, ואילו עכשיו הוא ניצב כאן לצדי, שמו מתנוסס על תיק הטלית והתפילין שלו. אתפוס עמו שיחה!...'

דקות ארוכות עמד ראש הכולל ושוחח עם הגביר, מנצל את ההזדמנות שנקרתה בפניו ב'טעות ובמקרה'... אין טעות ואין מקרה, הכל מושגח מלמעלה! כעת ללא מזכירות, ללא פגישות, אותו גביר היה פנוי לשמוע, והתעניין בכל פרט ופרט מהנעשה בכולל. ואז בעצם התברר, שאותו גביר עומד לשמש כסנדק בברית לנכדו שנועדה לאותו יום, והוא חיפש דווקא סגולה טובה, מתנה לרך הנולד...

"הבה אתן לך תרומה משמעותית", שלף הגביר מכיסו פנקס צ'קים ועט מזהב. הוא רשם צ'ק על סכום גבוה - יותר מפי שניים ממה שהובטח לו בשיקאגו (!), והעניק לו בלי להניף עפעף. "שתהיה לי זכות בהחזקת התורה שלך, למעני ולמען נכדי הצעיר שייכנס היום בבריתו של אברהם אבינו!", הוסיף ולחץ את ידו בחמימות... הגביר הצרפתי נפרד ממנו בידידות, וראש הכולל ההמום הוצרך לדקות ארוכות של התאוששות מההלם... מעודו לא התרים בצורה כה ספונטנית, ישירה, מפתיעה - וגם זכה בתרומה כבירה כל כך. הוא הבין כי התרומה הזו אינה כתוצאה ממעשה ידיו, שהרי הוא כלל לא נערך אליה. זה שיק מזומן של

'תפילה בציבור', שפע שמימי בו זכה הודות למסירותו לתפילה במנין!.

רגע... הסיפור עדיין לא נגמר... כשחזר לארץ, נדהם ראש הכולל לגלות הודעה מפתיעה בתא הקולי, מאותו קול בעל מבטא אמריקאי: "שלום וסליחה, אנו מתנצלים, אבל ר' יצחק לא יוכל לפגוש אותך השבוע. וכדי שלא תטרח לבא, אנו שולחים את השיק המובטח בדואר!". ואכן, לאחר כמה ימים, נחה לה בתיבת הדואר מעטפה לבנה נאה, ובתוכה - השיק המובטח. עתה היה בידו הסכום המקורי שהובטח לו להחזקת התורה, ועוד תרומה כבירה, גדולה מפי שתיים, רק בזכות תפילה בציבור... [מתוך 'האמנתי ואזמרה']

עוד על כוחה של תפילה, ועל כוחם של מזמורי התהילים נראה מהמעשה הבא שסיפר יהודי יקר: נסעתי ליוהנסבורג שבצפון אפריקה, ושם פגשתי יהודי יקר ששמו דניאל. הוא סיפר לי מעשה שהותיר בי רושם חזק מאוד, ובעוד הוא אומר את דבריו כמשיח לפי תומו, הבנתי כי טמון כאן מסר חשוב ביותר. וכך סיפר אותו דניאל: אצלנו בקהילה כולם מכירים את כולם, ולכן כאשר מגיע אורח מחוץ לקהילה, מיד מבחינים בו ומתעניינים בו. באחד הימים ראיתי פנים חדשות בבית הכנסת, ואחרי התפילה ניגשתי אליו ושאלתי אותו מאין הוא בא ומה מעשיו כאן. הוא סיפר לי ששמו דוד, והוא הגיע לכאן לצורך רפואי. הוא חלה ל"ע ב'מחלה', והמרכז הרפואי ביוהנסבורג מומחה ביותר לבעיה שהתגלתה אצלו.

"תן לי את שמך ושם אמך, ואתפלל עליך", ביקשתי ממנו. הוא כמובן נתן לי את שמו, ואני הוספתי: "ספר לי בן כמה אתה ומתי חל יום ההולדת שלך. ככה אומר כל יום פרק תהלים לרפואתך לפי שנת החיים שלך. אם אתה בן חמישים, למשל, אומר את פרק נ' בתהילים, ואם נכנסת לשנת החמישים ואחת, אומר עליך את פרק נ"א, וכך הלאה", הסברתי.

ר' דוד קיבל את הסברי וגם את הפרט הזה נתן לי. מאז, בכל יום אחרי התפילה אמרתי פרק תהילים לרפואתו. תאריך יום-ההולדת הגיע, והחלטתי משום מה שלא להחליף את הפרק בפרק הבא, אלא להוסיף אותו, ובמשך השנה שלאחר מכן אמרתי כל יום שני פרקים לרפואתו, ובמשך השנה השלישית - שלושה פרקים לרפואתו.

השנים הלכו ונקפו. עשר שנים שאני מתפלל על ר' דוד, עשרה פרקים אני מוסיף אחרי התפילה לרפואתו. יום אחד הגעתי למסקנה שהדבר מכביד עליו יותר מדי. התפילה לרפואת ר' דוד לוקחת לי זמן רב, ומה גם שאין לי כל מושג ממנו - ייתכן שהוא הבריא לגמרי וכבר אינו זקוק לתפילתי, וייתכן גם שמא... חלילה... בקיצור, למעשה הפסקתי להתפלל לזכותו והמשכתי בשגרת חיי. והנה כעבור שלושה חדשים, אורח מופיע בבית הכנסת. ר' דוד. "ר' דוד, מה שלומך? איך אתה מרגיש?", קיבלתי את פניו בחמימות.

הוא לא זכר אותי בכלל, ואני סיפרתי לו שאני זוכר אותו היטב מביקורו הקודם בעיר, וסקרן אותי לדעת מה מצבו.

ר' דוד נאנח. "אכן, הטיפול שעברתי אז, לפני עשר שנים, הצליח. הבראתי לגמרי, אך לפני שלושה חודשים הרגשתי פתאום מיחושים שונים, והתברר שהמחלה חזרה. הגעתי שוב כדי לטפל...".

זה מה שסיפר לי דניאל. הוא לא חשב שיש כוח מיוחד בתפילה שלו. הוא רק רצה להגיד לי - תראה כמה כוח יש לתפילה על יהודי שאינך מכיר. הוא יהודי פשוט, עובד למחייתו, אבל אם ככה פועלת התפילה שלו... אני כבר לא מאמין שיש מושג 'יהודי פשוט'... כל יהודי הוא יקר שביקרים, ובכוחו לפעול ישועות בתפילתו.

* * *

עשר שנים שאני מתפלל בקביעות בבית הכנסת קטן וחמים. לפני שנתיים נסגר מניין שהיה צמוד לבית הכנסת שלי, וכך קיבלנו במתנה מתפללים נוספים למניין שלנו. אחד מהם יהודי ישיש, זקן - 'זה קנה חכמה'. זכיתי, והוא קבע את מקומו לידי. ככה אני זוכה להכיר אותו, וליהנות מאווירה של ישוב הדעת ונינוחות שהוא מקרין סביבו. בשלב כזה של החיים כבר לא אצה הדרך... אין הוא ממנהר לרדוף אחר הרוח, אלא הרוח באה ונושבת על פניו, רוח טובה של שמחה פנימית ופשטות. כמה הרפתקאות עבר בחייו, כמה ילדים חיתן וכמה כספים גלגל. עם כל זה, נראה שכל קמט בפניו הוא כמין שביל שמקשר אותו יותר ויותר לריבונו של עולם. מפעם לפעם הוא מטעים אותי ממחשבותיו, מספר לי דבר תורה שריגש אותו או פנינה שעלתה ברעיונו.

הגבאי מכבד את שכני לספסל, ומידי שבועיים - שלושה, הוא נותן לו עלייה לתורה, עלייה רגילה. והנה, בשבת פרשת שמות, בדיוק אז, ללא כל סיבה מיוחדת, קרא לו הגבאי למפטיר. הזקן עלה לתורה, ולפני ההפטרה שאל אם יוכל גם לעלות להיות ש"צ במוסף. "בבקשה", ענה הגבאי, "כבודו מתכבד לגשת למוסף".

אחרי 'מי שבירך' פתח הזקן ב'קל מלא רחמים', ואז אנחנו שומעים שהזקן מזכיר את אמו ע"ה.

"זה היארצייט של אמא שלכם השבוע?" שאל הגבאי, "אם כן מדוע לא הודעתם לי קודם?, הייתי נותן לך מלכתחילה את המפטיר והמוסף. למה סמכת על ניסים?".

הזקן, בנינוחות האופיינית לו ענה: "אני איני מבקש דבר מאנשים. רק מהקב"ה. ביקשתי מהקב"ה שייתן לי מפטיר, וכפי שאתה רואה, אכן קיבלתי".

מה שהפליא אותי, זה ששכני היקר לא ראה בכך נס. זה היה פשוט אצלו, כמו כל המהלך שלו ביום יום. הן כל דבר שהוא צריך, הוא מסדר ישירות אצל הבעה"ב הגדול, הקב"ה, מסובב הסיבות... [מתוך 'השגחה פרטית']

פני עין חמד

יוצא לאור ע"י בית הכנסת לבנות "עין חמד" - מכללת ציון

פְּרָשַׁת תְּצַוָּה - הוֹפְעָה חִיצוֹנִית

"וְעֵשִׂית בְּגֵדֵי וָכֹז לְכָבוֹד וּלְתִפְאֶרֶת" (שמות כח, ב)

החכמים המקומיים לשאלו אותנו שאלות כדי לעמוד על טיבו, אני אכניס לו את השאלות ואני גם אחזיר את תשובותיו, אני אשמש אותו". ואכן כך היה, הביא לשם את הבחור, הכניס אותו לחדר, ואמר לו: "אינך צריך לעשות דבר, רק לשתוק!"

באו חכמי המקום וביקשו לבחון את ידיעותיו. כתבו שאלות, הרב נטל אותן, כתב את התשובות והחזיר לשואלים. הללו יצאו מגדרם מרוב התפעלות על החוכמה המופלאה והבקיאות הבלתי מצויה, "ותהום כל העיר". בשמחה גדולה נחגגו האירוסין של הבחור העילוי הגאון' עם בתו של מיודענו העשיר.

אחרי האירוסין, הפסיק רבינו להיות שמש של העילוי, ואז התבררה האמת המרה: אין עם מי לדבר, הבחור לא יודע מאומה! קרא העשיר לרב ואמר בטרוניה: "מדוע עשית לי זאת?". "פשוט מאוד", הסביר הרב, "ראיתי שאתה מכבד מאוד את הבגדים, ולכן הבאתי לך בחור עם בגדים נאים ותו לא". "ומה עושים עכשיו?", שאל העשיר בצער. "אל דאגה. עכשיו שלמדת את הלקח, אני כבר אלמד אותנו והכל יהיה בסדר". ישב רבינו ולמד איתו מספר חודשים, עד שהבחור נעשה תלמיד חכם.

בברכת שבת שלום
הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א
חבר הרבנות המקומית מבשרת ציון

יש אנשים שנושא הביגוד חשוב מאוד להם. בעיניהם ערכו של האדם נמדד בהתאם ללבשו. בעצם כולנו לוקים מעט בהשקפה מוטעית זו, ובמבט ראשון שופטים אדם לפי הלבוש החיצוני שלו, אלא שבמחשבה שניה חושבים אחרת. אך ישנם המודדים בני אדם רק לפי הלבוש!

בעניין זה, נזכיר מעשה שהיה עם ה'אבן עזרא' זצ"ל. כידוע, היה הרב עני ואביון, עד כדי כך שאמר על עצמו בדרך הלצה, שאם ימכור נרות- השמש לא תשקע, ואם ימכור תכריכים- אנשים יפסיקו למות. כמובן, שמטבע הדברים היה לבוש תמיד כעני, וגדולתו הרוחנית לא ניכרה בחיצוניותו.

יום שישי אחד, סמוך לשבת, הזדמן הרב לעיירה כלשהי, וביקש מיהודי אחד מעשירי המקום שיארח אותו בביתו לשבת. הביט הלה בבגדיו ובכל הופעתו, והתחיל לכחכח בגרונו... בסוף הסכים והכניס את רבינו. אולם ביקש ממנו לשבת בקרן זווית, שלא יפריע יותר מדי בנוכחותו, ושם נתנו לו את ארוחתו בצנעה.

במוצאי שבת ניגש רבינו ה'אבן עזרא' אל העשיר ואמר: "באתי להודות על האירוח, ובהזדמנות זו ברצוני להציע לך שידוך עבור בתך שהגיעה לפרקה. יש לי בחור מיוחד בשבילה". ואז הציע לו בחור לבוש היטב, מרשים בחיצוניותו- אך בפנימיותו, עם הארץ מדאורייתא ומדרבנן.

אמר הרב: "הבחור הזה הינו מתמיד ופרוש, לא מדבר כלל עם נפש חיה. יש להעמיד לרשותו חדר, ואם תרצה שיבואו תלמידי

הצלחה בגור"

יצחק אריאל בן טובה חגי חיים וב"ב שמואל אימן בן אסתר זרי שגית בת רותי מאיר ישראל בן רחל ברכה- יראת שמים ליאור יהושע סומך וב"ב גלית בת מסודי יהודה אריה בן רחל ברכה ארז בן שושנה רונן אברהם וב"ב קסיר אפרים וב"ב רחל ברכה בת פדילה דליה משפ' שטרית נעם יצחק בן רחל ברכה רינה בת סימי וב"ב יוסף ליאור בן דליה אפרת- הצלחה בכל העניינים שלמה ודנה דוד וב"ב אריה ושרה לוי וב"ב י.מ.י.ש כדורי אקבלי יוסף חיים בן נסכה שולמית ומרדכי חיים דויטש וב"ב

זיווג הגון וכשר במהרה

אורן חיים בן אלן אסתר רונית בת סימי תרצה בתיה בת ימנה נינט יוסף בן רוחמה אילן בן ג'וליאט יפית שרה בת ג'ינה דרור בן סופיה דוד עומרי בן יהודית מיטל בת מלכה מאיר בן שרית ואליהו טליה עדן אסתר בת שולמית שירי ימנה בת שולמית שמעון בן שולמית אנאל חביבה בת שולמית אורן בן נעמי שושנה שירה בת סילביה מיטל בת שושנה סיון רבקה בת אלן אסתר עמית בת טובה אברהם גורגי' בן דליה אפרת

זרע קודש בר קיימא

גלית בת מסודי אליהו זרי בן ימנה אילנה בת רוחמה שמואל אימן בן אסתר זרי סיון בת אסתר רחל מרים בת יהודית נועה בת מזל טוב משה מנחם בן רחל דניאל בן שרה ואושרית בת שושנה נעמה בת יפה דגנית בת שושנה אסף בן סופיה נתנאל בן ג'ינה

רפואה שלמה

מאיר ישראל בן רחל ברכה יצחק בן עזרא ימנה ניזרי בת טסה- בריאות ואריכות ימים מרדכי ניזרי בן פרחה- בריאות ואריכות ימים מאיה בת עדי דליה אפרת בת נעמה סימי בת סוליקה שלו בן מזל פחימה אורן בן אסתר דינה בת מזל נעם יצחק בן רחל ברכה נעמי בת רחל שירה שילת בת אורלי אפרים בן שרה לביא ישראל בן תמר חיה אסתר בת סוליקה מוריה בת רחל ברכה נחום בן כיריה יהודה אריה בן רחל ברכה ישראל בן חווה יפה בת שרה-הצלחה ורפואה רחל בת זוהרה שאול בן סילביה משה בן נימיה עינת בת רחל ברכה בנימין בן יקוט רפאל משה בן רחל יצחק בן פנינה רחל ברכה בת פדילה דליה יצחק בן רבקה רונית בת סבריה קסנש בת דגטו יצחק בן חנון רפאל אבידן בן תקווה אליהו בן רחל נעמה בת שרה בנימין בן ברכה אלן אסתר בת שרלוט יהודית אסתר פראדל בת חיה- בריאות ואריכות ימים

העלון מוקדש לעילוי נשמת משה בן גורג'יה ז"ל

לרפואה שלימה לנוריאל בן אסתר

לרפואה שלימה לאיידה חיה בת אסתר וליילד אלחנן רפאל בן איריס וליילד אורי חיים בן שלי

זש"ק, פרנסה טובה ובריאות איתנה לאליהו ניזרי בן ימנה וגלית בת מסודי
הצלחת ולרפואת אברהם גורג'י בן דליה אפרת וב"ב והצלחת יוסף ליאור בן דליה אפרת וב"ב
לע"נ הצדיק ר' חיים אבישלום כהן פרחיה בן בלנקה זצ"ל

זמני לכת		
ע"י	כניסת לכת	צאת לכת
י-ט	17:06	18:19
ת"א	17:23	18:16
מ"ב	17:24	18:17
ב"ג	17:25	18:18

שואל ומשיב בהלכה - פורים

מה הם המצוות בהן אנו חייבים בפורים?

שאלה: **?**

תשובה: **!**

להלן סיכום ההלכה מפי הרב אליהו חיים פנחסי, רבנות מקומית מבשרת ציון מספרו 'הכשרות למעשה':
בליל י"ד - בין הגברים ובין הנשים כולם חייבים במקרא מגילה. אישה המטפלת בילדים או חולה ל"ע, בעלה חייב לדאוג לכך, שתשמע את המגילה ממנו, אם הוא בקי בקריאת המגילה. בכל מקרה, ראוי ונכון לרב המקום לדאוג לכך, שלאחר קריאת המגילה לגברים תהיה קריאה נפרדת לנשים.

ביום י"ד - בין הגברים ובין הנשים חייבים שוב במקרא מגילה. לאחר מכן יתן הבעל לחברו או לשכנו משלוח מנות - וכן האישה חייבת במשלוח מנות לחברתה. מעיקר הדין, די במשלוח אחד, שיש בו שני מיני מאכל. אולם, כל המרבה, הרי זה משובח. מעיקר הדין, יכול לצאת ידי חובת משלוח מנות בשני בקבוקי שתייה, אולם המחמיר - תבוא עליו ברכה. אדם ששלח בגדים, ספרים, טבק או כסף - דברים אלו אינם נחשבים כמנות. ואף אם הוא או אשתו אבלים תוך שנה או שלושים או שבעה, חייבים במשלוח מנות.

יש אומרים, כי טעם המצווה הוא הגברת הירעות בין איש לאחיו (ר' שלמה אלקבץ בפירושו על מגילת אסתר), ויש הדורשים את המילים: "משלוח מנות איש לרעהו" - רעהו ולא חברו, דהיינו מי שהוא רע עימך, ולו צריך לתת את משלוח המנות ויש האומרים כי הטעם הוא כדי לסייע לעניים, המתביישים לבקש צדקה, כך שיוכלו לקיים את סעודת פורים בלי להתבייש - וכן רגישו חלק מן הכלל ביום החג (תרומת הדשן סימן קי"א).

לאחר מכן צריך לתת מתנות לאביונים לשני אביונים. שיעור מתנה, שנותן לאביון הוא כדי סעודה, שיכול לקנות לעצמו (כגון: פיתה פלאפל ושתייה, כ-20 ₪ לכל אביון). אחד עבורו ואחד עבור אשתו ועבור כל אחד מבניו, שהם מעל גיל י"ג. צריך לתת ביום הפורים את הכסף לעני, או לתת לגבאי צדקה, שאוסף עבורם ויזכה להם באותו היום.

וכן יש לערוך סעודת פורים. לכתחילה, יעשה את הסעודה עם לחם ובברכת המזון יזכיר 'על הניסים', ואם שכח - אינו חוזר. ובסעודה זו אף האישה צריכה להשתתף. הגם שיש מצווה לשתות יין ולהתבסס (כיוון שכל הנס היה על ידי יין- ושתי נטרדה במשתה היין ובאה אסתר ונבחרה למלכה במקומה וכן עניין מפלתו של המן היה על ידי היין), מכל מקום, אם מחמת שכרותו עלול לבוא לידי קלות ראש, או זלזול ולו במצווה אחת, מוטב שלא ישתכר.

מקומות, אשר מוקפים חומה מימות יהושע בן-נון: אותן הלכות רק שמקיימן ב-ט"ו אדר!

בין אדם לחברו

להלן סיפורים המעובדים מתוך 'מחנה אפרים' על מרן הגאון הרב חיים קניבסקי שליט"א וניתן ללמוד מתוכם כיצד נראה ה'בין אדם לחברו' של הצדיק ובאילו כפפות של משי הוא משתמש, כשהוא מתעסק עם רגשות של אנשים. סיפר יהודי אחד, שכאשר היה ילד קטן ביקש לשאול שאלה את הצדיק לפני תפילת ערבית. אך היה שם אדם מבוגר שדחף אותו מעט כדי שיוכל לשאול שאלה לפניו. לאחר התפילה הוא עמד בחצר עם מספר ילדים. לפתע הוא הרגיש טפיחה על הגב, וכשהסתובב, הוא נדהם לראות את מרן הרב קניבסקי עומד שם ושואל אותו: "מה רצית לשאול ילד צדיק, אני לא שכחתי אותך".

כידוע אלפים עוברים בחדרו של הרב בכל שבוע כדי לקבל ברכה. הרב בעת קבלת הקהל ממחר לסיים כדי לשוב ולהספיק את חוק לימודו. אך כשרואה הרב יהודי מבוגר, הוא כבר לא כואב על הזמן, אלא מתעניין בשלומו ושומע בסבלנות את כל מכאוביו של היהודי ומברכו שוב ושוב. באחת הפעמים התארחו אצלו בסעודה מספר בחורים, וכאשר הגיעו לברכת המזון, התרומם הרב ממקומו ונתן לאחד הבחורים ברכון. לאחר תום הברכה שאל אחד מהנוכחים: "האם רבינו מקפיד כל כך שיברכו מברכונך?", השיב הצדיק: "בשעה שחילקו את הברכונים, הבחנתי שחילקו ברכונים לכל הנוכחים, אך בטעות דילגו על אותו בחור וחששתי, שמא ייפגע מכך, לכן קמתי ממקומי כדי לתת לו ברכון, רק שח"ו לא ישב על השולחן שלי מישהו פגוע".

כל מצוות ומנהגי פורים רמוזים במילה 'מגילה'

מגילה - קריאת מגילה
גלימה - רמז לתחפושת
מילגה - רמז למשלוח לאביונים
לגימה - רמז לסעודה ומשתה פורים
גמילה - המלה מורכבת משתי מילים - גמל -ה רמז לנס פורים שהקב"ה גמל עלינו

עושה אירוע שמחה באולם שמחות וברצונך להפוך אותו לכשרות "מהדרין-גלאט?"

צוות משגיחים תלמידי חכמים ידאגו לכך בכל איזור בארץ. ההשגחה החל מזמן אספקת הבשר ועד למנה האחרונה. בפיקוחו של הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

מינויים

לקבלת העלון חנים במייל מדי שבוע, יש לשלוח בקשה למייל

PhineEH@gmail.com

הקדשת העלון

ניתן להקדיש את העלון לעילוי נשמה, רפואה שלמה, הצלחה, זיווג הגון, חזרה בתשובה וכו'
נא לפנות לליאור בטל' 052-7652084
כתובת המערכת: עבור ליאור עצמון, רח' הבושם 26א ת.ד. 83375. מבשרת ציון. מיקוד 9076926

לשאלות בהלכה

נא לפנות לרב אליהו פנחסי בטל' 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

אם ראשונים כמלאכים - האדמו"ר הרב אברהם בורנשטיין מסוכטשוב זצ"ל

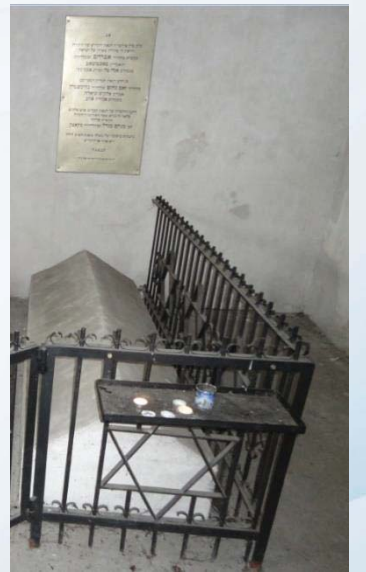

האדמו"ר הרב אברהם בורנשטיין מסוכטשוב זצ"ל - נולד ב-כ"ה בתשרי ה'תקצ"ט (1838) בבנדין שבפולין. מצאצאי הרמ"א והש"ך. בילדותו עברה משפחתו לגור באולקוש, שם מונה אביו לרב ולאחר מכן אף כיהן ברבנות ביאלה פודולסק. כישירוניתיו התגלו בגיל מוקדם מאוד. כבר בגיל שנתיים התפלל בסידור כראוי. כשמלאו לו שלוש שנים היו לוקחו אביו אל שיעורו עם בחורי הישיבה. **בגיל של חמש-שש כבר היה מלמד שיעור בבקיות ובחריפות לבחורי ישיבה. בהיותו בן עשר סיים את הש"ס כולו וחדש חידושים.** שמו יצא לתהילה בכל הסביבה וקראו לו **'העילוי מאולקוש'**.

לאחר נישואיו התגורר בבית חותנו במשך שבע שנים עד פטירתו בשנת ה'תרי"ט (1859). כעבור ארבע שנים מפטירת חותנו, בשנת ה'תרכ"ג בהיותו כבן 24 שנים בלבד התמנה לרבה של פרצ'ב, שם שהה מספר שנים, עד שפוטר עקב רצונם של פרנסי העיר למנות לרב את גיסו, בן חותנו, ר' דוד והוא עבר לכהן כרב בקרושנוביץ.

בשנת ה'תר"ל (1870) אחר פטירת רבי חנוך העניך החל לכהן כאדמו"ר. בשנת ה'תרל"ו (1876) עבר לכהן ברבנות נשלסק אולם לאחר שפסל שניים מהשוחטים בעיר, הללו דאגו שתהיה גזירת גירוש על רבינו וכן נשפט על כך. בשנת ה'תרמ"ג (1883) עבר לכהן כרב העיר סוכטשוב, בה הקים ישיבה במקביל לחצר החסידית בראשותו וחסידים רבים נהרו אליו. **בעל רוח-הקודש. רבים פנו אליו ונושעו.** נפטר בי"א אדר א' ה'תר"ע (1910). חי כ-72 שנים. ציונו בסוכטשוב. בנו, ר' שמואל מילא את מקומו באדמו"רות.

סבא (מצד אביו): ר' אהרון משצ'קוץ'ין. **אביו:** ר' זאב נחום (רבה של ביאלה פודולסק ובנדין. מח"ס 'אגודת איזוב'). **אימו:** מרת דובריש (בת ר' מרדכי הירש ארליך). **אשתו:** מרת שרה צינה (בת האדמו"ר ר' מנחם מנדל ה'שרף מקוצק). **בנו:** האדמו"ר ר' שמואל (ה'שם משמואל). **בתו:** מרת אסתר בריינדל (נישאה לר' מאיר בורנשטיין). **מרבתינו:** אביו, ר' זאב נחום. חותנו, האדמו"ר ר' מנחם מנדל מקוצק, האדמו"ר ר' יצחק מאיר אלטר מגור והאדמו"ר ר' חנוך העניך מאלכסנדר.

מתלמידיו: ר' מאיר דן פלאצקי (מח"ס 'כלי חמדה'), ר' יואב יהושע וינגרטן (מח"ס 'חלקת יואב'), ר' אריה צבי פרומר (הרב מקוז'יקלוב מח"ס 'ארץ צבי'), ר' אברהם מנדלזון (דיין בוורשא ומח"ס 'דברי אברהם'), ר' שאול משה זילברמן מווירשוב (מח"ס 'פרדס שאול'), ר' יהודה ליב קובלסקי מוולוצ'ווק, ר' צבי יהודה מאמלוק (מח"ס 'אביר הרועים' ו'מלחמות יהודה'), ר' מיכאל פורשלגר (ר"מ בישיבת בולטימור ומח"ס 'תורת מיכאל'), ר' אברהם ויינברג הי"ד (מח"ס 'ראשית ביכורים'), ר' יעקב בוימאן (רבה של קהילת שערי תורה בלוס אנג'לס, מח"ס 'חמדת יעקב'). **מספריו:** **יאגלי טל** - על ל"ט מלאכות שבת **יאבני נזר** - שו"ת **ינאות הדשא** - על התורה והמועדים.

○ **יפר הרב החסיד ר' מנדיל גדליצר:** פעם אחת בא לסוכטשוב מעיר ולוצ'לאווק אדם עם בנו נער אילם, וסיפר לרבינו כי הילד בעברו היה מדבר כראוי, אך זה כשנתיים שחלה בטיפוס ר"ל ומאז פסק מלדבר, וכבר דרש אצל רופאים גדולים בורשה ועשו כל אשר היה בידם ולא הועילו מאומה והוא נשאר אילם.

רבינו אחז ביד הנער והלך עימו עד קצה החדר בו היה מונח ארגז ועמד שם עם הנער זמן מה ואחר כך כיסה את ראש הנער עם קצה מלבושו והלך עימו מכוסה כך חזרה עד שהגיע שוב עימו אצל אביו, ושם גילה את ראשו ואמר לנער: "עכשיו אמור לאביך מה שאתה רוצה". וצעק הנער ואמר: "מים, מים". ואמר רבינו הקדוש לאביו: "לך מהר ותן לו מים", ומאז והלאה **שב הדיבור לבן כבראשונה והיה מדבר כאחד האדם.** (אביר הרועים)

פ **עם אחת בא לסוכטשוב איש שבכה מאוד לפני רבינו וסיפר כי היה לו משפט קשה בערכאות ויצא חייב בדינו ודנו אותו למאסר למשך מספר שנים וכן עליו לשלם קנס עצום באופן שיצא נקי מנכסיו וישארו הוא ובניו ביתו מחוסרים לחם. וערער על פסק הדין בוורשה והסנגור שלו אמר שאין שום סיכוי לזכות במשפט, ואפילו להקל ממה שנפסק בדינו אין סיכוי מאחר ושמדובר במשפט קשה מאוד.**

ניגש רבינו לשולחנו וכתב על חתיכת נייר קטן מספר מילים ונתן לו, ואמר לו **שבעת המשפט יקפל את הנייר הזה ויחזיק אותו בפיו תחת לשונו, ויעמיד עצמו מול פני השופטים ויביט היטב בפניהם כל זמן המשפט, וכמדומה לי שאמר לו גם כן שיצייר לעצמו את דמות צורתו, ועשה האיש כן, ויצא זכאי לגמרי בדינו בלי שום עונש, ואמר לו סניגורו שהוא דבר למעלה מן הטבע לצאת נקי במשפט כזה.**

כשחזר האיש מורשה לביתו אחרי שזכה בדינו הודיע בשמחה לכל הנוסעים ברכבת את גודל הנס שנעשה לו ע"י הקמיע שכתב לו רבינו, ולא רצה להראות את הכתב לאף אחד מכיוון שכך אמר לו רבינו שלא להראותו לשום אדם.

אך כשביקש ממנו הגאון ר' אליעזר שלום מו"צ בדינסקאוואלע לראות את הכתב, חשב אותו אדם מאחר שמדובר במו"צ שהוא גם כן צדיק כמותו ועל זה בוודאי לא הקפיד הצדיק מסוכטשוב, והראה לו את הכתב

במקום הצנע, וסיפר ר' אליעזר שלום שהתפעל מאוד כי היו כתובים בו רק שש תיבות: **"פניו פני אריה ופניהם פני כלב"** על נייר פשוט שכולם משתמשים בו ומי יעמוד בסוד קדושים. (אביר הרועים)

חנוך ותוצאותיו

הייתי בטוח לפי כישרונותיך והתמדתך, שתהיה אחד מגדולי ראשי הישיבות של הדור הבא!"

הבחור השפיל את עיניו, ואמר: "זוהי הפעם הראשונה, שאני שומע מראש הישיבה, שהייתי יכול להגיע כל כך רחוק". אני הבטתי בו ואמרתי: "מה אתה מדבר, במחברת שלי על מסכת פסחים רשמתי לעצמי שתי קושיות בשמך, שאתה שאלת אותי".

הבחור פרץ בבכי מר: "מדוע כבוד הרב לא אמר לי על כך מאומה?!", הקשה. התנצלתי: "היית כל כך שקוע בלימוד וראיתי, שאתה כל כך מתענג בלימודך, שחשבת, שכל הדיבורים על כך מיותרים בשבילך".

הבחור שאל אותי: "כבוד הרב, האם זה מאוחר כבר בשבילי, או שאני יכול לחזור למה שהייתי?". פניתי אליו בזעקה הבוקעת מתוך הלב:

"מה זה מאוחר? לעולם לא שמענו ביהדות את המילה 'מאוחר', זוהי עצת היצר. הרי ראינו, כי רבי עקיבא התחיל ללמוד א' ב' רק בגיל ארבעים! ולבסוף העמיד 24,000 תלמידים!".

שאל הבחור: "אם אני מגיע לישיבה, האם ראש הישיבה יקדיש בשבילי את השבועיים הראשונים כדי להחזיר אותי למסלול של הלימוד?" - "בוודאי", השבתי.

לאחר כשבועיים נקש אותו בחור על דלתי כאן בארץ. ניגשתי לארון הספרים, והוצאתי את המחברת על פסחים, שם דפדפתי וכשהגעתי לעמוד, הראיתי לו שתי קושיות, שנכתבו במחברת בשמו, וכך התחלתי ללמוד עימו.

היום אני יכול לספר בשמחה, כי הוא מתגורר באשדוד והוא אחד מגדולי תלמידי החכמים שם ומתמיד עצום, שהוגה בתורה יומם ולילה.

סיים ראש הישיבה ואמר: "הרגשתי אז, שכל המצב הכלכלי הרעוע של הישיבה, וכל הצמא הבלתי נשלט של הנהג ושלי, היה בשביל להגיע לאותו מלצר, ולהחזירו לספסל הלימודים".

"אני מבקש מכם, אין בחור שאינו צריך עידוד. אל תחכו שהישיבה תקרוס כלכלית, כדי להגיע לבחורים לומר להם מילה טובה, אתה רואה בחור שלומד טוב, או סתם כך בחור, שעושה מעשה טוב, מיד תאמר לו מילה טובה, זה בונה עולמות, פשוטו כמשמעו".

ועל דברים אלו דרשו רבותינו: "מחיה מתים במאמרו". דהיינו, על ידי מספר מילים יתכן, שאנו נעניק חיים לזולת שמייחל ומצפה ומשתוקק לשמוע מילים טובות. ואין אנו מבינים, מהו הכוח העצום של מספר משפטים העשויים לחולל מהפך של ממש באדם!

סיפר הגאון רבי אהרון טרסיג שליט"א סיפור מדהים, שיש בו כדי ללמדנו, עד כמה עלינו לומר מילים טובות לזולתנו, שכן אין אנו מודעים לכוחן של אותן מילים, ומה מילים אלו עשויות לחולל בנפש האדם.

לפני כמה שנים התקיימה אסיפת מחנכים מטעם ארגון 'לב שומע', אחד מגדולי ראשי הישיבות קם וביקש לספר סיפור אישי, שקרה עימו לפני כמה שנים. וכך סיפר:

כשביקשו ממני להגיע לישיבה כדי לעמוד בראשה, התנית, שאני עוסק רק בצד הרוחני של הישיבה, אבל אני עוסק בצד הגשמי לאסוף כספים עבור הישיבה, הם הסכימו, וכך הדבר התנהל במשך כל השנים, שאני לא מתעסק באיסוף כספים עבור הישיבה.

לפני מספר שנים, היה מצב כלכלי מאוד קשה בישיבה, הקופה הייתה ריקה, והגיעו למצב קשה מאוד, שלא היה כסף אפילו לקנות אוכל לבחורים.

בצר להם פנו אלי אנשי ההנהלה באופן חריג וביקשו ממני: "אומנם ראש הישיבה אינו אמור לעסוק בעניין הכספי וכך סיכמנו עימו, אבל המצב בישיבה לפני קריסה".

"באופן חריג חד פעמי אנו מבקשים שראש הישיבה יסע לחו"ל, שם ב"ה יש לו שם מאוד טוב, ובעזרת השם יצליח להשיג כסף להחזקת הישיבה, שלא תתמוטט חלילה".

הבנתי שאכן הפעם זה משהו חריג, ולכן הסכמתי לנסוע לתקופה מסוימת לחו"ל. שם סידרו לי מטעם הישיבה נהג צמוד שהסיע אותי ממקום למקום לאנשים אמידים ועשירים וב"ה הצלחנו להשיג סכום מכובד מאוד, שיעזור לישיבה לשלם את החובות, וכן יעמיד אותה על תילה לתקופה מסוימת.

באחת הנסיעות פנה אלי הנהג וביקש את רשותי לסטות מהדרך. הוא הסביר, כי הוא מאוד צמא ומרגיש ממש בצמא בלתי נשלט, והוא חייב לשתות מעט מים. אמרתי לו, כי גם אני מרגיש כך, ולכן כדאי שיעשה כן.

הנהג פנה למסעדה באזור, שם עצר ונכנסנו לשולחן צדדי, כדי לקבל קצת מים לשתות. מלצר הגיע לשולחן, והוא הסתכל עלי, ובמקום לשאול, מה אנחנו רוצים, הוא לא הוריד את עיניו ממני.

המלצר הסתכל עלי, ולאחר מכן הסתכל על הנהג, ולבסוף לאחר כדקה הוא פנה לנהג בלחש ושאל אותו: "אמור נא לי, האם זה שלצידך הוא ראש ישיבה פלוני?".

כשהנהג השיב לו בחיוב, פנה אלי המלצר, ואמר לי: "האם ראש הישיבה אינו מכיר אותי? אני בחור פלוני". לא האמנתי למראה עיניי וזעקתי בתדהמה: "איך הגעת לכאן?"

ולד יחיא בן יוסף ז"ל
יחזק בן ברקו דב ז"ל
שרה בת נרקיס ע"ה ל
אביגדור בן ג'ולי ז"ל
מסעוד בן יקוט ז"ל
מדל בת שמעון ע"ה
יוסף בן מרים נוסרת ז"ל
רחל רפאל בת השמת ע"ה
יעקב בן אסתר ז"ל
שלום בן אסתר ז"ל
מרים בת שרה ע"ה
אביבה לושי ע"ה
כל נשמות עם ישראל

הרב שבתי בן אסתיא אטון זצ"ל
מאיר מורד בן שושנה ז"ל
זהבה בת שושנה רייזל ע"ה
עמרים בן דבורה ז"ל
נעמי בת כותן ע"ה
מרים בת בלה ע"ה
דב בן יחזק ז"ל
סוליקה בת עישה ע"ה
סלים בן פרוחה ז"ל
לטיף בן פרוחה ז"ל
דניאל רפאל בן חגית ז"ל
יהודה בן סעידה ז"ל
עפאת בת השמת ע"ה

הרב יחזק בן תפאחה כדורי זצ"ל
הרב נחמח בן יקטוריה בצרי זצ"ל
אביבה בת איירין ע"ה
אברהם בן יונה ז"ל
יחזק בן חביבה ז"ל
אהרון (אורי) בן רבקה ז"ל
חי זידי בן קלרה ז"ל
ר' יחזק בן מסעודה קדוש ז"ל
אסתר בת נעמי ע"ה
יעקב בן סלימה ז"ל
ספירנס תקווה בת נעמה ע"ה
שרה אסתר בת זרהה ע"ה
אברהם בן טובה ז"ל

הרב שמואל בן שמחה דרוזי זצ"ל
הרב יעקב בן מרגלית זצ"ל
שמואל בן רבקה ז"ל
משה בן רוזה ז"ל
אביחי בן אסתר ז"ל
נעמה בת גורג'יה ע"ה
דוד בר חסיבה ז"ל
חוה בת יעקב צבי ע"ה
רפאל בן אסתר ז"ל
ר' דב בן בנימין אלתר ז"ל
אורה בת נעמה ע"ה
דוד יחזק בן פרוחה ז"ל
גורג'יה בת נעמה ע"ה

הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה זצ"ל
הרב מרדכי צמח בן מזל אליהו זצ"ל
חיים משה גרשון בן שלמה יחזקאל ז"ל
ר' עוליאל ישועה בן סטה מקנין זצ"ל
דרור יהושע בן ארץ מיוחס ז"ל
צדיק חכם בן חזלה ז"ל
שני בת אסתר ע"ה
מסודי בת חביבה ע"ה
אסתר בת גולה גאולה ע"ה
יוסף בר סעדה ז"ל
יעקב בן נעמה ז"ל
שרה בת מורברי רחל ע"ה
אלון בן סעדה ז"ל

**נא לשמור על קדושת העלון
אין לקרוא בשעת התפילה.
מומלץ לקרוא בשולחן שבת!**

או צרות הפרשה

פרשת "תצוה"

**"וידעו כי אני ה' אלקיהם אשר הוצאתי אותם מארץ מצרים ושכנתי בתוכם, אני ה' אלקיהם" [נט, מו].
להיכן נעלם המזבח?**

המתבונן בפרשיות אלו של עשיית המשכן וכליו, יבחין בדבר מתמיה. בפרשת "תרומה" נצטוו – לפי הסדר – לעשות את ארון הברית, הכפורת והכרובים, שהיו בקודש הקדשים, את שולחן לחם הפנים ומנורת הזהב הטהור – ואת יריעות המשכן וקרשיו, בריחיו ואדניו. זהו, המשכן מוכן. פורשים את הפרוכת, מביאים את הארון לקודש הקדשים, מציבים את השולחן בצפון והמנורה בדרום – והכתוב ממשיך לצוות על עשיית מזבח העולה שבחצר המשכן ואת עמודי החצר וקלעיהם.

זה תוכן הפרשה הקודמת, פרשת "תרומה". משהו חסר כאן. אחד מכלי המשכן העיקריים, נפקד מקומו! נחזור בקצרה: ארון, שולחן, מנורה, מזבח העולה. היכן מזבח הקטורת, מזבח הזהב, שהיה בין השולחן והמנורה? ונראה שיש כאן – כבכל פרשיותיה של התורה – מסר והדרכה. כידוע, המשכן הוא מקום עבודת ה', התקדשות והתעלות, וכל פרט בו מורה להזדככות בפרט מסויים. הארון והלוחות – על לימוד התורה לשמה ובענוה. המנורה הטהורה, על זיכוך המידות לזהב טהור, כשמן זית זך. השולחן, על קדושת האכילה וכשרות הפרנסה, ומזבח העולה – על עבודת ה' במסירות נפש ובלהב אש. בנוסף, בגדי הכהן הגדול מכפרים על עבירות ופגמי מידות רעות.

ויש את הקטורת, שהזוהר הקדוש מאריך בסגולתה להמתיק את הדינים ולבטל את הקיטרוגים. אהרן עצר את המגיפה באמצעות הקטורת, וידוע שגם אמירת פרשת הקטורת מסוגלת לפעול פלאות בעולמות העליונים ולהשפיע רוב טובה וברכה.

והתורה הקדושה רצתה להדגיש, כי אי אפשר לפעול ישועות ולחולל פלאות אם לא עוברים לפני כן בכל המסלול של ההתעלות וההתקדשות: לימוד תורה, זיכוך המידות, קדושת האכילה ועבודת ה' בהתלהבות! אם לא מוחים את פגמי העבירות והמידות הרעות!

לדאבונו, פשתה תופעת המקובלים במרכאות המתיימרים לפעול ישועות, בעוד הם רקים מתורה ויראה. הם מתיימרים לתת סגולות וקמעות, השבעות ותפילות. אבל אנו יודעים שגם התפילה נמשלה לקטורת – "תיכון תפילתי קטורת לפניך" – והיא מקובלת אם קדמה לה התעלות ועמל בתורה, כדרכם של רבותינו מדורי דורות, ובכל הדורות: מרן החיד"א, ה"בן איש חי", הבאבא סאלי, ועוד ועוד, זכר צדיקים וקדושים לברכה – הן היו גאוני עולם, בקיאים בכל התורה כולה, ומכוחה פעלו פלאות, מכוחה התקבלה תפילתם, "הקטורת" היתה תוצאת "המשכן" שבנו בתוכם להשראת השכינה!

ומעשה שהיה: בעיר טרניגרד היה ילד מחונן שהצטיין בלימודיו. לימים נודע כגאון הקדוש רבי חיים מצאנז, זצ"ל. ביקש אביו להעניק לו פרס על שקידתו והצטיינותו. שאל במה יבחר. ביקש: "כשאתה נוסע אל החוזה מלובלין, קחני עימך". זה יהיה הפרס.

נסעו השניים ללובלין. תור ארוך השתרך, מכל קצווי הארץ הגיעו. לבקש עצה וברכה, להעתיר לישועה. התור התקדם לאיטו, וסוף סוף זכו להיכנס אל החדר, להתקדם עוד, והנה הגיע תורם. האב שטח משאלותיו והתברך, הילד זכה להארת פנים מיוחדת. מתוך סקרנות המשיך לעמוד שם גם כשהבאים אחריהם התייצבו והתברכו. ולפתע קרא החוזה הקדוש: "הוציאו כל איש מעליו!" נסוגו הכל אחור, יצאו בבהילות. הילד הסקרן ביקש לדעת מדוע חפץ הרבי להתבודד, מדוע הורה לכולם לצאת. הצטנף מאחרי כורסתו של הרבי, לראות מה יעשה.

קם החוזה מכסאו, ונעל את הדלת. התהלך לפני שולחנו, וחזר בקול נעים ושובה לב על פרק משניות. כשסיים את הפרק חצה את החדר, ושלף את הילד ממחבואו... אמר: "חיימ'קה, ודאי תמה אתה על מה שראית. הנני ואסביר לך. אנשים באים לבקש ברכה, בכח מה אברך? אנשים באים לבקש עצה, בכח מה אייעץ? בעבר, כשיהודי ביקש עצה וברכה, עולה היה לבית המקדש, פונה אל הכהן הגדול. ראש שבט לוי הוא, שבט לומדי התורה, שייעודו הוא: "יורו משפטין ליעקב ותורתך לישראל". וכידוע, קודשא בריך הוא אורייתא וישראל חד הם, יהודי דבק באלוקיו באמצעות התורה. ובמיוחד בבית המקדש מקום השראת השכינה. וכיום, שאין בית מקדש ואין כהן גדול, "אין לנו שיעור, רק התורה הזאת". אין דרך אחרת לדביקות בבורא ולהשראת רוח הקודש. מה עושה אני, דבק בתורה, עמל בלימודה, דבק באמצעותה בבורא, ויכול להעניק ברכות ועצות. אבל כשרבים הפונים, ומטרידים בבעיותיהם הגשמיות, ועלי לעיין בעניינם, מנתקים הם מהדביקות בתורה ובבורא יתברך. ואין עצה אלא להפסיק לשעה את קבלת הקהל, ולחדש את הקשר עם התורה ועם נותן התורה.

ומדוע אני מספר לך זאת, משום שעתידי אתה להיות למנהיג רבבות. שתדע, שאין דרך אחרת זולת הדבקות בתורה"...

ואם אמרו חז"ל "לא עם הארץ חסיד" – על אחת כמה וכמה שאינו צדיק ופועל ישועות... (מעייין השבוע).

לא כל יום פורים

"לא כל יום פורים", שגור המשפט בפי העם, ואכן כך הוא – יום אחד ומיוחד הוא בשנה אשר זכינו בו שמגיע החג הגדול והקדוש, הלא הוא חג הפורים, אשר קבע 'הזוהר הקדוש' כמסמרות כי גדול הוא מיום הכיפורים!
האדמו"ר הקדוש מרוז'ין ז"ל יעסביר זאת ואמר כי אמנם יום הכיפורים מכפר רק לשבים בתשובה, ולא לו שאינם עושים תשובה הוא אינו מכפר. אבל יום הפורים גדול הוא עוד יותר, שהקב"ה מוחל וסולח לכל יהודי באשר על כל עוונותיו ומקבל תפילותיו, ובלבד שיהא פושט יד ומוכן לקבל מחילה. ועל כך אמרו רבותינו ז"ל: "כל הפושט יד – נותנים לו", שאף היהודי הפשוט שבפשוטים והפחות שבפחותים, אם פושט ידו ביום הפורים ורוצה להתקרב לה' – נותנים לו את כל בקשותיו וממלאים את כל חסרונו.

וכבר כתב 'האדמו"ר ר' יחזקאל משינאווא' זצ"ל: כי יום הפורים יש לכל יהודי כח עצום ונורא, כמו הכח של כהן גדול בעת אשר הוא נכנס לקודש הקודשים פעם אחת בשנה. ימים ספורים טרם התקדש חג הפורים, נכנסו כמה אנשים יראי ה' אל מעונו של מרן הרב שטיינמן זצ"ל ושאלוהו שאלה גדולה: "למדנו רבנו, מדוע זכה פורים יותר מבכל המועדים למעלה ודרגה כזו, עד אשר כל מה שיבקש היהודי בתפילה נותנים לו, כמאמר הז"ל: "כל הפושט יד נותנים לו"?

מדוע יום הפורים ידוע בכל הדורות כיום של ניסים וישועות אשר רבים זכו לצאת בו מאפילה לאורה כשעקרות רבות נפקדו, ואנשים שהיו במצוקה גדולה נושעו והצליחו?"

ענה להם מרן הרב שטיינמן ואמר: "דעו לכם כי אמת בפיכם, והסיבה לכך היא שביום הפורים יש אחדות ואהבה בעם ישראל. כל עם ישראל מקיימים את המצוות של המשלוח מנות איש לרעהו ומתנות לאביונים, וע"י כך מתרבת האהבה וגדולה הצדקה והחסד בין איש לרעהו, ולכן בשמיים יש נחת רוח גדולה ועצומה לה', וכשה' רואה שיש אהבה בין בניו, הוא מוכן להושיע את כולם, ולהשפיע ניסים ונפלאות, כי זהו יום של אחדות ואהבה בין איש לרעהו".

מספרים על הגאון הגדול, ר' יהודה צדקה זצ"ל, ראש ישיבת 'בורת יוסף', אשר מיד לאחר שסיים את קריאת המגילה בבוקר, מזדרז היה במהירות לקיים את מצווה משלוח מנות, כמובא בהלכה. ומי היה הראשון שקיבל מהרב משלוח מנות? נחשו... בשכונתו של הרב, היה גר יהודי עניו וצנוע, אשר תפקידו היה 'שמש' בית הכנסת. בכל שבת היה בא השמש לביתו של ראש הישיבה ומעורר אותו באשמורת הבוקר, לאמירת פרקי תהילים עם בני עלייה, כך עשה כל שבת. לראש הישיבה היתה הכרת הטוב גדולה כלפיו, והוא השיב לו תמיד ביחס של כבוד. בכל פורים, שנה אחר שנה, ארזה הרבנית צדקה ע"ה ממיטב מיני המאפה והמעדנים שהכינה, וראש הישיבה היה משגר את משלוח המנות הראשון לאותו שמש, כדי לגמול ולשמח איש דל ופשוט ולהעריכו על מה שמטיב לו כל השנה.

על כן כותב 'הסבא מקלס' זצ"ל כי עיקרו של יום הפורים הוא להגביר את האהבה בין איש לרעהו, ולנטרל מתחים ומחלוקות המביאים קטרוגים וצרות על האדם. וכיצד עושים זאת?

ע"י שליחת מנות איש לרעהו מתוך השמחה הגדולה של חג הפורים ועזרה זה לזה בנתינת מתנות לאביונים, שבכך מתרבות האהבה. על כן, אומר הגאון ר' יצחק זילברשטיין שליט"א, כי בעוד שכל אחד קונה ומשקיע במשלוחים יפים למשפחתו ורעיו, עליו להשקיע בעיקר את משלוח המנות אל אנשים אשר הוא לא מסתדר איתם כל כך, וכל שכן אם חלילה היתה קטטה ומריבה ביניהם, אשר עיקרו של משלוח מנות הוא להרבות אהבה ואחוה בישראל, ומה יותר גדול ממשלוח הניתן דווקא לשונא וליריב שלך, שגורם נחת בכל העולמות העליונים ומביא ישועות לעולם (ויוציא עמו בששון).

משלוח מנות □ עם אקדח

מעשה בראובן שהיה מסוכסך מאוד עם שמעון. כדי להרגיזו ולאיים עליו, שלח לו משלוח מנות מהודר, מלא במטעמים ומגדנות, אלא שמעליהם הניח... אקדח! אמנם המדובר היה באקדח צעצוע, אך למראית עין הוא היה נראה כאמיתי ומבהיל. לקנה האקדח השחיל ראוּבן פתק מגולל, עליו כתב דברי איבה ואיום, והודיע לשמעון שהוא בסכנה, רח"ל.

ראובן מסר את המשלוח לבתו, ומבלי לספר לה אודות כוונות הזדון שלו בשליחת המנות עם האקדח, הורה לבת ללכת לביתו של שמעון ולמסור לו את המשלוח. באמצע הדרך לביתו של שמעון, הבחינה הילדה באקדח שהונח במרכז הסלסלה המהודרת. כאמור, הילדה לא ידעה מה עומד מאחורי שליחת המשלוח, והיא החלה להרהר בליבה: 'מתי מכניסים אקדח מפחיד במשלוח המנות?! זה ממש הורס את המשלוח הנאה... כנראה האקדח נכנס לכאן בטעות...', הילדה נטלה אפוא את האקדח (עם הפתק הטמון בתוכו), והוציאה אותו מהמשלוח מנות...

ובכן, המשלוח מנות הגיע לידי שמעון, ברוב פאר והדר, והדבר הביא את שמעון להתרגשות עזה במיוחד. הוא הודה מקרב לב לילדה, ופנה לבני ביתו בהתפעלות: "ראו, לא יאומן, ראוּבן שלח לי משלוח מנות מפואר, כנראה שהוא רוצה להתפייס עמי...". נו, מי רוצה לנחש מה יעשה כעת שמעון?... אכן, הוא ממהר להכין משלוח מנות, מהודר ומפואר בהרבה מזה שקיבל, והוא מצרף למשלוח מכתב התנצלות ופיוס מרגש ולבבי...

סופו של הסיפור היה, שעוד באותו היום, בסעידתא דשמיא של השגחה פרטית, השניים התפייסו! פלאי פלאים. והנה, ראובן התפלא מאוד על המשלוח מנות ששימח והפעים כל כך את שמעון, ולאחר בירור קצר, נודע לו המעשה שעשתה בתו... ומה הספק שמתעורר עכשיו אצל ראובן? - הוא בא ושואל: האם יצאתי ידי חובת משלוח מנות במשלוח ששלחתי לשמעון, או שמא מאחר שהתכוונתי להרגיזו ולהפחידו במשלוח עם האקדח, לא יצאתי?

השיב מו"ר הגאון יצחק זילברשטיין שליט"א: במצות משלוח מנות נאמרו שני טעמים: (א) בספר מנות הלוי (מגילת אסתר ט', י"ט) כתב שהטעם הוא להרבות אהבה ואחוה שלום ורעיות (היפך מדברי המן שאמר 'ישנו עם אחד מפורד ומפורד'). (ב) התרומת הדשן (ס"ו קי"א) כתב שהטעם הוא כדי שיהא לכל אחד די סיפוקו לקיים את סעודת פורים.

והנה, אילו המשלוח מנות היה מגיע עם האקדח, ברור היה שראובן לא היה יוצא ידי חובה, שכן במשלוח עם אקדח מאיים השולח לא הרבה שלום ורעיות, אלא להיפך, וגם אין המנות שבמשלוח ראויות ל'סעודה', כי איך יערב על המקבל מאכלו, כשהביאו לו אקדח עם מכתב שכזה במשלוח...

אך במקרה שלפנינו, שהבת הפקחית הוציאה את האקדח, עדיין יש לדון, האם מעתה יכול לצאת במשלוח זה או לא? - ומסתבר שראובן יצא ידי חובה, משום שהתברר שבמשלוח המנות ששלח, פעל שלום ופיוס, על ידי סעידתא דשמיא מופלאה, בכך שהחליטה לפתע הבת, לאזור אומץ ולהסיר את האקדח שהניח אביה, ועל ידי זה קיבל שמעון משלוח מהודר מראובן, והתפייס עמו. וכשהצעתי את הדברים לפני גיסי מרן הגאון רבי חיים קניבסקי שליט"א, הסכים עמי שמסתבר שראובן יצא ידי חובתו (אחת שאלתי).

זכות הלימוד בעלון זה תהיה לעילוי נשמות: ר' נוריאל חזני בן מרים ויעקב ז"ל, לע"נ מרת מונירה חזני בת כורשיד ז"ל, לע"נ מרת פארי בת מונירה ז"ל, לע"נ ר' עזיזולה בן שרה ז"ל, לע"נ מרת מנסורה בת כשוור ז"ל, לע"נ קודסיה בת כשוור ז"ל, לע"נ אליהו בן שלום ז"ל, לע"נ אור בת יפה ז"ל, לע"נ ניסן בן ננה ז"ל, לע"נ מרים מורטה בן שרה ז"ל, לע"נ זינט בת מרים ז"ל, לע"נ יהודה בן מרים ז"ל, לע"נ אליהו בן בתיה ז"ל, לע"נ אליהו בן כשוור ז"ל, לע"נ דוד בן מרים ז"ל, לע"נ משה בן כורשיד ז"ל, לע"נ לידיה בת רחל ז"ל, לע"נ אברהם בן סולטנה ז"ל, לע"נ יונה בן אסתר ז"ל, לע"נ חיים בן לונה ז"ל, לע"נ תמר בת רחל ז"ל, לע"נ שמעון בן שולמית ז"ל, ולע"נ כל נפטרי עם ישראל.

למעוניינים בהפצת העלון: 03-5592523. לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: otzarot.hparasha@gmail.com

קבלת שבת

שנה ארבע עשרה - עלון זו שבועי ■ מופץ ב-15,000 עותקים בארץ ובעולם

**ביערתא דשמיא, י' באדר התש"פ. שבת זכור
העלון טעון גניזה ■ אין לקרוא בשעת התפילה!**

ניתן לקבל את העלון במייל KSHABAT@INN.CO.IL
הערות והארות, תרומות ובקשות להפצת העלון יתקבלו
בברכה בטל: 052-7620219.

פרשת תצוה

"להעלות נר תמיד" (כז, ט).

מפורש רש"י: 'כל לילה ולילה קרוי תמיד, כמו שאתה אומר 'עולת תמיד' ואינה אלא מיום ליום'.

מסופר, שהמחנכים בישיבת סאטמר הבחינו פעם באחד התלמידים שהוא שרוי בעצבות ומסתגר עם עצמו. הם ניסו את כל כוחם לדובבו ולעודדו ולא עלתה בידם. לבסוף נכנסו עמו לחדרו של האדמו"ר רבי יואל מסאטמר זיע"א ושחו לפניו את כל העניין.

האדמו"ר במתק לשונו נכנס בשיחה עם התלמיד להבין מדוע הוא שרוי בעצבות, ואז פתח התלמיד את סגור לבו וסיפר שלצערו נכשל במעשים אסורים, ובס"ד התעורר לשוב לדרכי התורה, ומכאן נובעת הנהגתו. האדמו"ר דיבר עמו דברי הדרכה ועידוד, ואמר לו שאין זה מדרכי התורה להיות בעצבות וליפול ברוחו, אלא אדרבה עיקר העבודה היא לשוב ולעסוק בתורה ובתפילה, ועליו להסיח דעתו מהעבר ולהשקיע את כל כוחו בעתיד.

טען כנגדו התלמיד: והלא פסוק מפורש הוא (תהלים נא, ה) 'וחטאתי נגדי תמיד', הרי שאסור להסיח דעת מהכשלונות.

פתח לו האדמו"ר פסוק זה שלפנינו ואמר: הלא הכתוב אומר 'להעלות נר תמיד', ופירש רש"י שאין הכוונה שבכל רגע ורגע יש חיוב להעלות נר, שהרי ההדלקה היא פעם אחת ביום, ובכל זאת נקרא הדבר 'תמיד'. כך גם כאן, אם רצונך לקיים 'חטאתי נגדי תמיד' הרי מדי ערב קודם השינה, לפני אמירת קריאת שמע על המיטה, תהרהר בתשובה על העבר ותקבל על העתיד, ואף זה נקרא 'תמיד'.

"ואתה הקרב אליך את אהרן אָחִיךָ... לְכַהֵנוּ לִי" (כח, א).

מציונו במדרש (קהלת רבה) על הפסוק: 'טוב שם טוב משמן טוב' (קהלת ז, א), וזה לשונו: "אמר הקב"ה למשה, לך ומנה לי כהן גדול. אמר לפניו: רבש"ע, מאיזה שבט? אמר לו: משבט לוי. ובמה אני מושחו? אמר לו: בשמן המשחה. באותה שעה שמח משה, אמר: כמה חביב שבטי לפני הקב"ה!"

והוא טעון ביאור רב: מה עניין שמן המשחה לחיבתו שבט לוי?

ביאר זאת רבי יהונתן אייבשיץ זצ"ל באופן נפלא: בגמ' (שבת צב.) מבואר שכל שבט לוי שבאותו הדור היו גבוהים עשר אמות [שרק כך היו יכולים לפרוס את אוהל המשכן], וקשה: הלא ידוע ששאל המלך היה גבוה מכל העם רק משום שהיה משוח בשמן המשחה, וכן מציונו במלכות בית דוד, ונמצא שטבעה של משיחתו שמן המשחה להגביש אנשים הנמשחים בה, וא"כ כיצד נצטוו משה למשוח את הכהן בשמן המשחה, הלא גובה המשכן היה 'אמה ואם ימשחו את הכהן הוא יגבה יותר מן המשכן ולא יוכל להכנס למשכן! אך יש לתרץ שאע"פ שהיה הכהן גבוה מ"מ נעשה נס ונכנס למשכן בריווח.

עתה יובן המדרש היטב: ודאי שבתחילה משה ידע שמושחים בשמן המשחה, אך שש שהכהן הנמשח יגבה מאד ולא יוכל להיכנס למשכן! ולכן טען: הלא למעט בניסא עדיף, ומוטב אפוא לקחת כהן משבט אחר, שהרי שבת לוי היו גבוהים ממילא 'אמה ואם ימשח אחד מהם - הוא יעפיל לגובה רב ביותר ויהיה בזה נס עצום, אך בשאר השבטים שהם נמוכים יותר - ימעט הנס, ולכאורה עדיף כך, ולכן שאל "מאיזה שבט?"

ולכן לאחר שהקב"ה השיב לו "משבט לוי" טען משה שוב: לכאורה עדיף שלא יימשח בשמן המשחה כדי למעט בנס, ולמרות זאת השיבו הקב"ה שימשח את הכהן "בשמן המשחה!"

לאחר תשובות אלו של הקב"ה הסיק משה: "כמה חביב שבטי לפני הקב"ה" עד שהוא מוכן להרבות כ"כ בנסים בשבילו!

"ועשית בגדי קדש לאהרן אָחִיךָ לְכָבוֹד וּלְתַפְאָרְתָּ. וְאַתָּה תְּדַבֵּר אֶל כָּל חַכְמֵי לֵב... וְעָשׂוּ אֶת בְּגָדֵי אַהֲרֹן לְקַדְּשׁוֹ לְכַהֵנוּ לִי" (כח, ב-ג).

ביאר הגאון רבי שמעון סופר מקראקא זצ"ל: אומרים חז"ל (שבת קיג.) כי בגדיו של האדם הם כבודו, שכן טבע האדם לכבד איש הדור בלבדו, וכמו שמצינו 'דרבי

יוחנן קרא למאניה - מכבדותיה". לפיכך אומר הכתוב כי על הכהן הגדול ללבוש בגדי הוד בפני המון העם, כדי שיהיה "לכבוד ולתפארת". אך באמת אין זה עיקר הטעם והתכלית של בגדי הכהונה, שהרי בגדי הכהונה הם "בגדי קודש" בשל הסודות הנפלאים שהיו בהם, כפי שהאריך בזוהר בקדושת הבגדים.

זהו שאומר הכתוב: "ועשית בגדי קדש לאהרן אחיך לְכָבוֹד וּלְתַפְאָרְתָּ", אך זאת רק בשביל המון העם, אולם "ואתה תדבר אל כל חכמי לב", המבינים את מהותם של הבגדים - "ועשו את בגדי אהרן לְקַדְּשׁוֹ לְכַהֵנוּ לִי".

"ואלה הבגדים אשר יעשו חשן ואפוד ומעיל וכתנת תשביץ מצנפת ואבנט ועשו בגדי קדש לאהרן אָחִיךָ וּלְבָנָיו לְכַהֵנוּ לִי" (כח, ד).

מסופר בגמרא בשבת (לא.): "מעשה בנכרי אחד שהיה עובר אחורי בית המדרש ושמע קול סופר שהיה אומר 'ואלה הבגדים אשר יעשו חושן ואפוד'. אמר: הללו למי? אמרו לו: לכהן גדול. אמר אותו נכרי בעצמו: אלך ואתגייר בשביל שישמוני כהן גדול. בא לפני שמואי, אמר ליה: גיירני על מנת שתשמיני כהן גדול! דחפו באמת הבנין שבידו (וביארו במפרשים, ששמואי היה בנאי). בא לפני הלל, גייריה", והגמ' ממשיכה לבאר שלאחר שהלל הראה לנכרי את הפסוק "והזר הקרב יומת", נשא נכרי ק"ו, והבין שאינו יכול לשמש בכהונה גדולה.

רש"י (שם) ביאר, שהסופר שאותו שמע הנכרי, היה 'מלמד תינוקות'. וצריך להבין, מדוע הוצרך רש"י לפרש כך?

כדי ליישב זאת נקדים קושיה על אותו נכרי: הלא אם שמעת את הפסוק יוצא מפי הסופר, היה לך להאזין לסופו של הפסוק - "ועשו בגדי קודש לאהרן ולבניו לכהנו לי", ולהבין מכך כבר מתחילה שרק צאצאי אהרן יכולים לשמש בכהונה גדולה!

אלא צריך לומר, שאותו סופר לא הוציא מפיו את הפסוק בשלמותו, אלא כפי שהוא מובא בגמ' "ואלה הבגדים אשר יעשו חושן ואפוד". אולם על כך יש להקשות: הלא אמרו חז"ל בגמרא במגילה (כז): "כל פסוק שלא פסקו משה - אגן לא פסקינן", וכיצד איפוא התיר לעצמו אותו סופר 'לחתוך' את הפסוק ולומר רק את חלקו?

ברם, בגמרא שם מובא שרבי חנינא הגדול "לא התיר לפסוק [באמצע פסוק] אלא לתינוקות של בית רבן הואיל ולהתלמד עשויין". עתה מובן מדוע רש"י מבאר שהיה אותו סופר "מלמד תינוקות" - כדי לבאר לו את ההיתר של אותו סופר להפסיק באמצע הפסוק...

"וַיִּשָּׂא אַהֲרֹן אֶת שְׂמוֹתֵם לְפָנָי יְהוָה עַל שְׁתֵּי כְּתָפָיו לְזָכְרוֹן" (כח, יב).

מביא רבי שלמה גאנפריד זצ"ל (בעל ה'קיצור שולחן ערוך') בספרו "אפריון" (עה"ת): רבינו בחיי כותב, כי מלבד י"ב שבטים שהיו כתובים על י"ב אבני החושן, היו כתובים שמות האבות אברהם יצחק יעקב ושבטי ישראל. המלה 'ישרון' היתה מחולקת: ('שבט) אשר ו-'יש"ר על תרשיש, ('שבט) יוסף ו-'ו'ן על שהם."

על אבני האפוד כותב הרמב"ם (הל' כלי המקדש פ"ט ה"ט): "ומפתח על שתי האבנים שמות השבטים, ששה על אבן זו וששה על אבן זו כתולדותם, וכותבין שם יוסף יהוסף, ונמצאו כ"ה אות באבן זו וכ"ה אות באבן זו."

לפי זה נראה לפרש באופן מופלא את דברי הגמרא במסכת סוטה (לו): האומרת: "ותתפשהו בבגדו לאמר וגו', באותה שעה באתה דיוקנו של אביו ונראתה לו בחלון. אמר לו: יוסף, עתידין אחיך שיתבנו על אבני אפוד ואתה ביניהם, רצונך שימחה שמך מביניהם ותקרא רועה זונות? דכתבי (משלי כט, א): 'רועה זונות יאבד הון'. מיד 'ותשב באיתן קשתו'."

הרי שאם היה יוסף חוטא ח"ו, היה מפסיד את האות ה' מן האפוד ואת האותיות ו'ן מן החושן, ובכך היה מאבד את האותיות "הון", וזהו שאמר הפסוק: "ורועה זונות יאבד הון".

חותם בעל ה'אפריון' את דבריו באומרו: "ואשמחה ברמז זה כאילו מצאתי הון!" (שניים מקרא)

<p>שעות פעילות בית ההוראה ימים א.ג.ה 13:15-14:00 / 19:15-20:00 ימים ב.ד 13:15-14:00 / 18:15-19:00 יום ו' 12:15-13:00</p>	<p>קו ההלכה והכשרות בראשות הגאון רבי שניאור זלמן רווח שליט"א חוקים במזון • מצוות התלויות בארץ • כשרות חו"ל • כשרות המזון הנהגות יום ביומו באורח חיים ויורה דעה • טפילים וכשרות הדגים 03-7528999 B.M@MACON.CO.IL פקס: 03-9030891</p>	<p>המענה ינתן ע"י רבני בית ההוראה בשעות פעילות בית ההוראה בשאר השעות ינתן מענה ע"י הרבנים המופיעים בתפריט</p>
---	--	---

השגחה פרטית

דברי התעוררות וחיזוק וסיפורי השגחה מופלאים המתרחשים בימינו מתוך "קו השגחה פרטית"

פרשויות תצוה - כי תשא תש"פ ♦ עלון מס': 37

השגחה שבועית

חי 104 שנים, ולא ראה סוף טוב

"חכמה גדולה להביא סיפורים עם סוף טוב", מתלוננים באחזינו, לא אחד ולא שניים. "אתם מפרסמים עלון עם סיפורים מדהימים; שידוכים שהצליחו, הצלה שהגיעה בדרך נס, כסף שנחת בדיוק בזמן, ושושנים את כל אלפי הסיפורים שהסוף שלהם לא כל כך מרנין".

אחד מראשי הישיבות שלי"א, שלח לנו מכתב והוסיף דוגמאות מהמציאות: שידוכים שנפלו, פיטורין מעבודה, אדם שנפל בדיוק במקום שהביטוח לא חייב לפצות אותו, ורופא שקטע את הרגל הבריאה בטעות ל"ע. "גם את הסיפורים האלו תביאו", מבקש כותב המכתב, "ותדגישו גם כאן שאין עוד מלבדו".

הטענה לכשעצמה אמיתית ביותר, ואני חושב שבדוגמה הבאה אוכל לענות תשובה טובה ויעילה.

נתאר לנו את ר' סעדיה חביבי ז"ל. הוא נולד בשנת ג' אלפים ש' לבריאת העולם. חי לו את חייו בנעימים בעיר שושן שבפרס. שם בנה את ביתו, ברוך השם, ילד בנים ובני בנים וחינכם על אדני התורה והעבודה, והנה, בשנה ה-99 לחייו חרב עליו עולמו. המלך אחשוורוש העלה לשיא את מעמדו של המן הרשע ואז התחילו הצרות. כשר' סעדיה הגיע לשנת ה-104 לחייו יצא דבר המלך להשמיד את כל זרעו בכלל כל זרע היהודים. ר' סעדיה שבור ורצוף. הוא אינו יודע את נפשו מרוב צער. בכלל, תמיהות רבות מקננות בו על האירועים בשנים האחרונות, כמו למשל, איך בת ישראל צדקנית ויחסנית בשם אסתר נלקחה בעל כורחה לבית המלוכה. הוא אינו מבין מה קורה כאן, ומתחזק כל הזמן באמונה שאין עוד מלבדו, כל מה דעביד רחמנא לטב עביד, ומקווה לראות את הישועה.

ר' סעדיה חביבי נפטר מרוב צער בגיל 104 לחייו, באמצע צום ליל הסדר שנת ג-ת"ד. ולקח אתו את כל התמיהות, ללא מענה. מיד אחרי פטירתו, בחול המועד פסח, התחילה הישועה להתגלגל, כשתלו את המן על העץ. ומכאן המשיכה הישועה לימי "יפורים", ימי שמחה למעלה מן הדעת, שבהם יורד שפע רב לעולם. ר' סעדיה חוגג עם זרעו מעולם האמת. את הקושי הוא ראה בחייו, ואת הישועה ראו בניו ובני בניו.

החיידושי הריים ז"ע אומר (מובא בשפתי צדיק על פסח) זה לשונו: **כמו שאז היתה תמיהה שנלקחה אסתר צדקת כוז לבין ערלים וכל התמיהות, ולמה נתגדל המן כל כך שהכל ישתחו לו, ולמה לא הלך מרדכי ברחוב אחר שלא יודמן נגדו. אחר כך נתיישב הכל שהיה בהשגחה רבה מן השמים. כן יתיישבו כל התמיהות.** עד כאן לשונו.

מגילת אסתר, שצדיקים אמרו שהוא מלשון "גילוי ההסתר", נכתבה רק לאחר שכל הסיפור התרחש. לא כותבים סיפור לא גמור. באמצע, בשלבים הקשים, זה הניסיון שלנו להתחזק ולהאמין שהכל לטובה, בין אם רואים ובין אם לא רואים.

בברכה שנוכה בקרוב למגילת אסתר של דורנו, שכל ההסתרות תעלמנה, מכל הקשיים יתגלה סיפור טוב, ולכל היהודים תהיה אורה ושמחה וששון ויקר!

שבת שלום ומבורך ופורים שמח, פינחס שפר

דברים שבלב

על פי השיעורים שנמסרים ב"קו השגחה פרטית" במהלך השבוע בספר חובות הלבבות "שער הבטהון"

כמה בודדים מתוך מליארדים

לארץ ומחליט לחלק כסף לאברכי הכוללים לחלצם ממצוקתם. הוא עושה זאת כי הוא מכבד אותם ואת תורתם. ניגש אליו אברך שיש לו חמישה ילדים, והגביר מתרגש: "חמישה יש לך? קח ותתכבד בחמשת אלפים דולר!" את האברך שהתברך בעשרה צאצאים הוא מכבד בעשרת אלפים דולר וכן הלאה. מי מכבד את מי? הנותן את המקבל. התורם את הנתרם. וכאן, מידת הקב"ה אינה כמידת בשר ודם. "אחלצך ותכבדני" - בורא עולם אומר לכל יהודי: אני אוציא אותך מהצרה, ובהו יהיה לי כבוד.

נקרא את דבריו המתוקים של רש"י הקדוש: **שזה הוא כבודי, שאושיע את הבוטחים בי!** פלא עצום: הנושע מכבד בזה את המושיע.

ישוב לו אדם בתוך ביתו הפרטי. הוא מעיין בחשבונות שהגיעו מהבנק או בדו"ח של המלמד של הבן שלו, אולי מחשב את גילה של הבת בשידוכים. "יתכן שהוא מבחין בעננה הרובצת על הבית, איזה עצב בלתי מוסבר, עומס לא רגיל, לחץ, פחד, מתח, חובות, ריצה מגמ"ח לבנק, ביקור אצל רופא שלא הסתיים בבשורה טובה. מרים היהודי את עיניו הרטובות כלפי מעלה וקורא לאבא בשמים: ריבוננו של עולם, לך ה' עת רצון. למי אפנה אם לא אליך? מי יקשיב לי אם לא אתה? ממי אבקש אם לא ממך? על מי אסמוך אם לא עליך? במי אבטח אם לא בך?

אין לו על מי להישען, אלא על אבא שבשמים, והוא נשען והוא בוטח.

והשם יתברך שמח בו, אתה מכבד אותי בזה שאתה קורא אליי. אתה קורא אליי ביום צרה, והתפילה שלך חשובה לי, לכן "אחלצך ותכבדני" - אוציא אותך מהצרה, וזה יהיה כבוד בעבורי!

ריבוננו של עולם, זכה אותנו לכבד אותך בישועתך, שנזכה לראות עין בעין בחסדיך וברחמיך, ולעולם לא נבוש כי בך בטחנו!

(מתוך שיעור 50)

יש דרכים שנסללות מלמעלה למטה, כמו שלמדנו בעלון 36. אחרי שהגזרה נגזרה, הכול רצים להשלים את מה שנגזרה הויתו בעזר האלוקים. הקב"ה רוצה, ובהשגחתו הפלאית יוצאים הממונים לעשות את תפקידיהם עד שהדבר מגיע אל האדם שלמענו הוא נועד.

יש גם דרך שנסללת מלמטה למעלה. על ידי המעשים שאדם עושה הוא מכין לו דרך שהשפע יגיע אליו. בפרק ג' בתהלים כתוב: **"זובח תודה יכבדני - ושם דרך"**. מפרש רבי עקיבא איגר ז"ע (ברכות נ"ד), שמי שמודה ומשבח להקב"ה הוא שם דרך. הוא מכין לו את הדרך שהישועה תבוא - **"אראנו בישע אלוקים"**.

בתוך הפרק, בפסוק י"ד, נאמר: "זבח לאלוקים תודה... וקראני ביום צרה", ואז "אחלצך ותכבדני".

כמה אנשים יש בעולם? מליארדים. כמה מתוכם יודעים שהשם ברא אותם ודואג להם? כמה מתוכם מכירים לו טובה? הלא הם חושבים שכוחם ועוצם ידם עשה להם את החיל. הם מייחסים את ההצלחה לעצמם, ואת המכשול - ליד המקרה. לא עולה בדעתם כי כוח עליון מנהל את הכול. ואם כן, איך יכבדו את הקב"ה? יש עם אחד, **"עם זו יצרתי, תהילתי יספרו"**, שכן יודע מי הוא הבורא, ממי הכול ולמי ראוי להודות, אך לצערנו, לא כל היהודים מכירים בזה. אלו שנוולדו לאנשים שפרקו מהם עול תורה עדיין רחוקים מהידיעה הפשוטה שהקב"ה עושה הכול. איך יודו לו?

נשארנו החרדים לדבר השם, כמה מיליונים בודדים ששומרים את מצוות התורה וזוכרים את הבורא בעת שמחתם. זוכרים אותו בעת צרה, זוכרים בעת שמצפים לישועה, זוכרים כאשר חסר משהו. האם זוכרים כשיש? כאשר מודים לקב"ה - מכבדים אותו. ההכרה בישועתו היא עצמה מצווה גדולה. הודיה להקב"ה זו עבודה מופלאה שגורמת להרבות כבוד השם!

נתבונן בסיטואציה הבאה: גביר אדיר מגיע

ניסיון שבכל יום

סיפורי השגחה מופלאים שסופרו ב"קו השגחה פרטית"

שליחות שמימית לאוקראינה

מספר הרה"צ ר' חנוך העניך טיילטבוים, בן אדמו"ר מסאסוב שליט"א, חתן אדמו"ר מתולדות אברהם יצחק שליט"א: עמדתי לפני חתונת בתי שתח"י, ועז היה חפצי לצאת לקברי אבות לפני החתונה - להזמין את נשמות הסבים והסבות ולהעתיק בתפילה לטובת הבית החדש העומד להיבנות שיהיה משכן לשכינה.

בתחילה חשבתי לנסוע אחרי חנוכה. אבי שליט"א אמר לי שאסע לפני חנוכה, כי לאחר חנוכה זה יהיה קרוב מדי לחתונה ולחוץ מדי.

חמי הוא האדמו"ר מתולדות אברהם יצחק שליט"א, נכדו של בעל הישומר אמונים, הרה"ק רבי אהרן ראטה זצלה"ה זי"ע. הוריו, הרה"צ רבי שמואל יעקב וענטע, שהכלה נקראת על שמה, גרו באונגוואר, ושם מנוחתם כבוד.

אונגוואר היא עיירה השוכנת באוקראינה על גבול סלובקיה. הדרך לשם משדה התעופה עוברת דרך עיירות אשר שמן נודע בעולם היהודי. כיוון שכך, עשינו את דרכנו כאשר אנו חונים בקברותיהם של צדיקים. קודם נסענו להונגריה, ושם זכיתי להתפלל על ציונו של ר' ישעי' מקרעסטיר ועל מקום קבורתו של בעל הישמח משה' באיהל. זה היה ביום שלישי, שבע לפני חנוכה. עם הזמן נטתה השמש מערבה, ואנו הלכנו והתקרבו לאונגוואר.

הגענו לאונגוואר בשעת לילה, ואני הבנתי שלא נוכל להשתטח היום על הציונים באונגוואר. "איני רוצה לשהות לילה מבלי שתהיה לי אפשרות לטבול אחר כך במקווה", אמרתי לנהג. הנהג לא הבין מה הבעיה, ואני ניסיתי להסביר לו שאמנם אין כאן הלכה לכלל, אך זו היא חומרה של חסידים, ומאז ומעולם הקפדתי עליה. בלילה לא אוכל למצוא מקווה, וביום בוודאי אמצא מישהו שירצה לי היכן אפשר לטבול.

מקום אכסנייתי היה בבישטנא, שם היה מקווה, אבל צריך להזמין מראש, ואני לא הזמנתי. הנהג ניסה להניא אותי מהחלטתי. "הדרך מבישטנא לאונגוואר אורכת שעתיים. הצטרך לנסוע במיוחד שעתיים הלך ושעתיים חזר", הזהיר. "ההקפדה שלי שווה ארבע שעות נסיעה", השבתי לו. "הבה ניסע לבישטנא, ונצא מחר, ביום רביעי, מוקדם ככל האפשר". הנהג היה תושב אונגוואר, ובדרך לבישטנא סיפר לי שהוא קיבל ידיעה שמחר בשעה אחת בצהריים תתקיים לוייה יהודית בעיירה. זמני היה צפוף מאוד, ואני תיכננתי שנצא מיד בבוקר, הרבה לפני הלוייה, כך שלא נפגוש אותה בכלל ולא נתחייב בלויית המת.

וכך היה. נסענו לאכסניה, ולמחרת ביום רביעי בשעה שמונה בבוקר, אחרי תפילת שחרית, יצאנו לאונגוואר. הגענו לשם בעשר בבוקר. יחד עם חבר טוב, אברך מירושלים, נכנסתי לבית החיים וזכיתי להזמין לחתונה את הסב והסבתא לבית ראטה, הוריו הצדיקים והמופלאים של רבינו בעל הישומר אמונים. ידעתי כי זכות נפלה בחלקי, ויהי רצון שיתקבלו כל התפילות לזכות החתן והכלה, המשפחה וכל כלי ישראל.

בעת שעמדנו לצאת מבית החיים, הבחנו, להפתעתנו, בלוייה הנכנסת לבית החיים. קבוצה קטנה של אנשים השתתפו בה, ביניהם הרב מנדל וילהלם שליט"א, רב הקהילה היהודית

תוך שבעה עשר ימים

אחיין שלי, לייב בער שמו, בחור לתפארת, הגיע ליבן שמונה עשרה לחופה". כולם היו בטוחים שמהר מאוד ישברו צלחת בוורט שלו, אך למרבה הצער, העניין התארך מעבר לכל דמיון. הוא עבר את גיל עשרים, טיפס לגיל עשרים וחמש, והמשפחה כולה שבורה. הבחור מחכה לזיווג שלו כבר שבע שנים. ההצעות מידלדלות, והפתח לישועה אינו נראה באופק.

ערב אחד, כשלייב בער עלה על יצועו, הוא נזכר שבשנת תשע"ב היה לו מגיד שיעור שלא הסתדר איתו, בלשון עדינה. הוא הציק מאוד לאותו מג"ש, והלה נפגע מאוד. מי יודע, אולי הפגיעה הזאת מעכבת את זיווגו?

מיד קם וניסה לאתר את המגיד שיעור. זה לא היה פשוט. הדפדוף בספר טלפונים לא הספיק, ורק אחרי שעתיים (!) מצא סוף סוף את המספר המבוקש ומיד הרים טלפון.

המג"ש ענה לשיחה, והבחור התחיל לומר: "מדבר כאן לייב בער". "הו, לייב בער", עלה מהמכשיר קולו החם של המג"ש, "מה שלומך? זה עידן ועידנים לא שמעתי ממך. מה אתה עושה היום? ומה שלום הילדים?" "ילדים???" שאל לייב בער בכאב, "מה ילדים, מי ילדים. איני בשלב הזה בכלל. אני בחור. רציתי לבקש מחילה..." הוא פרץ בבכי קורע לב, והמג"ש מיהר להרגיע אותו והודיע שהוא מוחל לו על הכול במחילה גמורה.

שבעה עשר יום לאחר מכן שברו צלחת. לייב בער מצא את זיווגו בשעה טובה. (ערב שבת קודש פרשת בא תש"פ, סיפור 4, איריש)

גמ"ח בדרך לגמ"ח

עשיתי את דרכי מקריית ספר לירושלים כדי להגיע לגמ"ח מסוים שפתוח בשעות מסוימות עוד יותר. אם אני מאחר, הנסיעה כולה היא כבירה לבטלה. ירדתי בתחנה הסמוכה לאולמי תמיר וחיכיתי לאוטובוס שיקח אותי לאזור שבו ממוקם הגמ"ח. אמנם אני משתדל מאוד שלא לנסוע באוטובוסים בגלל שמירת עיניים, אבל באותה העת לא היה לי פנאי ולא כסף למונית, ולכן עמדתי בתחנה וחיכיתי.

הגיע אוטובוס אקורדיון דחוס. חיכיתי לבא אחריו, וגם הוא היה צפוף להחריד. השלישי עצר בתחנה, וממבט קל לפנים האוטובוס הבנתי שיהודי אינו נוסע בצורה כזאת. זה לא עניין של חומרה. עלי לקחת מונית, לא משום מותרות, לא משום נוחות, אלא משום "ולא תתורו" ועוד כמה מצוות. הזמן הלך וחלף, והבנתי שאם לא אעלה על מונית בדקות הקרובות, אפסיד את כל מטרת הנסיעה.

עמדתי בצומת ועצרתי מונית. הנהג פתח את חלון המכונית ושאל: "לאן אתה צריך?" השבתי לו.

"בדיוק עכשיו קיבלתי קריאה לכיוון אזור זה. עלה". עליתי, וחששתי להסתכל על המונה בזמן הנסיעה. הסכום שבכסי היה מועט, והתביישתי שלא יהיה לי די כסף לשלם. כשהגענו לכתובת, שאלתי: "כמה עלי לשלם?"

"לשלם?" תמה הנהג, "הרי אמרתי לך שרגע קודם קיבלתי קריאה להגיע לכאן. אותך לקחתי טרמפ בחינם".

הודיתי לו בכל ליבי, והספקתי להגיע לגמ"ח בזמן. מעולם לא קרה לי דבר כזה. גם חברים שספירתי להם על כך לא הבינו איך נהג שעובד לפרנסתו מעלה נוסע בלי לדרוש תשלום. הנהג לא היה שומר מצוות (עדיין), כך שאין כל ספק כי הייתה כאן הנהגה מיוחדת משמים לסייע לי לשמור על עיניי.

למדתי שכשמקיימים את רצון השם זוכים לסייעתא דשמיא.

(ערב שבת פרשת האזינו תש"פ, סיפור 3)

המשפט החשוב ביותר

פעם בשבוע אני פוגש יהודים יקרים וצמאים לדבר ה' בעיר מודיעין ויושב איתם יחד לשעה של חיזוק והתקרבות לאבינו שבשמים. התוכן העיקרי של השיעור הוא לימוד גמרא. אנו לומדים גם ספרי מוסר וחסידות, מזכירים ענייני מפרשת השבוע, אבל הבסיס הוא לימוד הגמרא.

ביום רביעי האחרון נוסד שיעור חדש. בעל הבית, שבביתו נערך השיעור, התקשר אליי ואמר: "האנשים שבאים לשיעור עובדים קשה מאוד במשך היום. הם מגיעים עייפים, ובשעה כזאת קשה להם מדי לפתוח גמרא פעם ראשונה בחיים, להתחיל להקשות ולתרוץ, להתעמק ולדייק. אני חושב שכדאי ללמוד דברים קלים יותר. אולי קטע מתוך ספר מוסר או פרשת שבוע."

"אנחנו לומדים גמרא", הסברתי למארח. "זאת הדרך להאיר את הלב ואת המוח". מול המארח הייתי די נחרץ, אבל ביני לבין עצמי הסתפקתי: האם נכון להתעקש על לימוד גמרא דווקא, או עדיף למסור שיעור תורה מסוג שונה? הרי עדיין איני מכיר את שומעי השיעור, ומי יודע, אולי באמת צודק האיש, והם אינם מסוגלים ללמוד?

ישבתי ברכב ונסעתי לכיוון מודיעין. תוך כדי נסיעה רציתי לקיים שיחה דחופה עם אחי שיחי. התקשרתי אליו, והוא לא ענה לי. התקשרתי שוב, ואין מענה. בפעם השלישית החליט אחי לענות לשיחה שלי, ואז התברר שהוא באמצע למסור שיעור. היה זה שיעור חדש שהוא התחיל למסור, ולכן לא ידעתי על קיומו בשעה הזאת. הוא השאיר את הקו פתוח, וכך שמעתי אותו מדבר לפני הקהל: "כשהיו באים לרב הקדוש, רבי משה מרדכי מלעלו, ומבקשים ישועה, הוא היה אומר: דבר ראשון - ללמוד גמרא עם יראת שמים! זה השורש והיסוד!"

הוא המשיך את דרשתו ותיבל אותה בסיפורים ובמאמרים, אבל אני כבר לא נזקקתי ליותר. שמעתי בדיוק מה שהייתי צריך לשמוע, וכבר ידעתי מה אמסור בשיעור.

שיתפתי את שומעי השיעור בספק שהיה לי בתחילה, והם אמרו: "הרב, אנחנו לא מוותרים על לימוד גמרא!"

(יום חמישי פרשת ויצא תש"פ, לילה, סיפור 3, אידיש)

פותח שערי דירות

ישבנו בסעודת חתונה ביום שני, ט"ו בשבט, ותוך כדי סעודה מספר לי גיסי שביום שלישי בשבוע שעבר שאל אותו השכן אם הוא יוכל לתת לו את הדירה לשבת. הוא עורך שמחה, והוא צריך לארח משפחה לכבוד הארוע. גיסי ידע שהוא עומד לנסוע לשבת, אבל לא היה לו ברור אם יסע לבדו או עם בני משפחתו, וגם אם כן, ספק גדול אם יצליחו לארגן את הדירה. "עניתי לשכן", מספר גיסי, "שכנראה לא אוכל לתת את הדירה. ביום חמישי אחר הצהריים הוחלט שניסע כולנו לשבת. כמו כן ראינו שאנחנו בהחלט מסוגלים לנקות ולארגן הכול ולזכות במצוות הכנסת אורחים. הודעתי לשכן על כך, והוא מיהר להודיע לאורחים שלו שיש לו דירה בעבורם. כשקיבל האורח את ההודעה, הוא התרגש מאוד. 'מה אתה אומר? יש דירה?! כל כך רצינו להשתתף בשמחה שלך, וכששמענו שאין דירה בשבילנו, פשוט התישבנו להתפלל ולומר תהילים שהקב"ה ישלח לנו דירה. והנה, בדיוק עכשיו אתה מתקשר להודיע שתפילתנו התקבלה!"

אחרי ששמעתי מגיסי את הסיפור, אמרתי לעצמי שגם לי יש ענייני דירות. זה זמן רב שאני מנסה למכור את דירתי ואיני מצליח. לאחרונה היה לי קשר עם קונה פוטנציאלי, וציפיתי ממנו לתשובה בדחיפות רבה.

למחרת, יום שלישי, בשעת הצהריים הגיעו כולם הביתה, הקטנים והגדולים כאחד באותו זמן. סיפרתי להם את סיפורו של גיסי ואמרתי: "שערי תפילה פתוחים לכולם. האיש שרצה דירה לשבת התפלל, וברוך השם קיבל דירה לשבת. בואו נתפלל גם אנחנו שנצליח למכור את הדירה שלנו". הסברתי לילדים שהתפילה שלנו היא השתדלות. אם הקב"ה רוצה - הוא ישמע לתפילתנו באופן שאנחנו מבינים שזה טוב, ואם זה באופן שאיננו מבינים, גם זה רצון הבורא. התוצאה בידי, אבל אנחנו את שלנו עושים. אמרנו תהילים, ובסיום פתחנו בפרק ק"כ חימרנו "מזמור לתודה", להודות להשם על הישועה שבוא תבוא.

כעבור שעתיים התקשר הקונה והודיע שהוא רוצה לקנות את הדירה.

(יום ראשון פרשת יתרו תש"פ, לילה, סיפור 2, אידיש)

בעיר. הם באו ללוות לדרכה האחרונה נפטרת בת שמונים וארבע. הרב התרגש לראות אותנו. "אנחנו כאן שמונה אנשים. תוכלו להצטרף אלינו ולהשלים לנו מניין?" מובן שהצטרפנו.

אחרי הקבורה עמדנו בשתי שורות, אלו מול אלו, ובנה היחיד, שהיה נראה רוסי טיפוסי לכל דבר, עבר בינינו, כנהוג. כבר אז הרגשתי כעין הארה משמים, כי אכן הנהגתי רצויה לפני הבורא יתברך. הקפדתי על מנהגי לטבול במקווה אחרי שהייה בבית עלמין, ומצווה גוררת מצווה - זכיתי לגמול חסד של אמת.

חשבתי שאולי הרב יודע על מקווה קרוב יותר, ושאלתי אותו היכן יש מקווה. והנה, גם את זה שלח לי הקב"ה בצורה שלא חשבתי עליה כלל. הרב פשוט הנחה אותי ללכת לביתו... בסיום הלוויה חזר הרב לביתו, ונפגשנו יחד.

"בוא ואספר לך מה היה כאן", אמר לי הרב. "הנפטר, עליה השלום, הייתה בת ישראל כשרה, אך למרבה הצער, בנה גדל בצילו של מסך הברזל, חונך על ידי הקומוניסטים ונעשה קומוניסט מושבע. אין לו קשר ליהדות כלל, עד כדי כך שכששאתו ניסתה לבקש ממנו שילך לפחות ביום הכיפורים ובליל פסח לבית הכנסת, הוא סירב בתוקף. כאשר חשה אמו שקיצה קרב, קראה לבנה וביקשה ממנו בקשה אחת: 'בבקשה, תערוך לי לוויה עם מניין יהודים'. הבן, שאין לו קשר כלל עם יהודים ועם יהדות, התרגז מאוד. 'אני לא יכול', הוא אמר, 'זה לא מתאים לי'. מפעם לפעם הייתה האם חוזרת ומזכירה את בקשתה האחרונה, אבל הבן, שחי את חייו ללא כל זיקה יהודית, לא הסכים אפילו לנסות לארגן דבר כזה. הוא חש רגיעה מכל העניין, וכאשר ביקשה האם פעם נוספת שילווייה אותה עם מניין, אמר לה הבן: 'אם תבקשי ממני פעם נוספת מניין, אקבור אותך בבית קברות של נוצרים'.

הבינה האמא שאין על מה לדבר ואמרה: 'אתה יודע מה? אתה לא רוצה, אני לא מבקשת ממך יותר. אתפלל לאלוקים, והוא יעזור'.

מאותה שיחה היא הפסיקה לבקש מניין, ואכן התפללה לה יתברך שישלח לה עשרה יהודים שילווי אותה לדרכה האחרונה. והנה, הגיע היום. הנפטרת היא חברה בקהילה שלנו כאן באונגוואר, ולכן רציתי לארגן לה לוויה במניין, אך במשך השבוע קשה מאוד להשיג פה מניין יהודים. אמנם בשבת יש מניין בבית הכנסת, אבל במשך השבוע, כשכל אחד הולך לדרכו ולעבודתו, נדיר עד בלתי אפשרי למצוא עשרה יהודים במקום אחד. חשבנו לערוך את הלוויה בשעה אחת בצהריים, אחרי שאנשים חוזרים מהעבודה, אבל הבן מיהר, וכך הגענו אל בית העלמין בשעה עשר בבוקר. הפלא העצום שהתגלה מול עינינו היה - כבודכם. שני יהודים מארץ ישראל בלבוש ירושלמי אוטנטי. אתם נראיתם כמו מלאכים מהשמים שנשלחו במיוחד להשלים לנו את המניין.

הבן של הנפטרת שאל אותי מי אתם. אמרתי לו שאלו יהודים מארץ ישראל, והוא נדהם. אחרי הלוויה הוא סיפר לי על בקשתה של אמו, על התגובה שלו ועל התשובה שלה. 'רק האלוקים יכול לסדר דבר כזה', התפעל הבן. 'הוא שמע לתפילות של אמא שלי. אתה מבין, הרב? הוא שמע! אף אחד בעולם לא יכול לדעת מתי הלוויה. אף אחד לא קרא ליהודים האלה, והם באו. אם זה הבורא שאמא שלי האמינה בו, אז גם אני מאמין. החלטנו אני ואשתי להתקרב לבורא עולם. מהשבת הזאת אני אגיע לבית הכנסת!"

נכנסנו למכונית כדי להמשיך את המסע, אפופים ברגשות הודיה לבורא כל עולמים. בתחילה חשבתי שרק המקווה לבד שווה ארבע שעות נסיעה, אבל עתה ידעתי כי ארבע שעות אלו הן מחיר פעוט לעומת הזכות הגדולה להשיב נשמה תועה לאביה שבשמים.

(מוצאי שבת פרשת יתרו תש"פ, סיפור 2, אידיש)

השפעה פרטית

בחן ה', נולדה לי בת בכורה. חודש אחרי השמחה נמחקו לי כל התמונות של השמחה. אין צורך לתאר את תחושות העצב שיכולה הייתה להשתלט עליי. בזכות האזנה קבועה לקו קיבלתי את זה בשמחה ובאמונה. ש. שפירא - ביתר עילית

מצד המקבילים

מלפני שהגיע למערכת ביום ב' פרשת משפטים: בשבת האחרונה מצאתי את העלון פעם ראשונה. שנים רבות אני מנסה לקנות דירה במחיר למשתכן. במוצאי שבת חשבתי לעצמי שאין לי מה להפסיד, אני מבטיח תרומה לעלונים אם אגריל בהגרלה. אתמול, ביום ראשון בלילה, הגיעה אליי הידיעה המרנינה: הגרלתי.

מצד הנותנים

קח גם אתה שותפות קבע בהצפת האמונה בעולם

ותזכה להבטחת הזוהר למזכי הרבים: בניים ובני בני יראים ושלמים

התקשר עכשיו

לקו השותפות 02.6313.742

העברה לבנק | משלוח בדואר | בעמדות נדרים
לאומי סניף 902 | לת.ד. 5475 | פלוס על שם
השבוע 57390056 | ירושלים | 'שער הבטחון'

הנצחה פרטית

עלונים ל-280 בתי כנסת

נתרמו לזכר הרה"ק רבי שלמה בן יוסף זצוק"ל הי"ד מקרלין לזכר הרה"ק רבי ישעיה ב"ר משה זצוק"ל מקערסטיר

לזכות עידן ישראל בן אסתר חוגי איריס בת סוליקה ויוצ"ח שיחיו לע"נ הילדה מרים חנה הי"ד בת יבלחטי"א הרב יעקב שליט"א ברצחה ע"י בני עוולה בצרפת כ"ה אדר תשע"ג

לזכות עובדי מרים פינסיים

עלונים ל-100 בתי כנסת

נתרמו לעילוי נשמת הרה"ג ר' מאיר בן הרה"ג ר' ישראל זצ"ל

עלונים ל-50 בתי כנסת

הרבנית הצו"ח גוטא פערל גרוסמן ע"ה בת הרב יוסף ז"ל עלתה למרום ט' אדר תשע"ב

עלונים ל-30 בתי כנסת

לעילוי נשמת הרה"ג ר' יצחק דוד בן אברהם מרדכי ברייטשטיין ז"ל עלתה למרום י' שבט תש"פ

עלונים ל-30 בתי כנסת

להצלחת יהושע זעליג בן בת שבע להצלחה בכל העניים

עלונים ל-30 בתי כנסת

לעילוי נשמת חביבה חבו בת ציון וחתן

שיחו בכל נפלאותי

רב שיח תורני רעיוני בין משתתפי "קו השגחה פרטית"

הוורטים שאתם פוגשים כאן נאמרו בחבורה העולמית, בקו השגחה פרטית, ונערכו כאן ב'חבורה' אחת, בתוספת שמות וערים להנעים את הקריאה. הנכם מזמנים לקחת חלק, לשמוע וכן להשפיע על החבורה, ולשתף אותנו בהיגיי לבכם. (בשלוחה מס' 2)

אחשוורוש קרא את המגילה והגיע למסקנה משלו

הייתה המסקנה שלו? שם מס על איי הים. כאשר חיפש לו אשה ומצא את אסתר, עשה הנחה לכל המדינות כי לא ידע מאיזו מדינה אסתר מגיעה. עתה, משנודע לו במשתה עם המן שאסתר היא בת ישראל ואינה מגיעה ממדינה מסוימת דווקא, חזר והעלה את המיסים. זאת המסקנה שלו!

הדבר מזכיר הסיפור שמספרים על מחבר ספר שהגיע עם ספרו לאדם גדול שידע את כל התורה כולה. הגדול עיין בספר והתפעל ביותר: לא ידעתי... לא ידעתי... המחבר לא ידע את נפשו מרוב נחת: הוא הצליח לחדש משהו לאדם גדול כמוהו?! אלא שהגדול סיים את המשפט: לא ידעתי שיש דפוס בוורשה!

אהה, זה החידוש הגדול מכל הספר שעליו עמל המחבר...

מעין זאת הייתה תגובתו של אחשוורוש. הכול עובר לידו, והוא מבין דבר אחד - שמגיע לו מס. לכן הורידו את הו"וים משמו, כי הו' מסמל חיבור, שמחברים דבר לדבר ומגלים את התמונה השלמה, ואילו הוא - לא ידע לעשות זאת.

וכדאי שתדעו שאחשוורוש עצמו הסיר את הו"וים משמו, שהרי הוא הרג את ושת"י - שְׁתֵי וו"ים, ולכן כתוב "אחשרש" בלי שתי הו"וים.

שאל מניו יורק: ואם הזכרתם את משתה אסתר, ברצוני להביע רעיון שעלה בדעתי על הפסוק "ויאמר המלך לאסתר גם ביום השני". הלא המלך הוא הקב"ה, ואסתר רומזת לכנסת ישראל. לעיתים יהודי חושב לעצמו: מה זאת עשיתי? יכולתי לעשות כך או כך. ויש שנוקפו ליבו בעניינים רוחניים: חבל שלא התפללתי יותר. אם הייתי מקדים תחינה - הייתי חוסך את הצער... על כן אומר לו הקב"ה "גם ביום השני" - אל תתיאש, אל תחשוב שהפסדת. הנה, יש לך הזדמנות שנייה. גם ביום השני הריני נמצא כאן, אתך, "מה שאלתך ומה בקשתך?" תמיד יש פתח לישועה.

(הווארטים השבוע נאמרו בחודש אדר ב', תשע"ט)

המעוניינים להפיץ את העלון בבתי כנסיות, חנויות וכדומה

מזמנים להתקשר למשרד ההפצה בטלפון 02-5866-075

מענה אנשי בין 12:00 ל-14:00 ניתן להשאיר הודעה בכל שעות היממה ונחזור אליכם בס"ד

משלוח הגיונות יחיד ללא תשלום | מפיצים 250 עלונים ומעלה

לקבלת העלון במייל הרשמו בכתובת P023011300@GMAIL.COM לעלון באנגלית EN023011300@GMAIL.COM

ברוך מרדכי מציריך: אסתר המלכה מזמינה את המן למשתה, והוא מגיע שמח וטוב לב. אסתר אינה מגלה את מטרת המפגש בשעת הסעודה, ומזמינה את המן עם המלך למשתה למחר. מדוע? שמעתי בשם צדיקים יסוד גדול מאוד: אסתר ראתה שהמן שמח וטוב לב, וכאשר אדם בשמחה אין דינים שורים עליו, והיא לא תוכל לפגוע בו! היא חיכתה למחר, בתקווה שמצב רוחו של המן ישתנה, ואכן זה קרה. אחרי שהמן הוביל את מרדכי על הסוס, ובתו שפכה עליו את מי הביוב, הוא הגיע למשתה השני אבל וחפוי ראש. במצב כזה של עצבות הבינה אסתר כי זו שעת הכושר להפיל אותו עד הסוף.

יאיר מפרדס חנה: אחד הדרשנים סיפר, שלפני שנתיים נכנס אל רבו שהיה מקורב אליו. והנה נכנס יהודי אל הרבי וסיפר כי הוא עומד בפני הכרעה קשה ביותר. הרופאים אומרים שעל בנו לעבור ניתוח מורכב שאין לו הצלחה מובטחת. או שהניתוח יאריך את ימיו, או שחלילה יגרם לפטירתו, רחמנא ליצלן. ענה לו הרבי: עכשיו חודש אדר, תהיה בשמחה!

החסיד קיבל את דברי הרבי בתמימות והחל לשמוח. למחרת, כשנכנס הדרשן שוב לרבו, אמר לו הרבי: המתן כאן לידי. כעבור כמה דקות נכנס אביו של הבן החולה שוב לרבי. הוא בא לבשר כי הרופאים שינו את דעתם. הם בדקו שוב וראו שאין כלל צורך בניתוח, הילד בריא, ברוך השם! זהו כוחה של שמחה מתוך אמונה.

שמעי מכפר גדעון: אם כה גדולה עוצמתה של השמחה, הבה נתרום את חלקנו לשמח קצת את הציבור בוורט של פורים. בסוף המגילה כתוב שהמלך אחשוורוש שם מס על איי הים. הכתיב בפסוק הוא "אחשרש" ללא ו' - מדוע? אחשוורוש עבר כזאת מגילה, פלאי ההשגחה התגלו באופן מופלא, אנו כולנו ששים ושמחים בפלאי ההשגחה המופלאה שקרו בפורים, אבל אחשוורוש הוא גוי, וגוי נשאר גוי. אחרי שראה את כל ההשגחה המופלאה, מה

חדש בקו השגחה פרטית

לאור בקשת מאזינים רבים, מהיום ניתן לשלוח סיפורים גם במייל ובפקס

מייל: A023011400@GMAIL.COM

פקס: 02.50.15.466

הצטרף גם אתה לרבות ששינו את חייהם, חייג:

מארץ ישראל - 02-30-11-300

מארה"ב - 0-330-3900-489 | מאנגליה - 646-58-52-979

מבלגיה - 3233-696-766

קו השגחה פרטית לנשים - שלוחה 4 בתפריט הראשי

קו השגחה פרטית אידיש. עברית. אנגלית.

כַּנְיָנִי בַּיִת לֹי

שע"י בית הכנסת "בית לוי" רח' יוסף חכמי 48, מדורגי בית וגן ירושלים

תצוה

גליון מס' 574

יציאת שבת: י"ם 18:18, ת"א 18:20

כניסת שבת: י"ם 17:05, ת"א 17:20

נלמד מהפרשה

פורים זה החג של האהבה והקרבה בין אדם לזולתו. ביום מיוחד זה כל החומות נופלות ומי שעושה את העבודה הרוחנית הנכונה מצליח להרגיש שכולנו מחוברים ושכולנו גוף אחד ונשמה אחת. אלה לא מילים ריקות וסיסמאות נבובות, זוהי האמת הכי בסיסית. בפורים אנחנו זוכים לתחושה הנפלאה בה אנחנו לא מבדילים בין ארור המן לברוך מרדכי, וזאת משום שבשורש השורשים הכול טוב וכולנו טובים. ללא ספק יש אנשים שעושים מעשים לא טובים, אבל בעומק של כל אחד מסתתרת נשמה טהורה וזכה. בזכות פורים אנחנו מצליחים להרגיש את אותה נקודה טובה ונשמה של הזולת, ומהחוויה הזו ניתן לשאוב כוח לאכפתיות, ול"שיפוט לכף זכות", שאנו כה רוצים, למשך כל שאר השנה.

אדם נולד באופן אוטומטי עם אהבה טבעית לעצמו ולרוב הוא לא צריך לפתח אותה. ה"חינוך העצמי" עליו מדברת היהדות הוא בלהתחיל לאהוב גם את הזולת ממש כמו שאנחנו אוהבים את עצמנו! לרצות שיהיה לשני טוב בדיוק כמו שאנחנו רוצים שיהיה לנו טוב! המחלות של החברה המודרנית הן בדידות ועצבות, אשר נובעות מדאגה יתרה ומוגזמת לעצמינו. כאשר אנחנו עסוקים כל כך הרבה בעצמינו אנחנו מאבדים את מקור החיות שלנו בפורים יש לנו הזדמנות לעזוב את הדאגה המופרזת ל"אני" הפרטי ולהתחבר לראייה כוללת יותר ולרצון להיטיב לכלל.

הראשונה שהבינה את כוחה של האחדות כמרחיקה מכל רע ואיום הייתה אסתר, אשר אמרה למרדכי: **"לך כנוס את כל היהודים"**, וזאת לאחר שהמן הרשע זיהה בתחילת המגילה את חולשתנו באומרו לאחשוורוש: "ישנו עם אחד מפורד ומפורד בין העמים". בזכות אותם שלושה ימי צום משותפים הם תיקנו את הפרוד ההרסני והמסוכן והתחיל המהלך השלם שבסופו ניצלנו. כפי שראינו אינסוף פעמים בהיסטוריה הרחוקה והקרובה של עמינו, כאשר היינו שלובי זרועות אף צורר לא יכל לנו. זה היה נכון ביחס לפרסי הרשע שהוא ונכון גם היום ביחס לפרסי הנוכחי שגם כן מתכנן לנו רעות. מידי שנה בחג פורים אנו מקבלים הזדמנות לצאת ליום אחד מ"העור של עצמינו" ולהצליח לראות ואף להרגיש שהחבר שלי (כמו גם מי שאני לא מסתדר אתו) הוא בעצם חלק ממני.

המן מן התורה מנין?

הגמרא במסכת חולין (קל"ט) שואלת: המן מן התורה מנין? ומתרת שנאמר (בראשית ג'-י"א) "המן-העץ אשר ציוויתך לבלתי אכול-ממנו אכלת".

לכאורה בפטות הדברים נראים תמוהים מאוד, שכן מה הקשר בין המן בן המדתא האגגי לבין חטאו של אדם הראשון בעץ הדעת?

אלא מתרץ ר' איסר זלמן מלצר זצ"ל: כאשר נתבונן נראה, כי קשר הדוק יש בין שני הדברים. המן בן המדתא ראשון בין שרי המלך אחשוורוש ולא היה חסר לו מאומה לפי שהיה עשיר גדול, אלא שהיה חמדן גדול, וכאשר ראה את מרדכי היהודי שלא כורע ולא משתחוה לו, חיסרון זה שלא שולט בכל ויש יהודי אחד שלא משתחוה לו, כל מה שיש לו לא שווה כלום. ודבר זה מרומז בכתוב - "המן העץ", שכן גם אדם הראשון, לא היה חסר לו דבר, היה מדבר עם השכינה, חי חיי נצח והיה שרוי בגן עדן והכל היה מוכן להנאתו חוץ מעץ אחד-עץ הדעת שהיה מתאוה לאוכלו, ואיסור זה לא נתן לו מנוחה וסופו שחטא בו וגרם לעצמו מיתה!

ר' יעקב גלינסקי שליט"א תמה לאריכות הלשון בדיברה העשירית בעשרת הדיברות: "לא תחמוד בית רעך, לא תחמוד אשת רעך ועבדו ואמתו ושורו וחמורו וכל אשר לרעך". אם הכתוב מסיים "כל אשר לרעך", הרי הכל בכלל-ולמה מפרט בתחילה בית, עבד, שור וחמור? ותיקן: אדם חומד את בית רעהו, יש לו וילה, גינה ריצוף, שיש, סלון איטלקי, ומדוע לי אין, האם חברי נעלה ממני אין זה הוגן. ועונים לו: תירגע אתה צודק. אבל מצד שני אין זה צודק שתקבל רק את הוילה והמכונית שלו, ויחד עם זאת תשאיר ברשותך את כל השאר: בריאות, משפחה מאושרת, אם ברצונך - קום והתחלף עימו כליל. קח את המכונית שלו ביחד עם כאבי הראש שלו וכל צרותיו מבית ומחוץ... וזהו שנאמר: "לא תחמוד בית רעך ושורו וחמורו, אל תסתכל בפרט זה או אחר, הסתכל על כל אשר לרעך, וכבר לא תחמוד מאומה..."

הרב מרופשיץ זצ"ל היה אומר: לכל יהודי יש צרות משלו. כשיבוא המשיח יקדמו פניו המוני בית ישראל, ויזעקו מרה על מה ולמה נגזר עלינו לשאת את צרותינו. מה יעשה מלך המשיח - ייקח אולם ענק, יקרא ליהודי אחר יהודי, ויאמר לו: הנח את צרור צרותיך ופתח אותי וכך החדר מתמלא בצרורות של צרות ואז חוזר התהליך על עצמו, והמשיח קורא ליהודי אחר, ואומר לו בחר לך צרור. סוקר היהודי את כל הצרורות - רואה את הצרות והמועקות, צרות העניים והעשירים, החולים והבריאים, העובדים והמובטלים, ובוחר דווקא בצרורו הישן והמוכר...

בברכת שבת שלום,
רב בית הכנסת

סיפור השבוע

לקט סיפורים לחג הפורים

הלוא פורים היום

בכפר קטן ליד העיר קוזניץ התגורר לו עני מרוד בשם שמעון. כסף לא היה לו לשמעון, אך היתה לו משפחה מרובת ילדים אותה הצליח לפרנס בקושי. לפרנסתו שלח שמעון את ידו במלאכות שונות, אך המזל לא האיר לו פנים.

קוזניץ הסמוכה היתה עיר ואם בישראל, ולקראת החגים היה פוסע שמעון רגלית - שהרי ממון לשכירת סוס ועגלה לא היה ברשותו - אל העיר הסמוכה כדי לקיים את מצוות החג, כמנהג היהודים מדורי דורות.

כך עשה גם כשהתקרב חג הפורים. לבש את בגדיו הבלויים, צחצח במעט מים את נעליו הקרועות, ויצא אל בית-הכנסת אשר בקוזניץ כשליבו עגום עליו. מראה הילדים המחופשים והוריהם הלבושים במיטב המחלצות לא היטיב עמו. "ראו נא ראו" חשב לעצמו בעגמומיות. "כל אלו שמחים ושישים בשמחת החג; ואילו משפחתי ישבת ונמקה ברעב".

בית-הכנסת היה מואר באור יקרות. כל המתפללים המתנינו בדריכות לרבי ישראל, הלוא הוא המגיד הקדוש מקוזניץ, שיעלה על בימת הקריאה ויחל בקריאת המגילה. כשעלה רבי ישראל אל הבימה השתררה דממה מוחלטת, וכולם האזינו בשקיקה לקולו הערב של הרב. "ומרדכי יצא לפני המלך בלבוש מלכות תכלת וחור... ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר..." פסוקי המגילה השכחו ממנו לרגע-קט את מצוקותיו ומצב רוחו החל להשתפר. נסתיימה קריאת המגילה. יהודי העיר ניגשו לאחל לרבם "פורים שמח" ושמעון הצטרף אליהם. כשהגיע תורו נעץ בו המגיד מבט חודר ושאל: "רבי יהודי, מדוע לא הבאת לי משלוח מנות?" התבלבל שמעון והשיב: "אינני מתגורר בעיר קוזניץ... באתי רק כדי לשמוע את קריאת המגילה". אך המגיד לא התייחס לדבריו והמשיך: "הלוא פורים היום. בוא נא לביתי ואמור 'לחיים'". בביטו של המגיד הציעו לפניו מאכלים מימי מגדנות וכן יין בשפע. הטיב שמעון את לבו ביין וקינח במיני מאפה, וכשסיים איחל לנוכחים "פורים שמח" ויצא את הבית כשדבריו של המגיד הקדוש מהדהדים באוזניו: "מדוע לא הבאת לי משלוח מנות?" מכיוון שהיה מבוסס מעט, הרהיב עוז בפפשו ופנה לחנות המשקאות החריפים. "פורים שמח!" הכריז בקול בוטה. "הבה נא לי בקבוק יין משובח ואשלם, בעזרת ה', לאחר חג הפורים. ואם לא אשלם - מה בכך? הלוא פורים היום!" נענה בעל החנות לדבריו והעניק לו בקבוק יין משובח שבמשוברים. כה עשה שמעון גם בדוכן התפוחים, וכשבידו בקבוק יין ומעט תפוחים עשה את דרכו שוב לבית המגיד.

כשראה אותו המגיד חיך ואמר: "אחל לך שתזכה להביא לי בכל שנה משלוח מנות".

רק יצא שמעון מבית המגיד ומחשבה עלתה במוחו: מדוע לא אביא מעט מזון לביתי, לשמח אותם בשמחת הפורים? אומר ועושה: שוב ניגש שמעון לחנויות, ובפיו הבקשה "תנו נא לי בהקפה - ואם לא, מה בכך? הלוא פורים היום!" ושוב האיר לו המזל ולא חלף זמן רב ושמעון החל לפסוע לביתו כשידיו מלאות כל-טוב.

"פורים שמח!" הכריז בקול מאושש ופרס את 'אוצרו' על השולחן. הילדים שלא ראו זמן רב מעדנים כאלו פצחו בקריאות שמחה. ה'אשת-חיל' מיהרה לפרוס מפה לבנה ומטולאת על השולחן, וכולם התיישבו לסעודה חגיגית להודות לבורא העולם על חסדיו.

"פתחו לי, פתחו לי!" נשמע קול צרוד מפתח הבית. "בוודאי איזה ערל שיכור חפץ להיכנס לביתינו" חשב שמעון לעצמו וסירב לפתוח את הדלת, עד שאשתו נענתה ואמרה: "דומני שזהו גריגורי הבא לכאן לעיתים קרובות למכור את מרכולתו; אלך ואפתח לו".

הדלת נפתחה ונכנס גריגורי כשהוא פצוע וזב דם. שמעון ואשתו מיהרו להיגב לו תחבושות לחבוש את פצעיו, וכן כוסית יין-שרף למען ילחש את נפשו. כששבה רוחו אליו, סיפר להם גריגורי על בתו וחתנו שהשליכו אותו מביתם לאחר שנקעה נפשם מהרגלי השתיה שלו. "אוצר גדול טמנתי ביער, וביקשתי להעניק להם אותו בטרם אמות" אמר גריגורי. "אך לא אעשה זאת! אתם, שבאתם לעזרתי בשעת צרה, תזכו באוצר הגדול".

חלפו ימים אחדים והאיכר מת מפצעיו. הלך שמעון אל היער כפי אשר הורה לו האיכר, שם מצא אוצר גדוש במטבעות זהב. ושמעון העני המרוד הפך לעשיר גדול ומפורסם.

מדי שנה היה מגיע שמעון אל המגיד הקדוש מקוזניץ, ומעניק לו משלוח מנות ביד רחבה ובלב שמח.

משלוח מנות מן השמים

קרני השמש האחרונות התפזרו והערב ירד על ברדיטשוב העיר. היה זה תענית אסתר והיהודים החלו נאספים בבית הכנסת לשמוע את קריאת המגילה. בית הכנסת נתמלא חיש מהר מפה לפה. מלמעלה, בעזרת הנשים, התאספו הנשים והבנות כדי לשמוע את מגילת אסתר.

בעוד הקהל עומד להתחיל בתפילה, ניגש השמש אל הרבי, רבי לוי יצחק, ולחש משהו על אזניו. הרבי קם מכסאו ויצא מבית הכנסת. כולם קמו לכבודו והסתכלו בהשתוממות על דמותו האצילה שנעלמה בפתח הדלת.

רבי לוי יצחק נכנס ללשכתו שהיתה סמוכה לבית הכנסת, שם חיכתה לו אשה ובידה תרנגול. היא לא היתה בטוחה בכשרותו של העוף, ורעדה לעצם המחשבה שהרב עלול להטריף את התרנגול שהשיגה לחג בעמל רב. "רבי" - אמרה האשה בקול בוכים - "רבי, אוי ואבוי לי! שאלה יש לי... רבי".

הסתכל רבי לוי יצחק על התרנגול, חשב כמה רגעים ואמר: "התרנגול אינו כשר ואסור לאכול אותו".

האשה הביטה על רבי לוי יצחק אובדת עצות. "רבי!" - היא צווחה בקולי-קולות - "רבי, בפרוטותי האחרונות קניתי תרנגול זה. בעלי חלוש וחולה וחשבתי שקצת מרק עוף ישיב את נפשו. גם הילדים רצו כבר לאכול קצת מרק טעים. והנה, אוי, שוד ושבר, נטרף התרנגול שלי. אוי ווי, מה אעשה עכשיו?" כך בכתה האשה ויללה ופזרה את אצבעות ידיה, ממש רחמנות היה להסתכל עליה. "אל דאגה, בתי" - ניסה הרבי להרגיע את האשה מרת הנפש - "השם יתברך עוזר תמיד לכולם, הוא יעזור גם לך". רבי לוי יצחק שאלה לשמה ולכתובתה ושלחה לשמוע את קריאת המגילה. הוא בעצמו לא חזר לבית הכנסת, אלא לבש את מעילו ויצא לרחוב. בצעדיה מהירים הוא הלך... הביתה. בבואו הביתה, הוציא רבי לוי יצחק מפה לבנה ושם בה חלות, לחם, אוזני המן ופירות שונים. איש מלבדו לא היה בבית ורבי לוי יצחק חיפש וחיפש עד שמצא סיר עם עוף מבוטל וצלחת עם "געפילטע פיש" - דג ממולא. הוא לקח מכל הבא ליד ושם במפה הלבנה.

משכילה את מלאכתו והמפה היתה כבר מלאה "דברים טובים" למכביר, הוא קשר אותה היטב, לקחה ויצא לדרך. הפעם הלך רבי לוי יצחק לביתה של האשה העניה. משמצא את בית האשה ונכנס פנימה, הגיע לאוזניו קול חלוש שבקע מחדרון קטן: "זו את, ביילה? מה היה עם ה'שאלה'?"... "פורים שמח! פורים שמח!" השיב רבי לוי יצחק לבעל הקול האלמוני - "הנה, השם יתברך שלח לכם משלוח מנות! אכלו ושתו בשמחה".

אחר שהוציא הכל מהמפה וסידר על השלחן, הלך רבי לוי יצחק בצעדים מאוששים שמח וטוב לבב לבית הכנסת לקריאת המגילה. ואכן, הוא הגיע בזמן. הציבור בבית הכנסת חיכה בחוסר סבלנות ולא ידע לאן נעלם פתאום רבי לוי יצחק. הם רצו גם לגמור את הצום, ללכת הביתה ולאכול משהו: אין זו מצווה להאריך את הצום לפני פורים. משנכנס רבי לוי יצחק, התחילו מיד להתפלל ערבית. כמנהגו מדי שנה בשנה קרא רבי לוי יצחק בעצמו את המגילה. שנים רבות לאחר מכן סיפרו האנשים כי באותה שנה היתה קריאת המגילה מיוחדת במינה. תואר פני קדשו של רבי לוי יצחק האיר באור מיוחד, אור פנימי הנובע מפנימיות הלב.

כאשר הרבנית הגיעה הביתה מבית הכנסת, חיכתה לה בבית הפתעה גדולה. היא נגשה למטבח כדי להכין את הסעודה, ומה גדולה היתה השתוממותה כאשר שום דבר לא נמצא במקום. לא בשר, לא דגים, לא חלות. כלום. אפילו אוזני המן הטריות נעלמו ואינם. אובדת עצות היא נכנסה אל חדרו של הרבי, אולם בראותה את פניו הקורנות, הבינה מיד מי "סחב" את הדברים ויצאה חרש מן החדר. היא כבר תשתדל לסדר ארוחה כלשהי מן השיריים שנותרו...

היהודיה העניה סיפרה לחברותיה את דבר הפלא של משלוח מנות מן השמים: בודאי היה זה אליהו הנביא זכור לטוב, שהביא לה מנות יפות כאלו, אמרה לכולן. אך יהודי ברדיצ'ב הבינו כי רבם מילא הפעם את מקומו של אליהו הנביא, שלחו משלוחי מנות לרבי לוי יצחק ביד רחבה. מובן מאליהם כי הם לא שכחו גם את העניה, ילדיה ובעלה החולה. פורים כזה שמח, לא היה בברדיצ'ב זמן רב.

פינת ההלכה - הלכות פורים

- א. מצוה לתת מתנות לאביונים ביום הפורים, דהיינו מתנה אחת לכל אביון, שבסך הכל חייב לכל הפחות שתי מתנות לשני אביונים. שתי מתנות לשני בני אדם. ויוצאים ידי חובה בין בנתינת מעות, בין בתבשיל, או דבר-מאכל אחר. אבל לא בכלים ובבגדים וסדינים. ומן הדין די בנתינת פרוטה אחת לכל אביון. וירא שמים יחמיר ויתן בעין יפה ובסבר פנים יפות, כשיעור שווי סעודה אחת של לחם ולפתן. ויהיה שכרו אתו ופעולתו לפניו.
- ב. הנותן שתי מתנות לאיש ואשתו אביונים יצא ידי חובתו. והוא הדין אם נתן לאב ולבנו הסמוך על שלחנו שהם אביונים, יצא. ואם באו לפניו שני עניים, ונתן לפני אחד מטבע גדול כשיעור שתי מתנות, שמחציתו יהיה בשבילו, ומחציתו לעני חברו. יצא. אבל הנותן שתי מתנות לאביון אחד לא יצא ידי חובה. אפילו בזה אחר זה. וצריך לתת לעוד אביון.
- ג. מתנות לאביונים אין ליטול אותם ממעות מעשר שאדם מפריש בכל חודש, שכל דבר שבחובה אינו בא אלא מן החולין ורק אם אמר בפירוש בעת שהתחיל להפריש מעות מעשר "בלי נדר", והשעה דחוקה לו, רשאי לתת ממעות מעשר למתנות לאביונים. ומכל מקום מי שקיים מצות מתנות לאביונים כדת לשני עניים, וברצונו להוסיף לתת בפורים לעניים אחרים, רשאי לתת להם מכסף מעשר.
- ד. נכון ללמוד תורה שעה אחת קודם הסעודה, או בתוך הסעודה. ומה טוב ללמוד ההלכות הראשונות של פסח עם סעודת הפורים, לסמוך גאולה לגאולה. ומצוה להרבות בסעודת פורים. ויוצאים ידי חובה בסעודה אחת. ומן הדין אין סעודת פורים צריכה פת, אולם נכון לחוש לכתחלה לדעת הפוסקים הסוברים שצריכה פת.
- ה. חייב אדם לשלוח לחבירו ביום פורים שתי מנות של שני מיני אוכלים, או שני מיני תבשיל, או שתי מנות בשר. וכמו שנאמר במגילת אסתר (ט. כב): לעשות אותם ימי משתה ושמחה, "ומשלוח מנות איש לרעהו", ומתנות לאביונים.

פרפראות לתורה

המוטיבים העיקריים שבמגילת אסתר הם ההיפוך וההסתרה. ההיפוך הוא קודם כל בגורלם של היהודים, שמגזירה למוות ושמד זכו לגאולה ולשמחה, וההסתרה (כפי שמרומז בשם "אסתר") הוא בעצם העובדה שלאורך כל המגילה כולה לא מוזכר הקב"ה ולו פעם אחת. בקריאה ראשונית סיפור המגילה נראה כמו עוד צירוף מקרים, אחשוורוש לא מרצה מושת, אסתר מוצאת חן בעיני אחשוורוש והוא בוחר בה לאשה, המן רוצה להרוג את היהודים, אסתר מדברת עם אחשוורוש, אחשוורוש משתכנע ומחליט לתלות את המן! איפה פה הנס הגדול? איפה מעורבותו של בורא העולם שמשגיח על כל פרט ופרט בעולמו? פרשנים רבים ניסו להבין מדוע במגילה לא מצוינת העובדה כי השם הוא זה שכיוון את הדברים בצורה כזו שהביאה לרווח ולהצלה? התשובה הרווחת היא כי הפעם הקב"ה בחר להסתתר, או בלשון אחרת - להתחפש ולהופיע בדמות "צירופי מקרים" או בדמות "החלטות שרירותיות של בני אדם". מטרתו היא לתת לנו את זכות הבחירה האם להמשיך ולהאמין בו, למרות שהפעם הופעתו אינה כה ברורה ומרשימה כמו בסיפור יציאת מצרים ובמעמד הר סיני, או לחלופין חלילה לשכוח ולהתכחש לקיומו. כהיפוכה של האמונה, ניצב המן הרשע שבחר להטיל דווקא פור (הגרלה) ובכך לומר שהכוח שבעצם שולט בעולם הוא כוח המקריות וכי אין באמת מישהו/משהו שנמצא מאחורי הקלעים ומנהל את ההצגה.

ממגילת אסתר, אם כך, ניתן ללמוד לקח אדיר לפיו העולם הוא רק מסיכה והאמת מחופשת ומסתתרת תחת מעטה של חיזוניות ושקרים מבלבלים. אדם שלא מאמין במציאות עמוקה יותר יכול להעביר פה 120 שנה באמונה שקרייה, פרנסה ובילויים הם תכלית בואו לעולם, בעוד האדם הרוחני והמעמיק יותר מרגיש ויודע שיש בעולם הזה הרבה מעבר. את ה"מעבר" הזה לעיתים רבות הוא אינו יכול לתאר במילים, אבל ברור לו שמטרת בואו לכאן אינה מתמצה בעוד בית, עוד מכונית חדשה, עוד מסיבה או עוד סטייק עסיסי במסעדה נחשבת. העולם מלא בקשיים ואתגרים והאדם המאמין יודע שגם ברגעים האלה הקב"ה נוכח וכמו אבא טוב שרוצה ללמד את בנו ללכת, הוא מסתתר מאחורי הדלת ומציץ מבעד לחריץ כדי לתת לבנו האהוב את ההזדמנות ללכת לבד מבלי להישען עליו. אם הבן תמיד היה רואה את אביו לידו הוא היה מפתח בו תלות שלילית, כך שבמקום רגליים היו צומחות לו קביים. הקשיים, המכשולים והסתרה הפנים שאנו חווים כה רבות בחיינו, אם כך, אינם אלא חסד גמור ומקורן באמון של הבורא בנו שאנחנו יכולים לגדול ולהתמודד בכוחות עצמינו. כפי שיש "אינטליגנציה שכלית" ו"אינטליגנציה רגשית", כך ישנה גם "אינטליגנציה יהודית", שפרושה לפתח את ההכרה שהעולם (מלשון "העלם") אינו כפי שהוא נראה ומאחורי כל סיטואציה מסתתרת אמת נסתרת וסוד עמוק יותר. לכל צעד ושעל בחיינו יש משמעות, המושג "סתם" אינו קיים ומשימתנו לגלות מהו תפקידנו ומדוע אותו מקרה קרה דווקא לנו.

מהסיבה הזו אחרי קריאת המגילה אנו לוגמים לגימה, שכן "נכנס יין יצא סוד". הסוד הוא לגלות ולומר לנו ולכל העולם שגם את הדברים הנראים טבעיים לחלוטים עשה ופעל הקב"ה.

זוכרים את המשחק האהוב "מחבואים" מימי ילדותינו? כמה אהבנו לספור עד עשר ואז לפקוח את העיניים ולחפש את אבא או את החברים? אם נחשוב על זה לרגע נגלה שמה שנתן לנו את הכוח לבלוש מאחורי השיחים או עמוד התאורה זאת האמונה שיש שם מישהו, שיש משמעות לעשייה שלנו, שיש תיקווה שעוד נמצא ונגלה. כעת, כל שנותר לנו היום, כמה שנים אחרי אותה תקופה מתוקה, הוא לזכור שהעולם הוא משחק מחבואים אחד גדול ושעלינו עדיין לפקוח את העיניים ולחפש את אבא... לפעמים נוכחותו ברורה לנו כשמש ולפעמים הוא מעט מכסה עצמו, אבל תמיד הוא פה. ואין דבר מנחם ומשמח יותר מזה...

בית צדיקים יעמוד (סיפור לפורים)

יום אזור בזויו של זחוקי קלמנוביץ וכללחמו הסוערות בברית לנכד הבשוחף

זמזום הפלאפון קרע את השקט. חזקי קלמנוביץ (כל השמות בסיפור בדויים) הקיץ משנתו בבהלה. "מי מתקשר כ"כ מוקדם? קרה משהו?" היה ההרהור הראשון שחלף במוחו. הוא שלח את ידו מתחת לכר ושלף משם את הפלאפון הרוטט.

חזקי הוא מסוג האנשים שהפלאפון לא מש מחייהם לאורך כל שעות היממה. גם בלילה בזמן השינה המכשיר מונח למראשותיו. "אולי יצטרכו אותי בדחופות באמצע הלילה", הסביר לרעייתו שתמחה על המנהג המגונה והמסוכן הזה.

על הצג המהבהב הופיע שמו של אברומי שטרנגולד. כל עייפותו של חזקי פגה ברגע. 'קורה משהו, אם הוא מתקשר אלי עכשיו!'. נטל ידיו בחפזון ומיהר להרים לפני שהמטלפן מוריד.

"חזקי", אברומי נשמע עליז במיוחד, "סליחה שהערתי אותך בשמונה במקום בשעה הקבועה שלך בשמונה וחצי, אבל היה מתאים לחסיד שרוץ כמון לבוא בשבע בבוקר לתפילת שחרית עם הרבי שליט"א".

חזקי רטן חרישית, זו היתה עקיצה קבועה של אברומי שטרנגולד. אברומי הקפיד להשכים קום ולהתפלל מדי יום ביומו בשעה 7 בבוקר במנין של הרבי, גם אם הלך לישון בשעה מאוחרת. זה לא היה קל עבורו, שכן משגיח הישיבה לא הרשה לבחורים להתפלל במנין של הרבי, אלא אך ורק בהיכל הישיבה. אך אברומי התעקש "אין כמו תפילה עם הרבי". המשגיח התעקש שבחור חייב לשמור על סדרי הישיבה, אבל אברומי טען "כך היום שלי נראה אחרת".

"אם כך הוא נראה כשמתפלל עם הרבי, מי יודע איך היה נראה אם לא היה מתפלל אתו..." חשב המשגיח.

אחרי סדרת מאבקים וויכוחים, התייאש המשגיח והתנחם בכך שאברומי קם בזמן מדי בוקר.

חזקי לעומתו, כלל לא חלם על כך. ליתר דיוק, באותן שעות הוא דווקא כן אהב לחלום את חלומות הלילה שלו. "אתה צודק", הסביר פעם לאברומי, "אבל, אתה כבחור בישיבה נטול עיסוקים בלילות, לא תבין אותי. אני ער כל לילה עד שעות מאוחרות, והילדים הקטנים בוכים ומפריעים באמצע הלילה. אם אקום מוקדם בבוקר, לא אוכל לתפקד ביום".

זה היה נכון חלקית. חזקי אמנם היה הולך לישון מאוחר, אבל מרוב עייפות כלל לא שמע את הילדים הקטנים בוכים. ומלבד זאת, גם נהג לפצות את עצמו בשנת צהריים הגונה...

"אתה שומע חזקי? ממש הרגע בסיום התפילה אמר לי איציק שאולזון, העוזר של ר' משה וייסמן גבאי האדמו"ר שליט"א, שהברית של נכד הרבי - בן בנו ר' יוס'ל, תהיה היום!"

חזקי נדרך "מאיפה הוא יודע? ומתי הברית?"

"מדובר שכבר ב-10", ענה אברומי, "ר' משה אמר לו שהרופא בדק הבוקר את התינוק וראה שהביילא רובין ירד".

"אתה מתכוון הבילירובין?"

"נכון, ברבולין, או משהו כזה, ירד, והתינוק כבר לא צהוב, אז הוחלט שעושים את הברית היום. רק עכשיו מתחילים לעדכן את הציבור, אבל אני רציתי שאתה תהיה הראשון שיודע!"

חזקי התחיל להילחץ. "אברומי, צריך להתקשר מיד לעדכן את ה"שידור הארצי" ולהודיע לאהרלה רוזנטל הצלם! נס שעדיין לא הדפסת את העלון. זו הידיעה הכי מרעושה!"

"לאהרלה רוזנטל אני אודיע, תתקשר אתה לשידור הארצי".

"אתקשר אליהם מיד. אברומי, תודה שהודעת לי. רק רגע, אברומי!" נזכר פתאום לפני סיום השיחה, "אל תשכח את השלטים הגדולים!"

"בודאי חזקי, אחד השלטים כבר בחוץ. עוד מעט תולים אותו".

חזקי סיים את השיחה ולחץ מיד לחיצה ארוכה על הספרה 3 - 'מחייג אל מוישה הרשקוביץ' נרשם במסך. הוא המתין בחוסר סבלנות עד שמוישה ירים את הטלפון. "כן חצקלה, מה כבר חדש בשעות כ"כ מוקדמות, כבר התאוששת מאירועי אמש?"

חזקי התעלם מהעקיצה, "תקשיב טוב מוישה, ממש עכשיו הוחלט שהבוקר בשעה 10 תתקיים הברית לנכד של הרבי שלנו. התינוק היה צהוב כמה ימים, ועכשיו הוא כשיר לברית. לכן התקשרתי כדי שתהיה הראשון שמשדר את הידיעה".

"תודה לך חזקי, הידיעה מיד יוצאת לשידור".

"אבל תקשיב מוישה", אמר חזקי, "בפעם הקודמת השדרן שלך לא אמר "מרן" וזה היה מאד אכפת לחסידים רבים, אז שהפעם יקפיד יותר".

"קשה לי לשלוט על זה", התלונן מוישה, "תעזור לי לנסח את הידיעה".

"אין בעיה, תרשום כך: ידיעה בלעדית לשידור הארצי! כעת נמסר לנו באופן בלעדי וייחודי כי הבוקר בשעה 10 תתקיים שמחת הברית לנכד כ"ק מרן האדמו"ר מקראנץ-רומילוב שליט"א, בן בנו הרה"צ רבי יוסף זאב שליט"א".

מוישה קטע אותו, "חזקי אל תסחף! יוסל הוא הבן כמעט הכי צעיר של הרבי, אני לא נותן לו תואר הרה"צ, מספיק לו הרה"ח".

"מה פתאום?" מחה חזקי, "הוא בן של רבי, אז מגיע לו תואר הרה"צ".

אחרי ויכוח קצר התפשרו מוישה וחזקי על התואר "הרה"ג".

"תוך שתי דקות הידיעה משודרת", הודיע מוישה, "ואל תשכח, את התמונות אתה שולח רק אלי".

"כמובן", הבטיח חזקי, וסיים את השיחה.

הוא הניח בצד את הפלאפון, והחל להתארגן במהירות. הבית היה ריק כמו בכל יום בשעה זו. רעייתו וילדיו כבר עזבו מזמן את הבית, אבל הוא היה ממשיך לישון "כדי לצבור כוחות ליום החדש".

הוא מיהר אל המחשב, שגם אותו היה משאיר פתוח בכל שעות היממה "כי חבל על זמן ההדלקה והכיבוי", וגילה כי התקבלו כמה הודעות חדשות בתיבת הדואר האלקטרוני. אחת מהן היתה הגיליון השבועי של "חדשות ארץ הקודש וארצות תבל - שעי"י השידור הארצי".

חזקי החל לעבור בלהיטות על התמונות, וחיפש מיד את תמונות השבוע החולף מחצר קראנץ-רומילוב. הוא חייך לעצמו בשביעות רצון, רוב התמונות מחתונת אחיין הרבי, ומביקורי אדמו"רים אצל הרבי והרבי אצל אדמו"רים - היו התמונות שהוא צילם! תוך כדי הבטה בתמונות חייג ל"שידור הארצי" לשמוע אם הידיעה כבר משודרת.

"חדשות הבוקר בשידור הארצי, בוקר טוב לכולכם!", הדהד קולו הדרמטי של השדרן, לפי מידת הדחיפות והדרמטיות שבקולו, היה נשמע שישראל כבר הפציצה את הכור הגרעיני של איראן וזו האחרונה הגיבה בשליחת טילים אטומיים על תל אביב.

"ידיעה בלעדית לשידור הארצי! ברגעים האחרונים ממש נמסר - בלעדי וייחודי לשידור הארצי - כי היום בבוקר בשעה 10 בבוקר - היום בבוקר תתקיים שמחת הברית בבית המדרש המרכזי הגדול והמפואר של חסידות קראנץ-רומילוב המעטירה והמכובדת - לנכד המשותף של כ"ק מרן האדמו"ר מקראנץ-רומילוב שליט"א, בן בנו הרה"ג רבי יוסף זאב שליט"א, ומחותנו ראש ישיבת בית חיים יעקב. בברית ישתתפו המוני החסידים שיגיעו מכל רחבי הארץ והעולם, וכן רבנים, אישי ציבור והמוני חסידים. כעת אנו עוברים בשידור חי לשמוע את קולות השמחה בחסידות בעת עיצומן של ההכנות הקדחתניות לברית".

"איזו הפתעה", מלמל חזקי לעצמו, "בודאי אברומי אחראי לזה".

בשידור החי נשמעו קולות הפועלים גוררים את הפארענצ'עס בהיכל הטישים תוך כדי צעקות בשפה אפרו-שמית לא מזוהה.

הוא התקשר ל"קול החידושים" הקו המתחרה ל"שידור הארצי", ונהנה לשמוע שהעדכון האחרון שלהם הוא עדיין מאתמול בלילה. בעבר היה דואג לעדכן גם אותם, אבל מאז העמיקו קשריו עם מוישה הרשקוביץ מנכ"ל "השידור הארצי", נהיה מחויב לו והעדיף לשרת את האינטרסים שלו בעקיפת מתחריו.

הוא המשיך לבדוק את ההודעות במחשב, באחת מהן התקבלו תמונות טריות מאירועי אמש מסוכנות תאי"ר (תערוכת אדמו"רים ורבנים יומית). בכל בוקר הוא בודק את התמונות בעיון, אבל עכשיו הוא מאד מיהר, והשאיר את התמונות על מסך המחשב, כדי שיזכור לעיין בהן כשישוב.

חזקי יצא במהירות מהבית כשאינו שוכח כמובן לקחת עמו את המצלמה, ורץ מיד למכולת. המוכר, ניסים תורג'מן, כבר ידע מה הוא רוצה.

"בשבילך הרב חזקאל, כבר הכנתי שקית עם כל העיתונים", הושיט לו שקית עמוסה עד להתפקע.

"רק את העלון שלך עדיין אין לי, אולי תרצה שנמכור גם אותו?" חזר ניסים על הבדיחה השבועית הקבועה שלו, ומילא פיו בצחוק גדול.

חזקי הושיט למוכר את התשלום ונטל את השקית. כמעט וקרט תחתיו מכובד המשא. הוציא במהירות את גיליון "חדשות ארץ ישראל", עלעל בין דפיו. ובחן בעיון את תמונות החסידות. "כאן זה יותר ברור מאשר במחשב", הסביר פעם למי שלא הבין למה הוא צריך לשלם כסף על עיתון, כשהוא ממילא מקבל אותו ישירות למחשב.

החזיר את העיתון לשקית והזדרז לצאת מהמכולת. "לאן אתה ממהר רבי חזקאל?" תמה ניסים המוכר, "כל שבוע אתה קורא פה אצלי את כל התמונות של כל העיתונים".

"יש ברית", הסביר לניסים, "אני חייב לרוץ".

הוא שמע מרחוק את ניסים צועק לעברו "שיהיה לך הרבה מזל טוב. לפי הלחץ שלך אתה כנראה הסנדק, או לפחות המוהל"..." ניסים פנה לשאר לקוחותיו, "ראיתם פעם כזה חסיד? אברך צעיר, אבל ממש כמו הסיפורים על החסידים של פעם. כל כך קשור לרבי שלו! כל היום רק חושב על הרבי".

השעון כבר הראה על 9, וחזקי נחפז לבית המדרש. נכנס מיד להיכל הטישים לראות את המקום הערוך לקראת הטיש. כמה בחורים החזיקו את השלט הגדול של "שמחת בית קראנץ-רומילוב". אברומי שטרנגולד עמד ופקד עליהם כשאזניית הפלאפון תחובה באזנו. "תורידו מימין! תעלו משמאל! כך זה לא מוצלח. לא יראו את כל המילה 'קראנץ-רומילוב' כשהמכובדים ישבו במזרח. קצת יותר גבוה! מהעמדה של שימשי הצלם זה עדיין קצת מסתיר, זה לא יצא טוב בתמונות".

כשראה את חזקי פנה אליו בבהילות, "תקשיב ל'קול החידושים', העדכון שלהם חלש". הוא הפעיל את הרמקול במכשיר:

"קול החידושים של היום בבוקר. בשעה עשר תיערך הברית לנכד האדמו"ר מקראנץ-רומילוב, בבית המדרש קראנץ-רומילוב. באירוע ישתתפו קהל גדול ואדמו"רים ורבנים ואישי ציבור וקהל גדול".

"אין מה להשוות", פלט חזקי, "אין להם את העוצמה של השידור הארצי, שם הם עושים לנו כבוד גדול".

"ידעת איפה להשקיע", טפח אברומי טפיחה עזה על שכמו, ונחפז לראות את הפועלים המסדרים את השולחנות. חזקי שמע אותו יורה צרור פקודות לעבר המלצרים המסדרים את הצלחות לסעודת הברית.

"אתה לא מתבייש?! צעק פתאום אברומי על אחד המלצרים, "שמת צלחת רגילה במקום של הרבי? אין לך כבוד לרבנים?!"

המלצר עמד נבוך, לא מבין מה רוצה ממנו הבחור המגודל והמיוזע, ומלמל חרישית שכך אמרו לו לסדר.

"אתה תסדר את כל שאר המקומות!" נזף בו אברומי, "אני אחראי על המקום של הרבי שלנו, זה לא שייך אליכם!".

המלצר נמלט מאזור מקום הרבי שמא יכשל בעבירה חמורה נוספת.

חזקי חיך לעצמו בשביעות רצון. כך צריך לדאוג לרבי, וטוב שיש מי שעומד על המשמר. הוא תהה מדי פעם במקרים כאלו, אם הרבי יודע את גודל ההשקעה והמסירות שלו ושל חבריו כדי לשמור על כבודו ולפרסם אותו בכל הזדמנות. "מסתמא הוא יודע ומאד מעריך" הרהר לעצמו. הוא תכנן כבר כמה פעמים לבקש מאחד מזקני החסידים שיספר לרבי על רוב פעלו, אך דחה זאת עד שיתאספו מקרים רבים. פעמים רבות דמיין לעצמו מחזה שכזה...

הוא עומד בחדר הרבי. האדמו"ר מרעיף עליו מחמאות ותשבחות והוא מסמיק בענווה. אחר כך הוא יוצא מחדר הרבי והחסידים מביטים בו בהערכה. כמה מחשובי החסידים ניגשים אליו, ולוחצים את ידו בחום. "אה! ר' יחזקאל!" ואז הם טופחים על שכמו בחביבות ולוחשים באוזניו "ווארטים" שנונים.

כבר שמע באזני רוחו את רבי שמואל זיסמן, מזקני העדה לוחש לאיטו, "זכית לרומם את קראנץ-רומילוב לדרגה שלא היתה מאז היווסדה. אתה הופך אותנו לחסידות מכובדת!" והוא - חזקי מצטנע ברוב ענווה ואומר "לא, זה לא רק אני. יש כאן עוד כמה שעוזרים ומסייעים". שני ילדי חמד ניגשים אליו עם חומש פתוח, ושואלים אותו במבוכה אם הוא יכול להסביר להם פשט ברש"י..."

התפכח מהחלום המתוק באי רצון. המציאות בוערת יותר.

נכנס להיכל בית המדרש וחיפש לשווא את נרתיק הטלית ותפילין. בכדי למצוא אותו, נאלץ לאמץ את מוחו היכן סיים את אתמול את הפטפוט היומי שאחרי התפילה. לבסוף נמצאו התפילין בארון הספרים שמחוץ לבית המדרש, לשם יצא אחרי התפילה עם כמה מחבריו כדי שלא להפריע בפטפוטם ללומדי ביהמ"ד.

באותה שעה כבר לא היו מנינים בהיכל ביהמ"ד, אבל חזקי לא העלה על דעתו ללכת לשטיבלאך הסמוכים ולחפש בהם מנין. הוא עלול לאחר לברית! ומלבד זאת, עוד מעט יבואו כמה חברים, ומן הסתם יהיה מעניין.

כשהטלית מונחת על כתפו חייג שוב ל"שידור הארצי" לשמוע את העדכון האחרון. "השידור הארצי בוקר טוב! לקראת שמחת הברית לנכד מרן האדמו"ר מקראנץ-רומילוב, אנו מבקשים לקבל עדכונים שוטפים מכתבינו הפרוסים בכל רחבי הארץ. כעת אנו עוברים בשידור ארצי ישיר לכתבנו אריה סופר בחניון ביתו של הגאון הצדיק המקובל המופלא רבי יצחק מרדכי שוורצברד שליט"א ראש ישיבת "בית יעקב חיים", היוצא כעת לשמחת הברית. אנו פונים אליך, אריה, תשתף אותנו במה שאתה רואה".

"שלוש לכל המאזינים, כאן אריה סופר", פתח הכתב הנמרץ בנימה בומבאסטית שלא היתה מביישת את קריין הבי.בי.סי. המבשר על נפילת ברלין בשלהי מלחמת העולם השנייה והתאבדותו של היטלר ימ"ש בבונקר. "ברגעים היסטוריים אלו אני עומד כאן בחניון בית הגה"צ ראש ישיבת בית יעקב חיים. מזג האוויר נאה אבל המתח מורגש היטב. ראש הישיבה מתעכב מעט בביתו, כי עדיין לא סיים את לימודו היומי במשנה ברורה. ועד שייצא, נספר לכם מעט על גדלותו".

שכן גלוי ראש שעמד ובהה במחזה התערב לפתע, "אני יכול לספר לך מי זה השכן שלי הצדיק, הוא מה זה קדוש. כולו קדושה. אם רואה סידור מתפלל בו. רואה לולב מונעע אותו. רואה תפילין מניח אותן, בעינים עצומות, אפילו בלי לקרוא את הוראות השימוש".

השדרן היטה את המיקרופון בחזרה אל פיו. "והנה, בדקות מיוחדות אלו יוצא ראש הישיבה מביתו. הנה כעת נפתחת הדלת, אתה שומע אותי, זלמי? כבר רואים מרחוק קווצה מזקנו של ראש הישיבה. כעת נפתחת הדלת במלואה, והנה אנו זוכים לראות את כל מראהו ההדור. ההתרגשות גוברת. כעת הוא מניח את ידו הימנית על המזוזה, ומנשקה. כאחד שמסקר רבות את ישיבת בית יעקב חיים, אני שם לב כי הפעם ראש הישיבה השתהה ליד המזוזה כמה שניות יותר מהרגלו. ככל הנראה נשא תפילה לשלומו של הרך הנולד שהוא נכדם המשותף שלו ושל מחותנו מרן האדמו"ר שליט"א מקראנץ-רומילוב. אולי עוד מעט תהיה לנו גישה ונצליח לראיין את אחד מבניו של אחד המקורבים לנהג המחליף של ראש הישיבה, ואולי נוכל לדעת מה היו מילותיו הטהורות והנשגבות של ראש הישיבה הצדיק המקובל. כעת הוא פוסע את הפסיעה הראשונה ברגלו הימנית בדווקא! והנה ראש הישיבה מתקרב לכיוון הרכב, והנה אני שם לב שעל פניו של ראש הישיבה שרויה אווירת שמחה ייחודית שטרם ראיתי. הנה ראש הישיבה נכנס לרכב, כשמאחור מצטופפים כמה ממקורביו.

וכעת נגיע לסקופ. אנו מודיעים בבלעדיות שראש הישיבה הוא חמיו של הרה"ג ר' יוסף זאב ניגלוואסר בנו של מרן האדמו"ר מקראנץ-רומילוב, ובכך אנו מתרצים את השמחה המיוחדת בה הוא שרוי. כיון שהוא סב הרך הנולד, שהוא נכדם המשותף שלו ושל האדמו"ר מקראנץ-רומילוב.

עד כאן העדכון. אנו יוצאים למסע בעקבות ראש הישיבה, בנסיון, אולי נצליח, לעקוב אחרי כל פרט מהנהגותיו בזמן הנסיעה ההיסטורית".

תחושת שמחה מילאה את חזקי. "אנחנו במוקד העניינים!".

הוא החל להתפלל במהירות, תוך שהוא מדלג על קטעים מהתפילה, כמו שעשה בכל פעם שמייהר. ליתר דיוק, הוא השאיר מהתפילה כמה קטעים בלבד... היה לו סדר ברור: ברוך שאמר, אשרי וישתבח, קריאת שמע ומיד שמונה עשרה. שלוש דקות מרוכזות ומלאות בתפילה. גם היום התכוון לעשות כך, את הקטעים החסרים ישלים אחרי הברית.

"אבל הרבה פעמים אתה מחליט כך, ואח"כ שוכח ולא משלים" נזף בו מצפונו. 'הפעם זה שונה' ענה לעצמו במחשבותיו, 'זו שמחה של הרבי, אני עוסק במצווה, והעוסק במצווה פטור מן המצוה. בזכות המצווה אזכה להשלים את שהחסרתי. וחוצמזה, עכשיו אני לא מרוכז, ואח"כ אתפלל ביתר כוונה'.

כשהיה באמצע קריאת שמע צלצל הפלאפון, "נו או?".

"חזקי", זה היה אברומי, "איפה השלטים של החצר והרחובות?"

"נו או, וקשרתם לאות על ידך", מלמל בסלולארי את הפסוקים, "נו או, עויד מעט", אמר בלשון הקודש.

אברומי התפוצץ מצחוק "באמצע קריאת שמע לא מדברים גם בלשון הקודש". חזקי נבוך לרגע, ואז ניחם את עצמו שהמילים "עוד מעט" הן חלק מפסוק (הוא רק לא זכר איזה פסוק, האם "עוד מעט וסקלונ" או "עוד מעט נצא ממצרים" או משהו כזה).

תפילתו של חזקי לא ארכה זמן רב. עוד באמצע שמונה עשרה החל להסיר מעצמו את התפילין. פסע לאחוריו "עושה שלום" באמצע ברכת "על הצדיקים", (הרבי שליט"א הוא לא אחד מהם?) הוריד בזריזות את הטלית תוך כדי שהוא מעיף ארצה כוס פלסטיק מלאה בקליפות של גרעינים, ורץ במהירות להביא את השלטים ממחסן בית המדרש.

חזקי ואברומי עמדו וניצחו על מלאכת הבחורים תולי השלטים, והדריכו אותם היכן ואיך לקבוע כל שלט:

"כאן את השלט 'ברוכים הבאים לשמחת בית קראנץ-רומילוב', כאן את השלט 'עזרת נשים מסביב', והעיקר - את השלט הגדול מעל פתח הבנין 'חצר הקודש המעטירה המפוארת והמכובדת קראנץ-רומילוב מקדמת בברכה את המוני החסידים מהארץ ומחו"ל שבאו להסתופף בצל רעיא מהימנא בעת שמחת כ"ק מרן עט"ר רבינו אדמו"ר שליט"א. יאריך ימים על ממלכתו הוא ובניו כל הימים ונזכה לקבל פני משיח צדקנו ובנין בית המקדש במהרה בימינו ותן חלקנו בתורתך ומלכנו בראשנו ונאמר אמן".

השלט הזה היה עיקר גאוותם של חזקי ואברומי שטרחו באחת השמחות הקודמות והשקיעו הון רב בשלט ענק וצבעוני, "כי זה מאד מכבד את החסידות".

"לשים את 'ענבי הגפן'?" צרח בחור צרוד ממרומי הסולם, "לא, מה הקשר?" השיב חזקי בצעקה, ומיהר לענות לפלאפון המצלצל.

*

אתא ובאה סוף סוף השעה 10, השעה היעודה לברית. חזקי היה כבר דרוך כולו. הוא צריך לעקוב אחרי כל מהלך הברית. לצלם תמונות בנוסף לתמונותיו של צלם המערכת של "חדשות ארץ ישראל", כי כדאי שתהיינה תמונות מזוית נוספת, ובעיקר, לשמוע שהשידורים ב"שידור הארצי" עונים על דרישותיו.

הוא חייג שוב:

"השידור הארצי, בוקר מיוחד לכולכם! אנחנו עוברים בשידור ישיר וארצי לביהמ"ד הגדול של קראנץ-רומילוב, לקראת שמחת הברית של נכד מרן האדמו"ר שליט"א. במקום כבר נמצא שליחנו המיוחד לברית בערי קלזמן, שלום ובוקר טוב"

חזקי מיהר להיכל הטישים שהיה עדיין ריק ברובו, כדי לראות מיהו הכתב החרוץ שכבר הגיע למקום. הוא ראה אברך צעיר, מקורצף זקן ומתולתל פאות קטנות מבריקות בג'ל איכותי, עומד בפינת ההיכל. חזקי התקרב כדי לשמוע מקרוב את השידור החי. "שלוש לכל המאזינים. ברגעים מיוחדים אלו אנחנו נמצאים, בהיכל בית המדרש הגדול והמפואר של חסידות קראנץ-רומילוב. במקום כבר מתאספים מאות חסידים, דרוכים ונרגשים לקראת השמחה הגדולה והמרטיטה. עוד מעט ייכנס לכאן הרבי שליט"א וטקס הברית יתחיל, אנו כאמור מלווים את האירוע לכל אורכו".

חזקי הביט בדאגה באולם הריק: כעשרה אורחים בפינות, שלושה בחורים על סולמות, ועוד שלושה מתרוצצים כאחוזי תזזית. המלצר שמקפל את המפיות לא נחשב כי הוא נראה גוי.

'טוב שהוא לא אמר כמה באמת יש כאן' חשב בדאגה, 'אבל בתמונות יראו שאין ציבור גדול'.

הוא חייג שוב. "השידור הארצי! כעת נמסר בידיעה בלעדית כי הסבא הגה"צ רבי יצחק מרדכי שוורצברד שליט"א ראש ישיבת "בית יעקב חיים", הגיע כעת להשתתף בשמחת הברית לנכד המשותף שלו ושל הרבי. בעוד כמה דקות יכנס האדמו"ר שליט"א והמעמד ההיסטורי יתחיל".

דמותו של ראש הישיבה נראתה בפתח. חזקי מיהר לעברו, וראש הישיבה שחשב שהוא מגיע ללחוץ את ידו, כבר הושיט את ידו לחזקי, אך היא נשארה תלויה באויר. ידו של חזקי לא היתה פנויה ללחיצה, היא אחזה במצלמה שהנציחה את פני ראש הישיבה.

חזקי היה מרוצה מעצמו, 'אף אחד לא צילם את ראש הישיבה נכנס, והתמונה שתתפרסם, תהיה רק שלי'. הוא ניגש לאבי הבן שעמד כששפתיו לוחשות בדבקות את תפילת 'יהי רצון' שלפני הברית. "מזל טוב, וסליחה שאני מפריע לך ר' יוסף. אבל תוכל להראות לי את רשימת הכיבודים?"

ר' יוסף הביט בו בתמיהה וסימן לו תנועה שהראתה 'אתה רוצה להכריז את הכיבודים?'

"לא, ממש לא" סרב חזקי, "אני לא מסוגל לעשות כאלו דברים, אני רק רוצה לראות איזה מכובדים יקבלו כיבודים, כדי לדעת להתכונן מראש".

אבי הבן נעץ בו מבט משתומם, אבל נתן לו את הפתק.

חזקי עבר במהירות על הרשימה, וסימן לעצמו אלו כיבודים שווים תמונה, ואלו מהם יקבלו בני המשפחה, 'איזה דוד מצ'וקמק שלא שווה תמונה'.

שקט הושלך בהיכל. הרבי נכנס מלווה בגבאיו כשהצלמים מסתערים לעברו ומבזיקים במצלמותיהם. חזקי השתדל לעמוד הקרוב ביותר לפתח, אמנם לשם כך היה צריך להתקוטט עם צלם אחד העיתונים, אבל העיקר שהתמונה שלו תצא הכי טובה. תוך כדי הצילום היטיב את האוזניה על אזנו כדי לא לפספס אף דיווח של "השידור הארצי".

הוא דאג לצלם את הרבי מכל זווית צילום אפשרית. "חבל שזאבי לא כאן" חשב. זאבי היה בנו הקטן בן החמש, הוא יכול להידחף בין רגליהם של הגבאים ולצלם את הרבי קרוב יותר מכולם. כך עשה בחתונה הקודמת, במעמד החופה. אמנם לא כל התמונות יצאו כ"כ מוצלחות כיון שצילם אותן ילד בן חמש, אבל לאף צלם אין תמונה שצולמה ממש מתחת לפניו של הרבי ומראה את סנטרו עטור שיער השיבה בצילום תקריב מדהים. עד היום הוא לא סלח למי שניסה לטעון שזו תמונת חמיו בליל תשעה באב. היתה שם גם תקלה מצערת. כאשר ביקש החתן לשבור את הכוס, דרך בכח על רגלו של זאבי שנכנס בין רגליו מתוך כוונה להנציח את המעמד. זאבי פרץ בבכי סוער והפריע למעמד החופה, וחזקי היה צריך להפסיק את צילומיו כדי לקחת אותו ולהרגיע אותו.

תכונה הורגשה מכיוון פתח בית המדרש כאשר בן דודו של האדמו"ר, הלא הוא האדמו"ר מרומילוב-טוטין נכנס פנימה בהליכה איטית, נשען על מקלו כשהוא מלווה בשלושה גבאים נמרצים. חזקי לא צילם את הפמליה. "שיתייבשו" חשב לעצמו. קול בכי של תינוק קטע את הרהוריו, "תתרכז" נזף חזקי בעצמו, "כל רגע פה שווה זהב".

הסבא הרב שוורצברד ראש הישיבה, כובד בברכות, וחזקי נדחק כדי לצלם את המעמד. יחד איתו נדחק גם גערי קלוזמן כתב השידור הארצי, שהקפיד מדי כמה שניות לומר בפלאפון תוך כדי שידור מהלך הברית "השידור הארצי, שידור חי וארצי!" ראש הישיבה החל לומר את הברכה. כשהגיע למילים "ויקרא שמו בישראל" סובב את ראשו לעבר אבי הבן כדי לשמוע את שם הרך הנולד. באותו רגע עצם הרבי את עיניו והיה נראה בדבקות עילאה. חזקי נדחק יותר כדי שיוכל לצלם את הרבי, ודחף את איציק שאולזון מעוזריו של הגבאי הראשי, שעמד כשהמיקרופון בידו. איציק נהדף על בערי קלוזמן שבאותו רגע לחש בפלאפון את משפט המחץ. המיקרופון נתקע בתוך פיו של בערי, וכל הנוכחים בברית זכו לשמוע את הפתגם הקדוש "השידור הארצי, שידור חי וארצי!".

חזקי שהקשיב כל העת לשידור הארצי, שמע את השדרן שואל "בערי, מה קורה שם? אנחנו מפסידים את הרגע ההיסטורי של קריאת השם!"

הרבי פקח את עיניו בתימהון, וסונוור מהבזק מצלמתו של חזקי. הבעת תרעומת עלתה על פניו. חזקי נבהל ונסוג לאחור תוך שהוא נתקע בראש הישיבה. האוזניים הסלולאריות ניתקה מאוזנו וצנחה הישר לתוך היין. הגביע כמעט נשטט מידי של ראש הישיבה, וחלק מהיין נשפך. ר' משה וייסמן הגבאי הראשי, התעשת, והדף את חזקי ובערי שלטעמו כבר הגדישו את הסאה. חזקי המשיך לצלם מרחוק, כשתחושת החמצה מלווה אותו. 'למה הרבי לא היה מרוצה?' חשב בעצב, 'הרי בזכות התמונות, כל עם ישראל יראו את גודל צדקותו ודבקותו'.

הברית הסתיימה באמירת עלינו לשבח. מקהלת הילדים "דודאי רומילוב" בניצוחו של ר' אשר ליינגהויזן פצחה בשיר "זה הקטן גדול יהיה, בית צדיקים יעמוד", מפרי לחנו של המלחין רבי יוסלה נאך-מאכער (שנקרא כך כיון שרוב יצירותיו היו 'שאלות'), מלחין החסידות, בעוד הקהל מסתער על שולחנות המגדנות. חזקי קטף שתי פרוסות רולדה ותחב אותן עמוק בכיס החליפה, לגם בחופזה כוס מיץ שתלש מידו של ילד תוך התנצלות "אני נורא ממהר" ורץ הביתה, להתארגן לבאות.

ללא הפסד של זמן חייג למוישה הרשקוביץ מנכ"ל השידור הארצי. "שלח לי במייל מיד את התמונות של הצלם שלך", ביקש ממנו, "אני צריך בשביל העלון שלי".

אחרי כמה דקות קיבל בדוא"ל את התמונות. הביט בתמונות הברית של הנכד המשותף ולבו החסיר פעימה. טלפון מבוהל לאברומי שטרנגולד, "מה עושים? אברומי, מה עושים? לא היה ציבור גדול בברית, כנראה בגלל שהברית לא תוכננה מראש, אבל זה יבזה את החסידות".

לאברומי היה פתרון גאוני.

"תכתוב שזה רק חלק מהקהל" הציע בפשטות.

חזקי צהל בשמחה. איך שכחתי. 'חלק מהקהל האלפים שגדשו את ההיכל'. הנוסחה הגאונית. הרי טרם ייצרו את המצלמה שיכולה לצלם באירועים חרדיים את כל הקהל בבת אחת. ולכן כל תמונה מראה רק "חלק מהקהל". מיד התקשר למוישה הרשקוביץ ונתן את ההוראה המתאימה, "זה באמת רק חלק מהקהל, רוב הקהל לא הספיק להגיע", הסביר. הוא נזכר באפיזודה משעשעת, כשרצה להכניס פעם תמונה של הציבור בשיעור תורני שהתקיים בבית המדרש, אך בטעות נכנסה תמונת תקריב (קלוז אפ) בה נראו רק אפו ופיו הפעור (שלוש סתימות שורש, שן זהב אחת, ושתי סתימות רגילות) של אחד היושבים בשורה הראשונה. מתחת התמונה הופיעה הכיתובית 'בתמונה: חלק מהקהל'...

אחר כך התיישב לשלוח את התמונות שצילם ל"חדשות ארץ ישראל" ולסוכנות תא"ר (תערוכת אדמו"רים ורבנים יומית). הוא התמלא בשמחה כשכמה דקות אחר כך כבר קיבל בחזרה את התמונות כשנשלחו מהסוכנות לכלל הציבור. בלב מתרונן ערך את העלון השבועי של "חדשות קראנץ-רומילוב", אותו מילא בתמונות שצילם.

*

הפלאפון צלצל. על הקו היה מוישה הרשקוביץ. "חזקי, אני צריך ממך טובה גדולה. אתה פנוי בערב?"

"אני בדרך כלל עסוק בענייני החסידות" שיקר חזקי, "אבל בדיוק הערב אני פנוי. מה יש?"

"יש הערב חתונה של נכד האדמו"ר מקורניץ. החתונה בבית המדרש שלהם. זה באזור שלך. לי יש בעיה, לפני כמה שנים החליט האדמו"ר מקורניץ לאסור על כל העיתונים וקווי החדשות למיניהם להכניס דיווחים ותמונות על הנעשה בחסידות שלהם".

"שמעתי מזה בזמנו, אני לא מצליח להבין את זה. מאד משונה. למה הוא מוותר על החשיפה התקשורתית לחסידות שלו?"

"לא יודע בדיוק. גם אני לא מבין את זה. אבל אני לא יכול להלחם בו ולהמרות את רצונו. הוא טען אז, שזה משחית את הבחורים שעסוקים כל היום להתקשר ולשמוע אם אמרו ומה אמרו על החסידות. וטורחים תמיד לבדוק את התמונות בכל

העיתוננים. הוא אסר אז על הבחורים בישיבה לקנות את העיתוננים ולהתקשר לקווי החדשות בטענה שזה מבזבז להם את הזמן ואת הכסף".

"אבל זה פוגע בך!" נזעק חזקי.

"אתה צודק, זה פוגע בפרנסתי", ענה מוישה, "אבל מה יכולתי לעשות? רצית שאצא נגד הוראה מפורשת של אדמו"ר? לענייננו, אני לא יכול לשלוח לשם כתבים וצלמים, כי הם מכירים את האנשים שלי, וכשיראו אותם, מיד יאסרו עליהם לצלם ולשדר, ויודיעו לי מיד שלא אעז לפרסם תמונות. אבל אני רוצה שאתה תלך לשם, ותנסה לצלם. כאדם פרטי אולי לא יעשו לך בעיות, ואח"כ אנסה לפרסם את התמונות בסוכנות תא"ר ובעיתוננים בחו"ל. כך אוכל לומר שזה הגיע אלי ממקור זר".

"כמו שהעיתוננים כאן בארץ עושים בפרשיות שיש עליהם צו איסור פרסום", צחק חזקי, "אלך לחתונה, ובע"ה תהיה מרוצה".

בלילה יצא חזקי מהבית חמוש במצלמה דיגיטאלית עשרים מגה-פיקסל עם עדשה מתקפלת שיכולה להתארך כחדק של פיל, וצעד לביהמ"ד של קורניץ. הוא ציפה לשמוע עד למרחוק את קולות התזמורת כפי שהיה רגיל ברוב החתונות הגדולות. לתדהמתו, רק כשהתקרב לבית המדרש שמע את קולות התזמורת. הוא התמקם על הפארענצ'עס והחל לסקור את המקום. הסיפור שהזכיר לו מוישה הרשקוביץ היה משונה מאד. לא יתכן שחסידיים יוותרו כך במחי יד על פרסום לרבים. בודאי אין דעתם נוחה מכך, ומן הסתם יראה חסידיים רבים ובפרט בחורים, המצלמים את הרבי ומראות נוספים מהאירוע. עוד יהיה אחר כך לפחות סיקור קטן בעיתוננים מלווה בתמונות.

*

הוא הופתע ממראה עיניו. מאות חסידיים עמדו צפופים על הפארענצ'עס כשעיניהם נעוצות רק ברבי. התזמורת הורכבה רק מאורגן אחד ולא משלל כלי נגינה כפי שהיה רגיל, אבל השירה האדירה שבקעה מפי מאות החסידיים היתה יפה פי כמה מהבלגן הגדול שהיה בכל מקום. באותו זמן שרו ניגון איטי ומרגש. הרבי התנועע לאיטו כשעיניו עצומות בדבקות, כשמדי פעם הוא פוקח אותן ומביט ברוך ובמבט אוהב בצאן מרעיתו. בנו של האדמו"ר ישבו קרוב אליו בשולחן הנשיאות ושרו אתו בתנועות של דבקות. מדי פעם גם הם פקחו את עיניהם והביטו בהערצה עצומה באביהם. אוריה של התרוממות רוח ריחפה בחלל. כעת פרצו החסידיים בשיר תוסס ואווירת השמחה הגיעה עד למרומי המדרגה העליונה של הפרנצ'ה בהיכל השמחות. אלפי אנשים עמדו ושרו בשמחת אמת, בדבקות עילאית, שירה כובשת לבבות המרוממת את האדם לאטמוספירה אחרת.

חזקי הביט כה וכה, בעיקר הביט אל הבחורים הצעירים, וחיפש לראות את הצלמים למיניהם או את הנדחפים סביב הרבי. אבל הוא לא מצא משהו כזה. גם הבחורים הצעירים עמדו בסדר מופתי כשעיניהם נשואות אל הרבי, וניכר היה שכל דבר אחר אינו מעניין אותם כלל.

חזקי חש מעט שלא בנוח להיות היחיד שמצלם, אבל הרי לשם כך הוא הגיע. הוא כבר נתקל במקומות שהתנגדו לצילום, ושם נתלים שלטי אזהרה גדולים שאין לצלם, ומי שישלף מצלמה יזרק מהמקום בעוון הכנסת צלם בהיכל. אבל כאן לא ראה שום שלט.

שלף את המצלמה מכיסו בחשש, והחל לצלם כשהוא מצפה לגערות ונזיפות. אך לא. איש לא הביט בו, ואיש לא העיר לו. זה אפילו לא מעניין אותם מה אני עושה' חשב לעצמו.

השיר הסתיים, והמקהלה פצחה בשירת "עד הנה עזרונו רחמיך" כשהקהל כולו מצטרף בהתלהבות. פניו של הרבי התלהט והוא קם לרקוד. באותו רגע כמו עבר חשמל בציבור. הקהל כולו התלהב והחל לרקוד בדבקות. אבל לא היה זה סתם ריקוד, זה היה ריקוד מתוך תפילה "ולא עזבונו חסדיך, ואל תשנו ה' אלוקינו לנצח". הם חזרו על המילים שוב ושוב, והיה ניכר שהם מתכוונים היטב למילים אותן הם אומרים. הורגש שהרבי מרים עימו את כל הציבור למדרגות רוחניות עילאיות.

חזקי השיב את המצלמה לכיסו והרגיש שגם הוא נסחף עם כל הקהל. הוא מצא עצמו שר ברגש, רוקד בהתלהבות כפי שלא רקד מעולם.

ופתאום הרגיש דמעות זולגות על לחיו. אלו לא היו דמעות עצב, אלא דמעות של תפילה ושמחה.

'אוי, רבש"ע' בכה ללא קול, 'שלחת לי ברק שיאיר לי את האפלה ויראה לי כמה אני שקוע בשטויות והבלים. התרחקתי כל כך ממידת האמת, ומהחסידות האמיתית. אני חי בחיים מזויפים וריקים מתוכן אמיתי. אך הנה הנחית אותי לבוא לכאן ולראות עד כמה אני טועה. אני מבקש ומתחנן אליך. כשם שעד הנה עזרוני רחמיך, כך תנחה אותי בדרך האמת, ואל תטשני לנצח! עזור לי לעבוד אותך באמת'

כמענה לתפילתו פצח הקהל בשירה בוקעת שחקים, "וטהר לבנו לעבדך באמת".

לראשונה בחייו חש כיסופין אמיתיים לקדושה, לטהרה.

הסלולארי צלצל בכיסו, ידו נשלחה מוכנית לשלוף את המכשיר. על הצג היה השם "מוישה הרשקוביץ".

לחץ על הכפתור הירוק אבל התעלם ממבול השאלות שהמטיר עליו מוישה והניח לו לשמוע את שירת הכיסופין ברקע, ללא אומר ודברים. רק כששככה השירה האדירה לחש לפומית "פעם אחת ביובל אני עולה למדרגה כלשהי אז גם את זה רצית לקלקל לי?"

"עלית למדרגה הכי גבוהה בפרנצ'ע" ? נפעם מוישה הרשקוביץ, "איזה יופי! אז מחר יהיו לך התמונות הטובות ביותר מחתונת קורניץ".

לך תעשה משהו עם אנשים כאלה...

~~~~~

ורכב מאמינים

עלון שבועי מבית בני אמונים

פרשת תצוה

מאוצרות אמונים

פניני אמן ותפלה בפרשה

נר למאור - מן התורה

"להעלות נר תמיד" (כו ז)

לשון הכתוב "נר תמיד" נשמעת כהבטחה שלעולם ידלק נר במקדש. ויש להבין, הלא חרב המקדש בעוונותינו? באר השל"ה הקדוש כי רמזה התורה כנר למצות הדלקת נרות בבית הפנסת המקנה "מקדש מעט" בשעת התפלה - שהיא כנגד עבודת הקרבנות בבית המקדש (ברכות כו ב).

יש בנותן טעם לצטט כאן את אשר הביא הראב"ה מדברי חקמינו וזרונם בברכה (ראה ירושלמי שביעית ז):

"כתוב אחד אומר (דברי תמים א ח ל): 'ונר הוליד את קיש', וכתוב אחד אומר (שמואל א ט א): 'קיש בן אביאל', וכי 'נר' היה שמו, והלוא 'אביאל' היה שמו? אלא, אביאל היה רגיל להדליק נרות בבית הפנסת ובבית המדרש ובמבואות האפלות ובזכות זה זכה שאלו בן בנו למלכות, ולכן נקרא שמו נר."

ראב"ה ס"ה ר; של"ה דרך חיים תוכחת מוסר

ומלמד לאנוש בינה

"ואתה תדבר אל כל חכמי לב אשר מלאתיו רוח חכמה ועשו את בגדי אהרן לקדשו לכהנו לו" (כח א)

כתב הטור (אורח חיים קטו) כי אנשי פנסת הגדולה סדרו שבע עשרה תבות בברכת החכמה - 'אתה חונן', כנגד שבע עשרה תבות שמונה פסוק זה העוסק בחכמי הלב שעסקו במלאכת המשכן וכליו.

בדרך זו נבין את הסבה שאנו משתמשים בברכה זו בתאר 'אנוש' שאינו מצוי כל כך - 'ומלמד לאנוש בינה'? פיון שהתבות: 'אשר מלאתיו רוח חכמה' שנואמרו בפסוק זה מכונות כלפי בצלאל, ככתוב (להלן א ב א): 'ראה קראתי בשם בצלאל...; ואמלא אתו רוח אלקים בחכמה', והלא אמרו חכמים (ש"מ"ח ד) שאף הפסוק (איוב לב ח): 'אכן רוח היא באנוש' נאמר על בצלאל, לכך תקנו בברכה זו לשון 'אנוש'.

חלק של"ה

מחשבה טובה אינה הפסק

"וחשב אפדתו אשר עליו כמעשהו" (כח ח)

בדרך רמז פרש רבנו אפרים:

"וחשב אפדתו" - החושב לקום מצוה, 'אשר עליו כמעשהו' - מעלה עליו הכתוב כאלו עשהו. וכפי שאמרו חכמים (קדושין א) שמחשבה טובה - הקדוש ברוך הוא מצרפה למעשה, ומחשבה רעה - אין הקדוש ברוך הוא מצרפה למעשה.

ביסוד זה באר רבי אליהו שייך רבה של לידא את שיטת רש"י (ספ"ה לח ב ד"ה הוא אומר ברוך) כי העומד

אמן - ה'הלום' שבכתר התפלה

"והטור השני נזכר ספיר ויהלם" (כח ה)

דורשי רשומות אמרו: 'הלום' בגימטריה 'אמן'. רמז לחשיבותה של האמן' כפי שאמרו חכמים (דבר"ז א): 'אין גדול לפני הקדוש ברוך הוא יותר מאמן שישראל עונים'. כפי שה'הלום' שבץ בחשן, כך האמן' היא כיהלום המשבץ בכתר התפלה שאותו מגישים עם ישראל בכל יום ויום לפני מלכו של עולם, כפי שאמרו בתפלת מוסר של שבת 'פטר יתנו לך ה' אלקינו..."

וכך היה אומר האוהב ישראל מאפסא:

בעולם הזה אין אדם יודע להעריך את גדל מעלתה של ענית אמן; שומע הוא ברכות לרב, ולעתים אינו שות לבו לענות אמן אחריו. כבואו לעולם העליון, עת יזכר לראות עד כמה חשובה כל 'אמן' לפני ה', בודאי יתחרט עד מאד על הזלזול שהפגין, אך אז יהיה מאחר מדי. משולים אנו לאדם שנקלע למקום שבו מתגלגלות אבנים קרות כחול אשר על שפת הים, ובסכולותו לא שות אל לבו להתכופף, להרים אחדות מהן ולקחת אותן למקום מגוריו ששים שוין נאמד בהן רב. עלינו לדעת כי את הצער שחש אדם זה בשבוב לביתו, נחוש אף אנו בשבובנו לעולם העליון, כשנזכר לדעת מה רב ערפה של כל ענית אמן.

לכך רמז הכתוב בתהלים (מכו ו): 'הלוך ילך ויכה נשא משך הארע בא יבא ברנה נשא אלמתי'. המזלזל בענית אמן בעולם הזה, אזי כאשר 'הלוך ילך' לבית עולמו, 'ובכה' - יבכה ויתחרט על שלא השפיל לאסף עוד ועוד אמינים. אולם מי שהוא 'נשא משך הארע' - שבעודו בעולם הזה זכה להפיר בעבודה שאף שאמן' היא מלה קטנה, הרי היא פ'ארע' קטן שעתידי להצמיח עץ ענק, ועל כן הקפיד להקשיב היטב לכל ברכה ולענות אמן אחריה, אזי 'בא ברנה' לעולם העליון, כשהוא 'נשא אלמתי' - את אותן רכבות אמינים שגדלו ונעשו פאלמות גדולות.

ספ"ה הפנים יקר' מאוסר'האן אות לא: שיער' נסים ח"א עמ' רפא

ונושמע קולו - באמן

"ונושמע קולו בבאו אל הקדוש לפני ה' ובצאתו ולא ימות" (כח לה)

רב חיים אפרים בלאטי ה"ד מדיני טורגוליא שבסלובקיה דרש מכתוב זה רמז על מעלתה של ענית אמן:

בשכר 'ונושמע קולו... לפני ה' - בענית אמן, מבטח לאדם: 'ובצאתו ולא ימות' - בצאתו מן העולם יפתחו לפניו שערי גן עדן, ושם יהיה חילו בין הצדיקים שאף במיתתם קרויים חיים, כפי שהבטחנו (שבת ט"ב ב): 'כל העונה אמן בכל כחו פותחין לו שערי גן עדן'.

אשל חיים

בתפלת שמונה עשרה ושומע קדיש או קדשה מפי שליח הצבור, עליו להמתין בשתיקה ולכונן למה שאומר שליח הצבור, וכך יצא ידי חובת קדשה ואמן הא שמה רבא, מדין 'שומע פנונה'.

בעלי התוספות (ברכות כא ב ד"ה עד) תמהו על רש"י שאם אכן דינו פנונה, מדוע לא נחשבת עניה זו כ'הפסק' בתפלת שמונה עשרה? ולפי האמור אפשר לתרץ, שאף שלגבי אמירת דברים שבקדשה נחשבת השתיקה כ'מחשבה טובה' שהקדוש ברוך הוא מצרפה למעשה, לענין ה'הפסק' - האסור, דין השתיקה היא כ'מחשבה רעה' שאינה מצטרפת למעשה, ולפיכך אינה נחשבת כ'הפסק'.

נחל קדומים; עין אליהו שבת קמא א

לזכור את ה' במאה הברכות

"ונושא אהרן את שמונתם לפני ה' על שתי כתפיו לזכרו" (כח ב)

"לזכרו" - שיראה הקדוש ברוך הוא את השבטים כתובים לפניו ויזכר צדקתם" (ש"י).

הזכרה זו למה היא נצרכת, וכי יעלה על הדעת חלילה שיש שכחה לפני פסא כבודו?

באר המשגיח רבי יחזקאל לוינשטיין:

רצה הקדוש ברוך הוא להורות לישראל, שכפי שהוא קבע את שמם על החשן כדי לזכרם, אף שבודאי אין שכחה לפניו, כך הם מצויים לעשות מצדס פעלות שבאמצעותן יזכרו את העבדה הידועה והמפורסמת לכל - שיש בורא ומנהיג לעולם. משום כך תקנו לנו חכמים לברך מאה ברכות, כדי שנוזכר שוב ושוב מיהו הן והמפורסם אותנו, מחיה אותנו ומספק את כל צרכינו.

אור יחזקאל ח"ה עמ' רפא

קרבתנו על פי ה'דבור'

"וזה הדבר אשר תעשה להם לקדש אתם לכהן לי לקח פר אחד בן בקר ואילים שנים תמימים" (כט א)

תבת: 'הדבר' נראית לכאורה כמיתרת, שכן יכולה הייתה התורה לכתוב: 'וזה אשר תעשה'?

פרש רבנו בחיי כי בכך רמזה התורה על היום שבו לא יהיו לישראל משכן או מקדש שבהם יוכלו להקריב קרבנות, שאז תהיה פרתם באמצעות 'הדבר אשר תעשה' - הדבור אשר יחשב להם כאלו הקריבו קרבן, הלא הוא הודיע על החטא הנחשב בהקרבת פרים, ככתוב (הושע י א): 'קחו עמכם דברים ושובו אל ה' אמרו אליו כל תשא עון וקח טוב וגשלה פרים שפתינו'. וכן כתב בעל ספר חרדים: 'והודי' קרא קרבן דכתיב: 'וגשלה פרים שפתינו'.

ד' הקמח' ערך ודוי רבנו בחיי; חרדים' מצות התשובה פרק ב

פסק הרמ"א (או"ח כד ז): "וילמד בניו הקטנים שיגענו אמן, כי מיד שהתינוק עונה: אמן, יש לו חלק לעולם הבא".

וכתב רבי אליהו הפה"ק האימרי בעל 'שבט מוסר', כי מן המגלה למדנו שאף מרדכי נהג כן כלפי אסתר, שהיה לה כאב, ולכך רמז הכתוב (אסתר ב ז): "ויהי אמן את... אסתר כי אין לה אב ואם", כתיב: 'אמן' - חסר וא"ו, משום שלא היה לה אב שילמדה זאת, למדה מרדכי לענות 'אמן' (מנחת אליהו לא).

"ונתת אל חשן המשפט את האורים ואת התמים" (כח, ל)

האורים והתמים היו שני שמות קדש, שהושמו בין כפלי החשן של הכהן הגדול. ויש להבין, למה שמש כל אחד מהם?

האורים, כשמן היו- שהיו מאירים. בשעה שהיה הכהן הגדול נשאל שאלה על ידי מלך או צבור, היה חוזר על השאלה בפני האורים, והיו מאירים אז אותיות מסוימות בחשן, אמנם בכך עדין לא היה די, והכהן עדין צריך היה לדעת כיצד ובאיזה סדר לצרף את האותיות שהוארו, כדי להרכיב מהן את התשובה לשאלתו. לצרף כך נזקק הכהן לתמים. לאחר שהיה הכהן מכנין בשמות הקדש של התמים, שרתה עליו רוח הקדש, שגלתה לו איך ובאיזה סדר לצרף את האותיות.

(רמב"ן)

"והיה על אהרן לשרת ונשמע קולו בבוא את הקדש לפני ה' ובצאתו ולא ימות" (כח, לה)

לשם מה נצטוה אהרן ללבש פצעמונים על בגדו, דבר שאף מלכים אינם נוהגים לעשות? התשובה היא כדי למנע מהמלאכים להזיקו, בבואו לכפר על ישראל בקדש הקדשים. כיצד זה ימנע?

הנה כתוב: "וכל אדם לא יהיה באהל מועד בבואו לכפר בקדש עד צאתו" (ויקרא טז, יז). וכונת התורה במלה "אדם" שבפסוק, אינה רק לבן אנוש, בשר ודם, כי אם גם לאותם מלאכים הקרויים אדם, כנאמר עליהם (יחזקאל א י): "וידמות פניהם פני אדם". גם להם לא הותר להמציא באותה שעה באהל מועד, ואלו היו נמצאים שם עם הכהן הגדול, היו מזיקים לו מחמת קנאה והיה מת.

וכדי להזהיר את המלאכים שיצאו בטרם יבא להקנס, היה הכהן הגדול לובש את הפצעמונים, כדי שישמעו את קולם ויזדרזו לצאת מהאהל- "ולא ימות". וכן בצאתו היה נשמע קול הפצעמונים, וכך ידעו המלאכים שיכולים הם לשוב ולהקנס.

(רמב"ן ורמב"ם)

"פתוחי חתם קדש לה" (כח, לו)

אמרו חז"ל (תענית ב עמוד א) ששלישה מפתחות נמצאים בידו של הקדוש ברוך הוא, ולא מוסרם בידי שליח:

מפתח של חיה (יולדת),

מפתח של גשמים

ומפתח של תחית המתים.

ולכך רומז כאן הכתוב:

המלה "פתוחי" רומזת למפתחות. המלה "חתם" מסבירה לאלו מפתחות הכוונה. שלש אותיות המלה "חתם" הן ראשי תבות של שלש המלים: חיה תחיה מטר, שהם אותם שלשת המפתחות המזכרים.

ובידי מי נמצאים אותם מפתחות? התשובה לכך רמוזה במלים: "קדש לה' ה"- רק בידיו של הקדוש ברוך הוא, ולא בידי אחר.

(קול אליהו)

"ואתה תצוה את בני ישראל ויקחו אליך" (כז, כ)

מדוע נוספה כאן ו' החבור במלה "ואתה", ומדוע לא נכתב "אתה תצוה"?

נתן להסביר ולומר, שג' החבור באה לחבר את המלים "אתה תצוה", לפרשה הקודמת, פרשת תרומה. רצה מאד משה רבנו לתת גם הוא משלו תרומה חשובה למשכן, ועל כך אמר לו הקדוש ברוך הוא: הן כל רצונך בנתינת הנדבה הוא לזכות בחלק במצוה, ואם כך, אינך צריך עוד לתת. הלא כלל הוא: "גדול המעשה יותר מהעושה"- גדול חלקו של זה שגורם לאחרים לעשות מצוה, יותר מהעושה את המצוה בעצמו- ועל כן, אתה שגורמת לכל הנדיבים לתת את נדבותיהם למשכן, חלקך גדול משלהם, ונחשב לה כאילו הבאת בעצמך נדבה גדולה משל כלם.

דבר זה רמוז בג' החבור שבמלה "ואתה", המחברת אותה לפרשת תרומה, העוסקת בנדבת המשכן. לפי זה התברר פונת דברי הקדוש ברוך הוא למשה כך:

לאחר שנצטוו כלם לתת תרומה למשכן, אתה אינך צריך להצטרף על שאינך נותן משלך, שהרי "ואתה תצוה"- אתה, על ידי שהנך מצוה את כלם לתת, זוכה אתה לחלק גדול משל כלם.

"ועשית בגדי קדש לאהרן אחיך לכבוד ולתפארת, ואתה תדבר אל כל חכמי לב... ועשו את בגדי אהרן לקדשו לכהנו לו" (כח, ב-ג)

שני טעמים מזכרים כאן בפסוקים במצוות עשית בגדי כהנה גדלה:

(א) לכבוד ולתפארת- כדי שיראה בהם אהרן מכבד ומפאָר.

(ב) כדי "לקדשו לכהנו לו"- כדי שיהיה מלבש בגדים מקדשים לצרף עבודתו הקדושה במשכן.

ויש להסביר שהטעם הראשון נתן להמון העם, אלו האנשים המכבדים ומוקירים רק אדם שהוא הדור בלבדו. למען אנשים אלו, הצרף אהרן לבגדים שהם "לכבוד ולתפארת".

לעמת זאת, "חכמי לב" שהם המבינים בפנימיותם של דברים, להם נאמר הטעם השני, שבגדי אהרן נעשים לא רק לכבוד ותפארת, אלא בעקר מהטעם הפנימי- כדי "לקדשו לכהנו לו".

(רבי שמעון סופר) (חן טוב)

המגילה מספרת לי

כל מהות הפורים המפוזרת המנהיגים והמנהלים מלווה באיורים שונים וצבעוניים

פורים לגיל הרך

פורים מגבש ליל הרך בצורה מסוימת ומרתקת

דיסק mp3 חדש!

לקרא ולהאזין מאת: חיים הופקוביץ ומבצרת: "שננתם"

חדש!

ניתן להשיג בציפוי ניילון על כל דף וכריכה חזקה ומיוחדת לעמידות ארוכת שנה

ניתן להשיג גם באידיש ובאנגלית

הלולא דצדיקיא | חיים הופקוביץ

רבי חיים יוסף דוד אזולאי (החיד"א) < יום ש"ק י"א אדר (תקס"ו)

"רואה אני כי ציפים אתם ורוכבים לאט. אם תצטרפו אלינו ויהיה עליכם להגביר את קצב הרכיבה, יעז ממהרים אנו להגיע למחוז חפצנו".

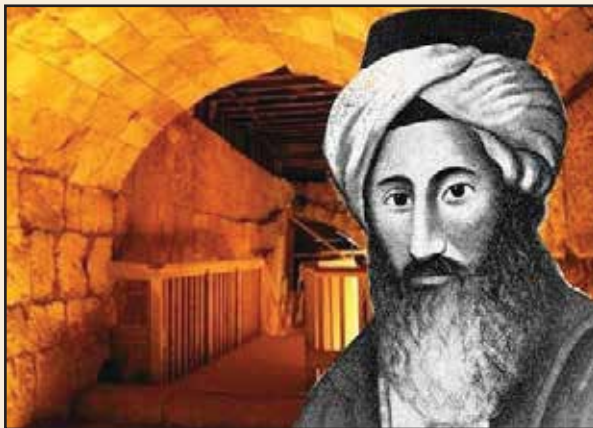
החיד"א הרהר מעט ופסק: "איננו יכולים לעמוד בתנאי זה. ציפיותנו רבה. המשיכו בדרךכם ואנו נעצר כאן למנוחה קצרה בת שעתים. הקב"ה ישמרנו מפגעי המדבר"

נפרדו היהודים מאנשי השירה הקטנה, ירדו מהגמלים ועד מהרה שקעו בתרדמה עמקה.

כל הלילה ישנו, ובבקר קמו בבקלה. "ישנו זמן רב מדי" אמרו זה לזה בבקעתה, "האך נשיג כעת את שירתנו?"

אך החיד"א לא אבד את שלותו: "הכל מאת ה' לטובה, כעת רעננים אנו, ויהיה לנו כח לרכיבה ממשיכת"

רכבו החיד"א ומלניו על הגמלים במשך כל היום, עד שלפנות ערב הגיעו לחניון של שירות גמלים, שם פגשו את שירתם הגדולה. "כמה טוב שבאתם, דאגנו לכם" אמרו אנשי השירה

"ולדאגה זו מה עושה?", תמהו היהודים, "הלא אתם עצמכם מאנתם לחנות במדבר בערב שבת ולהמתין לנו, ומדוע התעוררה כעת דאגתכם?"

"בלילה התנפלו שוודים על שירה קטנה שהיתה בדרך לכאן. הם שדדו את כל רכושם והרגו אותם. חששנו שמא הצטרפתם אליהם ונהרגתם גם אתם" ספר בהתרגשות מנהיג השירה.

"ברוך ה' אשר לא הסיר חסדו מאתנו", קרא החיד"א בהתלהבות, "אמנם רצו האמללים שנצטרף אליהם, אך ה' הטיל עלינו עיפות כזו שמנעה מאתנו ללכת עמם, ותחת זאת הפיל עלינו הקב"ה בחסדו תרדמה עמקה עד הבקר. כה נצלנו מן השוודים הרעים"

החיד"א כתב חיבורים חשובים רבים, כמאה במספר. בש"ס בהלכה ובדברי אגדה. יצירה ספרותית ידועה שכתב נקראת "שם הגדולים". בחבור זה מופיע תאור קצר על כ-1300 חכמים מתקופת הגאונים ועד לימינו, וכן פירוט של כ-2200 ספרים וכתבי יד שיצאו לאור במרוצת השנים. רבים משמות הספרים המוזכרים התגלו על ידו במהלך מסעותיו הרבים, מהם אף נדירים ביותר.

במהלך מסעו האחרון לטובת עניי ארץ ישראל הגיע לליוורנו שבאיטליה, ולבקשת מנהיגי הקהלה נשאר להתגורר שם, עד ליאמו האחרון.

לפני כשישים שנה העלה ארזנו מליוורנו לארץ ישראל, וכיום מקום ציינו קדש, בהר המנוחות בירושלים.

שמש מדברית חמה שלחה נגוהות אור אחרונות אל עבר דיונות חול המדבר האינסופי.

בלב המדבר, במקום ללא שם, הכינו עצמם מרן החיד"א ומלניו לקראת שבת המלכה. לצדם ישבו באפס מעשה שני השומרים הערביים אותם שכר החיד"א שייגנו עליהם מפני שודדי המדבר.

היה זה בעצומו של מסע לארצות הגולה. מסע בשליחותם של יהודי ארץ ישראל, ומטרתו לגייס כספים מנדבנים עשירים עבור החזקת מוסדות התורה בארץ הקדש, ופרנסתם של משפחות תלמידי חכמים עניים.

לא לחנם נבחר החיד"א למטרה זו. גדול בתורה היה ואיש יודע ספר. הוא ניהון כקשר דבור בפני יחיד כמו גם בפני רבים, בבחינת נאה דורש נאה מקים, ומראהו החיצוני היה מרשים ביותר.

במשך חדשים ארפים הטליל החיד"א במדבריות, בדרךים עקלקלות ומסכנות, למען השגת המטרה אליה נשלח.

היה זה בצהרי יום הששי. מנהיג השירה, שיד ערבי, סרב לבקשת החיד"א לעצור את המסע ולחנות במשך יום השבת במדבר. הוא התעקש להמשיך בדרך.

בלית ברירה החליטו החיד"א ומלניו לשבות את השבת לבדם בלב המדבר.

אך הנה, "יותר מששמרו בני ישראל את השבת, שמרה עליהם השבת". השבת הקדושה עברה עליהם בטוב ובנעימים במרחבי החולות המדבריים. בני החבורה התפללו את תפלות השבת, סעדו יחדו את שלשת הסעודות ושרו זמירות בקול נעים כאשר החיד"א מאריך בדברי תורה נלבבים.

בצאת השבת עלו על הגמלים והזדרזו לצאת לדרך, וזאת בכדי להשיג את יתר חברי השירה. במשך כל הלילה ויום המחרת רכבו על הגמלים, ולמעט מנוחה קצרה לא פסקו מרכיבתם. אך עדין שירת הגמלים הגדולה טרם נראתה באפק.

השמש כבר עמדה בשיפולי הרקיע, והחיד"א ומלניו חשו כי עיפות רבה משתלטת על אבריהם.

לפתע נראתה שירה של גמלים מרחוק.

"אין זו שירת הגמלים הגדולה שלנו", קבעו השומרים הערביים בפסקנות, "זוהי שירה קטנה אחרת. אך אולי נציע להם להצטרף אלינו, ובכך נהיה שירה אחת גדולה. בטוח יותר ללכת במדבר בקבוצות גדולות".

מנהיג השירה הקטנה הסכים להצעת השומרים אך הודיע:

נאה דורש

פנינים על פרשת שבוע מספרי הרב יעקב פוזן

בת לבל העמים

ותהי אסתר נשאת חן בעיני כל ראייה (כ, טו)

רבתינו (מגלה יג ע"א) אמרו, שכל אחד היה משכנע שאסתר היא מן האמה שלו. שבעים אמות היו בממלכת אחשורוש - הודים, סינים, יפנים, קמבודים... וכל המדינות ממזרח וממערב שענו: היא משלנו.

המדרש אומר, שאפילו המן טעה, והיה משכנע שהיא מזרע עמלק!

מפני מה עשה כך הקב"ה?

כדי שלא יחזר ספור ונשתי אצל אסתר.

נפילת ונשתי החלה בעת משתה אחשורוש. האנשים ששתו הרבה יין, השתכרו והחלו לדבר על נשותיהם. אחד אמר: ההודיות נאות מכל העמים. שני אמר: הפרסיות הן הנאות ביותר. בא אחשורוש ואמר: שתקו כלכם. הפשדיות הן הנאות, ונשתי שהגיעה מבבל, שהיא אור כשדים, היא הנאה ביותר מכל הנשים! וכדי להוכיח את דבריו, צוה להביאה לפניו.

יוצא אפוא שמאחר שידעו את האמה ממנה באה ונשתי, ארע כל מה שארע לה. אלו היו יודעים כעת מהי אמת אסתר, עלול היה הענין לחזר על עצמו, לכן גרם הקב"ה שכל אחד יחשב שהיא מן האמה שלו, וכך לא יהיה כלל מקום לזכות.

(רבי בן ציון מוצמי שליט"א)

מזרע היהודים - תינוקות של בית רבן

אם מזרע היהודים מרדכי אשר החלות לנפל לפניו לא תוכל לו... (י, יא)

מה הכוונה "אם מזרע היהודים"? מדבר כאן הרי באדם שהלך עם טלית ותפלין כל חייו, הוא ראש מועצת גדולי התורה, ואתם שואלים אם הוא יהודי? ואם זה קריטי כל כך - רק עכשיו אתם נזכרים לברר את השאלה הזאת?...

אמר הרבי מביאלא שליט"א: כשאחשורוש צוה על המן למהר ולקחת את הלבוש והסוס ולעשות למרדכי ככל אשר דבר, יצא המן בלית ברירה לחפש את מרדכי. הלך לשער המלך - ולא מצא אותו. חפש בבית - אך גם שם הוא לא היה. לבסוף, אחרי חקירת שב"כ, הסתבר שמרדכי יושב בבית המדרש עם תינוקות של בית רבן.

כשהמן שב לביתו וספר לגרש אשתו ולכל אוהביו על כל מסכת היסורים שעבר, הוא הזכיר גם את העבדה הזאת: "ואתם יודעים מה הוא עושה, מרדכי הזה? מורה לילדים קטנים..."

כאן התעוררו המאזינים: באמת? מרדכי קשור לילדים של עם ישראל? הוא מגיע עם הכח של "זרע היהודים" - של תינוקות של בית רבן? אם כן, אין שום סכוי. נכול תפול לפניו. אין שום פח בעולם שיכול לעמד נגד כחם של תינוקות של בית רבן.

(רבי שלמה לוינשטיין שליט"א)

אם נס, אז עד הסוף!

ותאמר אסתר איש צד ואיב המן הרע הזה (ו, ט)

בגמרא (מגלה טו ע"א) אמרו: "מלמד שהיתה מחוה בידה כלפי אחשורוש [ואומרת: "איש צד ואיב" (רש"י)] ובא מלאך וסטר ידה כלפי המן [וסימה לומר: "המן הרע הזה" (רש"י)].

כבר תמהו רבותינו, אמת שאחשורוש שגא את ישראל אף יותר מהמן, אבל איך העזה להחיות כלפיו ולעורר חמתו, וסכנה נמשכה. הלא כבר הרג אשה אחת בחמתו על שבזתה אותו!

אמר ה"חזון איש" זצ"ל, שאסתר היתה חדורה כל כך במדת האמת, עד שלא הבליגה והראתה על אחשורוש.

ולכאורה, קשה לומר על אסתר המלכה שלא שלטה בעצמה וסכנה עצמה, והרי זו עצמה עברה.

דבריו יובנו על פי דברי המהר"ל זצ"ל בספרו "אור חדש" (שם), שהואיל ואחשורוש היה צורך כהמן (מגלה יד ע"א) ואף יותר (אסתר

רבה ז, טו), אלו היתה אומרת שהמן הוא האיש הצר והאויב, היה זה בגדר "דבר שקרים לא יכון לנגד עיני" (תהלים קא, ו). עמדה בפנייה הבררה האם לאבד תמיכת אחשורוש או לאבד תמיכת הבורא.

היא בחרה בתמיכת הבורא!

אכן, בא מלאך וסטר ידה כלפי המן, ונתלה, וליהודים היתה אורה. יתכן, שיש כאן עמק רב יותר.

נקדים דברי הברייתא (תענית לא ע"א) שבט"ו באב וביום הכפורים היו בנות ישראל יוצאות ומחוללות בכרמים. יפות שבהן היו אומרות: 'תנו עיניכם ליפי', מיחסות שבהן היו אומרות: 'תנו עיניכם למשפחה'. מלכרות שבהן היו אומרות: 'קחו מקחכם לשם שמים, ובלבד שתעשרונו בזהובים'.

הדבר אינו מובן: יפות אינו, מיחסות אינו, מלכרות הן. ועוד מציבות הן תנאי: "סדור מלא", שיעשרונו בזהובים?!

התשובה, דוקא משום כך! שהרי יפות אינו ועשירות אינו ומיחסות אינו. מה הסכויים שיקחון? על פי דרך השבע, אכסיים. נצרכות הן לנס. ואם נס, היד ה' תקצר? אם נס, אז עד הסוף: שיעשרונו בזהובים!

זו גם התשובה לענינו. אסתר ידעה, שעל פי דרך הטבע אפסו הסכויים. המן בגדלתו, טבעת המלך בידו. אחשורוש שוגא ישראל לא פחות ממנו. נשלחו הספרים, וכתב אשר נכתב בשם המלך ונחתם בטבעת המלך אין להשיב.

מסתמכת היא על הנס. ואם נס, חזקת היא להיות ראיה לו, ודבר שקרים מסלק השכינה.

אם נס, אז עד הסוף. גם אם תחווה לכוון אחשורוש לא תנזק!

(רבי יעקב גלינסקי זצ"ל)

אל תסתמך על מה שנגראה, תרד ותבדק!

והמן נדחף אל ביתו אבל וחפוי ראש (י, ט)

הייתי בבית אחד מגדולי הדור הקודם. הגיעה קבוצת עסקנים הפועלת לשם שמים, לגדוד גדדים ולסכר פרוצות, להזהיר ולהתריע. כידוע, "כל מחלקת שהיא לשם שמים סופה להתקיים" (אבות ה, יז), יהיה מי שיזין אותה. לשם שמים, אש ומים. הכלל, דוחו על פריה ופרייה. פלוני יזום כף וכף, והתוצאה מי ישורנה. יש לצאת בחרם ושממא וארו ונדוי הנה, הנסח כבר מוכן, דרושה רק החתימה. פנה אלי הגדול: "נו, רבי יעקב, מה דעתך?"

וכי לשמע לדעתי הוא צריך? אבל הבנתי מה רצונו.

נעניתי ואמרתי המדרש (לקוט שמעוני אסתר ו) מספרה שכאשר שמעה בתו של המן את קול הפרוז הקורא: "ככה יעשה לאיש אשר המלך חפץ ביקרו", עלתה לגג לראות במחזה. ראתה וסברה שהרוכב העטוי בגדי מלכות אביה הוא, והפרוז הקורא לפניו הוא מרדכי. נטלה עביט של שופכין והטילה על ראשו. נשא המן עיניו, כלו נוטף סחי ומאוס. כיון שראתה שאביה הוא, נפלה מהגג ומתה. זהו שנאמר: "והמן נדחף אל ביתו אבל" על בתו שמתה, "וחפוי ראש" מהשטפת שנטפה על ראשו.

מדרש חכמים הוא, ורמוז בכתוב. והלא נכתבו רק נבואות שנצרכו לדורות (מגלה יד ע"א), ומה בא מעשה זה ללמדנו? שאם אתה עומד לשפך דלי שופכין על ראשו של מישהו, אל תסתמך על מה שנגראה ומסתבב, אלא תרד מהגג ותבדק היטב... ונענע לי בראשו, וכמה פעסו עלי...

וזה היה הנס בחנכה. לא אז בלבד שמעטים גברו על רבים וחלשים על גבורים, אלא שהטהורים גברו על השמאים, ובנהג שבועולם הטהורים נלחמים ברפיון והשמאים בלהט. ואם הפסידו השמאים במערכה, הרי זה נס ופלא!

(רבי יעקב גלינסקי זצ"ל)

"הנה העץ" - מול עיניו של אחשוורוש!

ויאמר חרבונה אחד מן הסריסים לפני המלך גם הנה העץ אשר עשה המן (ט, ט)

רק אתמול היה חרבונא החבר הכי טוב של המן, וגם נתן לו עצה - לעשות עץ גבוה כדי לתלות את מרדכי! אבל עכשיו כשראה, שהמלך שנה את פניו להמן, והוא כועס עליו, גם הוא הפך מיד את עורו - "העץ אשר עשה המן... אני לא קשור לכל הספור הזה.

ומה זה "הנה"?

המן רצה שהעץ יהיה בגובה חמשים אמה. הוא תכנן שיוכל להשקיף עליו מחלונה של אסתר, כשיהיו בעצומה של הסעדה שתעשה. ראית מרדכי תלוי - ודאי היתה משפרת את תאבוננו... ומדוע הכניס הקב"ה כף בלבד?

באר רבי חיים קניבסקי שליט"א: אם היה העץ נמוך יותר, ואי אפשר היה לראות אותו מכל מקום, היה אחשוורוש שולח לבדק אם יש עץ או אין עץ, ועד שהיה השליח הולך וחוזר - היה המן מצליח להתחמק. אבל כיון שהעץ היה גבוה, ואחשוורוש ראה אותו מיד - הנה העץ! - נחרץ דינו של המן במקום.

(רבי יצחק קולדצקי שליט"א)

רב בניו ומניניו על העץ תלית

ואת עשרת בני המן תלו (ט, טז)

הנה בפזמון "מעוז צור ישעתי", אמרים: "רב בניו ומניניו על העץ תלית". ויש להבין מה פרוש "רב בניו", הרי חז"ל (מגלה טו ע"ב) אמרו שהיו לו, להמן, מאתים ושמונה ילדים, שנאמר (אסתר ה, יא): "ויספר להם המן את כבוד עשרו ורב בניו" -

ורב בגימטריה מאתים ושמונה, ועשרה בניו מתוך מאתים ושמונה אינם "רב".

מספרים שפעם אחת, כשה"חזון איש" זצ"ל לא חש בטוב, ושכב על משתו מייסה, נכנס אליו רבי הירש כגן ושאלו: מדוע לא תלו על העץ את כל מאתים ושמונה בניו של המן? האם היה חסר מקום לכלם?

"חזון איש" השיב בחיוב: "רחמו משמים על הבעל קורא... תתאר לעצמך שהוא היה צריך לקרא מאתים ושמונה שמות בניו..."

האמת היא, שכתוב במדרש, שאותם עשרה שנתלו היו הרשעים הגדולים ביותר מבין בניו של המן. הם שכתבו את עקר השטנה כנגד היהודים, וכנגד בניו בית המקדש, ולכן הם אלו שנתלו.

אבל עדין נותרה בעינה השאלה, מה הפונה "רב בניו"?

התשובה לכך היא על פי המבאר בחז"ל, שפירתו את ראשיהם מעליהם, לפני שתלו אותם. נמצא שרק "רב גופו" של כל אחד מהם נתלה. גוף ללא הראש...

(רבי חזקיהו יוסף קרליניטשיין שליט"א)

"מזל" בזכות קיום מצוות

על כן נקראו לימים האלה פורים על שם הפור (ט, טז)

מי הפורים נקראים בשמם על שם הפור, הוא הגורל שהפיל המן. לכאורה, הפור הוא אחד הפרטים השוליים ביותר בספור נס פורים. מדוע אפוא נקרא יום הפורים על שמו?

המן עלה לגדלה במהירות מסחררת, וככל אמרו שהוא קבל מזל גדול... אבל מה קרה לו, להמן? - את כל ה"מזל" שקיבל הוא העביר למרדכי.

אתה רואה את חברך מגיע לסגת ההצלחה, בעוד אצלך הענינים יגיעים מאד? נראה לך שנפלת לשפל נמוך ביותר? המגלה אומרת לנו: אל תתיאש כלל וכלל, אפילו במצב כזה. גם אתה יכול לזכות לכל "המזל" שזוכה בו חברך, רק חזק ואמץ לעשות רצון ה'.

יהודי נגש אל רבי דוד אבוחצירא שליט"א ואמר לו: "הרב, אין לי מזל בחיים. כל מה שאני מגיע לידי - אני מפסיד ומאבד...". אמר לו רבי דוד: "מזל - ראשי תבות "זריזים מקדימים למצוות". אם תודרו לקיים כל מצוה שתוכל, תביא לעצמך הרבה מאד מזל טוב".

(רבי גואל אלקריי שליט"א)

בן מבקש מאבא בלי חשבון!

רבי חיים פאלאגי זצ"ל כותב בספרו "מועד לכל חי", שלפני סעדת פורים ראוי שכל אשה תדליק שני נרות לזכרם ולעלוי נשמתם של מרדכי ואסתר, ותבקש את כל בקשותיה, כפי שהיא נוהגת בהדלקת נרות של שבת.

זאת ועוד, בברכת המזון של סעדת פורים, יכול כל אחד להוסיף ב"הרחמן", ולבקש את כל בקשותיו, ואין זה נחשב הפסק, ובקשותיו בעזרת ה' תתקיימנה.

שאלו את רבי חיים קניבסקי שליט"א, האם ראוי להתמקד בבקשה אחת, או שאפשר לבקש כמה וכמה בקשות? והוא השיב: "בן מבקש מאבא שלו את הכל! בלי לעשות חשבון".

הבה ונצל כל רגע מהיום הגדול הזה - יום הפורים, לתורה וליראת שמים, ובבקש מהש"ת על הכל: על תורה ויראת שמים, על בריאות ופרנסה, על חנוך הילדים, על זוגים וזרע של קיימא, ונזכה שהקב"ה ימלא את כל משאלות לבנו לטובה.

(רבי גואל אלקריי שליט"א)

מהתיקוזה הדרך היומית

גליין מס'
7

פר תצוה-זכור
תש"פ

בס"ד | פנינים מתוך שיעורי הדרך היומית של הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

יומא דהילולא קדישא

בשבת קודש פר' תצוה י"א אדר יחול יומא דהילולא של איש אלקים קדוש שר התורה והיראה כ"ק מרן הגה"ק בעל ה'אבני נזר' מסוכטשוב זצוק"ל, שנסתלק לשמי מרום בשנת תר"ע [110 שנים לפטירתו].

סיפר הרה"ג ר' אברהם ישעיהו קנייבסקי שליט"א בשם זקנו מרן הגאון הגדול ר' יעקב ישראל קנייבסקי ה'סטייפלער' זצוק"ל, שפעם אחת לביל יום כיפור ישב מרן בעל ה'אבני נזר' ולמד את כל מסכת בבא בתרא. בבוקר הוא אמר: "ברוך השם הלילה אכלתי קעז" [קעז היא גבינה באידיש, ובמסכת בבא בתרא יש קע"ז דפים]...

ב'שם משמואל' (פר' קורח תרע"ז) מביא בשם אביו בעל ה'אבני נזר' זצוק"ל: "איש אשר התשוקה שלו הוא תורה ומצוות אי אפשר שירד לגיהנם, ואפילו אם ירד, הנני ערב בעדו שימהר ויעוף משם כחץ מקשת!".

קודם פטירתו הבטיח בעל ה'אבני נזר' זצוק"ל, שמי שילמד בספרים שלו הוא יהיה למגן ולעזר בעבורו גם אחר פטירתו ממש כמו בחיים (אריך צבי [קוויגלוב] עה"ת, י"א אדר תרפ"ז).

אודות קריאת שמו של מרן הרבי ה'שם משמואל' מסוכטשוב ז"ע מסופר שאביו מרן שר התורה והיראה הרבי ה'אבני נזר' ז"ע נכנס אל חותנו הרה"ק מקאצק ז"ע לשאול אותו באיזה שם לקרוא לרך הנולד. חותנו שמח לקראתו והתחיל לדבר איתו מיד בדברי תורה, דבר שנמשך זמן רב, ובתוך כך שכח את מטרת כניסתו. כשיצא, נזכר שלא שאל על קריאת השם, וחזר על עקבותיו. הרבי שמע את השאלה, והפטיר כלאחר יד: קרא אותו בשם שיעלה על דעתך בשעת הברית.

בשעת הברית עלה על דעתו הפסוק (שמואל א) 'ותקרא את שמו שמואל כי מה' שאלתיו'. ואכן כך הוא קרא לבנו, שלימים גדל לאדמו"ר בעל ה'שם משמואל' מסוכטשוב ז"ע (מראה הדשא עמוד ר"ט).

בעל ה'אבני נזר' זצוק"ל היה אומר: "כשאדם יושב ללמוד, הרי לפני שהספיק ללמוד שלש וארבע שעות, עדיין לא נפתחו אצלו צינורות המוח... רק לאחר מכן מתחילים להפתח שערי ההבנה... נמצא מי שלומד שלש ארבע שעות ולאחר מכן הוא מפסיק ממשנתו, דומה לאדם הדופק בלדת זמן רב, וכשסוף סוף פותחים לו הוא בורח ואיננו...".

ה' רוב שלום בניך, אל תקרי בניך אלא בוניך. שלום רב לאוהבי תורתך ואין למו ממשול. יהי שלום בחילך שלוה בארמנותיך, למען אחי ורעי אדברה נא שלום בך, למען בית ה' אלהינו אבקשה טוב לך. ה' עוז לעמו יתן ה' יבדך את עמו בשלום".

הנה מה טוב ומה נעים, בסיום למסכת הראשונה בשי"ט מסכת ברכות, להתבונן ולהשתעשע בדברות קדשו של רבינו ה'חתם סופר' (דרשות ח"א דף קפ"ט טור ב), שפותח לנו שערי אורה בביאור מאמר נשגב זה בלשון קדשו:

"אמרו חז"ל תלמידי חכמים מרבים שלום בעולם, והכוונה הנכונה בה, דהנה כי כל המדות נבראו מאת הבורא יתברך שמו, מדות הבושה והעזות, הגאווה והענוה, והשלום והמחלוקת, ואי אפשר לעולם בלי שום מדה מהמדות, ואי אפשר לומר שתעקר מדה אחת מכל וכל, אך ראוי להשתמש בהם במקומות הראויים.

והנה המחלוקת נאה ויאה לעוסקי בתורה ולפולח ועולים בהר ה' ומקום קדשו, זה יאמר לפי שכלו זה לפי שכלו, עד כי יכריח אחד את חברו להעמידו על האמת כמחלוקת שמאי והלל, ועל ידי זה לא יהא אחיזה לקליפה לגרום מחלוקת בעולם וכו', ועל דרך זו מרבים שלום בעולם, שמחלוקותם גורם הסתלקות אחיזה הנחש הקליפה.

אמנם בשעה שמתעצלים מלעסוק בתורה ולפולח ושלוש ביניהם, מתעוררים תאוותם ואינם מסתפקים במה שיש להם, ולבם פנוי לפנות אחרי הבלי העולם הזה ופיתויו, ומתקנאים איש ברעהו, והנחש מתגרה להרבות מחלוקת ביניהם, כי אי אפשר לעולם בלא מדה זאת, וכיון שלא תמצא בקדושה על כרחך תמצא בטומאה".

על פי יסוד נשגב זה מפרש ה'חתם סופר' מה שדרשו במדרש (ב"ר סה-ב) מקרא שכתוב (בראשית כו-ב): "הקול קול יעקב והידים ידי עשו, בזמן שקולו של יעקב מצוי בבתי כנסיות אין הידים ידי עשו, ואם לאו הידים ידי עשו". כי בשעה שקולו של יעקב מצוי בבתי כנסיות מתוך פלפולא וריתחא דאורייתא שמפלפלים זה עם זה בתורה, אין ידי עשו שולטות להילחם עם ישראל.

בדרך זו הוא מבאר השורש של מלחמת עמלק, כמו שכתוב (שמות יז-ח): "ויבוא עמלק וילחם עם ישראל ברפידים", ודרשו בגמרא (סנהדרין קז): "ברפידים - ברפיון ידים, שרפו ידיהם מדברי תורה". לפי האמור הכוונה בה, כי מאחר שנתעצלו ישראל ורפו ידיהם מלפלפל ולהילחם בדברי תורה: "ויבא עמלק וילחם עם ישראל ברפידים", נתנו בזה כח לסטרא אחרא להילחם עם ישראל.

לפי זה הוא מפרש כמין חומר מה שכתוב (שם יא): "והיה כאשר ירים משה ידו וגבר ישראל וכאשר יניח ידו וגבר עמלק". על פי מה שמצינו בגמרא (ב"ק צב) כי עצמותיו של יהודה היו מגולגלים ארבעים שנה במדבר, ולא היה יכול לבוא אל מקום מנוחתו בגן עדן, על שאמר ליעקב אביו (בראשית מד-לב): "אם לא אביאנו אליך וחתאתי לאבי כל הימים". עד שהתפלל משה שישכנס לגן עדן, ועדיין לא היה יכול לפלפל עם החכמים בגן עדן, התפלל עליו משה (דברים לג-ז): "ידיו רב לו", שיוכל לפלפל עם החכמים בתורה. מבואר מזה כי הביטוי "ידיו" רומז על הכח לעסוק בפלפול התורה.

אם יתן איש את כל הון ביתו באהבה...

לרגל יום הארצייט של כ"ק מרן האדמו"ר מערלוי הגה"ק רבי יוחנן סופר זצוק"ל בעל 'אמרי סופר' עמוד האש שהלך לפני המחנה, אשר יחול ביום י"ג אדר, נביא כאן סיפור אותו סיפר הגה"צ מגדולי המקובלים בדורנו ש"ב הקרוב רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א:

שמעתי מאחד מבניו הרבנים החשובים של הגה"צ האדמו"ר מערלוי זצוק"ל, על מקרה אחד שראה בבית אביו הק', ונחרט מאוד בזיכרונו. היה זה לפני עשרות שנים. בהיותו עוד בימי בחרותו, כשבאחד הימים ראה את אביו מתהלך בבית בהתרגשות עצומה, כשכולו מלא שמחה גדולה, ולבו מתרונן בהודיה לקל חי!

כששאל הבחור לתומו לפני אביו, מה יום מיומיי? ולשמחה מה זו עושה? - ענה לו הרבי, שזה עידן שהוא מתהלך בנוד בקושיא אחת שהציקה לו מאוד בלימוד הסוגיא! רבות ישב על מדוכה זו, ולא הצליח להעלות דבר ברור.

בידו. והנה זה היום בשבתו רכון על תלמודו, מתחבט שוב ושוב בבירור עומקה של הלכה, נתחדש בשכלו, במתנת חונן הדעת נותן התורה ב"ה, חידוש עצום ונפלא, המיישר את כל ההדורים, ושופך אור מופלא בכל הסוגיא, שמעתה הרי היא מאירה ובהירה!

תיכף התיישב האב הגדול עם בנו לשולחן הלימוד, והחל להרצות בפניו את חידושו הנאה, מפרק הויות ומשבר סלעים, עד שהכל על מקומו בא בשלום, והיו הדברים שמחים כנתינתן מסיני!

משסיימו את לימודם, הפטיר הרבי לבנו, שאת החידוש הזה אינו מוכר לעולם, אף לא במחיר של שבעים מיליון דולר!!! [70,000,000]

התפלא הבן ותמה, וכי חסרים לאבא חידושים? הרי מדי יום ביומו 'שפכים' כאן חידושים כמעין המתגבר בתורה, והספרים הרבים יעידון יגידון! וכי אי אפשר בחידוש אחד פחות... בשביל שבעים מיליון דולר! לצורך החזקת הישיבה הקדושה לשנים רבות וארוכות, כדי שלא יצטרך האבא לכתת את רגלי קדשו ברחבי תבל שבועות וחודשים בשביל בנין והחזקת המוסדות הקדושים?

פאר שטייט נישט! [אין מבין!] - אמר הרבי, הרי גם אם היה מגיע כאן אתמול להיכל הישיבה הק' אחד מן הנגידים תומכי הישיבה ומחזיקי המוסדות, בהצעת תרומה הגונה של שבעים מיליון דולר טבין ותקלין! והיו שואלין ממנו, במאי בעית טפי? באלו שבעים המיליון, או בחידוש אחד כזה אשר מיישב את כל הסוגיא הנלמדת, הלא פשיטא שהייתי קופץ לבחור בחידוש נאה זה, העולה בערכו פי כמה וכמה מאלפי זהב וכסף!!!

סיום מסכת ברכות

הרה"ג פה מפיק מרגליות הרב פנחס פרידמן שליט"א ראש הכוללים דחסידי בעלזא בסיום למסכת ברכות: "אמר רבי אלעזר אמר רבי חנינא, תלמידי חכמים מרבים שלום בעולם, שנאמר וכל בניך למודי

מיני מתיקה

הפסוק בקהלת (א, ב) אומר: 'טוב ללכת אל בית אבל מלכת אל בית משתה'. לכאורה יש לדייק שהיה לו לומר מלכת ולא מלכת.

וחשבתי בדרך אפשר לרמז שאין הכוונה כאן להשוות שני ענינים, אלא הפסוק מדבר מענין אחד. דהנה ביארציית של צדיק יש גם בית אבל וגם בית משתה. בית אבל כפשוטו, וכמו שלמדנו לאחרונה בדף היומי במסכת ברכות (דף מב ודף מג): רב אדא בר אבהה אהדר קרעיה לאחוריה וקרע קרעיה אחרינא, אומר רש"י הקדוש: להראות אבל עכשיו כיום המיתה. אולם מאידך זה גם בחינת בית משתה, כי הצדיק עולה ומתעלה בישיבה של מעלה. וזהו הכוונה טוב ללכת אל בית אבל, באופן זה כאשר הוא מלכת אל בית משתה.

יחליש כוחם של אויבי ישראל בקרית ספר שלא יוכלו להילחם כנגד ישראל. וזהו שאמר כלב: **"אשר יכה את קרית ספר ולכדה"**, מי שיכבוש את קרית ספר בכח הפלפול במלחמתה של תורה שיחזיר את ההלכות שנשתכחו, **"ונתתי לו את עכסה בתי לאשה"**. על כך נאמר: **"ויילכדה עתניאל בן קנז"**, מגלים לנו חכמינו ז"ל שבכח פלפולו במלחמתה של תורה החזיר את כל ההלכות שנשתכחו, ובזכות זה החליש כח המלחמה של אנשי קרית ספר שלא יוכלו להילחם כנגד ישראל, ועל ידי זה הצליחו ישראל לכבושה. נמצא כי הפשט על כבוש קרית ספר והרמוז על ההלכות שנשתכחו שהחזיר בפלפולו, שני הדברים עולים בקנה אחד כפתור ופרת.

והנה ידוע כי בכל תלמיד חכם יש ניוצן משה רבינו, כמו שמצינו בגמרא שנהגו האמוראים לומר זה לזה (שבת קא: סוכה לט. ביצה לח.): **"משה שפיר קאמרת"**. הנה כי כן זהו רמז הכתוב: **"והיה כאשר ירים משה ידו"**, כאשר התלמיד חכם שנקרא משה ירים את **"ידו"** בפלפול דאורייתא להילחם מלחמתה של תורה, **"וגבר ישראל"**, כי על ידי זה הם מוחלישים כח המלחמות שמצד הקליפה. **"וכאשר יניח ידו"**, שאין תלמידי חכמים עוסקים בפלפול ומלחמותה של תורה, יש ח"ו כח לסטרא אחרא להילחם כנגד הקדושה, **"וגבר עמלק"** חס ושלוים. אלו דבריו הקדושים.

יש לציין מקור נפלא לדברי ה"חתם סופר" במדרש שוחר טוב (תהלים לה-א): **"לדוד ריבה ה' את יריביו"**. מתמה המדרש: **"יכול עבד בשר ודם לומר כך לבעליו, ריבה אדוני אויבי וצא והלחם עלי"**. ומתוך המדרש: **"הקדוש ברוך הוא אמר לדוד, עסוק בתורה ואני לוחם את מלחמתך, וכן משה אומר, על כן יאמר בספר מלחמות ה', אם עסקתם בתורה שנכתבה בספר אני נלחם על דיכים, לכך אמר דוד ריבה ה' את יריביו"**.

על פי דבריו הקדושים של ה"חתם סופר" יפתח לנו פתח לפענח חידה שתומה בענין כבוש העיר קרית ספר, כמו שכתוב (יהושע טו-טז): **"ויאמרו כלב אשר יכה את קרית ספר ולכדה ונתתי לו את עכסה בתי לאשה, וילכדה עתניאל בן קנז אחי כלב"**.

דרשו על כך חכמינו ז"ל בגמרא (תמורה טז.) כי בימי אבלו של משה רבינו אחרי פטירתו, נשתכחו מיהושע שלוש מאות הלכות, ועל כך התכוון כלב באומרו: **"אשר יכה את קרית ספר ולכדה"**, היינו מי שילגה את ההלכות שהשתכחו, עד שבא עתניאל בן קנז והחזירן בפלפולו. ודקדוק המפרשים הלא מבואר בגמרא (שבת טז.): **"אין מקרא יוצא מידי פשוטו"**, אם כן איך הוציאו חכמינו ז"ל מקראות אלו מידי פשוטן.

ונראה לבאר דברי חכמים וחידותם על פי מה שמצינו כשצרו ישראל על העיר יריחו לכבושה (יהושע ה-ט): **"ויהי בהיות יהושע ביריחו וישא עיניו וירא והנה איש עומד לנגדו"**

מקולמוסם של הקוראים

לכבוד ידיד נפשי שזכה לכתור תורה בהעמידו תלמידים חשובים למען שמו יתברך ותורתו הגאון המובהק החסיד המרום רבי **אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א** ביועיו ומכירי קאמינא שזכה לקרב ולהמתיק התורה הקדושה לתלמידי הרבים שומעי לקחו, בשילוב הדרכה למידות טובות, אמונת צדיקים וחסידות, על דרך שקיבלנו מרבותינו הקדושים אדמו"ר סוכטשוב ונדבורנה, כה יתן השם וכה יוסיף, עינינו רואות ושמוחות. והנני לברכו להמשך העליה במעלות התורה והיראה וההתגדלות על ברכי החסידות הצרופה לאורך ימים טובים ושנים טובות.

מאוצרות הפרשה

מאז לידת משה רבינו אין פרשה שלא נזכר בה שמו של משה רבינו חוץ מפרשת תצוה ששמו לא נזכר בה כלל. ופירש הגה"ק ר' חנוך צבי הכהן לוי אב"ד בענין בספרו **"יכה פאר"** - מפני שהיא פרשתו של אהרן הכהן, ביטל משה רבינו את עצמו וויתר על מקומו, כדי לחלוק לאחיו את כבודו.

ובזה פירש גם טעם המנהג שאין הכהנים נושאים כפיהם בשמחת תורה, כי יום זה הוא יום ברכתו של משה ('זאת הברכה אשר ברכך משה וגו'), לכך ביטל אהרן הכהן את עצמו וויתר על ברכתו כדי לחלוק לאחיו את כבודו.

לכבוד סיום מסכת ברכות ולכבוד היארציית של מרן שר התורה והיראה רבינו הקדוש בעל האבני נזר מסוכטשוב ולכבוד שבת היארציית של מרן הרבי האמרי סופר מערלוי זצוק"ל, ברצוני לספר את העובדה דלהלן: באחד השיחות התורניות עם הוד כ"ק מרן הרבי מערלוי זצוק"ל, זכיתי אני להיבדל לחיים ארוכים, להראות לרבי את התשובה של מרן שר התורה האבני נזר (באבה"ע"ו ח"ב סימן קנ"ג), שם הוא כותב על מרנא ורבנא חתם סופר: **"מרא דכולה תלמודה, למד תורה לשמה ואיש אלקים"**. זכיתי שמאז במשך 10 שנים כל שנה באושפיזין של משה רבינו בסוכות, הרבי היה חוזר על דברי שר התורה מרן האבני נזר מסוכטשוב. ועוד חזון למועד להוסיף כהנה וכנהנה.

ויקיים בנו הפיוט שאנחנו מתפללים בשבת חול המועד סוכות: נחומיך במצותיך תמיד ישתעשעו בשובה ונחת יושעו.

ברכה ובידידות הכותב וחותם לכבוד התורה ולומדיה **ישראל יצחק מנדלזון** (נא"ב ד"ר קוממיות - ירושלים)

זה לשון בעל ה'אבני נזר' בהקדמת ספרו **'אגלי טל'**:

"ומיד דברי בו, זכור אזכור מה ששמעתי קצת בני אדם טועין מדרך השכל בענין לימוד תורתנו הקדושה, ואמרו כי הלימוד ומחדש חידושים ושמה ומתענג בתלמודו איז זה לימוד התורה כל כך לשמה, כמו אם היה לומד בפשיטות שאין לו מהלימוד שום תענוג והוא רק לשם מצוה, אבל הלומד ומתענג בתלמודו הרי מתערב בלימוד גם הנאת עצמו. ובאמת זה טעות מפורסם, ואדרבה, כי זה היא עיקר מצות לימוד התורה, להיות שש ושמה בלימודו, ואז דברי תורה נבלעין בדמו, ומאחר שנהנה מדברי תורה, הוא נעשה דבוק לתורה".

נקודה למחשבה:

לזכרון עולם

נשמח מורנו ורבנו הנערץ, עמודה דנהורא שלשלת הקדושה מדורי דורות כ"ק מרן אדמו"ר מערלוי הגה"ק רבי **יוחנן סופר** בעל **'אמרי סופר'** זכר צדיק וקדוש לברכה נסתלק לגניזי מרומים י"ג אדר תשע"ו

הונצח על ידי נאמן ביתו ויד ימינו הנגיד המפואר רודף צדקה וחסד ר' **יעקב שלום פישר** שליט"א לזכר נשמתו הטהורה של רבינו צוקללה"ה ולע"נ אמו הצדקנית מרת **חיה שרה** בת הר"ר **שמואל חיים** ז"ל נלב"ע י' אדר תשנ"א

לשמיעת שיעורי הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי בקול הלשון חייג: 073-295-1340 | לקבלת העלון בדוא"ל: a0548470661@gmail.com

לתרומות, להנצחות ולכל ענין אחר בנוגע לגליון: 054-847-0661

עמידה ליל וזמנים

שילוח הפסוק לכל יעד

ביטחון מושלם

עינוני ועיוני

עריכת וזמנה מקצועית

ש. ברגר היילום שבספר

עינוני העלון בחסות:

טל: 052-7633923 | דוא"ל: info@sh-berger.com

זמני בניסת וצאת השבת

בניסת שבת: 17:23
שקיעה: 17:45
צאת שבת: 18:21
דבנו תם: 18:59

הגיליון יו"ד
בעיה"ק נתיבות

אחד השבת

העלון מופץ ברכבות עותקים בארץ ובעולם מוקדש לע"נ מור אבי רבי משה אלפסי בן עישה ז"ל

ספר "אור השבת": כל סיפורי הניסים מנות מרן הרב קניבסקי - פרטים נעמוד ד

הגיליון מוקדש לעילוי נשמת: שרון בן גילי ז"ל

מנישיהת בכרישה

שיחה מיוחדת לשבת זכור מפי מו"ר הגה"צ רבי משה אביחצירא שליט"א:

הנה כידוע בשבת הקרובה, פרשת זכור, נקרא בהפטרה את הציווי שציווה שמואל את שאול מרשי"ת שילך להלחם בעמלק וישמיד את כלם כולל הנשים והבהמות. והנה נאמר שם "ויקמל שאול וְהָעַם עַל אֲגַג וְעַל מִיטֵב הַצֶּאֱן וְהַבְּקָר" (שמואל א' טו, ט), והשאר שם את אגג ואת הצאן והבקר ובא הקב"ה לשמואל "נחמתי כי המלכתי את שאול למלך" (שמואל א' טו, יא), ואמר לו שיאמר לשאול שהוא מעביר את המלכות. ובאמת הגיע שמואל אל שאול ואמר לו שהקב"ה מסר לו לומר, שיתן המלכות "לרעה הטוב ממך", ומי זה? דוד המלך. ואז התחילו להתווכח על מה ולמה.

למרות זאת, אומרים חז"ל, שאול באחת עלתה לו ודוד בשתיים ולא עלתה לו. לכאורה מה הפירוש כאן? אלא, שאול עשה עוון אחד בחייו, ולמרות זאת אסור לנו לדבר עליו שהנה נאמר "בן שנה אחת במלכו", דהיינו שהכוונה שלא היה בו חטא כתינוק בן שנה, והעבירות שלו יותר טובות מהמצוות שלנו.

והנה שאול התחיל להסתבך בענייני המלחמה והלך לשאול את האורים ותומים ולא קיבל תשובה, הלך והוריד באוב וידעונו את שמואל ושאל אותו האם ללכת למלחמה או לא ללכת. ושם שמואל אמר לו שהוא וכל בני ביתו ימותו ומלכותו תעבור לרעה.

שואלים המפרשים, למה לא אמר לו כמו בנבואה "ויאמר אליו שמואל קרע ה' את ממלכתו ישאל מלקי היום ונתקנה לרעה הטוב ממך" (שמואל א' טו, כח)? אומרים המפרשים שכאשר הגיע שמואל לשמים הוא ראה שם ששאלו במעלה יותר גבוה מדוד ולא היה אפשר לומר שדוד יותר טוב ממנו.

ובאמת, למה אצל דוד שעשה ב' עוונות נשאר אצלו המלוכה, ולא רק אלא שגם נשאר אצל כל דורותיו, ואילו אצל שאול הוא עשה רק עוון אחד ונלקחה ממנו המלוכה. אלא אומר המלבי"ם על הנ"ל, שהנה כתוב "ויקמל שאול וְהָעַם עַל אֲגַג וְעַל מִיטֵב הַצֶּאֱן וְהַבְּקָר" (שמואל א' טו, ט) וכו'. והנה למה כתוב 'ויחמול' ולא כתוב 'ירחם'? ומבאר את ההבדל בין 'חמולה' ל'רחמים', שרחמים זה ברגש, שאדם רואה עני שמבקש ממנו אוכל אחרי שלא אכל יום שלם הוא יתן לו. אבל חמלה זה בשכל, שאם אדם יראה חרק בבית הוא יהרוג אותו כדי שלא יפחיד את בני הבית, אבל אם רואה חרק בחוץ הוא לא ייגע בו, כי אם זה לא מפריע למה להרוג?

וזה מה שהיה אצל שאול, שהקב"ה אמר להרוג את כולם איך אתה יכול להשאר אפילו אחד? וכמו שידוע, שהיו נשים מכשפות באותו הדור שעל ידי הכישוף נהפכו ממש לצאן ובקר ולבסוף כולם חזרו להיות בני אדם, והתעברו הנשים מאגו ומהם יצאו כל זרע העמלק והעיקר שבעיקרים הוא המן הרשע, שרבותינו כותבים על פורים שהוא האיום הכי גדול והכי קשה שהיה לעם ישראל, זו הייתה גזירה נוראה ביותר שאם היא הייתה יוצאת לפועל עם ישראל חלילה היה נחמק. ואילו לא ה' שהיה לנו חלילה מה היה קורה?

הגיליון מוקדש לרמב"ם רחל בת קלוזין תחי

השובות למחזור ניתן לשלוח עד יום שלישי בשבוע
לפקס: 08-9941870
או למייל - 7665190@gmail.com

אור התורה לע"נ בנימין בן רחל

חידות לפורים - א. היכן רמזו הברכה שנתברך אברהם "וספור את הכוכבים... כה יהיה זרעך".
ב. באיזה לשון השתמש המן פעמיים ואסתר פעם אחת.
החידה של שבוע שעבר - היכן מצינו שם של בעל חי שהוא גם עוף וגם שרץ?
תשובה - תנשמת (חולין ס"ג ע"א).

החודש אי"ה יוגרלו הפרסים כדלהלן:		
תהילים מפואר עם פירוש מתוק מדבש	מנחה וערבית עם פירוש מתוק מדבש (2 זוכים)	תלוש רכישה בחנות ביגוד

העלון להצלחת מר תומר סגרון ורעייתו תחי:
ניתן להצטרף לרשימת התפוצה במייל. שלחו מילת
"הצטרפות" ל- keremyosef@okmail.co.il
לתגובות תרומות הארות והערות: 052-7148454
ניתן לשלוח גם בפקס: 08-9941870

דיון הלכתי בשולחן השבת

האם יש איסור ריבית בתוספת שהחנות נתנת למי שמכנים סכום גדול לחשבון

שאלה: סופר-מרקט גדול הכריז על מבצע לקהל הלקוחות שקונים באמצעות חשבון שבו הם מפקידים מפעם לפעם סכום כסף וקונים עד לגמר הכסף בחשבון, והודיע שלקוח שיפקיד סכום גדול של 5000 ש"ח בחשבון, יזכה להטבה מיידית של תוספת 1000 ש"ח לחשבונו כך שחשבונו יזכה ב-6000 ש"ח במקום 5000. האם יש איסור ריבית בדבר?

תשובה: ביאור השאלה: לכאורה יש לראות את הפקדת הסכום הגבוה כהלואה לחנות, שהחנות יודעת שהלקוחות לא יקנו בכל הסכום לאלתר, והם ירוויחו הלואה למשך הזמן שיהיה הכסף מופקד בחשבון עד לזמן השימוש, והמענק שהם נותנים יש בו חשש ריבית כנגד ההלואה שהלוו לחנות.
הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א אמר שאין איסור ריבית בדבר, דכל ריבית היא אגר נטר, וכאן הרשות ביד הקונה לקנות בו ביום מוצרים בכל ה-5000 ש"ח ונמצא שלא הלווה כלום לבעלי החנות וכיון שאין כאן הלואה אין כאן חשש ריבית. וכן הסכימו הגאונים רבי מנדל שפרן ורבי משה שאול קליין שליט"א שאין כאן חשש ריבית. והגאון רבי נפתלי נוסבוים שליט"א אמר שיש לחוש לאיסור ריבית דמכיון שבעלי החנות יודעים שרוב הלקוחות אינם קונים בסכום כזה בבת אחת ועל דעת כן הם עושים את המבצע שרוב האנשים ימשכו את הכסף מן החשבון מעט מעט, חשיב הלואה ואסור משום ריבית. וכן החמיר הגאון הגדול רבי חיים קניבסקי שליט"א.

הזוכים לחודשים הבאים:
1. יצחק קדמון (נוף איילון).
2. יצחק ברקלי (מודיעין עילית).
זוכים לחודשים הבאים - שבת-אדר.
יפורסמו לקראת חודש ניסן.

אין לקרוא את העלון
בזמן התפילה וסמי תורה

האלון נרכש לפני שנים: מורה בת נשיאה - לבת לי וסמחה בת נשיאה - לבית כהן
ובן לפני נשיאת מקבלן בן אלו ונאספתה

ברוך הבא - תלמיד חכם

ארחי שהבאנו לפניכם בצורה מרתקת קולחת וסוחפת את כל הכלים הראויים והרלוונטיים לסיים את הש"ס, כעת זה הזמן לברך אתכם על המוגמר לעוד שבוע וחצי שנים | מי שקרא הבין והפנים ללא כל ספק בטווח ב-100% שהוא גם יהיה חלק משמחת סיום הש"ס, ולא רק משחתך מהצד... פרק סיום

ה. פֶּעֶקֶב צַפּוּד

כעת, כשיש לנו כבר תכנית קלה ליישום, ותכנית גיבוי למקרים שלא עמדנו בתכנית הבסיסית- זה הזמן לשבת עם עצמנו, ולבדוק מהו הזמן היותר- פנוי שלנו, ולקבוע לנו את היום הזה כיום של מעקב אחרי התקדמותנו עם הדף היומי. מתי יש לנו יותר פנאי- היום שיש? בשבת? במוצאי שבת? אולי יש לנו יום חופשי? במהלך השבוע? נקבע לנו את היום הזה כיום של מעקב ובדיקה עצמית אחת לשבוע; נבדוק אם בשבוע החולף למדנו בכל יום ויום את הדף היומי, אם כן- מה טוב ומה נעים; ואם לא זה הזמן להשלים את החסר.

כך לא נצבור פערים גדולים מדי, שיהיה קשה להשליםם...

ז. סיפוקים עַל הדרך

העובדה שתכנית הדף היומי מתפרסת על פניע תקופה כה ארוכה- שבע שנים ויותר- עלולה לעמוד בעוכרנו; כי בפרק זמן כה ארוך, באופן טבעי ישנם זמנים שונים שקשה לעמוד באתגר היומיומי, וכך אנו עלולים 'לנשור' על הדרך...

לכן, חשוב מאוד לקטוע את המסלול הארך למקטעים קצרים יותר, ולייצר לעצמנו סיפוקים בסופו של כל מקטע.

דוגמה מצוינת לסיפוק באמצע המסלול, הם המבחנים החודשיים של 'דרשו'. מדי חודש, כשעומדים למבחן ומגלים שברוך ה' קנו קנין בעשרות דפי הגמרא שנלמדו במשך החודש- זהו סיפוק גדול, שנותן כח ומוטיבציה להמשיך במסלול הדף היומי.

כן אפשר לחנוג את סיומי המסכתות בשמחה והתרגשות; וכך לא נחכה לסיפוקנו עד לסיום הש"ס, אלא נחווה סיפוק מדי תקופה קצרה יחסית. ועל זה הדרך נוכל לייצר סיפוקים אחרים, שיתנו לנו את הכח להתמיד במעלה הדרך, עד שנגיע אל היעד המיוחל- לסיים את הש"ס בתוך רבבות אלפי ישראל.

אז קדימה, יוצאים לדרך. דרך צלחת!...

מִזְמוֹר לְתוֹדָה הֲרִיעוּ לַיהוָה כָּל-הָאָרֶץ:
עֲבַדוּ אֶת-יְהוָה בְּשִׂמְחָה בְּאוֹ לִפְנֵי ו
בְּרִנָּה: דַּעוּ כִּי-יְהוָה הוּא אֱלֹהִים הוּא-
עָשָׂנוּ וְלוֹ אֲנַחְנוּ עֲמָו וְצִאֵן מִרְעִיתוֹ: בְּאוֹ
שִׁעְרָיו | בְּתוֹדָה חֲצִרְתִּיו בְּתִהְלֵה הוֹדוּ-לוֹ
בְּרָכוּ שְׁמוֹ: כִּי-טוֹב יְהוָה לְעוֹלָם חֲסִדוֹ
וְעַד-דָּר וָדָר אֲמוֹנָתוֹ:

לומר בפה! לרפוא"ש: רחל בת קלודין שמחה

אספורה

סיפור לעשת

ניתן להצטרף למבצע ההמונים במייל- ad089945291@gmail.com

רבי אבי אלעזר

* סה"כ: לא לתשלום...*

שמדובר במקרה חריג וחד פעמי, אבל האיש התעקש ואמר לו שאסור לעשות זאת.

לבסוף לאחר תחנונים והפצרות נוספות, הביט האחראי אנה ואנה, ומשראה שאין איש, ואף אחד אינו רואה, התיר לילד להכנס, אבל ביקש שיצא כמה שיותר מהר. ובדיקו ברגע זה נחת בעל הבית בפתח המסעדה... מן הסתם הוא עקב במצלמות אחר הנעשה, וראה שהפועל האחראי מתיר להכנס לשירותים והגיע למקום, ושאל 'מה אתם עושים כאן?'

האב, יהודי חרדי יורא שמים, תפס בחלקיק שניה את מה שנעשה כאן, והבין שאם יספר את הסיפור האמיתי, יגלה את ההיתר שנתן האחראי לילד, יפוטל האחראי בו במקום. מפני שעבר על ההוראה של ה'בוס'.

בחלקיק שניה נוסף החליט לומר לבעל המסעדה, שהוא הגיע לכאן עם כל המשפחה, על מנת לסעוד את ארוחת הצהריים במקום. היתה זו מסעדה כשרה למהדרין, ולכן ההסבר הניח את דעתו של בעל הבית.

האב גם הוציא מכיסו את אלפי השקלים, שהוכנו לתשלום של הצימר, ואמר לו 'הנה אתה רואה את הסכום הזה אשלם עבור הארוחה במסעדה שלך'... וכל זה כדי לא לגרום נזק לפועל, שהיה עלול להיות מפוטר מהמסעדה. שכחנו רק להזכיר שהמדובר היה במסעדה יוקרתית מאוד שעלותה של כל מנה, במיוחד בארוחת צהריים, מגיעה לסכום עתק, ואם נכפיל את המנות במספרם של כל בני המשפחה, נגיע למסקנה שאלפי השקלים שיועדו לנופש בצימר, היו אמורים להתבזבז עתה על הארוחה היוקרתית במסעדה.

וכמובן החלק שחשוב להזכיר שבמסעדה מעולם לא דרכנו ומי מדבר בכלל על מסעדת יוקרה כך באמצע הדרך.

כל החישובים הללו לא עמדו בראשו של האב, שלא רצה להיות הגורם לפיטוריו של העובד. והנה יושבת לה כל המשפחה ליד השולחן במסעדה, והמנות מתחילות להיות מוגשות. מנה אחרי מנה להורים, ולכל 12 הילדים, ולא צריך היה להתמצא בחשבון כדי להבין שהמחיר יגיע לאלפי שקלים. במהלך הסעודה מגיע מלצר ומציע שתיה קרה לבני המשפחה. השתייה למי שאינו יודע, אינה ניתנת בחינם... האב החליט לא להיענות להצעה, ולא להזמין שתיה, כדי לא להעמיס עוד יותר על ההוצאות העצומות.

<<< המשך בעמוד הבא >>>

האב, יהודי חרדי יורא שמים, תפס בחלקיק שניה את מה שנעשה כאן, והבין שאם יספר את הסיפור האמיתי, יגלה את ההיתר שנתן האחראי לילד, יפוטל האחראי בו במקום. מפני שעבר על ההוראה של ה'בוס'.

אם היה אפשר לשמוע את הרעש שאדם גורם ברגע שעושה טובה לחבירו לא היינו מתקיימים אפילו לא לרגע אחד. כך אמר אחד מצדיקי הדורות הקודמים. מאמינים בכך?

את הסיפור המצמרר הבא סיפר מגיד המשרים רבי גואל אלקריף:

המדובר היה במשפחה חרדית, בת 14 נפשות (עם ההורים), שיצאה בקיץ האחרון לנופש באחד הצימרים בגליל העליון. בכיסו של האב היו מונחים אלפי השקלים שיועדו למטרה זו של הנופש, ושנחסכו גם על ידי הילדים עצמם.

היחודיות של אותה משפחה הייתה שלא היו מבזבזים שקל למה שהיה לכאורה נקרא מיותר. דומגאות לכך היינו יכולים לראות ביום חול שאם יש פסטה בשש שקל של 'אוסם' ויש פסטה בשקל תשעים של 'טבעי' אז אנחנו נקנה את השקל תשעים, ולא בגלל קמצנות אלא בגלל שלמה לקנות את אותו מוצר ביקר, יש אותו בזול לא חבל...

ומי מדבר בכלל על מסעדות ופיצות למיניהם שרגלנו לא דורכת ולא דרכה מעולם. (וכנראה גם לא תדרוך...) כי למה משקיעים על אוכל שעולה בחנות חמישים - שישים שקל שלו מאות חמישים שקל!! לא חבל אפשר לבשל בבית, ובנינו זה אולי יותר טעים.

אבל הטוב שהיה במשפחה זו שהיא יודעת לנצל היטב את ימי החופש ואינה מבזבזת את זמנה לריק. בשעות לפני הצהריים האבא נהג ללמוד עם הילדים בבית הכנסת המקומי, ורק לאחר מכן יוצאת כל המשפחה כולה, באחדות מופלאה, לחלץ מעט את עצמותיה לקראת זמן אלו.

והנה, באמצע הדרך, לאחר שעברו כבר את צומת 'גולני', בדרכם למושב ההוא בגליל העליון, הוצרך אחד הילדים לשירותים דחוף. האב הבחין מרחוק במסעדה יוקרתית, והורה לנהג של רכב ההסעות לעצור שם, וביקש מהאחראי שעמד בפתח שיאפשר לילדו להיכנס לשירותי המסעדה.

האחראי אמר לו שבעל הבית של המסעדה הורה לכל אנשי הצוות שלא לאפשר את הדבר בשום אופן. 'כיוון שהמסעדה ממוקמת ממש באמצע הדרך לגליל, אם יתפרסם שהדבר אפשרי, יעצרו כאן המונים לצורך זה, ולכן אינני מוכן. שירותי המסעדה מיועדים אך ורק ללקוחותינו, היושבים לאכול ליד השולחנות, ולא לעוברי הדרך, הורה בעל הבית לעובדיו.

האבא המשיך להתחנן בפני האחראי, ואמר

באפ שרותיכם
לזכות את הרבים
ללא כל מאמץ!
אם אירע אתכם
או מכירים
סיפור מחזק
שלחו אלינו בית
'אור השבת'
רח' חזני 4 1133 נתיבות
ולציין עבור 'אור
השבת'
או במקט:
08-9941870

אם ברה

סיפור לשבת

כל הארץ רוב אחרת...

סה"כ: לא לתשלום... **

>>>|| המשיך מעמוד קודם

אבל להפתעתו, הודיע המלצר שבעל הבית הורה לו להגי את השתייה, על חשבוננו... האבא חשב, לתמו, שבעל הבית ראה את הסכום הענק שקיבל על חשבון מנות האוכל, ובעקבות זה החליט להגיש שתיה חנים.

בסיום הסעודה הגיע תור הליפתו, הקומפוט, וגם כאן האמיר מחירה של המנה הזאת לשמיים,

ולכן החליט האב ומשפחתו שאינם זקוקים לקומפוט. אבל הנה שוב מגיעה הפתעה, והמלצר מודיע שבעל הבית הורה להגיש להם קומפוט חנים... גם כאן חשב האבא כנ"ל.

כאשר הסתיימה הסעודה ניגש האב לשלם את אלפי השקלים עבור הסעודה. הוא עומד ליד הקופה, והקופאי עושה את החשבון, ומוציא את הנייר, ומגישו לאב.

ונפשו של האבא כמעט ויצאה... לאחר החישוב המפורט של כל המנות, והתשלום הסופי אכן הגיע לאלפי שקלים, מופיעות שתי מילים 'לא לתשלום!' ובמילים אחרות: הארוחה נתנה חנים למשפחה אין כסף.

בעל הבית שראה את ההפתעה העצומה שניכרה על פניו של האבא,

וניגש אליו. הוא לוחץ את ידו בחום ובחיבה ואומר לו: "תגיד לי, האם באמת אתה חושב שלא ידעתי שלא הגעתם לכאן כדי לאכול, אלא כדי להשתמש בשירותים? האם אתה חושב שלא הייתי מודע לכך שכל מה שעשית, לא עשית אלא כדי שלא אפטר את העובד שנתן לכם את הרשות? הבנתי וראיתי הכל, ומשראיתי את אצילותך ואת טוב ליבך, ואת העובדה שאתה מוכן להפקיר אלפי שקלים כדי לא לגרום לנזק ליהודי אחר, החלטתי להעניק לך את הסעודה בחינם אין כסף! אתה יכול להמשיך בדרכך לשלום, ואיננו מוכן לקחת ממך אגורה! בעליה של המסעדה הוסיף וציין שאת הרמזים להחלטתו זו שיגר כבר בשתייה ובקומפוט שניתנו חנים לבני המשפחה...

האבא ירא השמים עוד ניסה להתווכח עם הבעלים, ולטעון שהוא רוצה לשלם על הארוחה, אבל לא עזר לא מאומה... בעל הבית סירב לקחת אגורה... למדנו, שאם מתכוונים לעשות טוב, לעולם לא נצא מכך ניזוקים!

מבחינה חיצונית, אין נס הפורים נראה כנס מעל הטבע, אלא שילוב של מאורעות בזה אחר זה, שבאופן שטחי אפשר לפרשם כמאורעות מקריים, אלא שראיה מעמיקה מראה את הקשר הנפלא בין כל המאורעות שהתרחשו בדיוק בזמן ובמקום הנכון.

באותה תקופה עם ישראל היה בגלות ובהסתר פנים. על תקופה זו נאמר: "אֲנִי אֶתֶּה אֶל מִסְתַּתֵּר אֵלֶיךָ יִשְׂרָאֵל מוֹשִׁיעַ". הדבר בא לידי ביטוי

בכך שאין הקב"ה משיג על עמו ישראל באופן ישיר וגלוי, אלא באופן נסתר ועקיף. ודווקא בתקופה חשוכה זו, שההסתרה גדולה, לא רק שניצלנו מאויבנו, אלא ונהפוך הוא, שזכינו לשלום עליהם. ובכך התגלתה השגחת ה' עלינו גם בתקופה של הסתר פנים, כמו שנאמר: "וְאִף גַּם זֹאת בְּהִיוֹתָם בְּאֶרֶץ אֲבוֹתֵהֶם לֹא מֵאֲסִתִּים וְלֹא גְעֻלָּתִים לְכַלְתָּם לְהַפֵּר בְּרִיתִי אִתָּם כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם".

מגילת אסתר היא הספר היחיד בכל התנ"ך אשר לא מוזכר בו הקב"ה אפילו פעם אחת. אולם הקב"ה נמצא במגילה באופן מוסתר, בראשי תיבות, סופי תיבות ודילוגי אותיות. המגילה נקראת "מגילת אסתר", מלשון גילוי ההסתרה, כלומר לגלות את הקב"ה והשגחתו גם במצב של הסתר פנים. הגמרא שאלה: "אסתר מן התורה מנין? שנאמר: ואנכי הסתר אסתיר". דבר זה מרמז על הנהגת ה' בתקופה של הסתר, שכמו בתיאטרון בובות יש מי שהו שמסתתרים ומושך בחוטים מלמעלה, כך גם ה' בתקופה של הסתר מושך בחוטים ומנהיג את עולמו לפי רצונו. על מגילת אסתר נאמר: "סוף כל

הנסים", משום שעד אותה תקופה, הקב"ה השיג על עם ישראל באופן לא טבעי של נסים גלויים מעל לטבע. מכאן ואילך, עד הגאולה השלימה בב"א, הקב"ה מנהיג את העולם באופן נסתר בתוך הטבע, כמו בתיאטרון בובות, שנדמה שהבובה זזה ועושה, אך למעשה יש מי שמושך בחוטים מלמעלה, כך גם בנס שבתוך הטבע אפשר לטעות ולחשוב שזה "מקרה", אך למעשה זה "רק מה", כי "ה' רקם"

לפי זה אפשר להבין מדוע כל החגים עתידיים להתבטל מלבד ימי הפורים, משום שכל החגים הם זכר לנסים הגדולים שנעשו לעם ישראל בצאתם מצרים, שהיו נסים גלויים. פסח הוא רצף של נסים גדולים: עשרת המכות, היציאה מצרים, מרדף המצריים אחר עם ישראל לאחר כל מה שראו ולבסוף גם קריעת ים סוף, כל אלו נסים גלויים גדולים היוצאים מגדר הטבע. חג השבועות הוא זכר ליום מתן תורה, בו התרחשו דברים נשגבים ומפליאים מאוד. וכן חג הסוכות שהוא זכר לענני הכבוד שהקיפו את עם ישראל, וגוננו עליהם, יישרו להם את הדרך, כיבסו את בגדיהם ועוד נסים כפי שאמרו חז"ל במדרשים. כל הנסים הגלויים האלו לא ממש השפיעו על עם ישראל, והראיה לכך היא שמיד לאחר קריעת ים סוף חטאו בחטא העגל. לעומת זאת, בפורים אפשר לראות את הנס רק לאחר התבוננות מעמיקה, ואז הנס הוא שורשי ומחדיר חזק את האמונה ואת ההכרה במעשי ה' ית.

ונפשו של האבא כמעט ויצאה... לאחר החישוב המפורט של כל המנות, והתשלום הסופי אכן הגיע לאלפי שקלים, מופיעות שתי מילים 'לא לתשלום! ובמילים אחרות: הארוחה נתנה חנים למשפחה אין כסף.

אמרי קודש בראי הפרשה

"שושנת יעקב צהלה ושעחה בראותם יחד תכלת גרדכי"

יש להתבונן מדוע נקראו כאן דווקא בשם "יעקב" ולא בשם "ישראל". ועוד מדוע כונו בתואר "שושנה".

ויש להקדים דברי-א. הרמב"ן (פרשת ויגש פמ"ו פס"ב) דשם "ישראל" הוא שייך לכנסת ישראל בזמן גאולה אבל שם "יעקב" מורה על זמן גלות. ב. הנצי"ב ב"עמק דבר" (בראשית לד, א) בהרחב דבר כתב, דהנהגת יעקב היא מורה על הנהגה בדרך הטבע, והנהגה בשם ישראל מורה על הנהגה מעל הטבע. ג. הגאון בס' אמרי נועם (ברכות נח): ביאר את הפסוק "דרך כוכב מיעקב וקם שבט מישראל". שלעת"ל מתחילה יעשה הקב"ה ניסים גלויים קטנים ורגילים תמיד, שנמשלו לכוכבים פשוטים, ולבסוף יעשה ניסים גדולים ונדירים שבאים לעיתים רחוקות. שנמשלו לכוכב שביט שהוא נסתר ואינו נראה אלא לעיתים רחוקות. וז"ש מתחילה "דרך כוכב מיעקב" שבתחילה ידרוך כוכבים הפשוטים ואח"כ "יקום שבט" דהוא ניסים שנמשלו לכוכב שביט, וז"ש, מתחילה יעקב ואח"כ ישראל, דכשהיה עדיין במדרגה פחותה שע"ז מורה שם יעקב ועשו להם ניסים פשוטים שהם מצויים. אבל כשעלו למדרגת ישראל יזכו לניסים שאינם מצויים.

ועל פי דעת הגאון, יש לבאר את הפסוק בס' מלאכים (א יח) במעשה דאליהו בהר הכרמל, "ויקח אליהו שתיים עשרה אבנים כמספר שבטי בני יעקב אשר היה דבר ה' אליו לאמור ישראל יהיה שמך", והפסוק צ"ב לשם מה הוזכר כאן העניין הזה אשר היה דבר ה' אליו ישראל יהיה שמך, מה זה שייך למעשה של לקיחת הי"ב אבנים. אבל להנתבאר לעיל, אתי שפיר, דעתה שבא אליהו לעשות ניסים שאינם רגילים וניסים גדולים, לכן הקדים העניין של השם "ישראל" שהוא מורה על הנהגה של ניסים לא רגועים כמו "קם שבט".

ונראה דב' ענינים אלו משכתב הרמב"ן בחילוקי השמות "יעקב ישראל" [דיעקב הוא גלות וישראל הוא גאולה] ומש"כ הנצי"ב [דיעקב הוא הנהגה בתוך הטבע, וישראל מעל הטבע] שניהם עניין אחד. שהרי מתבאר מדברי הגר"א במגילת אסתר (פ"א פ"ב) שבזמן שישראל במצב של גאולה ובית המקדש על תילו, אין כל חידוש בנס דכל הנהגה בגילוי ובזמן הגלות וההסתרה פנים כל הנהגה מוסתרת במאורעות הטבע [ועיני בכוזרי פ"ה] ולפיכך בזמן הגלות דנתבאר ברמב"ן דכנס"י בבחינת "יעקב" גם ההנהגה עמם בדרך הטבע ולא ההנהגה של ניסים מעל הטבע, ולכן שייך שם זה לזמן גלות ואילו בזמן הגאולה שהם בבחינת "ישראל" ההנהגה עמם מעל הטבע ושלא כדרך הטבע ולכן נקראים בשם "ישראל" שהוא מורה על הנהגה זו.

ומעתה לפי"ז יש לבאר שלכן בתקופת "נס פורים" נקראו ישראל בשם "יעקב" שנתבאר בדברי הגר"א שעיקר החידוש של פורים הוא גילוי של ישועות ה' דרך גלות והסתרה פנים, וכל מהלך הנס הוא ג"כ בהסתרה בתוך הטבע הרי כל נס זה שייך לבחינה של יעקב הנמצאת בכנס"י בזמן הגלות. וזהו גם העניין שנקראת כנסת ישראל בישועת הפורים בשם שושנה ע"ש הפסוק "כשושנה בין החוחים כן רעיתי בין הבנות" "כשושנה בין החוחים" - היינו כנסת ישראל במצב של אומה אחת בין האומות וככבשה אחת בין שבעים זאבים - וזהו כבחינת השושנה בין החוחים בין השבעים אומות. (מעובד ע"פ 'ימי הפורים')

ניתן לשלוח אלינו תגובות ארות
הערות חומרים וסיפורים למייל:
or7148454@gmail.com

מדור תמיהות וקושיות אשכול יוסף

הגאון רבי יוסף חי סימן טוב שליט"א

"זגם ושתי עשתי משתה נשים"
(מתוך המגילה)

**מה המכנה המשותף בין ראש עיר
הנלהם בשבת קודש, לבין ושתי
אשת אחשוורוש?**

(מדור מיוחד בעקבות השמחה וצהלה בעיר
הקודש טבריה)

בשבוע הבא, נקרא בתורה על הציווי האלוקי לשמור את קדושת השבת, "כי אות היא ביני ובינכם לדורותיכם". ובדיוק בעיתוי הזה ראש עיר בישראל נוהג בגסות וחוצפה ומבקש להעמיד צלם בהיכל, לחלל את השבת בפרהסיא, לא לו לבדו, אלא להחטיא את הרבים, לקרר אצל העם היושב בציון את קדושת השבת. מה שבכל הגלויות מסרו ישראל את נפשם על קדושתה, נתנו גוים למכים כילו ממנום והמיתו עצמם עליה, אפילו גויים ערלי לב ואטומי דעת השכילו זאת, אותו ברנש בן בליעל אינו משכיל להבין, אוטם אוזנו משמוע וליבו מהבין. ידוע הפתגם שחכם לומד מטעויות של אחרים, והטיפש טועה כדי ללמוד, אולם הכסיל אינו לומד גם מטעויות עצמו. אין ספק שסופו יקרב ככל רודפי התורה, מאיגרא רמא לבירא עמיקתא, אבל וחפוי ראש. אמנם בודאי יש לנו לכונן על החרפה וחילול ה', ואף להתירא מפני חילולי השבת בפרהסיא, שכן אף בית המקדש לא הרב אלא מפני שחיללו בה את השבת כדאיתא בגמרא שבת דף קי"ט, ומפני כך שומא עלינו להתחזק ולהוסיף חיזוק ודקדוק בקדושת השבת, ועל ידי זה להשפיע שפע רב על האומה כולה. ומכל מקום בל נשכח שההיסטוריה מלאה מדור דור מאנשים שכמותו, כולם קיבלו עונשם בחייהם ואך במותם בשבע מדורי גיהנום, והלכו ונכחדו. מי זוכר אותם או את קברם?! על אפו ועל חמתו בכל הדורות הלאה ימשיכו ביתר שאת וביתר עוז לשמור ולהוסיף בקדושת השבת, ומקום מבוצר לו בגיהנום מששת ימי בראשית. אומות שלימות הלכו ונכחדו, ועם ישראל ממשיך במסורה דור אחר דור. עוד רבבות ומיליוני פעמים יסיימו את מסכת שבת, את שו"ע הלכות שבת, נמשיך לשמור את השבת ולהתענג בתענוגים ברבורים ושליו ודגים, והרשעים כים נגרש, וכל קרני רשעים אגדע תרוממנה קרנות צדיק.

"ארבעה דברים צריכים חיזוק" (ברכות)
ויחזוק בהם האדם בכל כוחו (רש"י)

החיזוק

סיפורים אחשקיים

ידוע המעשה עם רב סעדיה גאון זיע"א שפעם שטה בפורים יין ואמר כל מי שיש לו איזה שאלה שישאל ואענה לו. קם אחד התלמידים ושאל יסלח לי כבוד הרב. בזמן האחרון ראיתי את הרב נכנס כל יום לחדר אחד ומסתגר שם שעה תמימה, ורציתי לבדוק מה הרב עושה שם והצאתי פנימה, וראיתי שכבוד הרב עושה יודי ובוכה ומשתחוה אפים ארצה, ורציתי מאוד לדעת על מה ולמה? ויען הרב ויאמר פעם אחת הייתי מהלך בדרך והגעתי לאיזה מקום ונתארחתי באחד הבתים וכיבדוני מאוד, ונתנו לי חדר כסא שולחן ומנורה וכל צרכי. ובבוקר כשהלכתי לתפילה כיבדו אותי מאוד ונתנו לי עליה לתורה ועוד. ובליבי החלטתי ללכת מיד אחר התפילה, ממקום זה כיון שאיני חפץ כבוד. וכשבאתי ללכת מבית בעה"ב שאירח אותי, ראיתיו שהוא מתקרב לעברי במהירות וחשבתני אולי שרצונו שאשלם דמי אירוח, ואמרתי לו שאני מוכן לשלם, אבל הוא פתאום כרע ברך והתחיל לבכות ולבקש סליחה גדולה, ואמר מחילה רבנו לא ידעתי שאתה הוא רבנו סעדיה גאון. חשבתני שאתה תלמיד חכם רגיל, אנא תסלח לי אם הייתי יודע הייתי מכבדך הרבה יותר. וסלחתי לו וניחמתיהו: ומאותו יום כל יום שעובר עלי, אני צריך לעשות תשובה על יום קודם, שהרי למדתי תורה והתפללתי ועשיתי מצוות ועל ידי זה התקרבותי יותר אל הקב"ה, והכרתי יותר את גדלותו, וא"כ חייב אני לעשות תשובה על יום קודם שכיבדתי אותו לפי הקב"ה של אתמול, וצריך אני לכבדו יותר, ועל זה אני עושה תשובה.

בישיבת וואלוז'ין, נתמנה פעם התלמיד הגאון רבי מרדכי גימפל יפה (אשר לימים כיהן כרבה של רוזנינו) כ"רב של פורים". והוא בדרשתו הקשה קושיות, תירץ ..תירוצים ובנה בנין מפליא בפלפולו. הדרשה היתה כה יפה, עד שלאחר הדרשה התרעמו כמה מבני הישיבה על "הרב" דווקא בשל מעלתה של הדרשה, באומרים לו כי הוא לא קיים כלל את התנאי של פורים. שהרי הפלפול היה כהיפה ואמיתי, דבר שמתאים לרב אמיתי ולא לרב של פורים... נענה ואמר להם רבי מרדכי גימפל: אמנם קושיות הקשתי ותירוצים תירצתי, ופלפול מבריק אמרתי. אבל בוודאי שמתם לב כי הפלפול שלי היה בנוי על קושיא מדברי הירושלמי על דברי הרמב"ם, ועל פי זה בניתי את הדרשה שלי. אבל... דעו לכם, כי אין כזה ירושלמי כלל... ואין רמב"ם שזכה כלל הרי שכל זה אכן "פורים תורה" היא.

מנהג היה להם ביום פורים לשלוח מנות איש לרעהו ולשרי המלוכה, היו מכינים מסוכר דבש ומיני מתיקה דמויות של מרדכי היהודי יושב על הסוס והמן מוליכו ברחוב העיר, המלך אחשוורוש מושיט לאסתר המלכה את שרביט הזהב, והכל בצורה יפה להפליא. וזה האיש היה אומן גדול בהכנת מוצרים אלו והיה מכין מידי שנה כמות גדולה לפני פורים ומזה היה מתפרנס תקופה ארוכה. והנה בערב פורים שלח הרב את שמשו בליווי שני שוטרים שיביאו אליו את האיש הלז בעל בית הקפה ללא דין ודברים. אותו איש שעניין ת"ב נשכח ממנו לא ידע על מה ולמה הוא מובא ולכן התנגד בכל תוקף להתלות אליהם בטענה שהם מקפחים את פרנסתו ביום שמחת לבו. אך השוטרים הבהירו לו כי חוק זה חוק וכולם שוים בפני החוק ואם לא יתלוה אליהם בצורה יפה יקחוהו בעל כרחו בצורה אלימה. כשראה כי כלתה אליו הרעה, בלית ברירה סגר את חנותו והתלוה אליהם. כשהגיעו אל הרב פקד הרב ל. שומו במאסר למשך 48 שעות. בשמוע האיש כך הרים קולו בבכי הרי כל הסחורה אמורה להמכר כעת ואם לא הכל ילך לטמיון וזהו הפסד מרובה וכל פרנסתי תלויה בזה, והרב לא שעה לדבריו. התחיל לצעוק ולבכות ולהתחנן על נפשו שישחררו, ושאל: הרי פורים היום וכל היהודים שמחים ביום זה ואיך אשב בבית הסוהר, מדוע עצרת אותי, במה חטאתי? ענה לו הרב בלשון שהוא אמר, מה כל שנה פורים כל שנה פורים! הרי פורים היה לפני 2000 שנה ומה לך ולזה, כמו שאין לך ת"ב כך אין לך פורים! במוצאי פורים פקד הרב לשחררו, ועקב כך הפסיד כסף רב.

**לשווער כליל
הסדר זה וודאי
לא תפספסו!!**

**אז לא הספקתם
לארוז אותו
במשלוח המנות...**

ספר אור השבת

ניתן להשיג את הספר "אשכול יוסף"
בפלאפון - 054-8460007

משלוחים לכל רחבי הארץ והעולם: 052-7148454

הרימוטי

הסתכלות מרוממת מתוך עולמו הפנימי של בן ישיבה

בבחור

יו"ל ע"י ארגון "ברוב יועץ" - המרכז לסיוע מקצועי לבני הישיבות הק' מל: 02-502-86-28 כל יום 14:00-16:00 (השיחה חינם)

דבר המערכת:

ממרחק לחמינו. בתוך תוכנו נמצאים אפשרויות אין סוף, שאם רק נחשוף אותם ונעורר אותם מחדש, ההצלחה מובטחת לנו, והדרך סלולה בעז"ה.

...

אין זה סוד שעד לפני שנים לא רבות, נושאים כמו "ערך עצמי" "בעיות חברה" ודומיהן, לא היו נושא לשיחה עם בחור מן השורה. לא בגלל שהבעיות לא היו קיימות, אלא מתוך מחשבה שאין צורך לטפל בכך במישרים, כי הבעיות יפתרו מעליהם.

אך כיום, כאשר הבחור הנמצא בתיבת הנח הישיבתית, הוא זקוק להגנה כפולה ומכופלת מפני רוחות המבול שמבחוץ ומפני הקשיים שזורמים בפנים, אין מנוס אלא לחבר את נפש הנער היטב אל שורשיו הבריאים, ולבסס אצלו את ערכו העצמי, את יכולת ההסתגלות בחברה, ואת כל שאר צרכיו הנפשיים. כאשר ירגיש הבחור איתן ובטוח, ויאמין בכוחות נפשו, או אז יהיה כעץ שתול על פלגי התורה והיראה, ועלהו לא יבול, רק יפרח ויעשה וגם יצליח.

במסגרת עבודתי בבניית ועיצוב אישיותם של בחורי חמד, זכיתי בס"ד לעזור לבחורים רבים לבנות את אישיותם הרוחנית והנפשית, להכיר בערך עצמם, ולעלותם על דרך המלך. או אז נתוודעתי לראות את הצורך הרב הקיים בתחום זה, ומאידך גיסא נוכחתי שאין מספיק מענה לבחורים רבים המבקשים מזור ומרגוע לנפשם. בהרבה מקרים גם גיליתי שאין לבחורים את המידע הקריטי עד כמה קל ופשוט כיום להיעזר בצורה מקצועית ומדויקת, תוך זמן לא רב.

לכן, בעצה אחת עם מחנכים ומרביצי תורה הקמנו את הארגון "ברוב יועץ". אשר במסגרתו יינתן בלב ונפש אוזן קשבת וכתף תומכת לכל דורש. ובעיקר יינתן סיוע ויעוץ יקר ערך לאלו אשר נפשם בחרה בחיים שמחים ומאושרים מתוך סיפוק והערכה עצמית בריאה ואיתנה.

בהצלחה!

יעקב יוסף רוקח

יו"ר ברוב יועץ

עץ עבות, ענפים רבים לו. פורחים, צומחים, ומלבלבים. מה נאה המראה, ומה משובב המחזה. אך פה ושם, ניתן לשים לב לענף יבש, שתהליך הצמיחה שלו כמו נעצר בפתאומיות, והוא הולך וקמל.

מה קרה לו לענף, שלפתע החל מתייבש ונובל? מדוע שונה משאר הענפים המלבלבים, שנמצאים בשיא פריחתם?

התשובה נעוצה בנקודת חיבורו אל הגזע, אל השורש.

בעוד שאר הענפים כולם, אחוזים היטב בגזע הרחב ויונקים את חיותם משורשי העץ, מזרימים לעצמם חמצן מלא חפניים, מה שנותן להם כוח וחוזק לעמוד איתן מול כל הרוחות המאיימים לתולשם ולהכריעם, בחר לו ענפינו להתנתק מעט ולהרפות את אחיזתו בבסיס הגזע. אך אויה, משהחל בתהליך ההתנתקות, צומצם החמצן המוזרם לעורקיו, ושוב לא היה בו את הכוחות והעוצמה הנדרשים כדי לעמוד מול אלו המנסים לייבש אותו. מכאן ועד לקמילה, הדרך קרובה.

כי האדם עץ השדה. יבש חציר נבל ציץ ודבר אלוקיני יקום לעולם, כך אומר הכתוב. השי"ת נטע את האדם על פלגי מים, ועל שורשים נהדרים. המחובר אליהם יונק מהם כוחות נפלאים לעמוד איתן ולהתגבר מול הקשיים המתעוררים השכם והערב. לא נדרש ממנו כלום, מלבד להתחבר היטב אל כוחות עלומים המושרשים בקרבו, וכאשר יתחבר ויתוודע אליהם, ימצא בו בעצמו אנרגיות נפלאות שיש בהם כדי להניע את גלגלי נשמתו, להמריצו במלא המרץ, ולפעול במלא הכוח.

הבעיה היא, שאט אט עם השנים התנתקנו מעצמינו. מפני סיבות כאלו ואחרות, קרה שנפרדנו מהשורשים הנהדרים עליהם גדלנו וצמחנו. חשבנו שאנחנו משנים כיון, ונעשים מתוחכמים יותר ומנוסים יותר, בינתיים התברר שהסתבכנו לחינם. ככה שכחנו מי אנחנו, וככה דעכנו, ומנוע הצמיחה הטבעי שקיים בנו נחלש, עד שכמעט דמם.

חודש שבט הינו הזמן המתאים לחדש כנשר נעורינו. בזה החודש בחר ארגון "ברוב יועץ" לצאת בקריאה של חיבה, להצטרף לתנופת ההתחדשות הפורשת את כנפיה על היקום כולו, בהוצאת העלון החודשי "הרימוטי בחור", בו יעלו ויבואו תובנות חדשים שיעזרו לכולנו להתחבר מחדש אל הכוחות נמצאים בנו. לא. אין צורך לרעות בשדות זרים, ולא להביא

האם אני שווה?

האם אוכל להיות מוערך כשאני כמעט לא מצליח להבין את השיעורים ואת ההבנה הבסיסית בדברי הגמרא?

והאם אוכל להיות מוערך כשגם בחברה אני לא מצליח לחדש משהו?

...

במחשבה כואבת זו הולך הוא לאיטו לעבר תחנת האוטובוס בדרכו לבית הוריו שבמודיעין עילית...

השבת בין בני המשפחה דווקא עברה לה בשמחה ובנעימות, ההרגשה שהוא אינו שווה משהו כאילו ואינה היתה קיימת...

ומשאך יצאו שלושה הכוכבים של מוצאי שבת נראה היה כי נפשו ורוחו של מוישי נמצאים אי שם, מרחפים בחלל העולם...

יודע היה שתיכף חוזר הוא לשיבה, ושוב יתחילו הסיפורים... שוב... עוד פעם הוא יסתובב לו בתוככי השיבה כמו הוא מסמר פשוט שלא מוסיף כלום... ואף לא שווה כלום...

די! עד מתי? הוא חושב, כמה טוב עברה לי השבת כשאני בבית? איזה סיבה יש לי לחזור לשיבה? וכי אחזור בשביל לסבול חלילה?

אבל המחשבות לא נותנות מנוח.

וכי מה? הוא חושב, וכי יש עוד אפשרות חוץ משיבה חלילה, הרי הוא בעצמו יודע שהחממה הישיבתית ברוחניות ובגשמיות אין לה אח ורע... אך מה? האם נגזר עלי לסבול? הוא חושב שנית.

ובעודו חושב וחושב, הוא מרגיש כי ידיים מוכרות מונחות לו על כתפיו.

היה זה רבי יענקל, דודו האהוב והאכפתי של מוישי.

רבי יענקל, שראה כי פניו של מוישי אינו כמאור פניו השמחות בד"כ, ניסה להבין מה קרה.

האם יתכן כי חסר לו משהו בתוככי השיבה למצוינים משאת נפשם של כל בחור, שבשביל זה השקיע כל כך אחיו יחזקאל, אביו של מוישי, שבנו יזכה להכנס אליה? מהרהר לעצמו רבי יענקל.

ר' יענקל בטוב ליבו רצה לפענח מה בליבו של מוישי אחיינו החביב, לכן ניסה ללכת סחור סחור, להיכנס עמו בדברים, כדי לנסות לגלות את פשר התעלומה... מה קרה למוישי?

- שבוע טוב! מוישי, מה נשמע? פתח דודו בחיוך אוהב ואכפתי.

חוטי ברזל באופן מקצועי את חדר המורים מבאין יוצא ובא... עד שהזעק מנהל המשק של החיידר לחלץ את המורים כחצי שעה אחר גמר ההפסקה ותרווח נפשם...

אכן מוישי בעצמו כלל לא רצה לעשות זאת, אמנם הצימאון שלו להיות מבריק ו"מיוחד" גרם לו לקבל כל רעיון שטותי שנפל בדעת אי מי... הצחוק והטפיחה על השכם לאחר המעשה הדביקה בו הרגשה טובה ודמיונית של מוערך לא קטן...

אך בליבו של מוישי שכן לב זהב, לב של נתינה, לב שרוצה להצליח ולגדול.

כשנכנס לשיבה אמרו לו כולם, מוישי! עכשיו אתה נכנס לשיבה פרק חדש בחיים, החיים בשיבה רציניים יותר, אל נא תלכלך את שמך במעשי קונדס כמו שעשית עד עכשיו...

וכך אכן האמין בעצמו כל העת...

אך הנה לא עבר חודש, והוא התחיל להבין אט אט את העניין...

מעשי הקונדס וההברקות המיוחדות שלו בחיידר כלל לא היו התוצאות, הם היו אמצעי זול ואפקטיבי...

אמצעי זול להשגת הערכה, אך סוף כל סוף נער היה, ובתומו חשב שזו כן הערכה אמיתית. אך עכשיו שהוא התבגר קצת, ומסתכל בעיניו על החיים במבט רציני יותר, הוא מבין שמה שחסר לו עכשיו והיה חסר לו אז... ואין בידו למלאותו הוא מילה אחת "הערכה"...

כן. הערכה. הערכה שיעריכו שהוא שווה... שיעריכו שהוא לא רק עוד מספר בשיבה. הערכה שהוא מוסיף משהו... והערכה שהוא מיוחד ומוצלח...

אך כאן תוהה מוישי, מנין אקח לעצמי את אותו הערכה הנכספת כשאני רק "כלומניק" קטן?...

...

וכאן, בעודו מכניס בערב שבת קודש פרשת קדושים את ידו השניה לתוככי חליפתו המהודרת, נופלת עליו כזאת מין ייאוש, מתי? מתי סוף סוף אהיה מוערך בשיבה, מוערך אמיתי בשיבה?

מוערך לאו דווקא אם אצליח להדביק את הקצב בשיבה, או אם אצליח לתפוס את כל המפרשים על התוספות "יחלוקו" בריש מסכתא בבא מציעא...

אך האם? תוהה מוישי, האם יש כזאת אפשרות להיות מוערך כשאני לא מהמבריקים בשיבה?

בעודו מנסה להשחיל את שרוול חליפתו עוברים לו כל הזמן המחשבות בראש.

אמנם ערב שבת היום ואוטוטו יגיע סוף סוף לבית הוריו, אך המחשבות לא מרפות ממנו אף לרגע... אף לרגע אמרנו האמת שאף לשניה... ראשו ורובו מונחים בענין באין מרפה...

מה קרה? מנסה מוישי להבין, הרי תיכף כבר אהיה בבית הורי וכבר לא אסבול מהתסכול הסובב אותי בתוככי השיבה...

אך לא!

אמנם בבית פחות מפריע לי אך מה יהיה במוצ"ש כשאחזור לשיבה?...

הכל התחיל לפני כשנה בערך. ההתרגשות היתה בשיאה...

הגמרות החדשות, הספרים הלבדניים, אותם הביא מוישי לשיבה, ובעיקר השיבה המצוינת אותו הצליח אביו ללחוץ על הכפתורים הנכונים... ולהשיג את מבוקשו לטובת בנו היקר והחביב כמר מושי...

כל זאת ועוד, נסכה בו בנער הצעיר התקווה שהנה הנה אותו מוישי... אותו ילד שהיווה שליח נאמן לכל מעשה קונדס שעלה בראשו של אי מי מהילדים בחיידר שחמד לצון, הנה הוא... תיכף יגדל לגאון ולתפארת.

אמנם היו כמה מהחברים שעוד זכרו את המעשה הבלתי נשכח כש"דודי" אותו ילד גבה קומה עם לחייו האדומים, נפל פעם ברעיונו "שטיקל" שייזכר לדורות עולם לעשות לרבה ינקובסקי... הכתובת הראשונה היתה כמובן איך לא? מוישי...

מוישי... כמובן הסכים. היה מספיק לו ההרגשה הבדויה והדמיונית "שהוא בענינים" ושהוא חברה'מן גדול שהצליח לשים - דקה קטנה לפני שהרבה היה אמור להיכנס - את הכיסא השבור בצורה שאינה נראית לעין לרבה' ינקובסקי לקול צחוקם המלא והפרוע של בני הכתה שחזו במראה הלא יאומן שרבה' ינקובסקי נופל מכיסאו בבעתה ומפיו נפלטתה קול זעקה...

את ההמשך בל נתאר במילים... רק נוסף שזה כלל לא היה הסיפור האחרון עליו ניכרו טביעות ידיו של מוישי...

כך גם היה כששפך פעם אבקה לבנה על כובעו של הרבה' של כתה ו' מבלי שהרבה' ירגיש כלל ולא יבין למה כל העיניים של ילדי החיידר מקטן ועד גדול מופנות דווקא אליו...

וכך גם היה כשהצליח לסגור מבחוץ, עם כמה

איזה ילד גדוולו! ומי מדבר על היום בו הגעת מהחיידר עם הציון הנכסף 'מאה'? ראית את הבזק האור בעיניים של אבא, ואז במבט של ילד קט הפנתה והכנסת לתת מודע שההישגים שלך - כשהם מוערכים על ידי אחרים, הם אלו שקובעים את הערך שלי.

וגם להיפך, כשבאת עם ציון נמוך, כשעשית איזה מעשה שובבות או שפכת מיץ ענבים או קולה על המפה, וכן כשטעית היכן שהוא והתגובות שקיבלת מהסובבים נגעו בערך העצמי שלך, או אז הבנת ביתר שאת שאתה "חייב" לבנות את הערך העצמי שלך לפי הסביבה הקרובה אליך גם אם זה פוגע בך. לא בהכרח שתזכור את אותם רגעים, אבל הם צרובים לך חזק ומגדירים לך מהו מדד ה'ערך העצמי' האישי שלך גם היום, בכל רגע ורגע.

לכן כל דבר אתה שוקל בתת מודע רק מול הפרמטר: איך זה ישפיע על ה'ערך שלי' מבחינה תדמיתית מול הציבור, ומבחינה אישית שלך לבין עצמך האם זה מתאים לך? לא מתאים? זה יעשה אותי חשוב? מכובד? טוב? זה יפגע בי? יוזיל אותי?

זו גם הסיבה שגרמה לך בהיותך ילד לעשות כל מעשה שטות, אם זה לרבי או למשגיח או לאחד הילדים בחיידר, הכל כדי להיות כביכול "מוערך" על ידי החברה, מה שלא נכון כלל ועיקר. החברים שלך כשראו אותך עושה את מעשה הנעורים כלל לא העריכו אותך בשל כך, כי אם טפחו לך על השכם וצעקו לך חברה'מן רק כדי ששוב תחזור על מעשה קונדס ותצחק נפשם.

והאמת הוא, ממשיך ר' יענקל את דבריו, שערך עצמי כלל לא קשור לכמה "בעל כשרון" אתה וכמה מוצלח וחכם הינך וכמה החברה מעריכה את הענין אותו הינך עושה, כלומר אתה לא נוצץ רק הודות לכישוריך, ואינך עוצמתי רק כתוצאה מהצלחתך היום, ומצד שני - אתה לא נהיה שפל ונחות בגלל אף טעות שעשית, שעשו לך, או כל גורם סביבתי.

הערך העצמי שלך תלוי בדבר אחד ויחיד - עצם הדבר שאתה בן אדם! אתה מושלם מעצם מעמדך זה. מעצם הדבר שאתה חלק אלוקי ממעל. כן, זה ערך אדיר שאין כמותו! אתה שווה גם ללא כל הצלחותיך, ואתה שווה למרות חולשתך. אתה שווה מעצם היותך אתה, יציר כפיו של הקב"ה, יהודי שבכל רגע שהוא חי מסב עונג וקורת רוח שאין עוד דוגמתו להקדוש ברוך הוא.

המשנה באבות אומרת ש"חביב האדם שנברא בצלם", כן, כל בן אדם! גם אם איננו יהודי יש לו צלם אלקים, אך ודאי שחיבה יתירה נודעת ליהודי שנקראו בניו למקום שהרי כל יהודי בנו

-פה טמון הטעות! ענה לו ר' יענקל מניה וביה. אתה טועה לחשוב שהערכה זה רק אם יש לך כשרונות, ואם אין לך כשרונות אתה לא שווה ומוערך!!! זו טעות גמורה!

אסביר לך את כוונתי ואת הטעות הגדולה שיש לאינספור אנשים בנושא של ערך עצמי

אך אתחיל קודם כל עם שאלה:

-האם היה לך איזה יום שכן הרגשת נפלא ומאושר בשיבה?

-אהה כן, ענה מוישי בהססנות.

-מה גרם לך את אותה הרגשה? המשך לשאול את מוישי הכאוב.

-אהה... שאלתי שאלה טובה בשיעור, המג"ש מאוד נהנה והחמיא לי על זה וחברי שיבחו אותי על כך

-ואיך הרגשת אותו יום? שאל הדוד.

-הרגשתי נפלא ומאושר, הרגשתי טוב עם עצמי ואיזה טוב שאני זה אני!!!

איך זה יכול להיות? - שאל את מוישי, רק כשקבלת את המחמאה מהמג"ש, או קבלת אהדה מהחברה, רק אז הרגשתי טוב ומוערך, אך אם לא קבלת מחמאה מהמג"ש, או בכלל דחו אותך בחברה, אז לא הרגשתי טוב ומוערך כלל???

הרי ממה נפשך אם אתה יודע שיש לך מעלות וכשרונות ומרגיש מוערך, למה אתה צריך את האישור של המג"ש, ואם אתה יודע שאין לך מעלות מיוחדות ולא מרגיש מוערך, מה יעזור שהמגיד שיעור יחמיא לך על השאלה ששאלת?

אלא מאי, אתה תולה את הערכה העצמית שלך רק לפי מבטם של אחרים וכך אתה מפקיר את ה'ערך העצמי' שכל כך חשוב לבניית עתידך, הרחוני והגשמי- שישלטו בידי תנודות חיצוניות, ובידי תופעות שהיה אסור להם להשפיע עליך כלל.

במצב כזה ובלי לשים לב, החיים שלך הם בעצם כמו בתוך כלוב ללא אפשרות של חיי חירות, אתה לא חי את חייך כמו שאתה באמת רוצה וכמו שמגיע לך, לעשות רצון אביך שבשמים מתוך שחרור פנימי והנאה.

ההסתכלות הזאת שהערך העצמי תלוי לפי דעת אחרים היא בעצם תפיסה ילדותית אך לפעמים היא מלווה את הבן אדם במשך שנים רבות.

לדוגמא, כשהתחלת ללכת? כן, בגיל שנה!.. כל המשפחה עמדה מסביבך ומחאה לך כפיים, אמא ואבא חיבקו אותך חזק חזק ואמרו בקול:

- ברוך השם! ענה מוישי, מנסה להסתיר מה מתחבא בתוכי רגשותיו.

- נו! איך הולך בשיבה מנסה דודו לדלות משהו?

- בסדר גמור, הכל טוב - מנסה מוישי לגמור את השיחה כמה שיותר מהר...

- אהה... אתה נראה לי קצת... אהה... איך נגיד... אה... קצת מהורהר...

- שטויות, הכל בסדר. מנסה מוישי להרגיע...

ומוישי טיפוס מופנם הוא לא רוצה לשתף מהסערה המתחוללת בקרבו!

ובסוף, לאחר עוד שאלות ודיבורים נפתח איכשהו מוישי וזעק בסערת רגשות עמוסה: דייווי!!! אני לא נהנה בשיבה...

ר' יענקל, שזה הדבר האחרון עליו חלם לשמוע, ניסה להבין מה זה ועל מה זה...

- ממה? אין לך חברים?...

- לא! דווקא אני מסתדר מצוין עם החברה.

וכך לאחר כמה דקות הצליח סוף סוף דודו לשים את האצבע על הנקודה המפריעה לאחיינו אהובו.

אני מרגיש כ - ל - ו - ס בשיבה מנסה מוישי להתגבר קצת על מה שמתחולל בקרבו פנימה...

בזיכרונותיו של ר' יענקל עדיין מונחות הסיפורים של "האקשן" וה"מעשים טובים" שעשה מוישי בימי ילדותו.

- ומה עם המשגיחים, מסתדר?

- מסתדר טוב ב"ה, אך אני לא מרגיש סיבה והנאה לחזור למקום לא רצוי בשבילי כלל...

ר' יענקל בעל ניסיון לא קטן כלל, וככה כעזרה ראשונה ניסה לעזור לאחיינו...

- מה? לא חשבת לשתף מישהו? חשבת להשאיר את הכל בלבך פנימה?

- כן! ענה מוישי, וכי תוכל לעזור לי? להגיד לי שאני הבחור המובחר בשיבה? שמבין את כל החומר ישר והפוף? שהעיניים של המגידי שיעורים בורקות כל פעם שאני מעלה סברא? וכי טיפש אני?...

- תראה... ניסה דודו לומר ברכות ובענימות. לפעמים קשה לבן אדם לראות את מעלותיו וכשרונותיו ולהעריך את עצמו, ורק מישהו אחר יכול לעזור לו לגלות את מעלותיו.

- ההיפך, אומר מוישי, אם האדם שכל כך קרוב אל עצמו לא מוצא את ההערכה, כי הוא יודע שאין לו כשרונות מיוחדים, איך השני ימצא בו?

של הקב"ה וכן יהודי הוא "אות" מהספר תורה בלעדיו הספר תורה פסול.

ובפרט עליך לדעת ולהפנים שאם הקדוש ברוך הוא החליט לברוא אותך סימן ודאי הוא שיש סיבה טובה ושליחות שרק אתה! ורק אתה! יכול לעשות ולא אחר, ואינך "מיותר" חלילה כלל ועיקר, שליחות ומשימה עליונה תלויה על כתפך...

ואם כן, תתחיל להפנים שוב ושוב בכל יום: כן! אני שווה - בעצם היותי, אני שלם עם עצמי! אני מוערך אותו דבר גם אם נכשלתי, גם אם הצלחתי, וגם אם מישוהו חושב אחרת ממני, או גם אם מישוהו לא מעריך אותי, זה לא משנה לי! מותר לי להיכשל, מותר לי להיראות 'נכשל'. אני לא חייב להיות מיוחד, מותר לי להרגיש לא נעים, מותר לי להפסיד, מותר לי שאנשים יחשבו שאני לא צודק או לא הוגן, אני לא צריך להרשים! נכון שאני מאוד רוצה להצליח ולהיות מיוחד - אבל אני לא חייב שיחשבו שאני מוצלח, טוב לי עם זה שאני בן אדם עלי אדמות.

לכאורה אינך רגיל לתובנה זו, זה נשמע קצת

מזור. מה? מה פתאום אני שווה תמיד? איך אני מושלם רק בזה שאני יהודי? אבל זה האמת, אתה מושלם בכך. אתה בסדר גמור, עם המעלות והחסרונות, עם ההצלחות והפשליות, עם ההישגים הכבירים והטעויות הנוראיות, אתה בסדר גמור. אתה בן אדם. תהיה שלם עם זה, כי הוא הערך העצמי הנכון שלך.

וזה ערך עצמי בריא!

התובנה וההכרה ש"מי שאני ואיך שאני - אני מספיק שווה וערכי" הוא היסוד של ערך בחיים: של התחושות, של הרצונות, של ההחלטות, של המעשים, של התוצאות, והעיקר העיקר - של החיים עצמם,

וכך, בתובנה זו שאתה שווה עם המעלות ועם החסרונות כי עצם מהותך בן אדם וחלק אלוקי ממעל ע"י זה תתחבר לעולמך הפנימי ותהיה שלם עם מעלותך וגם תגלה כוחות מיוחדים שהיו טמונים בך וכך תוכל להצליח ולגדול לשם ולתפארת ולעלות מעלה מעלה בתורה וביר"ש.

מוישי סבר וקיבל, אך עדיין לא האמין כל כך בדברים... הוא ניסה, מי יודע?

...

עברו להם כמה שבועות ואז החל מוישי להבין את הסוד הגדול!

"ככל שאתה מעריך את עצמך ככה יעריכו אותך".

אם אתה מעריך את עצמך שאתה שווה גם אם יש לך חסרונות, ומנסה להיות מי שאתה ולא לנסות להרשים את השני, אז לאט לאט תרגיש טוב ושלם עם עצמך. אנשים יאהבו להיות בסביבתך, יתחברו אליך כי אתה בן אדם עם ערך עצמי בריא ויעריכו אותך מאוד! וזה מדהים!

ואם אתה לא מרגיש שווה, וחושב שזה קשה להעריך את עצמך כמו שאתה- הבין מוישי את הנוסחה הפשוטה: לא להתבייש, להתייעץ עם מישהו מקצועי שיכול לעזור לך להגיע לערך עצמי בריא, כי כל אחד יכול להגיע לזה, ובכך הצליח לטפס לדרך המלך בעז"ה!

קנה לך חבר

החברה היא נושא חשוב ורחב מאוד, ולפעמים אפילו קריטי לשנות בהירות. אחד מהדרכים לקידום ובניית הבחור הוא החברה, לפעמים חוסר הידע ניצד לגשת ולהתקבל בחברה תוקע ואפילו מונע את התקדמותו של הבחור הן ברוחניות, הן בגשמיות ובכל העיניים.

במדור זה נבאר בס"ד את הדרכים איך להשיג ולהתקבל בחברה בכלים מעשיים ופרקטיים.

לפני שנתחיל בעצות ודרכים איך להשיג חברה, חשוב להבין כמה כללים שנוגע לחברה, כי אם לא נבין את הכללים אלו שום עצה או טיפ לא יעבוד אח"כ

מה שתמיד רצית לדעת על חברים וחברה:

נלל 1:

נושא החברה הוא התמודדות ששייכת לכולם, כי הצורך להיות אהוב ומקובל בחברה קיים בכל הרבדים והגילאים. ומאוד חשוב להתייחס אליו כאל צורך טבעי ולגיטימי, וזה לא אומר שום דבר שלילי על הבן אדם.

נלל 2:

כאן טמונים רבים מן הקשיים החברתיים של המחפשים נואשות חבר, אך אינם מצליחים למצוא אותו מעבר לגבול מסוים של קירבה. הם מתחילים לדחות את החברים, בלי לקלוט שהתנהגותם היא שגורמת לאנשים להתרחק מהם. הם אינם מבינים שאין להם סיכוי להיות אהובים ומקובלים על אחרים כל עוד לא יהיו אהובים ומקובלים על עצמם, ושהם יתקשו למצוא חבר קרוב כל עוד לא יאמינו שמישהו בכלל מסוגל לראות בהם חבר קרוב.

ומאמין בעצמו, לא יוכל להאמין שאחרים מעריכים אותו ומאמינים לו. כך גם מי שאינו מסוגל להבין את עולמו הפנימי, כמעט אין סיכוי שיצליח להבין את עולמו הפנימי של הזולת. מי שמסובך ביחסיו עם עצמו, יסתבך בד"כ, גם ביחסיו עם אחרים. כמעט אין סיכוי שהוא יביע את רגשותיו ויבקש בצורה בוגרת ועניינית את אשר הוא רוצה. הוא פשוט לא יודע איך לעשות זאת, מאחר שגם כלפי עצמו הוא לא ענייני.

כדי להצליח בקניית חבר, לא די במיומנויות חברתיות שיוכיחו לחבר שאנו חברים טובים באמת, אלא יש צורך גם בערך עצמי בריא. כי, כדי שנוכל לאהוב את הזולת, לקבל אותו כמו שהוא ולא לדחותו בביקורת-עלינו לדעת לאהוב את עצמינו, לקבל את עצמינו כפי שאנו ולא לפגוע בעצמינו בביקורת קפדנית ובלתי פוסקת. לפני שנוכל ללמוד איך לכבד אחרים, אנו צריכים ללמוד איך לכבד את עצמנו. במרבית המקרים-מי שאינו מעריך

!!בהצלחה רבה!!

בפרקים הבאים נבאר בס"ד עצות וטיפים מעשיים איך מתקבלים לחברה !! מתמודד בחברה? שאלות ניתן לשלוח למס' פקס: 15325021612

"ברוב יועץ"

אתמוצת? ארטיקל עבר? צוות אקצוסי עזרתך הכס עזר ונלל!

המרכז פעיל בימים א-ה, בין השעות: 14:00-16:00

טל': 02-502-86-28

סודיות מובטחת!

בעלון נעסוק בתוכן שיעור 569 שנערך ביום ב' ברמת השרון ברחוב הקוצר 2, בשעה 19:00, במדרשת "ברינה יקצורו", מיסודו של מ"ר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל.

עלון מס' 456 שנה י' העלון מוקדש לע"נ הרה"ג יעקב אדלשטיין זצ"ל ו' אדר תש"פ

999 תשפ"א

999 תשפ"א

שבת זו שלפני פורים, נקראת גם שבת זכור על שם ג' הפסוקים הנקראים במפטיר ('פרשת זכור'), והיא השניה מתוך ארבע הפרשיות שקוראים בחודש אדר. בפרשת זכור, מזכירים את מפלתו הראשונה של עמלק וחומרת מעשיו, שבא להילחם עם בני ישראל ללא כל סיבה, בעוד שעמ"י היו חלשים בגשמיות וברוחניות. וכן מופיע בפרשה זו, ציווי לזכור מעשה זה ולמחות את זכר עמלק. ואנו קוראים זאת בהקשר לנס הגדול שאירע בדורו של מרדכי הצדיק, והוא מפלת המן האגגי (מצאצאיו של אגג העמלקי), אשר ביקש "להשמיד להרוג ולאבד את כל היהודים מנער ועד זקן טף ונשים ביום אחד בשלושה עשר לחדש שנים-עשר הוא חדש אדר ושללם לבוז" (אסתר ג, ג). השנה יום ב' - י"ג אדר הוא יום תענית אסתר, וביום ג' - י"ד אדר הוא יום פורים דפרזים, ויום ד' - ט"ו אדר הוא שושן פורים.

פרשתנו עוסקת בתחילתה, בהטבת המנורה ובגדי הכהנים. כתוב בפרשה (כח, לב): "וְהָיָה פִּי רֹאשׁוֹ בְּתוֹכוֹ שִׁפְהָ יִהְיֶה לְפִי סָבִיב". אומרת הגמרא (זבחים פח:): "שִׁפְהָ יִהְיֶה לְפִי" - שהמעיל מכפר על לשון הרע, שאם חטא בלשון הרע, יעשה שפה לפיו (ערכין טו:), שימנע מלשון הרע ויעשה תשובה ויתכפר לו" (בעל הטורים).

רשב"י ז"ע ב'זוהר' הקדוש אומר דברים מחרידים על חטא לשון הרע: "ומרוח הרע הזה תלויים כמה מעוררי דין אחרים. שהם ממונים לאחוז בדבר רע או בדבר טינוף שהאדם מוציא מפיו. ואחר כך מוציא מפיו דברים קדושים. או להם, או לחייהם, אלו בני אדם גורמים לאלו מעוררי הדין האחרים לשלוט ולפגום מקום הקדוש. או להם בעולם הזה, או להם בעולם הבא. כי אלו רוחות הטומאה לוקחים את דבר הטומאה שאמר פיו, וכשהאדם מוציא אחר-כך מפיו דבר קדושה, מקדימים אלו רוחות הטומאה ולוקחים דבר הטומאה ההוא, ומטמאים דבר הקדושה ההוא. והאדם אינו זוכה בה בדבר הקדושה, וכביכול נחלש רוח הקדושה".

שלמה המלך (משלי יג, ג) אמר: "פִּשְׁקֵי שִׁפְתָיו מִחַתָּה לוֹ" וביאר הגר"א כך: מי שמרחיב שפתיו, אף על פי שיש לו נפש טובה ועשה מצוות הרבה וכמה גדרים - פיו יהיה לו מחתה לכל".

מדוע האנשים כל כך נהנים לדבר רע על השני, לפטפט ולרכל על חסרונותיו ולספר על נפילותיו? אין זה כי אם הדיבורים בגנות וחסרון האחרים, מעניקים חיזוק מדומה לערך העצמי של האדם. כשאדם מרגיש חוסר ערך עצמי, עומדות בפניו שתי אפשרויות כיצד לחזק את ערכו בעיני עצמו: אחת היא להתחיל לפעול ולעשות מעשים חשובים ומועילים, ובכך לפתח ולרומם את אישיותו. בדרך זו כל אדם מרגיש סיפוק, הגשמה וערך עצמי גבוה. מצד שני, ישנה גם דרך אחרת, לכאורה קלה יותר: כל אדם נוטה להעריך את עצמו ביחס לזולת, ולכן על פי רוב הערך העצמי של האדם תלוי מאוד באופן בו האדם משווה את עצמו לסובבים אותו. כשאדם מבקש ומדבר בגנות הזולת הוא משפיל אותו, ובכך באופן אוטומטי, הוא רואה את עצמו במקום גבוה ומעודד יותר בהשוואה לסביבה. יהודי מרגיש שהוא אינו פיקח במיוחד. כאשר הוא מזלזל באדם אחר בנושא זה בדיוק, הוא מרגיש ביחס לעצמו תחושה טובה והערכה גדולה יותר בנוגע למידת הפקחות שלו עצמו.

אם הלכות לשון הרע משדרים לנו, שאולי כדאי פשוט לשתוק ככל האפשר כפי שמופיע במשנה באבות (א, יז): "ולא מְצַאֲתִי לְגוֹף טוֹב אֶלָּא שְׁתִּיקָה", הרי אם כל כך קל לקלקל ולהרוס באמצעות הדיבור, מדוע בכלל לפתוח את הפה?

רבנו ה"חפץ חיים" הגיע פעם לישיבת וולוז'ין, שבה למד אחד מתלמידי הישיבה הנוודעים. הוא לקח את אותו תלמיד חכם מופלג אל עגלתו, לאחד ממסעותיו. בדרך שכנע רבנו ה"חפץ חיים" את אותו גאון, לקבל על עצמו את עול הרבנות והנהגת הציבור. לימים סיפר אותו רב, בהתפעלות עצומה, כיצד בכל אותם ימים ה"חפץ חיים" לא הפסיק לדבר. "הכהן הגדול מאחיו שהנחיל לעם ישראל את הזהירות בדיבור - לא רצה להנחיל לנו שתִּיקָה. הוא דיבר רבות על התורה, וגם על צרכי ציבור וגם מה שנקרא 'שיחת חולין'. בכל דבריו הרבים לא היה שמץ של לשון הרע", היה אומר אותו תלמיד חכם, ומספר את הסיפור הזה במטרה להסביר, שאיסורי לשון הרע לא קוראים לנו להתנזר מדיבור, אלא לדבר נכון ומושכל - ללא שמץ של אבק לשון הרע. הדבר בידינו, בפינו ובלבבנו לעשותו. ונזכה לעשות הטוב והישר בעיני ה' יתברך.

תְּצִיָּה - תוכן ענייני הפרשה

- ציווי על הכנת שמן זית זך להעלות נר תמיד (כז, כ-כא).
- מצות הכנת בגדי הקודש לאהרן ולבניו (כח, א-ה).
- מעשה האפוד: שתי אבני הזכרון על כתפיו של אהרן הכהן, המשבצות והשרשרות (כח, ו-ד).
- מעשה החושן: שרשרותיו, טבעותיו, שתיים עשרה אבני שעומדות כנגד לבו של אהרן, והאורים ותומים בתוכו (כח, טו-לט).
- בגדי בני אהרן הכהנים: מגבעת ואבנט כתונת ומכנסים (כח, מ-ג).
- הציווי על קידוש אהרן ובניו, וסדר העבודה והקרבת הקרבנות בשבעת ימי המילואים (כט, א-ז).
- מצות הקרבת קרבן התמיד של שחר ושל בין הערביים (כט, לח-מו).
- מצות עשיית מזבח הקטורת (ומקומו בקדש).

"וְאֵלֶּה הַבְּגָדִים אֲשֶׁר יַעֲשׂוּ חֹשֶׁן וְאַפּוֹד" (כח, ד)
 הנצי"ב כתב: חושן ואפוד כסדר חשיבותם במעלת הקדושה, לפי שהיו בו אורים ותומים. אבל בעשייה - האפוד היה קודם לחושן, כסדר לבישתן.

"מְצַנְפֶּת... (כח, ד)

כתב הרמב"ן (כח, לא): היא כצניף שצונף בו ראשו, מגלגל ומחזיר ומגלגל סביב ראשו כפל על כפל. (כפי שמופיע בתמונה של הבן איש חי רבנו יוסף חיים ז"ע).

מת עלים ופופים מה

ממשיכה המשנה - "ולא פחות ולא יותר" - פחות היינו י', יותר היינו ט"ז. כשנצרף י' עם ט"ז יוצא בגימטריה = 26 בדיוק כשם הו"ה = 26, לרמז שהמגילה לא נקראת לרמז על שם הו"ה שהוא הנהגת ה' בשעת גילוי פנים, אלא ללמדנו את הנהגתו בשעת הסתר פנים, על כגון זה נאמר: "אל תסתכל בקנקן אלא במה שיש בו/בתוכו".

"בְּיָמֵינוּ הָיָה כְּשֶׁבַת הַמֶּלֶךְ אַחֲשֵׁרוּשׁ עַל כִּסֵּא מְלָכוּתוֹ אֲשֶׁר בְּשׁוֹשַׁן הַבִּירָה" (מגילה א, ב)

הקשה הגר"א זצ"ל, מה מחדש הכתוב שישב על כסא מלכותו, ושישב בעיר שושן הבירה, הרי זה דבר פשוט וברור? אלא ביאר שטמונה כאן השגחה עליונה לכל נס המגילה. שהנה כתוב בתרגום שני ובמדרשים שהכסא שישב עליו אחשוורוש היה בדמות הכסא של שלמה המלך, ומתואר באריכות נפלאה בתרגום את תיאור הכסא של שלמה אשר נעשה בחכמה עליונה למעלה מדרך הטבע. אך לא היה יכול לשבת עליו מפני שפרעה נכה ונבוכדנצר ניזוקו ממנו כאשר ניסו לעלות ולישב עליו (עיין תרגום שני על מגילת אסתר).

מה עשה אחשוורוש חיפש אומנים שיבנו כסא בדמות אותו כסא, ולא מצאו אומנים שיוכלו לבנות כסא כזה רק בעיר שושן, ועשו אותו שלוש שנים. ולאחר שגמרו לבנות אותו לא יכלו להביא אותו לבבל ששם היה מושב כל המלכים אשר היו לפניו, מה עשה אחשוורוש? העביר את כל ערי הבירה לעיר שושן ששם היה הכסא.

וזה שהדגיש הכתוב "כשבת המלך אחשוורוש על כסא מלכותו אשר בשושן הבירה" - פירוש שאותו כסא היה בשושן לכן ישב המלך בשושן ולא בבל כמו המלכים אשר היו לפניו, וזה הטעם שממשיך הכתוב "בשנת שלוש למלכו עשה משתה" וגו'. מדוע דווקא בשנה השלישית למולכו? כי אז נגמרה ונשלמה מלאכת הכסא.

ומדוע סיבב כן הקב"ה שכל המלכות תעבור לשושן הבירה? ממשיך הגר"א: וכתב זאת להראות גדולת השם יתברך שסיבב הסיבה לעשות נס לישראל, לפי שמרדכי היה בשושן כמו שאמר "איש יהודי היה בשושן" - היינו, כיון שהאיש היהודי שעל ידו צריך להיות הנס יושב בשושן, סיבב הקב"ה והולך את אחשוורוש לשושן שישב שם.

מוסיף הגר"א - בזה מובן מה שאמרו חז"ל, שצריך לקרוא את המגילה כולה מתחילתה ועד סופה, ולא יוצאים ידי חובה בקריאת חלק מן המגילה, ולכאורה קשה, למה לנו לידע בתוקפו של אחשוורוש? ומה ענין זה לנס המגילה? אלא - בכל פסוק ופסוק הוא מספר גודל הנס, אך הנס הוא בהסתר פנים, כלומר שסיבב לעשות בדרך הטבע, לא כמו שהיה במצרים ביד חזקה ובזרוע נטויה...

הרי לנו לימוד עצום ונפלא, שלוש שנים רצופות עובדים ומתייגעים בעלי המלאכה לבנות את כסא המלכות בעיר שושן, על מה ולמה? כי מרדכי היהודי היה בשושן ועל ידו יצטרך בעוד כמה שנים להעשות נס, על כן הכניס הקב"ה בלב אחשוורוש לבנות את אותו כסא, ולא ימצאו בעלי מלאכה רק בעיר שושן, ותעבור עיר הבירה לשם. [הגר"א]

מדוע נקראה אסתר 'אילת השחר'? שואלים חז"ל ומשיבים (מסכת יומא): מה השחר - סוף כל הלילה, אסתר - סוף כל הניסים.

ולכאורה קשה, יכולנו לומר שכמו שהחושך הוא סוף היום, כך אסתר היא סוף הניסים. אך חז"ל, אומרים לנו בשורה מדהימה - גם מה שנדמה לנו כמו סוף כל הניסים, זה שחר. הסוף הזה אינו אלא שחר גדול! כעין 'אור חדש על ציון תאיר'.

מרן החיד"א מביא סגולה שיש לעשותה בבוקרו של יום תענית אסתר בעלות השחר: לאחר נטילת ידיים וברכות השחר להדליק שני נרות: נר אחד למרדכי היהודי, ונר שני לאסתר המלכה. ולבקש שיהיו מליצי יושר בשמים לפני בורא עולם לכל דבר ועניין שצריך לו.

מדוע דווקא בעלות השחר? משום שאסתר המלכה נמשלה ל"איילת השחר" וראויה שתגן בעדנו ביום מיוחד זה.

הסטייפלר - מרן רבי יעקב ישראל קנייבסקי זצ"ל אומר: שאם יש מישהו שחולה במחלה הארורה, לא עלינו, יש סגולה עצומה ביום תענית אסתר לומר 7 פעמים את מזמור "ב, שלמזמור הזה יש כוח על המחלה הארורה.

"למנצח על אילת השחר" זה כמו הקרניים של האילה, שיש להן מוקד אחד ואז יש פיצולים שפורצים לצדדים. גם **אילת השחר** אורה בוקע קמעא קמעא. ולהבדיל, גם החולי הקשה הזה מתחיל במוקד אחד ושלא נדע שולח גרורות במקומות נוספים, והמזמור הזה יש לו כוח על החולי הקשה הזה.

אומר בעל ה"הקב הישר", אומרים פעם ראשונה את פרק "ב, מבקשים בקשה שרוצים ואומרים "בזכות אסתר המלכה". אומרים פעם שניה ומבקשים בקשה אחרת ואומרים "בזכות אסתר המלכה". פעם שלישית... שבע פעמים כי כך אמרה אותו אסתר המלכה שחששה בדרכה למלך אחשוורוש. שבע פעמים כנגד שבעה רקיעים. כל פרק בוקע רקיע אחד, ולכן זמן זה הוא עת רצון לקבלת התפילות.

קריאת המגילה - הנהגת ה' בהסתר פנים

רמז נפלא במשנה. כתוב במשנה הראשונה במסכת מגילה: "מגילה נקראת ב"א ב"ב ב"ג ב"ד בט"ו לא פחות ולא יותר", פירש רש"י לא פחות מ"א ולא יותר מ"ט"ו.

הקשה בספר "טורי אבן", לכאורה תיבות "לא פחות ולא יותר" מיותרות, אחר שאמר שנקראת מ"א אדר עד ט"ו אדר, ברור שלא לפני ולא אחרי.

בספר קדמון "ברית כהונת עולם" (מובא בקונטרס "ימי הפורים") כתב בזה רמז נפלא.

הנה, יסדו לנו האר"י ז"ל ורבי שמשון מאסטרופלי זצ"ל שבלשון המשניות ישנם רמזים נפלאים. ועוד ידוע הוא שיש ב' הנהגות שהקב"ה מנהיג את העולם, הנהגה של חסד ובגלוי ללא הסתר פנים - והוא הנהגה בשם הו"ה.

ויש הנהגה של הסתר פנים והוא הנהגה בשם אדנ"י. (ועיין פסחים נ. שבעולם הזה נקרא הקב"ה בשם אדנ"י ולעתיד לבוא בשם הו"ה. וביאורו שבעולם הזה ישנם זמנים של הסתר פנים, משא"כ לעתיד לבא שיהיה תמיד מצד של גילוי פנים).

בזה נבין את לשון רבותינו במשנה - "א, ב, ג, ד, ט"ו - גימטריה 65 = אדנ"י, והוא לרמז שקריאת המגילה היא גלגול את הנהגת הבורא בשעת הסתר פנים, ללמד שגם בשעת הסתר פנים הוא משיג עלינו ומטיב עמנו.

מתעניויותיהם ומתפללותיהם, ולא חדלו מלשפף תחנה לפני היושב במרומים שיסיר מעליהם את חרב המשחית. בראות א-שריף כי ההכרעה אינה נראית באפק, ומתוך תאוותו להשיג נצחון בכל מחיר, החליט לנהג בתחבולה מתחכמת; בחשכת ליל הוא שלח אלפים מחיליו כשהם מחפשים בבגדי האויב אל תוככי טריפולי, אלא שבחסדי שמים התגלתה המזמה מבעוד מועד. החילים התגלו בדרך לא דרך, ואלצו לברח חזרה אל מחנה א-שריף תוך שהם מותירים אחריהם שבל אך של הרוגים ופצועים.

גדודי א-שריף המתשים לא יכלו לשאת את העלבון. רוחם נפלה, ורבים מהם נפוצו לכל עבר. א-שריף נסה לגייס את אחרוני נאמניו לקרב מאסף, אולם גם הפעם נחל כשלון חרוץ, וביום כ"ג טבת נמלט בעור שניו אל המדבר, וליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר.

היה זה יום של ממש, שבו נצחו חיליו הרבים של א-שריף בידי לוחמי טריפולי המועטים. לאיש מבין יושבי טריפולי, יהודים כנכרים, לא היה ספק כי כח התפלה הוא זה שעמד להם בעת צרתם, ושם שמים התקדש ברבים.

לזכר אותו היום תקנו יהודי טריפולי לחגג לדורות את יום 'פורים א-שריף' ביום כ"ג טבת שבו נצלו מהאבדון שזמם עליהם אותו רשע. ביום זה נוהגים בני טריפולי לחגג במשחה ושמחה, משלוח מנות איש לרעהו ומתנות לאביונים, ובשבת שלפניו אף נהגו הם לשורר פיוט מיוחד בשם 'מי כמוד', שבו תאר היום לפרטיו. הפיוט חבר על ידי הדין הנודע רבי דוד טייאר זצ"ל לזכר המאורע.

[מתוך 'טראבלס של מעלה' גליון לב עמ' 92]

וַיֵּשֶׁב מְרַדְכֵי אֶל שַׁעַר הַמְּלָךְ וְהָמֵן נִדְחַף אֶל בֵּיתוֹ אֲבָל וַחֲפוּי רֹאשׁוֹ (מגילה ו, יב) - לא להרפות מן התפלה עד לישועה המלאה

"וַיֵּשֶׁב מְרַדְכֵי" - שָׁשֵׁב לִשְׁקוֹ וּלְתַעֲנִיתוֹ" (מסכת מגלה טז). ספר הצדיק רבי זאב איזלמן: "היה זה בעצומה של מלחמת תש"ח. באחד הימים השגה הפונה בין הצדדים הלוחמים. הגר"ז מברסק נצל את ההפוגה כדי לצאת מביתו ולשאף קמעא מאורה הצח של ירושלים.

בדרכו פגש באחי. כשהתעניין מפיו על המצב השורר בעיר, נענה כי אמנם יום האתמול היה קשה במיוחד, שכן ההפגזות היו בו חזקות מתמיד, אך היום, ברוך ה', טוב יותר...

מששמע זאת הגר"ז הגיב ואמר: 'אתמול אכן היה המצב נורא, אך דוקא היום זקוקים אנו לרחמים מרבים. שכן בעוד אמש הכל התעוררו להעתיר בתפלה בעקבות המצב הקשה, הרגיעה השוררת היום מסיחה את דעת ההמון וגורמת להם לשוב לסדר יומם. מכך באמת יש לדאג...'.

הוסיף ואמר הגר"ז: 'זהו מנהגו של עולם, כאשר רוח לאדם קמעא מצרותיו, הרי הוא נרגע ושמח, אולם באמת אל לו לשמח בטרם תבא עליו הישועה השלמה. שהרי כך נהג אף מרדכי היהודי; אף כי רוח לו בשעה שהחל המן לפל לפניו, בכל זאת לא שש ושמח, אלא המשיך להתפלל בשק ובתענית עד שהשלמה הישועה'.

דברי הגר"ז עולים בקנה אחד עם פרושו של המלבי"ם לעצתה של זרש להמן (להלן א): "אם מזרע היהודים מרדכי אשר החלות לנפל לפניו לא תוכל לו כי נפול תפול לפניו" - פיון שמרדכי הוא מזרע היהודים אשר נחם בתפלתם, לא יפסיק הוא מלהתפלל עד שישועה לחלוטין. לפיכך לא תוכל לו, אלא אם כן: "נפול תפול לפניו" - עשה עצמן כאלו נפלת לפניו לגמרי, וכאשר יסבר שנושע מצרתו ויחדל מתפלתו, אזי תוכל לשוב ולנצחו.

[מלבי"ם אסתר ו, יג; 'שאל אביך ונגדך' ח"ג עמ' ק]

בדברי ימי הדורות ידוע על כמה וכמה 'ימי פורים' שתקנו בקהלות שונות, לזכר נסים מיוחדים שנעשו בהם לבני אותה קהלה. בספור שלפנינו נספר על אחד מאותם 'פורים' אשר נחג היה עד לדורות האחרונים ביום כ"ג לחדש טבת בקרב יוצאי טריפולי - לוב, וידוע בשם 'פורים א-שריף' על שם היום שנעשה בו.

המעשה ארע לפני כשלוש מאות שנים. באותם ימים היה השלטון נקנה בכח הזרוע, וכך היו מחוזות נתפסים בידי אנשים אלימים ומשללי רסן אשר פעלו בשלטון ככל העולה על רוחם. בטריפולי אשר בלוב נתפס השלטון בידי אדם נס ורע מעללים בשם חאליל ביי, אשר השתמש בשלטון למלוי תאוותיו, תוך בזבוז ראותני שלונה בעריצות ובאלימות.

לשם מלוי תאוותיו זקוק היה אותו הולל לקפת מזמנים גדולה. לשם כך לא הספיקו המכסים המגזמים שהטיל על האכלוסיה המקומית והעיקו עליהם עד לבלי נשוא. השליט היה זקוק להשלמת הכנסה' והוא מצא לכך דרך בלתי הגיונית בעליל; הוא העסיק מיזמתו 'שודדי ים' אשר מעת לעת היו מפליגים מחופי טריפולי ומשתלטים על אניות סוחר שעשו את דרכן בלב ים, חומסים את כל שללן ומעשירים באמצעותן את אוצרותיו של השליט.

וכמו כל הרפתקה אף הרפתקה זו עלתה לבסוף ביקר; היה זה כאשר מושל מצרים שגר אנה מלכותית עמוסה במיטב אוצרותיו, כתשורה למושל תוניס. שודדי הים, שליחיו של שליט טריפולי, השתלטו על האניה ובזזו את אוצרותיה, והשליט החמדן מהר להשתמש בהם כדי למלא את כיסו התפוחים. בהודע הדבר למושל תוניס בערה חמתו באפו. הוא לא יכול היה לשותק על חלול כבודו. המושל הפגוע החליט לצאת למסע נקמה אכזרי, ולשם כך הוא שלח את שר צבאו, איש אכזר וצמא דם העונה לשם 'איברהים א-שריף', בראש עשרת אלפים אנשי צבא, והורה לו לנקם בכל יושבי העיר, מנער ועד זקן.

עד מהרה חנה א-שריף בראש צבאו סמוך ונראה לעיר טריפולי. תושבי העיר שנחרדו לשמע בהפתעה מחלטת על הגורל הצפוי להם, נסו לשגר משלחת פיוס לשר הצבא של תוניס, תוך שהם מסבירים כי ידם לא היתה במעל. אך האיש תאב הנקם והדם אטם אזניו משמע.

הם נסו אף להציע לו ממון רב, כפר נפשם, אולם א-שריף נותר איתן בדעתו. אף משלחות רמות דרג של דיפלומטים מארצות זרות לא הצליחו לפתור את המשבר, א-שריף החל בהכנות מעשיות לקרב, ולתושבי טריפולי לא נותר אלא להצטרף לצד הלוחם; ברחבי העיר הכרז על גיוס חרום. כל התושבים התגייסו לבצר את החומות ולהכין כלי מלחמה, והכוננות לקרב נמשכה יומם ולילה. אף יהודי טריפולי אלצו להיות שתפים בהכנות לקרב, אך את עקר מרצם השקיעו באופן שונה בתכלית; באותם ימים שמש כמרא דאתרא בטריפולי הגאון הצדיק רבי יוסף עגיב ז"ע, ומיד עם השמע דבר הצרה, מהר לכנס את יהודי העיר לצום, לתפלה ולזעקה. ואכן, 'קול יעקב' הלך וגבר מתוך העיר. בתי הכנסיות שקקו מתפללים לבושי שק ומעני צום. מנער ועד זקן, טף ונשים, זעקו הללו אל ה' בלי הרף להעביר את רע הגזרה, ותעל שועתם אל האלוקים. עודו עסוק בהכנות לקרב, עשה א-שריף שמות ביושבי הכפרים שבסביבות טריפולי. הוא בזז את בתיהם כדי להחיות את צבאו אשר הלך וצבר כח, וביום שחש כי השלמו הכנותיו, החל בהתקפה על העיר, תוך שהוא שופך אש וגפרית על כל סביבותיה. יתרונו הגדול עשרת מונים על כחות צבא טריפולי, הן בכמות והן באיכות, אמור היה להובילו לנצחון תוך זמן קצר, אולם למרבה הפלא הוא התקשה להשיגו. מגני העיר נלחמו באריות, וההפגזות ההדדיות הלכו והתמשכו, כאשר במשך כל אותו הזמן לא פסקו יהודי טריפולי

ברינת יקצורו

לבחון היטב את הבעת פניו של הגרמני ואת תגובתו. השופט הסכים. בעמדו מול המרצח, וכשהוא מיסיר את מבטו אל עיניו, תיאר וליס שוב את אשר אירע, ולבסוף פנה אליו בשאלה: "את כל זה אתה מכחיש"?! הגרמני השיב במצב נחושה: "כן". באותו רגע גאתה סערת נפשו של וליס, הוא עט על הגרמני שמולו, תפס בשתי אוזניו ומשך אותן בכל כוחו, עד שאוזן אחת נתלשה ממקומה... חיילים אמריקאים אחזו מיד בו, חילצו מידי את הגרמני ושלחו אותו אל תא המעצר.

וליס מצא עצמו בסמיכות לאסירים נאציים, ולא ידע איך תיגמר הפרשה...

במרכז מחנה המעצר הייתה חצר גדולה ובה עמוד תלייה. חלונות התאים פנו לעבר החצר. כעבור זמן, בעוד וליס מנתח את אשר אירע, הבחין בהתרחשות בחצר. הוא הציץ מבעד לחלון והופתע לראות את הקצין הנאצי האכזרי, אוזנו חבושה, והוא מובל בידי חיילים אל עמוד התלייה ובא על עונשו. את ניצחונו חגג וליס בתא המאסר, וכעבור זמן קצר באו לבשר לו על שחרורו.

וליס שאל: "אינני מבין, אם הנאצי הובל לתלייה, מדוע עצרו אותי"? ענה לו הנציג האמריקאי: "אצלנו לא תולשים אוזניים בבית המשפט, אבל השופט אכן האמין לך. ברור היה לו כי אדם לא יעשה דבר כזה אילולא העיד עדות אמת".

לימים סיכם וליס את סיפורו: "זה היה ה'פורים' שלי. אוזן ה'מן' הייתה בידי, וגם ראיתי את ה'מן' נתלה על העץ... בזכות המעצר יכולתי לראות זאת במו עיניי"!!!

[ע"פ ברכת דוד]

סיפר הרב יוסף וליס שליט"א (מנכ"ל תנועת "ערכים"): היה זה באחד מצעדות המוות, בימי השואה האפלים. עשרות אלפי יהודים צעדו רגלית עשרות קילומטרים אל עבר מחנה דכאו. הם עשו את המסע בתנאים לא-אנושיים, מלווים במשמר כבד של נאצים וחיילים מקומיים. לאורך כל הדרך התעללו הנאצים בשבויים ששרדו את אימי המלחמה עד כה, ורצחו בהם ללא רחם. לעיתים נורו יחידים ולפעמים נרצחו קבוצות שלמות. רק מעטים הגיעו ליעד, ביניהם גם יהודה-אריה וליס, ששרד את אימי השואה ולאחר מכן זכה להקים משפחה. אוכל ומים לא היו להם. הגרמנים מנעו מהאסירים כל אפשרות להתעכב אפילו כדי לשתות מים.

יום אחד, בעוברם מעל נחל, עלה רעיון שטני במוחם של מפקדי המסע: זה היה לאחר ימים ארוכים של הליכה מפרכת, ללא מזון ומים. יהודים רבים היו על סף עילפון מרוב צמא. הגרמנים החליטו כי זוהי השעה לאמוד את מידת יכולתם לעמוד בפני הצמא. הם פקדו על קבוצת אסירים, כשמר וליס בתוכם, לרדת אל הנחל, אך אסרו עליהם לשתות מן המים. כאילו לא הגיעה ההתעללות לשיאה, נצטוו האסירים להיכנס למים עד ברכיהם, אך הם הוזהרו לבל יושיטו ידיהם אל המים. לא ניתן לתאר את עוצמת הסבל; גרונם של האסירים היה יבש מצמא, כל גופם זעק למעט מים, והנה לפנייהם נחל ובו מים זכים! הם מרגישים את קרירות המים ברגליהם, אך האכזרים אוסרים עליהם להושיט יד ולהרוות את הצמא הצורב.

מפקד, נאצי יהיר ואכזר עמד על הגשר, כיוון את רובהו לעבר האסירים וצרח: "כל מי שיושיט יד אל המים - ייָרָה!" הוא לא הבטיח כי מי שלא ישתה מן המים יחיה... רבים לא יכלו לעמוד בצמא הנורא, ואולי העדיפו לשים קץ לסבלם. בזה אחר זה ניסו לקרב את המים אל פיהם - ונורו מיד. וליס היה היחיד (!) שהתגבר והצליח להימנע מלגעת בידיו במים. הוא נותר בחיים, אך האירוע הזוועתי נחקק בליבו וליווה אותו כל ימיו.

המלחמה הסתיימה. האמריקאים ובעלי בריתם ניצחו, ועתה הגיעה העת להיפרע מן הפושעים. האמריקאים צדו רבים מפושעי המלחמה הנאציים, מהם מפקדים בכירים במיוחד.

וליס שהה אז במינכן, וראה מודעות שפורסמו מטעם האמריקאים ובהן פנייה אל אסירי המחנות לבוא לזהות את הפושעים המבוקשים, כדי למצות עימם את הדין.

בעוברו על רשימת שמות המפקדים הגרמניים, זיהה וליס את שמו של אותו מפקד אכזר, שירה מעל הגשר באסירים הצמאים. הוא פנה מיד והגיש עדות כנגדו. המשפט התנהל באולם מאולתר ליד מחנה מעצר. השופט היה קצין אמריקני. על ספסל הנאשמים ישב הפושע הנאצי, אותו מפקד אכזר. וליס החל להשמיע את עדותו ותיאר את זוועות אותו יום מר, שבו קיפדו את חייהם יהודים בדרך אכזרית כל כך בידיה של חייית אדם זו.

השופט פנה אל הקצין הגרמני: "האם אתה מודה באשמה"? הנאצי ידע היטב כי מלבד וליס לא נותר שום יהודי חי מאותו אירוע. הוא חש ביטחון גמור להכחיש את האירוע, שכן ידע שאין מי שיוכל להצטרף לו לוליס ולהעיד. "לא נכחתי כלל באותו אירוע" - ענה לשופט ביובש.

הבעת ספק עלתה על פני השופט. הוא פנה אל וליס ואמר: "יש לנו כאן עדות של אחד מול אחד. במצב כזה לא אוכל להרשיע את האיש"! וליס פנה אל השופט וביקש כי יתיר לו לעמוד ליד הגרמני ולהביט לתוך עיניו, כך יוכל השופט

ברכת התורה
רון

ברינה

"לאדם מערכי לב ומה מענה לשון" (משלי טז, א)

לעילוי נשמת מ"ר אבי : יעקב בן רחל וצדוק מרת אימי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף : דינה בת שרה נפתלי בן רוזה : סמי בן שמחה : גורגי בן שמחה רבי מאיר בן אשר : יוסף חיים בן לאה : יהודה בן טובה סלמן בן חבו ודוד : יעקב בן סאלם : חיים בן דוד ורחל אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאורו אברהם : שלמה בן זוהרה אפרים בן ציון ורבקה : עופר בן יחיא : סמי בן חנה משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה : ישראל מאיר בן עטרה מינה בת מרדכי שמואל : יפה נדרה בת נעימה : רוזה בת שמשון מרים בת עזיזה : נוראני בת מרים רובי : כותן בת תביבה : אהובה (דייזי) בת טובה שמחה בת סרח : חיה בת יוסף : רחל בת חנה : חנינה בת כמיסה

להצלתה: אריה (לאון) בן מלכה
זיווג הגון - זהבה בת אטו : ג'ימי שמואל בן אסתר (Jimmy Shmuel ben esther)
רחלי בת זהבה : עדינה בת שמחה : אלקנה רחמים בן איריס

לרפואת:
הרב מאיר נסים בן כמסאנה שליט"א אברהם בן חנה : יעקב ישראל בן גלית אורטל בת גלית: ויקטוריה בת שרה: זולית בת חנה דוד בן שמחה : מנחם בן עליזה: איתן חיים בן שלומית פאולה בת דינה: זהבה בת הודיה : לילך בת מרגלית מרים קין בת רבקה : אילה בת ציפורה שרה בת רבקה : שרה תהילה בת חנה אברהם בן אטו : פיבי בת חביבה בן חמו נורית בת רחל : רחל בת נטרה : גלית בת רות

לזרע של קימא:
יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים נפתלי שלמה בן לאה : ליאור בו דינה שושנה ריזל בת מינה : שירה בת שושנה מיטל בת לולו : ליאת בת ויקטוריה שמחה צביה בת רחל יובל בן שלומית הודיה בת ציפורה : רחל בת חיה עדי בת מזל

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי 050-3828752
או במייל: Ronbarina@gmail.com
כתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים
ניתן לשלוח צ'ק לכתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון מ.4741102

מוקדש לע"נ הרה"ג הרב יהודה צדקה זיע"א, הרב הגאון בן ציון אבא שאול זיע"א והרב הגאון עובדיה יוסף בן גורג'יה זיע"א

להצלחת צבי בן יפה ודעייתו ובי"ב הי"ז	לרפואת מרדכי ניר בן רחל הי"ו	לע"נ רפאל בן פרוחה ז"ל
להצלחת הרב יעקב חיים בן רחל הי"ז	תצוה-זכור	לע"נ מול בת שרה ע"ה
להצלחת מרים בת שרה תחי	י"א באדר תש"פ, ירושלים	לע"נ אליהו בן מרים ז"ל
להצלחת אליהו בהן בן מול הי"ז	5:03 כניסת שבת	לע"נ שמעון בן שמחה ז"ל
לרפואת והצלחת ר' יעקב בן תופחה הי"ז	6:18 יציאת שבת	לע"נ חוקיה בן אסתר ז"ל
לרפואת הרב יחידיה ציון בן שרה הי"ז	6:55 רבינו תם	לע"נ אירן מרים בת דוולאט ע"ה

מוקדש לע"נ ה"ה שמעון בן מרים ז"ל

פורים הם ימים טובים נזכרים ונעשים, ימי משתה ומשתה שמחה של מצוה, כי הן הראנו ה' חבה יתרה, כי בהיותנו בסעדת אחשורוש עומדים ומכעיסים לפניו, ובאותה שעה נתחייבו על שנהנו מסעדתו של אותו רשע (מגילה יב). באותו פרק חס רחמנא עלן והקדים רפואה למכה — שנהרגה ושתי, שלבסוף רפואה פרח במשתה היין, ומתוך כך קבעו הימים האלה ימי משתה ומשתה, וזכינו בו בארבע מצוות: מקרא מגלה, ומשתה ומשתה, ומשלוח מנות איש לרעהו ומתנות לאביונים, והן מצוות חביבות הבאות מזמן לזמן וסודן רם ונשא וראוי לזהר בהן ביותר לעשותן כחוקנן דהינו, מקרא מגלה אות באות תבה בתבה בשפה ברורה ובנעימה, ואף מי שאינו יודעה ידחק עצמו ויבקש פרצי כסף מי שיאמר אתו, ויתנהל לאטו, כי הסומכים עצמם לצאת על ידי שמיעה — קרוב לודאי שאינם יוצאים ידי חובה, שכמעט בלתי אפשר שלא יפסידו מלשמע תבה אחת, ומטעם זה אם הקורא כבר יצא ידי חובה וקורא להשמיע לאחרים, אנשים או נשים, אין ראוי לברך ברכה בשם ומלכות בשבילם, דלמחש בעי שמא יפסידו מלשמע תבה אחת ונמצא ברכתו לבטלה. וידוע שגם הנשים חביבות במצוות היום הזה כאנשים, וצריכות לזהר לקיים ומצוות משלוח מנות איש לרעהו, אשריהם ישראל מקיימן אותה יותר מהחיוב, אבל מה טוב לשלח למאן דאתיקור מתיקר בה כגון גדול לקטן, ולמאן דאית לה קפידא עלוה פדי לשמח לב אמללים ולהחיות לב נדכאים, ולהרבות אהבה ואחווה שלום ורעות, דכיון דעביד מצוה חדא ליעביד מצוה אחריית:

ומשלוח מנות איש לרעהו ומתנות לאביונים

בסיוע "תכשיטי שמעון" שכונת הבוכרים טל' 5824226 י-ם

סע סיפור השבוע

מוקדש לע"נ שמעון בן רחל ז"ל

פורים חברון

ליהודים היתה אורה ושמה

— סיפור —

חברון יפסידו את הזכות להשתתף במצוה הגדולה של פדיון שבויים.

הסוף היה, כי המשולחים הלכו בידיים ריקות.

אחר הדברים האלה מנתה הממשלה התורכית, ששלטה אז בארץ ישראל, פחה חדש לאיזור חברון. השליט החדש, מטתבר, היה שונא יש-ראל ומיד עם הכנסו לתפקידו החל לגזור גזי-גזירות על היהודים, במגמה לסחוט מהם כסף כל האפשר, בצורת מיסים וארנונות. אולם עד מהרה נמאס לו הדבר לעסוק בסחיטת כסף טיפין טיפין והוא טיכס עיצה כיצד להקיז את דמה של הקהילה היהודית בבת אחת ובסכום גדול.

הפחה של חברון היה אדם מלומד וידע שפות אחדות מלבד ערבית. הוא קרא בספרי הסטוריה כיצד התיחסו מושלים נוצריים שונים אל נתי-ניהם היהודיים. הוא מצא בספרי ההסטוריה, כי שליטים נוצריים עצרו לא אחת רבנים וראשי קהילה יהודיים והחזיקו אותם במעצר, עד שבני קהילתם אספו כסף ופדו אותם בדמים מרובים. מושלים אחרים נהגו פשוט לגרש את היהודים מארצם ולהחרים את רכושם.

דברים אלה מצאו הן בעיני הפחה. הוא לא חשב הרבה, אלא קרא אליו את הרבנים וראשי קהילת חברון ואמר להם, כי הוא הטיל על קהילת חברון מס של חמישים אלף פיאסטר, החייב להשתלם תוך חודש ימים. אם הסכום לא ישולם במועד הנקוב, יתחייבו ראשי הקהילה בנפשם ואילו שאר בני הקהילה ימכרו כעבדים. וכדי שראשי הקהילה לא יספיקו למלט את נפשם, ציווה הפחה לעצורם תיכף ומיד ולהחזיקם מ-אחורי מנעול ובריה. את הרבנים שלח הפחה הביתה, כדי שיתחילו תיכף ומיד באיסוף ה-כספים. לא הועילו כל טענותיהם של באי כוח הקהילה,

ההיסטוריה היהודית יודעת "פורימים" מיר-חדים במינם, שנחוגו בקהילות שונות בתאריכים שונים לזכר נס הצלה, שבא בצורת ישועה אלוקית מופלאה, כאשר אויבי היהודים נסו להתגבל להם והשם הפר את זממם. להלן נספר את קורותיו של "פורים" שכזה, אשר בני הקהילה היהודית הספרדית בחברון נהגו לחוג בי"ד בטבת. פרטי המקרה על דיוקם ההסטורי לוטים בערפל של זמנים עברו. הסיפור, כפי שהוא שגור בפי העם.

לפני שנים רבות היתה בעיר העתיקה של חברון, עיר הקודש, מקום קבורת האבות, קהילה של יהודים ספרדיים, שבאו לשם לאחר שגורשו מספרד וממדינות נוצריות אחרות, בהן נרדפו היהודים על צואר.

ויהי היום, ולחברון הגיעו שני משולחים נכבדים מירושלים, אשר נשלחו, כדי לאסוף כסף למטרה פדיון שבויים. השלוחים ספרו לרא-שי הקהילות על אודות שליחותם ואמרו, כי רבני ירושלים הטילו עליהם לא לקחת פתות מתמשת אלפים פיאסטר, חלקה של קהילת חברון בפדיון השבויים, שהיא אחת המצוות הגדולות ביהדות...

למרות שהסכום הנקוב לא היה קטן, יכלו רא-שי קהילות חברון לאסוף אותו מתוך קצת מאמץ. אולם הם טענו, כי בראש וראשונה עליהם לדאוג לנצרכי המקום, בהינת "עניי עירך קוד-מים" וכי בצוק העיתים אשר כזה אין הם יכולים לרוקן את קופת הקהילה. הם ניסו לעמוד על המקום ולתת לשלוחים סכום קטן בהרבה ממה שנדרש מהם. אולם הללו השיבו, כי פחות מ-חמשת אלפים פיאסטר אין הם מוכנים לקחת ואם ראשי הקהל אינם יכולים, או אינם רוצים לגייס סכום זה, הרי שכדברי המגילה, "רוח והצלה יעמוד ליהודים ממקום אחר" ויהודי

שאמרו. כי אין באפשרותם לאסוף סכום גדול כזה. הם עמדו על המקח עם הפחה, ובקשו ל- הקטין את הסכום, או להאריך את מועד הפירעון. אולם לב האבן של השליט לא ידע רחמים.

עתה הבינו ראשי הקהילה, שהשם מעניש או- תם מידה כנגד מידה. על כי לא רצו להשתתף במצוות פדיון שבויים, חייבים הם עתה לשלם סכום גדול פי עשר למושל שונא היהודים, או שהם בעצמם ימכרו לעבדים ומי יודע, אם ימצא מי שיהיה מוכן לפדותם.

רבני חברון גזרו מיד תענית וקראו לצאן מרעיתם לחזור בתשובה שלימה, אולי ירחם השם ויושיעם בעת צרה. בינתיים התקרב יום הפירעון שקבע הפחה וכל פיתרון לא נראה באופק. היהודים שפכו דמעות בתפילותיהם ו- ביום הפירעון החליטו לשלוח "פידיון" לאבות, אברהם, יצחק ויעקב, הקבורים במערת המכפלה. הם בקשו את אבות האומה לעורר רחמים לפני השם, שיחוס על בניהם ויעזור להם להחליץ מצרה.

בקדושה ובטהרה כתבו הרבנים את תחינתם על קלף. אולם מיד נתעוררה בעיה, כיצד להעביר זאת למערת המכפלה, שהיתה נתונה באותם ימים בידיים זרות וליהודים לא היתה גישה אליה. המוסלמים בנו על המערה מסגד ואסרו על היהודים לבוא בקרבת המקום, בן קבורים האבות, רק מדרגות אחרות הרשו ליהודים ל- עלות והם יכלו להתפלל מרחוק. גם תמורת "זכות" זו היו חייבים לשלשל מטבע לידי השומר הערבי.

העצה היחידה שנראתה באופק היתה לשחד את השומר הערבי, כדי שיסכים להטיל את פתק ה"פדיון" אל תוך המערה. הכניסה למערה היתה סגורה ונעולה ואפילו השומר עצמו לא יכול היה לרדת לשם. פרנסי הקהילה ידעו זאת, אולם הם ידעו גם כן, שקיים שם חלון קטן, אשר דרכו אפשר לשלשל את ה"פדיון" לתוך המערה, ואכן תמורת סכום נאות, הסכים השומר להטיל את הפתק למערה והוא גשבע לעשות זאת תיכף ומיד.

בלילה ההוא נדרה שנת הפחה, מחשבותיו היו נתונות לכסף הרב, שהוא יקבל למחרת

היום, וזוא יום פרעון ה"מס" שהטיל על היהודים באופן שרירותי.

השליט רודף הבצע החזיק את כספו בקופה של ברזל בחדר משכבו, כאשר נדרה שנתו נוהג היה להוציא מהקופה אחת השקיות, שהיו מלאות כסף ולספור את מטבעות הזהב. כך עשה גם בלילה זה: הוא הוציא שקיק ובו חמישים אלף פיאסטר, החל לספור את הכסף וחשב תוך כדי כך, שהנה למחרת היום יוכפל סכום זה ויהיה פי שניים, כשגמר לספור החזיר את השקיק לקופה, נעל אותה ושם את המפתח למראשותיו.

לפתע נתגלו לעיניו שלשה זקנים. "תן לנו בזה הרגע חמישים אלף פיאסטר, אם חייך יקרים לך?" — אמרו לו השלשה בקול מאיים. כשהוא רועד מאימת המות שנפלה עליו, נתן להם הפחה את השקיק, שהכיל את הסכום הנדרש והשלשה נעלמו כלא היו.

כשהוא מכוסה זעה קרה, התעורר הפחה וידיו גיששו כדי לראות, אם המפתח במקומו. משמצא את המפתח, נרגע וחשב כי לא היה זה, אלא חלום, והרי חלומות שוא ידברון, הוא נרגע ונרדם שנית. כאשר התעורר, בבקו, בשכח ממנו חלום הבלהזות כליל.

אולם הפחה לא שכת, כי זהו היום לו הוא מיחל ואשר בו הוא צריך לקבל מהיהודים חמישים אלף פיאסטר.

בלילה ההוא נדרה השינה לא רק מעיני הפחה, גם יהודי העיר לי ישנו בלילה הזה, הם נאספו בבית הכנסת, אמרו סליחות והתפללו, כדי ל- העביר את רוע הגזרה.

בשעות הבוקר המוקדמות בא הפחה לבית הכנסת, כשהוא מלווה פלוגת חיילים, החיילים דפקו בדלת, "פתחו את הדלת לכבוד הפחה!" — קראו החיילים בקול גדול.

השמש ניגש אל הדלת בברכיים כושלות, בדרכו אל הדלת הבחין בחדר הכניסה של בית הכנסת, ליד הכיור שם נוהגים המתפללים ליטול ידיהם, שקיק מוטל על הריצפה. בקושי הצליח השמש הזקן להרים את השקיק הכבד, שהיה מלא כסף. הוא הרימו והכניסו פנימה, כדי למוס- רו לראש הקהל. הלה בדק את תוכן השקיק ועיניו אורו.

לרפואת הנפש והגוף לגבריאל נפתלי בן אביטל הי"ו

לרפואת יצחק בן פורטונה מול הי"ו

לרפואת יהודית בת אילנה

לרפואת שרה בת טוין הי"ו

השמש ניגש שוב אל הדלת ופתחה לרווחה בפני הפחה והייליו. "באתי כדי לקבל את הכסף המגיע לי!" — אמר הפחה בקול מאיים.

ראש הקהל הרים את שקיק הכסף ובאין אומר ודברים מסרו לידי הפחה. השליט האכזר העיף מבט חטוף על השקיק והחזיר כסיד. "הלא זה השקיק הוא שלי?" — קרא בקול רועד — "כיצד זה מגיע אליכם?"

אולם הוא לא חיכה לתשובה. בינתיים נזכר הפחה בחלום שחלם הלילה. ופתאום הרגיש כי הוא עומד להתעלף. הגישו לו כיסא והוא ישב דקות מספר כמי שכפאו שד. לאחר מכן הוא פתח את פיו והחל לדבר בקול לא לו:

"אני אספר לכם עתה כיצד הגיע אליכם שקיק זה עם הכסף. אבותיכם, אברהם, יצחק ויעקב, קמו מקבריהם, אשר במערת המכפלה, כדי להגן עליכם. אני רואה, שנכון הוא מה שאומרים, לא ינום ולא יישן שומר ישראל... אני מבקש, איפוא, סליחה מכם, שאלתי ובקשתי היא ש"תמחלני לי על התנהגותי הלא טובה עמכם עד כה. אני מבטיח לכם נאמנה כי מכאן ואילך תזכו אצלי ביחס הוגן ולא יהיה לכם כל מקום לתלד"

נות. וכאות וסימן לרצון הטוב שאני מגלה כלפיכם מכאן ואילך, לא זו בלבד שאני מוותר לכם על המס, אלא אני נותן לכם במתנה את שקיק הכסף הזה, כדי לפצותכם על העבר, ובלבד שתתפללו לשלומי ולבריאותי."

זה מה שאירע בי"ד בטבת ובצורה זו, בעיקבות הגם שאירע להם, נצלו יהודי חברון והגורל המר, שהועיד להם הצורר. ואכן יהודי חברון קבלו עליהם ועל זרעם לחוג את יום י"ד בטבת, יום הצלתם המופלאה, כ"פורים חברון", או "פורים של החלון". לזכר הגם שקרה להם באמצעות החלון הקטן שבמערת המכפלה, דרכו העבירו את פתק הפידיון אל אבות האומה.

עתה לאחר שמערת המכפלה שוחררה מידי הערבים ויהודים יכולים להכנס לתוכה באופן חופשי, יכולים גם קוראינו, המבקרים בחברון, לראות אותו "חלון" קטן, המצוי בריצפת החדר הראשון, בו נמצאים קברי יצחק ורבקה. החלון הקטן נמצא ליד הכניסה הנעולה למערה ויהודים יכולים להתפלל שם עתה באופן חופשי ולהכניס פדיונות לאבות הקדושים, ישני חברון.

וכתב הגאון הגדול רבי חיים פאלאג'י זצוק"ל בספרו תוכחת חיים (פרשת תרומה), שמי שנוהר שלא לדבר בבית הכנסת ובבית המדרש-יראה זרע, יארוך ימים, וחפץ ה' בידו יצלה, ולא ימות לשחת, ולא יחסר לחמו, ולאחר אריכות ימים תנוח נפשו לבטח, ולא יתקבו עצמותיו. הוץ מאשר

שזוכה שהקב"ה שומע את תפילתו. ומכבדי אכבד" כבדהו בכניסה לביהכ"ס בכריעה כבדהו ביציאה לביהכ"ס בכריעה גדול שכרו של העושה כן ויבא על שכרו מאת השם יתברך וזה שער השמים

מודים דרבנן: כשהחזן אומר מודים יאמרו כל הקהל בלחש "מודים דרבנן" ויכרעו ראשם לבד. חובה! ו"א שיכרע כל גופו וצריך להזהר לענות אמן ואח"כ יאמרו מודים.

אנו קהילת "כנים מאירות" קהילה ספרדית ירושלמית בשכונת "חומת שמואל" (הר חומה) ירושלים. אנו נמצאים בשלבי בניה מתקדמים ומחפשים נדיב לב לבנין בית הכנסת. בית הכנסת יקרא על שמו של הנדיב. בברכת התורה. הרב שי בר אשר 050-6229343.

הודעה חשובה: בכל יום מתקיים מניין ותיקין בביה"כ "אהבת חיים" ע"ש חכם מנחם זיע"א

* לזיכוי הרבים ניתן לשמוע את שיעורי מרן הרב עובדיה יוסף זצ"ל 054-8594315 ללחץ 2

לרפואה והצלחה: שלמה בן רבקה, הרב יצחק אהרן בן פרחא, שלמה בן הלה, מולוק מרים בת מול, דוולת רחל בת מולוק מרים, איתן בן בלוריה, מאיר בן רחל, ציון בן מול, חבו חוה בת נזימה, ליאת מרגלית בת מרים

א"ר ר' אביעט שכי בן אשה, אליהו בן שרה, רינה בת יוכבד, שרה בת רחל, שמואל בן שרה, שמעון בן דוולת, ישראל בן נחמי, אריק בת איכ, ר' כבא כנתיין בן אברהם בלתיאן, אברהם בן נחמי, יונה בניה בת נחמה, אייק בת סארי, דוד בן רחל, שלמה בן אשה, אלוכה בת כריאה, שמואל בן אשה

לרפואת יגאל רבי בן מלכה הי"ו לרפואת שמחה בת שרה הי"ו לרפואת תמר אליש בת קרן הי"ו

העלון יוצא ע"י הקרן לתומכיה מאושר העורך צבי ד. הי"ו נייד: 050-6875601 לע"נ עדנה בת מלכה ע"ה

לרפואת מיכה בן מסעודה

לרפואת זיו בן מול הי"ו

לרפואת מאיר בן רחמה

לרפואת רפאל בן נולה הי"ו

לרפואת משה בן זוהרת הי"ו

לרפואת חילד יואל בן אביבה

לרפואת שולמית בת יהודית

לרפואת יוסף חי בן שפרה הי"ו

לרפואת זכריה בן מול הי"ו

מאוצרות הפרשה

בתשובה, בתפילה, בצדקה. אחרי כמה חודשים הוא מגיע עושה צילום ועוד צילום, אומרים לו: הכל נקי! לך הביתה! אין לך שום בעיה! איזה אהבת ה' הבן אדם מרגיש? איזה הכרת הטוב לקב"ה. זה היה בפורים – עם שלם המצב היה אבוד, אין לאיפה לברוח, והתמכרתם שם לאויביכם לעבדים ולשפחות ואין קונה. אבל מרדכי שידע את כל אשר נעשה, ויזעק זעקה גדולה ומרה, המצב היה נורא! וכל כלל ישראל התהפך! והגזירה התבטלה! איזה אהבת ה' חשו באותו זמן! הכרת הטוב לבורא עולם!

בקריאת המגילה צריך להתחבר – להרגיש, באיזה מצוקה היינו! הגזירה היתה גם בשמים! ואלמלא שהיו קורעים את השמים בתפילות ותעניות לא היו ניצולים! וללמוד מכאן – להודיע, שכל קוויך – כל יהודי ויהודי, אפילו בהסתר הכי גדול, יכול להגיע לישועה. (הרב אליהו דיסקין שליט"א, נחל אליהו)

ותעמד בחצר בית המלך הפנימית

"כיוון שהגיעה לבית הצלמים – נסתלקה הימנה שכינה, אמרה 'אלי אלי למה עזבתני', שמא אתה דן על שוגג כמזיד ועל אונס כרצון? או שמא על שקראתיו כלב, שנאמר: 'הצילה נפשי מיד כלב

יחידתי'. חזרה וקראתו אריה, שנאמר: 'הושיעני מפי אריה' (בבליה ט"ד).

תמוה, על מה ולמה ראתה אסתר להאשים את עצמה על כך שהיא קראה לאחשוורוש כלב? והלא תואר זה יאה לו! וכי הוא לא מלך רשע ואכזר ככלב? ביאר רבי ראובן קרלנשטיין זצ"ל בשם רבי יוסף רוזובסקי זצ"ל: "אדם צועד לתומו ברחוב, כשלפתע מגיח מולו כלב רחוב. מנסה האדם לגרש את הכלב בתנועת ידו, אך הכלב נשאר עומד על מקומו. מתכופף האדם ומרים אבן מהקרקע ומשליכה על הכלב כדי להרחיקו ולהניסו מעליו. אבל כאשר נתקל האדם באריה, הרי במקרה כזה הוא לא ינסה לגרשו מעליו בתנועת יד או בהשלכת אבן. האדם יודע היטב כי מול אריה מאיים אין לו שום דרך להתמודד, מלבד דרך אחת: תפילה לה' שיצילנו מידי'".

כאשר ראתה אסתר שנסתלקה ממנה רוח הקודש, פשפה במעשיה כדי למצוא בהם את הפגם והדופי שבעטיו קרה הדבר. אמרה אסתר: "שמא על שקראתיו כלב" – כלומר, שהתייחסתי אל אחשוורוש כאל כלב, שכדי להתגבר עליו נוטה האדם לסמוך על עצמו. אף כאן, חשבתי שאוכל לגבור עליו בכוחות עצמי, על ידי כל מיני מעשים והשתדלויות. "חזרה וקראתו אריה" – כשם שאין ביד האדם להתגבר על האריה בכוחות עצמו, אלא הוא תולה כל ביטחונו ותקוותו על ה', אף אסתר השליכה כל יתבה על ה' ופנתה אליו בתפילה ובעתירה שיצילנה מידי'ו. (יחי ראובן)

על כן קראו לימים האלה פורים על שם הפור (ט,כו)

וקשה, דא"כ מדוע בחרו לקרות פורים ע"ש הפור ולא קראו "פור"? מתרץ החיד"א (בספרו דבש לפי), פורים כולל כל הימים טובים, פסח מעבדות לחירות וכאן ממות לחיים, שבועות מתן תורה, וכאן הדור קבלוה, ר"ה ספרי חיים וס' מתים וכאן נדונים אם לקיים הגזירה אם להנצל. יום הכפורים מחילת עונות וכאן נמחל להם מה שנהנו וכו', סוכות ענני כבוד וכאן נכנסו תחת כנפי השכינה ורבים מע"ה מתיהדים. ואפשר שלכן בחרו לקרות פורים כי ר"ת פורים פסח וסוכות ר"ה יום כיפור מתן תורה.

והאבנים תהיין על שמות בני ישראל (כה, כא)

בגמ' קידושין מבואר שפעם אחת נאבד אבן מהאפוד, והיה כיו"ב אצל דמא בן נתינה, ודרש על זה סכום כביר, ושילמו לו ישראל, ומבואר שאותו אבן היה של בנימן שהוא מסוג אבני ישפה. ולכאורה מנין שהיה של בנימין. ביאר בספר פרי הלולים שלכאורה הרי אבן ישפה הוא בנמצא, והאיך יתכן לבקש סכום כ"כ גדול עבורו. אלא למעשה צ"ע מה יעשו עם האבן, הרי אי אפשר לחרוט עליו אותיות בנימין, שהרי הוצרכו לשמיר, ובזמן זה כבר לא היה השמיר שיחרוט האותיות. אלא בהכרח שלדמא בן נתינה שהיה סוחר אבנים, היה לו אבן קדומה כזאת שהיה שייך לאחד בשם בנימין ובזמנו היה נחרת בשמיר והיתה אבן עתיקה, ולכך ביקש על זה שכר כ"כ גדול. והנה הרי צורת חקיקת האותיות היה שש אותיות על כל אחד מהאבנים, והוסיפו אות אחת או יותר על כל אבן משום שבט השני, לדוגמא ראובן שיש בו חמש אותיות הוסיפו לו אות ש' משמעון וכן הלאה, חוץ "מבנימין" שיש לו ששה אותיות משמו העצמי נמצא שלא יתכן שמצאו אבן שהיה נחרת על ידי השמיר בשם "ראובן-ש" שהרי מדוע יעשו כן, ולא היה אלא בשם בנימין שהוא שם המצוי בלא הוספות. ולכן ביקש שכר כ"כ הרבה, ומובן היטב למה אמרו של בנימן היתה. (פניני קדם)

לימוד מהמגילה איך לחיות ולהרגיש שכל קוויך לא יבושו ולא יכלמו לנצח

שושנת יעקב צהלה ושמחה, בראותם יחד תכלת מרדכי, תשועתם היית לנצח, ותקוותם בכל דור ודור, להודיע שכל קוויך לא יבושו ולא יכלמו לנצח כל הבוטחים בך (פ"ט אשר הניא, מ"ט אשר אנשי כנסת הגדולה) סיפור המגילה ומצוות קריאתה באו ללמדנו: מה כוח התפילה! ומה כוח התורה! זה לא היה רק לשעתו, אלא זה בא ללמד לדורות מה הכוח של תפילה, של תשובה, של דברי הצומות וזעקתם, וזה מה שאנחנו אומרים: להודיע שכל קוויך – כל קוויך! לא רק באותו הדור, אלא כל קוויך! לא יבושו ולא יכלמו לנצח, ואיך? על ידי שהם: כל החוסים בך – על ידי האמונה בבורא עולם.

וכתב הרמב"ם (סוף מנין המצוות הקצר): שהנביאים עם בית דין תיקנו וציוו לקרות המגילה בעונתה, כדי להזכיר שבחיו של הקב"ה ותשועות שעשה לנו, והיה קרוב לשועינו, כדי לברכו ולהללו, וכדי להודיע לדורות הבאים, שאמת מה שהבטיחנו בתורה (דברים ה, ח): כי מי גוי גדול אשר לו אלוקים קרובים אליו כה' אלוקינו בכל קראנו אליו. וזהו מה שאנו אומרים: תשועתם היית לנצח ותקוותם בכל דור ודור – להודיע שכל קוויך לא יבושו ולא יכלמו לנצח כל החוסים בך.

ומה היתה ההרגשה של כלל ישראל בשעת הנס? ואיך צריכה להיות ההרגשה כשקוראים את המגילה?

תארו לכם, אדם מרגיש פיצוצים בראש, כאבים, סחרחורות, הראיה משתבשת, הוא הולך לרופא עושה בדיקות כאלו ואחרות, ובסוף הרופא אומר לו: יש לך גידול ממאיר, ושוב עושים ביופסיה, בדיקות, ובסוף הרופא אומר: תשמע, אפשר לעשות טיפולים קשים, אבל מה תרויח? במצב נואש, תרויח לסחוב עוד כמה חודשים, עדיף להשאיר את זה ככה. הוא הולך וקורע את השמים

ליהודים היתה אורה - אורה זו תורה

הסיפור הבא סופר על הרב מפוניבז' ע"י עד ראייה שהיה נוכח בשעת מעשה: הרב מפוניבז', רבי יוסף שלמה כהנמן זצ"ל, בנה, כידוע, את הישיבה המפורסמת המתנוססת בעיר בני ברק. יזע רב השקיע כדי לבסס מפעל זה, וכיתת רגליו בחו"ל כדי לזכות יהודים יקרים בעלי ממון ליטול חלק בבנין גדול זה. באחד הימים, כששהה בחו"ל, חזר בערב לאכסנייתו כשהוא באפיסת כוחות ממש, ומיד נשכב על המיטה מחוסר כוח. בעל האכסניה רץ להגיש לו כוס תה עם מגדנות כדי להחיות את נפשו, אך הרב אמר לו: "אם אתה רוצה להחיות נפשי, תגיש לי את הטלפון. ברצוני להתקשר אל עוד כמה כתובות..." וכך, כשהוא עדיין שכוב על מיטתו באפיסת כוחות, התקשר הרב לכמה גבירים כדי לזכותם במצווה חשובה זו בה הוא עוסק - בניית הישיבה הקדושה לאחר החורבן הנורא שאירע באירופה. בעל האכסניה, שראה את כל המחזה, לא יכול היה להתאפק, ואמר לרב כהנמן: "ברצוני לשאול שאלה: הרב כבר אינו צעיר, ואני רואה את הכוחות הגדולים שהוא משקיע. מנין לוקח הרב כוחות אלו?!" השיב לו הרב זצ"ל: "אספר לך מעשה שהיה עימי בילדותי, וממנו אני שואב את הכוחות: "בילדותי הייתה אמי שולחת כל שנה משלוח מנות לרב העירייה בה היינו דרים. אמי הייתה אופה עוגה, וכל זמן האפייה הייתה ממלמלת 'זה בשביל הרב... זה בשביל כבוד התורה', ובפורים עצמו הייתה שולחת אותנו, הילדים, כדי להביא את משלוח המנות לרב העירייה. שנה אחת הגיע אבי שבוע לפני פורים, וסיפר שהשנה גם לו יהיה חלק במשלוח המנות לרב. 'אמנם העוגה שאמא שולחת לרב - זה הרי מספיק, ובכל אופן אינני שותף פעיל במשלוח המנות, אך השנה גם אני אזכה במשלוח מנות... היום הגיע מוכר ספרים לעירייה ובידו הייתה מסכת בבא בתרא בהוצאת וילנא, כשאני יודע שלרב עיירתנו אין ש"ס בבית (בעבר, ש"ס היה דבר יקר ערך, ובעניותם הגדולה של יהודי האזור, לא כל אחד זכה לש"ס פרטי משלו), ולכן קניתי את המסכת הזו עבור הרב! בבוקר יום הפורים קרא אבי לי ולשני אחיי ואמר לנו ללכת להביא את משלוח המנות לרב, כשאחי הגדול נושא את העוגה ולי אמר אבא להביא לרב את הגמרא." "נכנסנו לבית הרב, אחי הגיש את העוגה לרב, והרב אמר לרבנית בנועם: 'הנה הילדים של כהנמן הגיעו עם משלוח המנות! ניגשתי אל הרב ואמרתי לו שהשנה גם אבי משתתף במשלוח המנות. הראיתי לרב את כרך הגמרא - מסכת בבא בתרא, והסברתי לו שזה מאבא... "את המחזה הזה לא אשכח לעולם!" - נשנק הרב מפוניבז' מדמעות - "הרב לקח את הגמרא, הצמיד אותה לליבו, וזעק: 'אוי! גמרא שלמה מסכת בבא בתרא!' והתחיל לרקוד עשרים דקות שלמות מסביב לשולחן, כמו בשמחת תורה ממש!". הרב כהנמן זצ"ל לא עצר ברוחו, ולמרות חולשתו הרבה, קם ממיטתו והראה בדיוק איך שרב העירייה היא רקד עם הגמרא בידיו. הסיפור עדיין לא נגמר - המשיך הרב כהנמן - הרב קרא לרבנית ושאל אותה: 'את רוצה לתת לי משלוח מנות?' - 'בוודאי שאני רוצה', השיבה. א"ל הרב: 'סיכמנו אתמול שאת סעודת פורים אנו אוכלים היום בשעה חמש. אבקש ממך להתחיל את הסעודה בשעה שש, ומשעה חמש עד שש אל תכניסו אלי אף אחד! כך אוכל ללמוד מהגמ' שעה שלמה בלא הפרעה... הרבנית השיבה בחיוב, ואז הרב הצמיד שוב את הגמ' לחזהו, ורקד עוד 25 דקות רצופות עם הגמ'! הייתי אז בן 11 שנים, וכשראיתי את אהבת התורה של הרב, החלטתי שכשאיהיה גדול, אשקיע כל כוחי בתורה. מכאן אני שואב את הכוח להעמדת התורה! (ברכת דוד)

פינת ההלכה

טבילת כלים במצות משלוח מנות

לפעמים שולחים משלוח מנות על מגש חדש, וגם הוא מתנה יחד עם המשלוח מנות, ויש להסתפק אם חייב להטבילו לפני ששולחו לחבירו, דהרי כלי סחורה פטורים מטבילה כמבואר בשו"ע (י"ד סי' ק"כ ס"ח), וא"כ כיון ששולח המגש נותנו במתנה לחבירו, אינו כלי סעודה עבורו, ואין החיוב טבילה מוטל עליו, ומה"ט הקונה כלי למתנה לחתן וכלה, אינו יכול להטבילו לפני ששולחו להם (אא"כ מודיע להם, והם הסכימו שהוא יטבילו), וכבר פסק בשו"ת מנחת שלמה (ח"ב סי' ס"ו סק"כ) דאפילו אם נתן המתנה יזכה הכלי לחתן וכלה, ג"כ יש לחשוש שיש להם המתנה הזו כבר, או שמא ירצו סוג אחר, ויחזירו אותו לחנות, ולא ישתמשו בו לסעודה, וכיון שכן נמצא שעדיין לא חל עליו שם כלי סעודה, וממילא אין הנותן יכול להטבילו לפני נתינתו (וע"ע בזה במעריני יום טוב ח"ב סי' ה'). אמנם בנד"ד יש שהעירו שהשולח בעצמו משתמש בכלי כדי להניח המשלוח מנות עליו, וא"כ הוא נחשב ככלי סעודה למשלח בעצמו, אבל מרן הגריש"א זצ"ל פסק דאין זה נחשב כהשתמשות אלא העברה בעלמא (פסקי הגריש"א על י"ד עמוד פ"ח, ומשנת איש עמוד ק"י), ומ"מ יכתוב על המגש ששולח לחבירו, שהוא צריך טבילה. יש לציין ד"א שיהדר לא להניח האוכל ששולח ממש על המגש, אלא בתוך שקית נפרדת, כדי שהמאכל לא יגע בכלי (כדי לחוש לשיטת הרמ"א דכלי סחורה שהשתמש בו באופן עראי לצורך סעודה חייב בטבילה, ואמנם הש"ך סק"ז וט"ז סק"י שם חולקים וס"ל שיש להטבילו בלי ברכה, או להטבילו עם כלי אחר שמברך על טבילתו, אבל החכמת אדם הכריע דבכלי מתכות יש להחמיר, ובכלי זכוכית א"צ טבילה - אמנם לפי הגריש"א זצ"ל הנ"ל, אין זה נחשב כשימוש כלל ולכן השולח א"צ לטבולו), אבל אם מניח את האוכל על נייר אפיה וכדומה על המגש, כ' בשו"ת מנחת שלמה (הנ"ל סק"ה) שהשתמשות בכלי ע"י פריסת מפה או נייר וניילון, אינו נחשב כהפסק (וע"ע בחלקת בנימין י"ד סי' ק"כ ס"ד ביאורים ד"ה אינם טעונים טבילה).

האם ראוי לקרא מהמגילה המהודרת ביותר

מי שיש לו מגילה מהודרת מקיים מצות "זה קלי ואנוהו" כמו בכל מצוה, אבל יש להסתפק אם יש מצוה לצאת ידי חובתו דווקא ממגילה המהודרת ביותר, ונ"מ טובא לגבי הקריאה בביהכ"ס, האם מותר לכתחילה לקרא מכל מגילה כשרה, או שמא צריך לחפש המגילה המהודרת שנמצאת בקהלה זו. חידשו ההר צבי ומרן הגריש"א זצ"ל דאין חיוב לקרא דווקא מס"ת מהודר כ' בשו"ת הר צבי (אור"ח ח"א סוסי" ס"ג) דבקה"ת שהמצוה היא הקריאה, לא שייך הידור בקריאה מתוך כתב מהודר, והא דבעינן כתב מהודר הוא רק לצורך מצות כתיבת ס"ת. מרן הגריש"א זצ"ל (קובץ תשובות ח"א סי' ט"ו וגם הובא בחשוקי חמד על מגילה כ"ז) ג"כ חידש כסברת ההר צבי, והוסיף על דבריו, שאם יש שני ספרי תורה כשרים, אין מצוה לקרא מהס"ת המהודר, ודוגמא לזה אם אדם רוצה ללמוד תורה, ויוכל ללמוד מחומשים שנדפסו לא בהידור, האם יעלה על הדעת שיקיים "זה אלי ואנוהו" כשלומר מתוך חומשים מהודרים, הרי המצוה היא הלימוד, וזה אותו לימוד בין כשהספר נאה ובין כשאינו נאה, ומה"ט גם קה"ת בציבור, כיון שמצוותה היא לימוד התורה, ממילא אין כל הידור לקרא בס"ת שהוא יותר מהודר, ומשאחז"ל בשבת (קל"ג). שיש הידור בס"ת נאה, היינו רק לגבי מצות כתיבת ס"ת, שעצם הכתיבה היא המצוה. עוד חידש דאפילו ס"ת שכשר רק בדיעבד, ויש שם בביהכ"ס ס"ת אחרים יותר מהודרים שכשרים לכתחילה, כיון שנפסק שהס"ת הראשון כשר, חייבים לקרא ממנו כדי שלא לפוגמו, והכי מבואר בב"י (י"ד סי' רע"ג) בשם התרוה"ד (סי' צ"ג), שאם לא יקראו בס"ת שכשר רק בדיעבד הוי פגם, וזה גופא נחשב כדיעבד (וע"ע בשו"ת חתים אור"ח סי' קע"ח). שיטת השערי אפרים דבפרשת זכור יש לקרא בס"ת המדויקת ביותר ויש להוסיף על דבריו, דבפ' זכור כ' השערי אפרים (שער ח' אות פ"ה) דיש לדקדק להוציא הס"ת המוחזקת בכשרות מדויקת ומוגהת ביותר, ונראה דאין זה סתירה בכלל, דהתם המצוה אינה לימוד התורה גרידא, אלא כל אחד צריך לקרא פ' זכור, וי"ח בשמיעת הקריאה, וכיון שיש הלכה מיוחדת שצריך לקרא פ' זכור דווקא מס"ת, לכן צריך לקרא מס"ת מהודר ומדויק. לפ"ז אפשר י"ל הכי גם בקריאת המגילה, שהמצוה היא על כל אחד לקרא המגילה מתוך מגילה כשרה, כמו בפרשת זכור, וזה ברור שמגילה שאין לה שום חסרות ויתרות בודאי יותר מהודרת ממגילה שחסרה לה חסרות, ואפילו אם נאמר שמגילה שחסרה לה כמה אותיות עדיין כשרה לברכה. אמנם המ"ב לא הביא את דינא שצריך לקרא פרשת זכור מהספר תורה המוחזקת בכשרות מדויקת ומוגהת ביותר, וא"כ אפשר גם במגילה אין ענין להחמיר בזה וצ"ע. (הגאון ר' י"ט זנגר שליט"א)

חידה שבועית

איס האמליה האופיז כחפז האשכנ, ואיש האשכנ האופיז כחפז האמליה?

תשובה לחידה פר"ש: המספר 9. תשובה לחידה השבועית: כרפס. שם הזוכה: נתנאל מור נ"י

מזל טוב

מרכז העיר: משפחת משה להולדת הבנים | משפחת שוחט לאירוסיו הבת | גני הדר: משפחת קרוביך - מלול (מרכז העיר) לנשואי הבן והבת

פתרונות לחידות והודעות לשמחות ניתן לשלוח עד יום שני בפקס: 037608833 או למייל a7608833@gmail.com

פתח תקוה. קצב של עיר, לב של מושבה

בגרכב רמי גרינברג, ראש העיר

היחידה לחינוך חרדי ותרבות מורשת ישראל

שבת יא' אדר התש"פ

הדלקת נרות	צאת השבת	ר"ת
17:26	18:18	18:59
17:23	18:15	18:56
17:24	18:16	18:57
17:25	18:17	18:58

י-ם
ת"א
חיפה
ב"ש

כל הזכויות שמורות

פרשת תצוה

המאור שבתורה

מעט מן האור דומה הרבה מן החושך

יצא לאור להעמקת התורה ועמלה
עורך: יעבד דהאן נ"ו 050-4194600

לצ"נ: מו"א עט"ר חיים בן שמחה ז"ל לרפואת והצלחת: שמחה בת נעימה תחי'

יוס אחד. כאשר הגיע משלחת גדולה של ת"ח לבקש מרבי **מאיר אבוחצידא** זצ"ל שיתן הסכמה על עיתון חרדי אשר רק דברי תורה יש בו, והרבה מגדולי ישראל חתמו והסכימו עליו. מאן רבי מאיר **לתת להם הסכמה.** כאשר יצאו שאלתי אותו: אבא, מדוע אתה ממאן הרי זה **עיתון כשר**, רבים מגדולי ישראל חתומים עליו. אמר לי: בני, מגיל שלוש עשרה קבלתי על עצמי **שלא להביט** על אף אות חוץ מאותיות התורה הקדושה...

כשצדיק מחמיר על עצמו ומתחסד עם קונו גם בדברים המותרים מעיקר הדין, חפץ להצניע עצמו בפני הבריות, לעיתים קשה היא מלאכתו. עובדה זו חש רבנו רבי **משה לוי** זצ"ל באחד מימי חול המועד סוכות, כשביקר בביתו של מרן הגאון רבי **עובדיה יוסף** זצ"ל.

רבנו היה מחמיר על עצמו שלא לאכול ולא לשתות **מאומה מחוץ לסוכה**, ואפילו כוס מים! כשכבדו מרן זצ"ל בתמרים, נבוכך רבנו. לסרב למרן? חלילה לו! לומר לו שמחמיר על עצמו? לא רצה להראות **חסידותו** בפני גדול הדור! לקבל ולאכול - הלא קיבל על עצמו שלא לאכול מחוץ לסוכה... והבא להיטהר מסייעין בידו. בעודו מקבל מיד מרן את התמר, הגיע **אדם אחר** ומרן פנה לדבר עמו... מיהר רבנו והכניס התמר לכיסו.

אדם המתרגל לומר שקרים מוסרים אותו ביד מלאך שקן. המלאך הזה מלווה אותו תמיד, ואינו חדל מלהמתן ומלומו לו על מצווה שהוא עברה ועל עבירה שהיא מצווה.

האמת היא "האור". העוזר לך לצאת מן החשכה. הדלק אותנו!

עלינו להתנהג בכל המצבים לסמוך ולבטוח על השי"ת ואז יעזרנו הקב"ה ועלינו להבין כי כל המצבים שנראים לנו כקשים הם רק **ניסיון** לאדם שידע להתגבר ע"ז שלמרות הכל עליו לבטוח בהקב"ה. כי יסוד הישיבה נוסד להתעלות בתורה ולהיות בעל מדות טובות ויראת שמים וכל המצוות האחרות דברים טובים המה אבל אין זה רוח הישיבה, כי רוח הישיבה היא **התעלות בתורה** ולהיות גדול בתורה, דבעת שאינו גדול בתורה כל תורתו בסכנה.

יש ניסיון לפני עשית המצוה וגם לאחר מכן - שלא יבוא לידי גאונה.

יוס אחד בקטנתו התעמת רבינו **יוסף חיים** זצ"ל עם אחותו, מי יחזיק את נר ההבדלה, ואחותו היתה בוכה אמר לו אביו: תוותר לה היא קטנה ממך. אמנם בזאת נאות לוותר לך ואתה תזכה בהזקת הנר, אם תדע לומר לי טעם בסדר ברכות ההבדלה שנתקנו על סדר יבנ"ה-יין, בשמים, נר, הבדלה. על אתר ענה לו שיש **סוד גדול** בדבר, והוא שהסדר, יין בשמים נר הבדלה הוא בדווקא, שהרי יין הוא 'טעם' שהוא בפה, אח"כ הבשמים במקום יותר גבוה 'ריח' בחוטם, והנר הוא יותר למעלה בראיית העיניים, ולבסוף **דעת** כמאמרם ז"ל אם אין דעת הבדלה מניין...

הרשעים יש מהם שהם מפותים מתאות העולם הזה מראות פני הטוב. ויש שמבינים באמת ויודעים בלבבם שאין בעולם המדומה ומחמדיו ממש אבל לא ירצו לפרוש מהם בזדון ליבם.

נקודה למחשבה

הנרי חיכך את ידיו בהנאה. ההלוואה הנדיבה שהוא עומד לתת למייק עומדת לשלשל לכיסו **רווח גדול במיוחד** הנרי היה מלווה בריבית. הוא אמנם היה אדם חובש כיפה, אבל על המצווה הזו, של איסור לקחת ריבית, הוא כנראה לא שמע... הנרי היה גובה ריבית רצחנית, וכאשר הלווים היו מתקשים לעמוד בתשלומים, הוא היה שולח אליהם ברוזנים ש'יסבירו' להם בצורה שאינה משתמעת לשתים פנים שכדאי להם מאוד לשלם בזמן... מייק, שהגיע כדי לבקש הלוואה של מאה אלף דולר למשך חודשיים, החל להתמקח עם הנרי. 'זו ריבית גבוהה מדי', אמר להנרי. 'אצל מלווים אחרים, בעיר הסמוכה, אני משיג ריביות הרבה יותר נוחות'. 'אז תלך אליהם', אמר הנרי. 'נוח לי לעבוד אתך', אמר מייק. אני רוצה הנחה של אחוז אחד לפחות בשיעור הריבית'. הנרי לא רצה לוותר על לקוח כמו מייק. המשא ומתן ביניהם נמשך זמן רב מבלי שהם הגיעו להסכמה. בשעה 2:00 בצהריים החליטו השניים לעשות הפסקה במשא ומתן, **כדי ללכת** להלוויה של גבאי הצדקה המסור של העיר. לאחר ההלוויה, הסכימו השניים, הם יחזרו למשרד ויסכמו את הדברים. גבאי הצדקה היה אדם מסור וישר. כשרב העיר עלה להספידו, הוא סיפר כיצד הגבאי היה דואג לכל מחסורם של עניי העיר, וכיצד היה מבחין באנשים הזקוקים לעזרה ומסייע להם בצנעה ובלי פרסום רב. רב העיר הבחין שהנרי **מקשיב להספד** בהתרגשות ואף מוחה דמעה, והחליט לנצל את ההזדמנות ולנסות להשפיע עליו שיעזוב את דרכיו הרעות. 'כאשר אדם עולה לשמים', אמר הרב בקול בוכים, 'לא מלווים אותו הכסף והזהב שהוא צבר, אלא רק הצדקה והמעשים הטובים שהוא עשה בעולם הזה, בבית דין של מעלה, שוקלים רק את המצוות והחסדים שהאדם הספיק לעשות בימי חייו'.

לשמחתו של הרב, הוא נוכח לראות שהנרי מקשיב לדברים ואף מנענע בראשו בהסכמה. 'אולי, אולי', קיווה הרב, 'הדברים **לייבנו** והוא יחדל ממעשיו... אולי עכשיו יפסיק הנרי לעשוק אנשים וינצל את כספו הרב לעשיית חסד! לאחר ההספד ניגשו כמה אנשים אל הרב ולחצו את ידו בתודה על הדברים המרגשים. גם הנרי התקדם לעברו וכשהגיע אל הרב אמר לו שההספד הוצב להלכות נגע מאוד לליבו וריגש אותו. 'אני מקווה שכמו שדרשתו של הרב השפיעה עלי', אמר הנרי לרב, 'כך היא תשפיע על שאר בני העיר. מה, הם לא מבינים שכסף זה הבל הבלים? מה הם שומרים כל כך את הכסף שלהם לעצמם? הנה, היום היה אצלי מייק, והוא מתלונן שהריביות שלי יקרות מדי. אולי באמת הרב ייקח אותנו **לשיחה אישית** ויסביר לו שזה בסך הכול כסף, ושיפסיק להתקמצן כל כך על הכסף שלו ולדרוש ריביות מופחתות!'

מה אתם אומרים על הנרי? נכון שהוא מוחרף? אך מה לעשות. שכולנו מנוחכים בדיוק כמותו. חדל אומרים 'אדם קרוב אצל עצמו. וכונתם היא **שלאדם קשה מאוד לראות** את חסרונותיו ואת מרגעותיו. גם כאשר הוא שומע דברי ביקורת ותוכחה. הוא ישר מוצא מי לא בסדר - וזה אף פעם לא הוא אלא החבר או השכן או האח... במהלך חייו אנו מקבלים מסרים רבים כיצד לתקן את דרכינו. חשוב שננסה **לראות מה לא טוב אצלנו**, ולא לחפש מיד את כל הדברים הרעים אצל האחרים. (העורך)

עצם הנישואין הוא מעשה של התאחדות מקודשת המובילה לקשר עם האלוקים.

מה זה חינוך לידים? "שיהיו בשקט, שיעשו מה שאומרים להם". נכון, לפעמים מרוב שמפחידים אותו, הילד עושה מה שאומרים לו. אבל זה לא נקרא **שחינוכו אותו**, זה נקרא שניצחנו אותו. עכשיו יש לנו שקט של מנצחים, עכשיו הדברים מתנהלים כרצוננו, אבל זה רק עניין של זמן עד שמי שניצחת אותו ינצח אותך. כי אף אחד לא רוצה להיות מנוצח.

הרווחת לרגע. בסוף תפסיד הכל. אבל אם תהיה אדם – תשתמש עם הבחירה שלך, **תתרום מעל עצמך**, תתמוג עם הזולת בשביל התכלית. תן מקום גם למי ששונה ממך גם אם זה לא תמיד נוח לך.

ההערכה לבן – הזוג אינה מובעת אך בביטוי מילים, אלא גם בארשת הפנים. במשנה בפרקי אבות כתוב: "שמאי אומר... והווי מקבל את כל האדם בסבר פנים יפות".

טעות היא להבין, שהמשנה מדברת אך ורק על תהליך קבלת אורח, הבא לביתו של אדם. 'מקבל' במקרה זה פירושו 'מקביל', כלומר: כל אימת שאדם מצוי 'במקביל' לזולת, הוא חייב להראות לו **סבר פנים יפות**.

משנה זו, והאומרה, מעוררים שאלות מספר: הלל היה רגיל להמריץ את שומעי ליקוח לעשות מעשי חסד, שאינם מתחייבים מן הדין. לעומתו – דיבר שמאי, אך על חובותיו של האדם. המלצותיו לעשות מעשי חסד, או פעולות של לפני **משורת הדין**, שהוא עצמו עשה – לא נזכרו כלל במשנה.

לכן אמרתו "הווי מקבל את כל האדם בסבר פנים יפות" מלמדת אותנו, שהיא פעולת חובה, ולא מעשה חסד של לפני משורת הדין.

הענווה מאפשרת לך לקבל ולקרב אחרים.

הרצנה הלהך בגדולות ובנפלאות ואינו רואה **קודם לקיים** הדינים וללמוד אותם לא יעשיר כי איזהו העשיר השמה בחלקו ואינו הולך בגדולות ובנפלאות קודם שממלא כרסו בלחם שהוא לבב אנוש יסעד ואי אפשר **לבוא לסודות** כי אם על ידי זה ולכן לא יהיה לו כלום.

לעתים מבקש אדם להרויח הכל, אבל הוא מפסיד. תפסת מרובה לא תפסת.

משולחן גבוה

דברי תורה מפי ראש מוסדות "אור החיים" הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

פירוש רש"י (ד"ה כתיב): "כתיב למאור ולא כתיב למנחות". פטט דברי רש"י הוא שדווקא להדלקת המנורה הוערכו לקחת שמן זית זך כתיב למאור, היינו מהטיפה הראשונה שיוצאת מכל זית זית, אך בשמן שמיים למנחות, לא עריך שיהיה דווקא מהטיפה הראשונה היוצאת מהזית אלא גם שאר טיפות השמן כשרות.

אך אפשר להסביר דבריו גם דרך הדרש, יש בני אדם שמתאמצים מאוד ומכתתים עצמם בעבודתם, וזאת כדי שיוכלו לנחם, הם קורעים את עצמם שתיים עשרה שעות בעבודה, כדי שבסוף השנה יוכלו ללכת לבית מלון ולנחם.

אומר לנו רש"י הקדוש, התורה דורשת "כתיב למאור ולא כתיב למנחות", את העמל והטורה אדם עריך להשקיע בתורה שהיא אור, כי נר מצוה ותורה אור (משלי ו, כג), דווקא בתורה עריך לכתת רגליו, אבל לא בשביל תענוגות והבלי העולם הזה. "כתיב למאור" – לתורה שנקראת אור, "ולא כתיב למנחות" – לא לעמול ולטרוח יתר על המידה כדי שבסוף יוכל האדם לנחם.

להעלת נר תמיד (שמות כז, כ) ללמדך שעל הכהן להדליק את הנר עד שתהיה השלהבת עולה מאליה (תורת כהנים פרשה י"ג ה"ז הובא ברש"י).

והוא רמו לאב ומחנך, שיעית בתלמידיו אש קודש עד שתהא שלהבת עולה מאליה בלא שידקדקו לו עוד, נר ה' נשמת אדם (משלי כ, כז), כשאדם מרים ומרומם את חבירו בתורה ובמעוות לא מספיק שיתחזק מעט ויתעלה ואז יעזוב אותו שימשיך לבד, אלא עריך להמשיך לחזקו ולהיות לעידו עד שיהיה שלהבת עולה מאליה, שיהיה חי נושא את עצמו ויוכל בעצמו להדליק ולהלהיב את האחרים. **ואם זוכה** האדם להעמיד תלמיד שהוא בעצמו יכול לדרוש ולהדליק אחרים באש התורה והמעוות, הרי שהגיע לתכלית.

יהי רצון שנזכה ללמוד וללמד לשמור ולעשות ולקיים את כל דברי ה' באהבה, אמן.

שבת שלום ומבורך לכל בית ישראל

שני חברים נוסעים במשאית ומגיעים לגשר שעליו כתוב "3 מטר". הנהג אומר לחבר, "גובה המשאית 4.5 מטר, אי אפשר לעבור, רד תראה אולי יש דרך עוקפת או שנחזור".

החבר יורד, מסתכל כמה דקות ואומר לו, "תיסע חופשי אין בעיה". "אבל המשאית יותר גבוהה!" אומר הנהג, "אל תדאג, **נדקתי אין שוטרים...**"

כל ניד שפתיים וכל זעזוע חיים עושה פירות ופירי פירות

היושב בביתו רואה למלות תאותו מפר הברית שכרת ה' עמנו ללמוד תורתו הקדושה והטהורה **כדי לעשות רצונו** והולך אחר התאוה ואף שלומד אינו לומד אלא להשלים פניותיו ו**שוכח** ברית אלוקיו שהן תרי"ג מצוות וכולן נכללות בברית כמו שאמרו (נדרים ל"ב א) שקולה מילה כנגד כל המצוות

סיפר הגאון רבי חיים קרי"ז **זידט** זצ"ל, כי בעת שלמד בישיבה היה שם בחור עיור שנאלץ לישון על הרצפה מחוסר מקום. ריחם עליו ונתן לו את מיטתו. הוא עצמו ישן על הרצפה. שהגיעו הנאצים העמידוהו למשפט ורצו להוציאו להורג. בקש מהקב"ה שיוכר לו זכות זו. לפתע פנה אליו השוטר ואמר לו: "חבל עליך ברח, ואני יעשה את עצמי **כאילו אני יורה** עליך ומחטיא".

ברח רבי חיים וניצל. והוסיף: "התורה שלמדתי בחיי, כלה בזכות אותו חסד. צא וראה כחו ושכרו של מעשה חסד".

הפחד מביא אותך למודעות להיותך בן-מוות, מוות הוא פחד ממריץ במיוחד.

את תגיגות הפתיחה של ישיבת חכמי לובלין התכוננו לחגוג בשמחה רבה עם אלפי משתתפים ופרסום רב. הרה"ק **משורטקוב** זיע"א, רבו של הגאון רבי **מאיר שפירא מלובלין** זצ"ל טען שהפומביות שנתנה לפתיחת הישיבה מסוכנת מידי, שכן לוחות ראשונים שנתנו ברעש, נשתברו. אך ר' מאיר שפירא טען, שהרי הקב"ה ידע מראש שישתברו הלוחות, ומדוע נתנם בקולי קולות?

אלא משום שהעולם היה שקוע בבערות והיה **צריך לעוועו**. אמר הקב"ה אני נותן את הלוחות, אפילו על מנת שישתברו, ובלבד שיזדעזע העולם וידעו שמי. גם הרעש מסביב לישיבה יקדש את שם ה' ויריים את קרן התורה ואת קרנו של בן ישיבה. הרבי הסכים, והמעמד היה **גדול ועצום**. ואכן כבוד התורה גדל וערכו של בון תורה עלה, עד שרבים שאפו לגדול בתורה.

בכל זאת, שנים מעטות לאחר מכן **נפטר ראש הישיבה** במיטב שנותיו, הלוחות נשתברו...

חייל אחד נמצא במגרש האימונים. לאחר מספר פקודות שהחייל לא מבצע אותן, המפקד צעק: מטוסים בגובה נמוך! כל החיילים נשכבים על האדמה ורק החייל שלנו בעמדה באמצע השדה.

אומר המפקד – מה אתה עושה חייל? – אני תפסתי מחסה מתחת לעץ. שואל המפקד – איפה אתה רואה את העץ? אומר החייל – **ואיפה אתה רואה את המטוסים?**

שירת האלמנה פעם אחת ראה אחד השכנים את רבי **איסר זלמן מלצר** זצ"ל כשהוא עולה לביתו, יורד, חוזר עולה ויורד, וכך נשנה הדבר כמה וכמה פעמים. ניגש אליו השכן ושאלו לפרש מעשיו, שמא זקוק הוא לעזרה.

אמר לו רבינו: "בדירתך עובדת אשה אלמנה... כאשר התקרבת לדירה, שמעתי שהיא **מומרת לעצמה** תוך כדי עבודה. ברור לי שכשהיא תראה אותי, תפסיק מיד מומרתה. ספק אצלי אם מותר לי לגרום לכך. שמא השירה עוזרת לאלמנה לשכוח את צרתה... עליתי כמה פעמים כדי לבדוק אם **כבר הפסיקה** את שירתה, ואוכל להיכנס לביתה."

לעילוי נשמת: ניסים בן רימה, שרה בת חורשיד, דינה בת ובה, יוסף דהאן בן שמחה, ליאור בן אילנה, ששון בן טיפחה, שמואל בן לולי, יחיא בן לוליה, פנחס חיים אוחנה בן חנינה, נעימה בת עזיזה, שולמית חיה בת אסתר, סעידה מול בת יעקב, מלכה בת שרה. פנחס בן פנחס, יואל בן מלכה, דוד ומרים אלבז, הרב אלעזר בן שמחה, יעקב בן אוריג, יחזקאל בן שמחה, דדה בת אסתר בוגנים, יעקב בן נטלי, רפאל בן קלרה, הרב יעקב יוסף בן מרגלית, אלברט בן זוהרה, אלעזר בן רגינה, אפרים אליהו בן מרים, שלום בן אורה מורי הרב יורם אברקל, הרב יחודה יאיר, שמעון בן רינה, ישראל בן שמחה סב, אוסטינה בת גורח חלפון, שמואל בן רבקה זכאי רחל רשת בן קלרה, חכם יהודה בן חנה פתיא **מון הרב עובדיה יוסף בן גורגיה**

{ אז נדברו }

פרשת תצוה תש"פ | שבת זכור | עלון מספר: 456 | לסדר: "אבני זכרון לבני ישראל"

לקרא מדגמים במשקפיים של גוי או במשקפיים של יהודי??

להצטרפות לרשימת התפוצה

במייל,

להערות והארות:

a8447168@gmail.com

להשתתפות
בהוצאות הגליון:

בבנק:

חשבון 53957

בנק דיסקונט

סניף 106

באשראי:

"נדרים פלוס"

- "קהילות"

בטלפון:

(מענה ממוחשב)

0799-654321

גובה הראש!!!

כל שגפון

שלבם הגפון

אז יבין...

את חטאי אני מזכיר אתמול... שוב... ככל ששב אל קיאו... שוב ישבתי במוצאי הבחירות מרותק לפלאפון במשך "יותר" מחצי שעה והקשבתי לפטפטת של כל מיני פוליטיקאים... מה הפרשנות שעומדת מאחורי הנצחון הגדול של פלוני... מה היה המהלך הפוליטי שהביא לו את ההצלחה... ואיפה הייתה הטעות בקמפיין של המפלגה השנייה... שלכן הם איבדו את האיומן של המצביעים... שמעתי... הבנתי את הסוגיה... תוך חצי שעה קלטתי את כל המפה!!! בהתחלה שמחתי שבזבזתי רק חצי שעה ולא הרבה יותר... אבל לא תיארתי לעצמי כמה החצי שעה הזו בעלת השפעה חזקה עליי!!! היה די לי בחצי שעה הזו של הקשבה להרכיב לעצמי משקפיים של גוי!!! איך להסתכל על תוצאות של בחירות... כן... גם על תוצאות של בחירות יש אפשרות להסתכל במשקפיים של יהודי ויש אפשרות להסתכל במשקפיים של גוי... ובמשקפיים של גוי הכל מתחיל ונגמר כאן... הצלחה של זה היא הודות לקמפיין המסוים וכו'... והכשלון של השניה זה בגלל יריבות פנימית ושתיית קולות וכו' וכו' (ובלוק וטריז וכל מיני מילים שחלקם הבנתי וחלקם לא) אבל מה שבטוח... הפרשנויות האלו נאמרו בבטחון עצמי ו"קניתי את זה..." אני כבר "יודע" המלוכה והממשלה למי ולמי... אך לי שעתיים להתאושש ולהתחיל לנסות בכלל לגרד ולתלוש את המשקפיים של הגוי שהתיישבו כ"כ טוב על האף שלי... ואז!!! נגשתי לדבר עם ה'... ואז ניסיתי להתחיל לדבר כמו יהודי... אך לי יותר מידי הרבה זמן להוציא מהפה תודה רבה--- לה'... לה'??? ה' נמצא פה בתמונה?? לא ידוע לי... אני שמעתי דברים אחרים לגמרי וזה נככנס בי... אז ישבתי מול ה' והחלטתי לדבר איתו על ההצלחה של... ש... שלעת עתה לא מיוחסת אליו... ואז פתאום... תוך כדי שיחה עם ה'... פתאום חזרתי לעצמי... תפסתי את עצמי: אני יהודי!!! ואני יודע שהכל בגזירת עליון! אף אחד לא עושה כלום... גם מי שהצליח זה כי ה' נתן את חינו וגזר שהוא יצליח... וגם מי שהפסיד זה בגלל שכך גזרה חכמתו יתברך... (כמובן שזה מתגלגל בכל מיני דרכים וצורות... גם לעשות את הקמפיין הנכון או את הטעות הנכונה... זה גם בגזירת עליון) טוב... אז אבא שבשמים... אם החלטנו שהכל בגזירת עליון... אז כעת הגיע תורי לפרשן!!! מה הפרשנות שעומדת מאחורי גזירת עליון שהייתה כזו הצלחה?? חשבתי וחשבתי ואז פשוט יצא לי מהפה הברכה שכ"כ מתבקשת כעת "ברוך אתה ה' הרב את ריבנו והדן את דיננו והנוקם את נקמתנו והמשלם גמול לכל אויבי נפשנו והנפרע לנו מצרינו בא"ה הנפרע לעמו ישראל מכל צריהם הקל המושיע..." ברגע שקלטתי את זה... אתה יודע מה שקרה??? באותו רגע אורו עיני... אם זה מגיע מה'קל המושיע' אז גם אני בתמונה!!!! מיד המשכתי הלאה לנושאים אישיים שלי... רבש"ע... גם אני צריך ישועה... לא רק המפלגה שלי... תעזור לי באחד שנים שלוש... אנא ממך... מתחנן... להודיע שכל קוץ לא יבושו... **הבנת מה קרה פה???** לפני שעתיים ישבתי מול הדגמים... ומה הייתה המסקנה?? איזה מוצלח פלוני... ואיזה טיפש אלמוני... ו... ואז מה??? מה זה נוגע אליי? מה אני עושה עם הנתונים האלו?? לא נותר לי אלא להמשיך להשאיר את עצמי בבידום ולהמשיך לברבר ולפטפט מי נגד מי... ומי מחכה לשני בסיבוב... אבל ברגע שהרכבתי משקפיים של יהודי וקלטתי שהכל בגזירת עליון!!! באותו רגע הנצחון עובר למגרש אחר לגמרי... למגרש ששם אני נמצא!!!! יש לי פה עסק מול הקל המושיע שגם אותי יכול להושיע... יש לי פה עסק מול הקל הדין את דיננו שלפעמים שולח הבזקים ומראה לכל העולם שיש דין ויש דיין... ואם ככה צריך ליהזר שלא לעשות עבירות... (כן... יש פסוק בתהילים (נב) **ויראו צדיקים ויראו ועליו ישחקו**) כתוב בפסוק הזה משפט מאוד מעניין... כשהצדיקים רואים את המפלה של הרשע הם **מצד אחד יראים ומצד שני שוחקים!!!!** למה?? כי זה הולך ביחד... כשהקב"ה מראה שיש דין ויש דיין... אז מצד אחד ה' מראה לנו שהוא איתנו... אבל מצד שני הקב"ה גם מראה לנו מה קורה ל"גבר אשר לא ישים אלוקים מעוזו ויבטח ברוב עשרו וגו'" בקיצור: במשקפיים של פוליטיקה אתה מקבל תמונה שמנותקת ממך!!! מדברים פה על מוצלחים וטפשים... מפסידים ומנצחים... ואתה בין כך ובין כך נשאר חסר כל ולא רלוונטי... אבל כשמרכיבים משקפים של יהודי... כל דבר שקורה... טוב או לא טוב... הוא נכנס לורידים!! הוא השלכה מעשית!!! הוא או להודיע שכל קוץ לא יבושו... או לעורר אותנו שנשוב בתשובה... העסק חיי... נושם... אני בתמונה... יש לי פה שיעורי בית מעשיים...

ר' עזריאל טאובר זיע"א היה תמיד משנן באוזני את דברי רבו הגאון ר' מיכאל דוב וויסמנדאל זיע"א שהיה תמיד אומר: את הכותרות של העיתון צריך לקרוא!!! למה?? **כי את הכותרות הקב"ה עושה!!!** אבל את הפרשנות...?? **את הפרשנות אתה צריך לעשות!!!** כן... את הכותרות הקב"ה עושה... אם יש קורונה זה בגזירת עליון... אם יש נצחון לגוש הימין ולחרדים זה גזירת עליון! זו אמירה שמיימית!!! **עכשיו: מה הפרשנות???** כאן זה כבר עניין שלך... אתה תבחר האם להשאיר את זה בראש קטן של גוי... שהכל מתחיל ונגמר בהימור הנכון או בטעות הלא נכונה... או להסתכל בראש גדול! ראש של יהודי... איפה הרבש"ע נמצא פה בתמונה... ואיזה אמירה הוא אמר לי פה... **זה גופא העבודה שלנו מול מגילת אסתר!!!** במגילת אסתר אין שם הוי"ה אפילו פעם אחת!! הכל פה פוליטיקה אחת גדולה... אבל אנחנו קוראים את המגילה עם משקפיים של כתב אשורית על הספר ובדין... ואז בסוף המגילה אנחנו מסכמים את כל הפרשיה במשפט אחד ברוך אתה ה' הרב את ריבנו... הקל המושיע... שהמסקנה המתבקשת מיד היא: להודיע שכל קוץ לא יבושו!!!

“

משהו קטן למשמיעים ולמושמעים על השקלים בימים אלו...

ויהי אחרי תוצאות האמת...

ב"ה התוצאות מעודדות באופן יחסי. ויהי רצון שהתקופה המבולבלת הזו תהיה סוף מאחורינו... אבל אולי דווקא כעת!!! זה הזמן לצטט ברייטא מאוד מעניין בסוף מסכת ברכות (נה). שכולנו נסיים איה השבוע... **תנו רבנן: שלושה דברים צריכים רוזמים, מלך טוב, שנה טובה, וחלום טוב, ורש"י במקום אומר משפט מאוד מאוד תמוה: "שלושה צריכים לבקש רחמים שיבואו, לפי שהם בידו של הקב"ה ואין להם רשות לבא אלא ברשותו", האם הבנת את הרש"י הזה???**

כתוב כאן שיש משהו יוצא דופן במלך ושנה, וחלום טוב... מה מיוחד בהם?? שהם שלושה דברים שהם **רק בידו של הקב"ה... ואין להם רשות לבא אלא ברשותו...**

רבנו של עולם: אני לא מבין: וכי יש דבר בעולם שהוא **לא ברשותו של הקב"ה??** וכי יש דברים שיש להם כן רשות **לבא שלא ברשותו של הקב"ה??** איך זה יכול להיות??

ואפשר אולי לומר על דרך הפשט: שהעניין הוא ככה:

ההההכל ברשותו של הקב"ה!!!! אין דבר שלא... **ולכן מה???** כל מה שאתה רוצה מהקב"ה תתפלל... תבקש יפה... ואם הקב"ה ירצה ויסיים אז הוא יתן לך... ואז!!! אם הקב"ה נתן לך... **אז קבלתו!!!** זכית... תגיד תודה על מה **שקבלתו...** חוץ משלושה דברים!!!! מלך שנה וחלום!!! שאת זה לשם שינוי הקב"ה אף פעם לא משחרר לגמרי אחיזה!! גם אם בקשת מה' וגם אם באמת קבלתו!!!!!! הקב"ה תמיד ממשיך למשוך בחוטים ו"לכל אשר יחפוץ יטנו..." ולכן אם בקשת מה' מלך מסוים ו"ה קבלתו!!! **אל תמהר לסמן וי... אל תהיה בטוח שקבלתו!** כי מלך זה אחד מג' דברים שהקב"ה **אף פעם** לא משחרר אחיזה לגמרי... לב המלך תמיד ממשיך להישאר בידיים של הקב"ה ולככל אשר יחפוץ יטנו... כך שתמיד יש מה להמשיך לבקש רחמים לקבל כי אף פעם אי אפשר לסכם בסופו ולומר הנה... קבלתו... זה בידינו... כי תמיד "איגודו בידו של הקב"ה..." (בגדיו הוציא בשבת יש כלל שמי שמוציא מרה"ר לדה"ר... וחלק מהחפץ עדיין נשאר בידיים שלו בפנים... זה נקרא איגודו בידו וזה לא נחשב שיצא) **אז דבר גם בחלום טוב!!!** אם קבלת חלום טוב... מוקדם מידי לפתוח שמפניות ולשמוח... יש לך תמיד מה להמשיך להתפלל שיצא משהו מהחלום הזה... כי בייחס לחלומות קיימת תמיד אופציה שיתברר שחלומות שוא ידברו ו... וכחלום יעוף... כך שקיים החלום... האם הוא יתגשם או יתברר כחלום יעוף... זו החלטה שתמיד ממשיכה להיות בידיים של הקב"ה... ולכן אף פעם זה לא נקרא **שקבלת חלום טוב!!!** כי ההגשמה שלו תמיד ממשיכה להיות בידיים של הקב"ה... **על אותו משקל ב"מלך" טוב...** הגיעו תוצאות של בחירות... אנהנו מבסוטים עד לב השמים... קבלנו את המנדט... ההלו... תרגע... שלושה צריכים רחמים... המלך ה"טוב" הזה תמיד נשאר בידיים של הקב"ה ולכל אשר יחפוץ יטנו... כך שאף פעם אי אפשר לסמן וי... מוקדם מידי לסמן וי... יש לנו מספיק ניסיון מהעבר... שלא למהר להתלהב... מה שכן... אנהנו לקראת פורים... לקראת ימי "הצומות וזעקתם" ויש לנו הרבה הרבה מה להתפלל... לאו דווקא על מלך טוב... אלא על עצמנו... על כל מיני משאלות לב שהם חלומות בהקיץ שאנחנו רוצים לקבל!!! ויהי רצון שנקבל!!! ונקבל באמת!!! ואז נודה לה' על גאולתנו ועל פדות נפשנו... בהצלחה בתפילות...

בתחום המגביות והתתי"ם יש תופעה תמוהה שכולם מעידים עליה פה אחד... שכשמגיעים לאסוף כסף ולהתרים את כלל ישראל... בסופו של יום!!! ובסיקור מכלול ההתרמות הנתון הקבוע שיוצא שאלו שהכי קל להתרים אותם והם גם הכי תורמים זה דווקא האברכים והמשפחות שלא משופעות בכסף!!! (כמובן בלי להכליל... סו"ס הנתח הגדול של החזקת תורה כן מגיע וצריך להגיע בסופו של דבר מגבירים שיש להם ו... והם כן נותנים... אבל מצד הקלות...) דווקא האברכים והמשפחות שאין להם כ"כ כסף... והם צריכים את הכסף הרבה יותר בשביל חיי נפש... דווקא הם נפרדים מהכסף הרבה יותר בקלות... יותר מאנשים שיש להם חיי רווחה...

זו שאלה כבר ישנה... אבל השבוע סו"ס תפסתי את הנקודה!!

תפסתי מדרש רבה על מגילת אסתר!!! ודי בהתחלה... מצאתי שם סיפור אותנטי!!! מעשה שהיה כך היה: רשב"י הגיע פעם אצל יהודי אוהב תורה שהתגורר בעיר צור... רגע לפני שרשב"י נכנס... הוא שמע מעבר לדלת את העבד שואל את האדון: מה אדוני רוצה היום לאכול היום ארוחת צהרים?? האם טלופחין מהסוג הזול או מהסוג היקר?? ענה לו האדון: טלופחין מהסוג הזול... (אני לא כ"כ יודע מה זה טלופחין... אבל משמע שם הטלופחין בעצם זה משהו מאוד זול... וטלופחין עוד מהסוג הזול זה כבר על הגבול שפטורין מן הדמאי וניקחין מכל אדם שבביעית שחזקתן מן ההפקה) בקיצור: האדון שלח את העבד להכין ארוחת צהרים הכי דלה שיכולה להיות...

ואז לפתע בעל הבית שם לב שרשב"י בפתח!!! הוא קם מלא קומתו וקיבל את רשב"י במאור פנים ובבת אחת הבעה"ב שיהיה את כל המנגינה ואת כל התפריט... וציווה להביא כלים של כסף וזהב... ולהביא את כל מעדני עולם לשלחן... הכל לכבוד רשב"י...

רשב"י כדרכו לא נשא פנים לאף אחד!!! וגם לאותו יהודי!!! וברגע שרשב"י רואה את כל השפע ואת כל כלי הכסף והזהב שפתאום נזכרו להגיע לשלחן... הוא התחיל לנזוף באותו יהודי: מה זה הקמצנות והכילות הזו שיש לך?? אם כשאני מגיע אליך... יש לך כזה שפע ב"ה להגיש לפני... אז למה רגע לפני כן... כשעמדת מחוץ לדלת אני שומע שאתה כ"כ מתקמצן ואתה הולך לאכול כזו ארוחת צהרים דלה ועלובה?? בקיצור: רשב"י נזוף ביהודי!!! נזוף בו למה הוא כזה קמצן... מה יש לענות???

אבל תתפלא לשמוע היהודי הזה לא נשאר חייב!!! הוא ענה לרשב"י תשובה במקום!!! ומשמעות המדרש משמע שרשב"י קיבל את התשובה שלו! תקשיב טוב מה הוא ענה לרשב"י: **"אל אי רבי, אתון אורייתכון מוקרא לכו, ברם אנן אי לית לן ממונא לית בר נש דמוקר לך"** פירושו: רבינו רשב"י- אתם!!!! תלמידי חכמים... התורה מכבדת אתכם... אז אתם לא צריכים לשמור על הכסף שלכם... **אבל אנחנו? שיש לנו כסף...** הכסף שיש לנו **זה מה שמכבד אותנו!!!** אם אנחנו לא נשמור על הכסף שלנו... מי יכבד אותנו...

הבנת מה הוא ענה?? הנה! זה הסוד!!! אברך כולל יש לו כבוד!!! מה הכבוד שלו?? הוא בן תורה... הוא יושב ולומד... ממילא יש לו כבר מעמד מכובד בעיני עצמו!!! הוא לא צריך כסף בשביל לשמור על המעמד שלו... לכן כשמגיעים להתרים אותו הוא עושה שיקול של כסף בא כסף הולך... אבל אני?? שאין לי את המעמד הזה... אז מה יכבד אותי?? זה שיש לי קצת כסף!!! לכן הכסף יקר לי!!! אצלי לבזבז כסף זה לקלף ולגרד מהמעמד שלי... ולכן אני שומר על הכסף!!! אני לא מבזבז אותו... **רשב"י קיבל את הטענה של אותו יהודי!!!** כן... למרבה הפלא!!! לאברך כולל יותר קל לשחרר כסף מהכיס... כי הארנק זה לא מקום ההתפתחות שלו!!! אצל אברך כולל כסף בא כסף הולך... אבל אדם שעובד על כסף והמעמד הכלכלי נותן לו את הגב ואת המעמד בחיים... אז בשבילו לשחרר כסף... זה לקלף משהו באישיות... לדרוש ממנו הרבה כסף זה כמו להוריד אותו מהרב ר' להרב בלי ר...

אבל שים לב!!! נכון שרשב"י קיבל את הטענה של אותו יהודי...

אבל בייחס למה?? בייחס לקמצנות והכילות האישיות!! בינו לבין עצמו!!! אותו יהודי... למרות שהיה לו כסף הוא נסע בסובארו חבוטה... והיה אוכל סנדוויץ' מבהית ולא מתפנק במסעדות... למרות שהיו לו אפשרויות לקנות בסופר בחוויית קניה הוא העדיף לקנות במשנת יוסף ובכל החלוקות בשביל לחסוך כסף... וכשרשב"י ראה את החסכון הזה שאותו אחד חוסך מפתו ומהונו הוא שאל אותו למה?? ואז הוא ענה: אני שומר על הכסף שלי כי כל המעמד שלי מגיע משם!!! כל זה בחסכון האישיות!! בייחס לעצמו!!! אבל ברגע שרשב"י הגיע אליו הבייתה... באותו רגע המחוסם הזה נפרץ... כאן הוא כבר לא היה קמצן!!! כאן הוא פתח את הכיס... כאן הוא כבר הביא כל מעדני עולם...

כאן כבר לא עוזרים התירוצים מהסוג הזה... **כאן אדרבה!!! לעת כזאת הגעת למלכותו** בשביל מה יש לך מעמד של אדם בעל אמצעים?? בשביל להתכבד בהחזקת תורה!!! פה המעמד שלך מגיע לידי ביטוי!!! ופה אתה מקבל ביושר את התואר מחזיק תורה!!!

כן... אני מבין אותך שקשה לך לבזבז כסף... אני מבין אותך שאתה חס על הכסף... ולכן!!! תמכור את הרכב שרד האוטומטי שלך שזולל דלק... ותקנה מהאברך את הסובארו החבוטה שלו עם החלון נססגר עם 'יחודים', זה מה שתעשה בשביל לשמור על הכסף... אל תלך למסעדות... תאכל טלופחין דטמשא בסנדוויץ' בשביל לשמור על הכסף... אבל ברגע שהתלמיד של רשב"י דופק לך בדלת... **כאן מהר מהר לפתוח לו**, לפתוח את הארנק ולהתחיל לשחרר...

אבל בינינו בחור יקר... אתה יודע למה אותו בעל הבית כ"כ יכבד את רשב"י ומיד הוציא לו את כל הויתרינה?? בגלל שרשב"י לא נשא לו פנים!! ולא התקופף אליו... כי רשב"י ידע שבסופו של דבר גם בקעה בקעה... התמלאי דגרי זהב... רשב"י אבי השיטה של תורת אומנותו ידע שאם החרש תחריש... ריווח והצלה יעמוד ליהודים ממקום אחר... רשב"י האמין באמונה שלימה שכסף להחזקת תורה יגיע... ולכן הוא לא נשא פנים ולא התקופף לגבירים... כזה אדם גדול שתורתו אמונתו... מצליח לכבוש את הגבירים הכי גדולים והם מתחננים לפניו שיתן להם את הזכות לתת לו כסף... כדי שלא ינטוש אותם ויקח מהבקעה... אבל אנחנו... שלא אווזים במקום הזה... אנהנו כן כורעים ברך לגבירים... כן מתכופפים מלא קומתנו למי שמוכן לתת עוד איזה מאה שקל לת"ת... זה... זה פושט!!! אז המחזיקי תורה שבאמת רובץ עליהם עול של החזקת תורה... אין מה לעשות... הם משפילים את עצמם והגבירים צריכים להבין שלמרות זאת כאן המקום הכי טוב להניח את הכסף... אבל אתה?? אתה שואף כסף לת"ת וזה לא כסף קריטי... לפחות אתה אל תכרע לכסף!!! אל תבזה את המעמד שלך כבחור ישיבה שלומד תורה ותתחנן לאנשים שיתנו לך כמה שקלים... עוזב... זה כסף קטן... זה לא שווה את הביזיון של התורתו אומנותו שבו... תבא כמו רשב"י... תעמיד את הדברים על השלחן כמות שהם... אנהנו אוספים כסף... כן?? כן!!! לא? אל דאגה... בקעה בקעה התמלאי דגרי זהב...

מה הבדל בין "לא מצחיק" ל-"לא צחוק...??"

פורים זה יום שיש בו הרבה צחוקים... נקרעים מצחוק... מתגלגלים מצחוק... מתפוצצים מצחוק... מתים מצחוק... נשפכים מצחוק... כן... בהחלט פורים זה יום הצחוק העולמי!!! אבל באותה מידה!!!

דווקא פורים הוא מבחן הרצינות הגדול ביותר!!! בפורים!! דווקא בפורים כל אחד מאיתנו נמצא בנקודת מבחן איפה נמצא אצלך גבול הטעם הטוב... מה השלב שבו אתה דופק על השלחן ואומר: תקשיב... זה... זה... זה לא צחוק!!! הבנת מה אמרתי??

ביום יום אי אפשר לדעת מה סף הרצינות שלי... עד כמה אני רציני... איפה הגבולות שלי... בשגרה מאוד קשה לאמוד את היקף האישיות שלי...

אבל בפורים פתאום משחררים אחיזה... משחררים את כל החסימות... וקדימה... אור ירוק... תתחיל לשבור מוסכמות... תעשה צחוקים... כמה שאתה רוצה... **ועכשיו בא נראה אותך!! בא נראה איפה אתה נעצר!!!** בא נראה איפה המקום שבו אתה מבין ש-דין! סטופ!! עד כאן!!! זה כבר לא צחוק!!! **אין יום של מבחן אישיות יותר גדול מפורים!!!**

זו המשבצת של עמלק!!! לא לחינם פורים זה יום של צחוק!!!

יש קשר מובהק בין עמלק ל-צחוק!!! התפקיד של עמלק זה לקחת כל דבר ערכי ולעשות ממנו צחוק... לפורר אותו ולמסמס אותו לגרמים... המוצב של צבא ישראל זה פרשת שקלים- כי תשא את ראש!!!

המוצב של מחנה עמלק זה פרשת זכור-- ויזנבו!!! פרשת שקלים זה ראש!!! ופרשת זכור זה זנבו!!! התפקיד של עמלק זה לקחת כל ראש ולעשות ממנו זנב...

לקחת כל דבר ערכי ומרומם ומתנשא לראש... ולזנב אותו... להוריד אותו ולרדד אותו עד זנב... לעשות ממנו ביוב... ללכלך אותו ולהתמקד בחלק האפל והבהמי שלו... **זו השליחות של עמלק בעולם!!** וכלי העבודה שלו איך הוא עושה זה ע"י בידור וצחוק... הצחוק והבידור זה ה'מיקסר' וה'מעבד מזון' שאיתו עמלק לוקח ראש ומצליח לטחון אותו הדק ולהוציא ממנו זנב אחד גדול... **כן... להבדיל כמונו** במקומות הכי נוראים... במחלקות הכי קשות בבתי חולים... שם מסתובבים ליצנים רפואיים שהתפקיד שלהם להקל על הסבל של החולים... הם עושים את זה באמצעות צחוק... צחוק יכול לקחת את הסיטואציה הכי עצובה ונוראה ולעשות ממנה צחוק... אז כמוכן שבבית חולים הצחוק הוא חיובי ונחוץ... **אבל באותה מידה!!!** כמו שצ'לצ'ן רפואי יכול להעלות בת צחוק במקומות הכי לא מצחיקים... **אז על אותו משקל:** עמלק הוא הליצן הרוחני שיש לו את האפשרות לקחת את הדברים הכי מרוממים שעומדים ברומו של עולם... ולעשות מהם צחוק וקשקוש זנב אחד גדול... ועם צחוק הוא מצליח בזה ובגדול!!!! **זה הקשר של עמלק ל-צחוק!!!** ולכן בפורים כשאנחנו נגשים לנהל מולו חזית... המגרש היחיד שעמלק מסוגל להפיע בו זה צחוק... רק עם רקע של צחוק הוא יודע לשחק... לכן בפורים

אנחנו מאפשרים לעשות צחוק... כדי להזמין אותו לבמה... ואז עמלק מופיע במגרש... ו... וקדימה... מתחיל המשחק... שלוש ארבע ו... --

נו... עכשיו!!! מה אתה רוצה שאני אעשה??? **שאני לא אצחק???**

עמלק קוררררר אותי מצחוק... איך אני יכול שלא לצחוק...? אני נחנק... אני לא יכול... **מה התשובה??** **איך באמת אפשר פתאום לא לצחוק??**

אני אגיד לך: היה לי פעם חבר שעשה צחוקים... וזה היה באמת מצחיק... וצחקתי... בשלב מסוים אותו חבר איבד את הכיוון התחיל לעשות צחוק מאבא שלי... הוא התחיל להגיד בדיחות על חשבוננו של אבא שלי... יש לציין שבבת אחת הצחוק נמחק לי מהפנים!!! פתאום נהייתי רציני. ולמה? כי זה לא היה מספיק מצחיק?? דווקא זה כן היה מצחיק. **אבל אבא שלי זה לא צחוק!!! זה אבא שלי!!**

בשלב מסוים קמתי עעעעע... תפסתי אותו בגרון ואמרתי לו: על אבא שלי אתה לא צחק... ברור?? וגלגלתי אותו מכל המדרגות... הוא והצחוק המתגלגל שלו... **אבא שלי זה לא צחוק!!!** זה ברור לך או לא?? זה בדיוק הסיפור עם עמלק!!! עמלק מצחיק... מצחיק מאוד...

עד שהוא מתחיל לגשת לערכים היקרים והחשובים ללבי!!!

כאן אני כבר לא צחק!! לא בגלל שזה לא מצחיק!! אלא בגלל שזה לא צחוק!!! אתה יודע מה ההבדל בין **לא מצחיק ל-צחוק???** יש בדיחות קרש... בדיחות לא מצחיקות... זה נקרא **לא מצחיק!!!**

אבל אם יש לך את ישמעאל שפתאום מוציא אקדח ומתחיל לירות על יצחק בצחוק... תגיד לי: זה לא מצחיק?? דווקא זה נורא מצחיק... אבל... אבל אבאלע... זה לא צחוק!!!! הוא רוצה להרוג את יצחק... אם לא תעצור אותו בזה הרגע... הוא עלול להרוג את הבן יחיד של אברהם אבינו שהגיע אליו בגיל מאה... **זה... זה... זה לא צחוק!!!**

זה אולי מצחיק... אבל מה הדבר היחיד שיכול לעצור את המצחיק הזה?? ההסתכלות הבוגרת שלנו שאנחנו קולטים שיש דברים שהם לא צחוק!!! יש דברים שאסור ליהודי לעשות אותם!! יש משפטים שאסור ליהודי לומר אותם!! ו... וזה לא צחוק... זה לשחק באש...

זה פורים!!! בפורים עושים צחוקים... וצחוקים זה משהו שמצחיק... בהחלט מצחיק... אבל יש שלב מסוים של קו אדום שבו הההל... **עד כאן!! זה כבר לא צחוק!!!** אל תגע לי בערכים הכי קדושים שלי בחיים... **איך הסברתי פעם לחילוני כזה סטייליסט???** תבין אותי... אני בסה"כ כשרוני לא פחות ממך... אם הייתי חילוני הייתי עושה הרבה כסף... יותר ממך... ובכל זאת ויתרתי על חיי הנהנתנות שלך... בשביל מה?? בשביל הערכים הרוחניים שלי!! זאת אומרת: הערכים הרוחניים שלי זה לא משהו חובבני... (כמו אצלך... שזה תחפושות בפורים וסופגניות בחנוכה...) אצלי הערכים הרוחניים עולים לי במחיר של חיים!!!! זה

עולה לי במחיר של חיים!! ואני מוכן לשלם על זה בחיים!!! **אז בבקשה ממך- חילוני- אל תתחיל עם החיים שלי!!!** כי אם תתחיל עם החיים שלי... אל תתפלא אם בשלב מסוים אני אתפרץ עליך כמו בן אדם שנגעו לו בחיים!!!

הבנת את המשפט הזה?? זה משפט מאוד מאוד פשוט! החילוני שאמרתי לו את זה הבין אותי מצוין!!! לנו קשה להבין את זה... **אבל הוא הבין...** חילוני מבין שאם יש לו חבר שאוהד כדורגל מקבוצה מסוימת וזה עולה לו בחיים... הוא מבין שברגע שתתבדח יותר מידי על חשבון הקבוצה שלו... הוא כבר לא כ"כ יצחק... כי אצלו זה לא צחוק... זה עולה לו בחיים!!! (הוא מהמר על זה בטווח וכל המצב רוח שלו מתנדנד לפי זה...)

אז גם אני לא פחות ממנו!!! לא תמיד אני נשאר אובייקטיבי!!! אני לא יכול לצחוק בלבבות מכל בדיחה... ברגע שנחצה קו אדום... והצחוקים מתחילים להיות על חשבון הערכים הרוחניים שיקרים לי מול אבי שבשמים... **זה... זה לא צחוק** אצלי!!! זה לא מצחיק אותי!!!

זה המגרש שלנו בפורים... אבא שבשמים רוצה לראות איפה אתה נעצר... **איפה הדם עולה לך לראש וסטופ!! עד כאן!! זה לא צחוק!!!**

לכן בפורים משחררים אחיזה... קדימה עמלק... תתחיל למתוח את החבל... תעשה צחוקים... תעשה... ו... והקב"ה מחכה לראות איפה הקו האדום שלי! איפה אני יודע לעצור ולהגיד עד כאן!! זה כבר לא צחוק!

כל אחד והקו אדום שלו!!! יש כאלו שהקו האדום שלהם שהשיכורים עושים להם נזקים... ויש כאלו שהקו האדום שלהם זה ניבול פה וזלזול במצוות היום... זה בדיוק מגרש!!! כל שחקן בועט במקום אחר... כל שחקן נחלץ חושים בשלב אחר... כל אחד ברף הרגישות שלו...

עכשיו אתה מבין מה התפקיד הכ"כ חשוב של עמלק???

עכשיו אתה מבין למה הקב"ה מתעקש עדיין להשאיר את עמלק בחיים??

הקב"ה רוצה מידי פעם לראות אותך על הבמה!! לראות אותך איך אתה מפגין כבוד לה'!!! לפעמים הקב"ה מזמין ביטוי של כבוד בצורה של הכנעה ותפילה וענווה ושפלות... ולפעמים הקב"ה מזמין ממך כבוד בצורה של תסכול!!! **היית מאמין?? כן!!! זה התפקיד של עמלק!!**

כשמתחיל ליל פורים עמלק מגיח למגרש ומתחיל לאט לאט למתוח את החבל ולפרוץ עוד כמה מוסכמות... ואז!!! **בשמים מתחילה הדריכות... הכדור מתחיל להתקרב לכיוון השער!!!** וכל העיניים נשאות אליך בחור יקר... כמה תתן לו... כמה תתן לעמלק לעבור את גבול הטעם הטוב... כמה תתן לו להתקרב בלי להסתער עליו... בא נראה איפה נמצא סף הרגישות שלך... ועמלק מתחיל לבעוט... באמצע התפילה הוא כבר מתחיל לעשות צחוקים ולשיר... אין בעיה... ניתן לו... אחרי הכל... זה היום שלו... הוא

קשר מובהק בין עמלק לבין קדושת הברית!! **מה הקשר???** פגם הברית הוא הפגם היחיד שלא שייך ללב... אלא למוח!!! למחשבה!! זה פגם שמיוחס לראש!!!! (למה בדיוק?? עזבו... זה גם עמוק וגם לא בפורום הזה... אבל לפחות תדע איפה זה ממוקם... ואגב: לכן אי אפשר לכפר עליו בחטאת. כי חטאת מכפרת על שגגת הלב... ואילו הפגם הזה שייך לראש!! ואגב: לכן אומר האבני נר בהקדמה: שתיקון הברית זה ללמוד מסכת שבת ולהזהר בשמירת שבת שזה מלאכת מחשבת... קדימה מסכת שבת...) ולכן!!! בגלל שהנושא של קדושה שייך **לראש!!!**

כאן מגיע עמלק ותפקידו לקחת את הראש ולהוריד אותו עד זנב... זה המיומנות שלו... לקחת ראש ולהפוך אותו לזנב... ולכן דווקא הנושא של קדושה שזה פסגת הראש!!! שם עמלק מפעיל את כל הזנבות שלו...

כשאנחנו עומדים מול ניסיון בקדושה... המילה הנכונה שמתאימה כעת איך להתגבר... זה... זה... זה להבין שזה לא צחוק!!! זה לשחק באש...

אני רוצה שתבין: מי שאומר בדיחה מצחיקה... מאוד קשה לתפוס את שרירי הפה חזק חזק שהצחוק לא יברח... אבל כשאתה מבין שהבדיחה הזו עולה לך ביוקר... כאן הרבה יותר קל למחוק את החיוך מהפרצוף...

אתה פשוט נשאר רציני ואומר: **אדוני... זה לא צחוק!!!**

על אותו משקל כאן: צריך להבין שניסיונות בענייני קדושה זה לא צחוק!!! זה אולי מוגש לך בצורה של צחוקים וניבול פה... והסיבה היחידה למה זה לא מצחיק... כי... כי... כי זה לא צחוק!!! זה עולה ביוקר רב!!! שלא תדע... משלמים על זה מחירים מאוד יקרים...

אנחנו כרתנו ברית עם הקב"ה שהנושאים האלו ישארו אצלנו מרוממים... שהתחום המסוים הזה ישאר אצלנו **בראש...** ולא נעשה מזה זנב...

זה קו הכי הכי אדום ביהדות!!! שזה!!! זה השער!!! שאליו עמלק בועט עם כל הכח... ואת השער הזה הוא רוצה לבקוע!!! שם... דווקא שם הוא צועק גולי!!! כשהוא מגיע לשם... אז הוא מרגיש מנצח והוא צועק אחד אפס עליך!!! ואתה לא תתן לו את התענוג הזה...

כמובן שעמלק לא מגיע לשם ברגע אחד... סו"ס עד השער הזה יש כבר דרך... זה מתחיל מרמה נמוכה... זה ממשיך בפטפטת טפשית... שהרמה לאט לאט הולכת ויורדת עד... ואם אתה לא יודע לעשות סוף ולבעוט בזמן... יום אחד עמלק השחקן המיומן לאט לאט מתקרב לשער... וברגע שהוא כבר מגיע לניבול פה... הוא ידאג שאתה תאחז במצב מסוים שאתה כבר לא תהיה מספיק חזק לבלום אותו... פורים!!! יום הצחוק העולמי!!! זה הזמן לעשות חשבון נפש כללי... מול הצחוק השנתי... מי הם החברים שלי שאיתם אני מתרועע... מה תכני השיחה שלי איתם... ולהבין שעמלק הוא האויב הגדול ביותר... למרות שהוא כ"כ סחבק... וכ"כ מצחיק... ומתגלגל מצחוק... זה... זה לא צחוק!!! **פורים מצחיק כשר ושמת.**

המסר!!! דמוקרטיה!!! והנה פתאום אחשוורוש קורא לושת... והיא מסרבת!!!

למה היא מסרבת...?? מה פירוש למה?? אתה בעצמך הכרזת: לעשות כרצון איש ואיש... לא חייבים... הכל בזרימות... נתת חופשיות מוחלטת... אז הנה... אני לא רוצה!!! תעשה משהו...

הופה!!! פתאום ויקצוף המלך מאוד וחמתו בערה בו!!!

מה אחשוורוש הוכיח לכולם באותו ערב???

כן... אני אדם עקרוני ובבית שלי אני מאוד ליברל... הכל דמוקרטיה... אצלנו אין כפיה... אני לא כמו הערבים האלו שמכתיבים לנשותיהם את החיים... אני לא אומר לילדים שלי מה לעשות... אני מכבד את ההחלטות שלהם... **כל זה טוב ופה עד!!!!** עד שזה מגיע לאיזושהי יבלת רגישה... שפתאום נוגעים לך באיזה נקודה אישית עדינה!!! ש-פה פתאום הדם עולה לך לראש... ואז אתה דופק על השלחן בעצבים וצורח כמו חיה פצועה: אני פה מחליט!!! אני פה קובע!!! אני פה בעל הבית!!! ומה שאני אמרתי זה מה שיהיה... סוף פסוק!!!

ולכל אחד זה מגיע יום אחד!!!! גם החרדי הכי הכי מנומס ופייאנער... שכשהוא רואה אצל אשתו והילדים משהו שלא בסדר ע"פ תורה הוא לא מסוגל להתערב להם בחיים... זה לא האופי שלי... אני לא אחד שמכתיב להם את החיים... **ויום אחד מגיע!!! חה מגיע!!! ובטוח מגיע!!!** יום אחד יש איזה סיטואציה שיש משהו שמאוד חשוב לו ויושב לו במקום מאוד רגיש... וושתי היקרה והילדים לא כ"כ משתפים פעולה ולא בדיוק נשמעים לו... ופתאום הדם עולה לו לראש: והוא פתאום דופק כזו דפיקה על השלחן ומסביר לכולם מי פה מחליט ומי בעל הבית!!!

זה קורה!!! לכולם זה קורה!!! השאלה איפה???
איפה אתה נעמד על שתי רגליך האחריות???

האם כשנוגעים לך בכבוד... או כשנוגעים בכבוד שמים???

איפה אתה צורח סטופ!!!! תמחקו את החיוך המזופת מהפנים שלכם... זה לא צחוק!!! איפה אתה אומר את המשפט הכועס הזה?? האם כשנגעו לך בנקודה חלשה שנעלבת מאוד?? או כשמישהו ניבל את הפה או זלזל בגדולי ישראל או במצוות היום???

כל אחד מאיתנו יודע לעצור בדיחות והוא עושה את זה!!!

כל אחד מאיתנו יודע יום אחד להכריז מי פה בעל הבית!!! **השאלה מתי זה נאמר???**

יום המבחן זה פורים!!! בפורים עמלק נכנס למגרש ומתחיל למתוח את החבל... מותח ומותח... והוא רוצה לראות איפה אתה עוצר אותו... האם בנזקים שהשיכורים עושים לך בבית... או בזלזול במצוות היום??

פורים זה יום של חשבון הנפש להיות כל איש שורר בביתו!!!! כן... כל איש שורר בביתו... אבל מתי? גם כשהו נוגע ליידישקייט!!! תחשוב על זה.

עכשיו: במילה אחת... משפט קצת עמוק לרגל פרשת זכור: (מי שיבין טוב... מי שלא יבין עוד יותר טוב...) כידוע: יש

מתעקש שאני לא אלבש כובע וחליפה במעריב של פורים...?? נו... תן לו... שירגיש טוב... ואז באמצע שמונה עשרה בא לי לעשות איזה דפיקה על השלחן. יעלה ויבא כזה... ככה בשביל הצחוקים של פורים... **מתאים או לא מתאים???** לא יודע... אתה תחליט... אתה כעת במגרש!!! אתה צריך להחליט איפה נמצא גבול הטעם הטוב... והעמלק שבי פתאום רוצה לשלוף איזה עקיצה מעליבה לאחד הבחורים... **מתאים או לא מתאים???** סו"ס זה פורים... בפורים "מותר" לרדת קצת אחד על השני... נו... מה אתה אומר? מצטער מאוד... זה המגרש שלך!!! אתה כעת בעיצומו של משחק מול עמלק!!! הוא משחרר צחוקים... ואתה צריך להחליט מתי מבחינך הוא מתחיל להתקרב לקו האדום... --די!!! עד כאן!!! זה לא צחוק!!! **זה עניין שלך!!!** בשמים צופים בך... לא מתערבים... אתה השחקן היחיד מול עמלק שבך...

ועמלק כל הזמן מתקדם... עוד צעד ועוד צעד... ברגע שאתה נותן לו חפשיות... הוא כל הזמן מתקדם הלאה... "ירדת" על אחד החברים... צחקת עליו... הצלחת להצחיק את החברה... עכשיו עוברים לעקיצה הבאה... העקיצה הבאה מוכרחת להיות יותר עסיסית מהקודמת... ושוב אתה מחליט האם להבין ומתי להבין שעד כאן!!! האם זה כבר לא צחוק או להמשיך לתת לעמלק לגלגל אותנו במדרון... ואז כמובן מגיע השלב שמתחילים "לרדת" על הרבנים וגם אז תלוי מה... הכל תלוי בך... אתה רב החובל... אתה השחקן... אתה המאמן... אתה קובע את הגבולות... ואם עד כאן נתת לעמלק חופשיות... בשלב מסוים זה תמיד מגיע איכשהו לניבול פה... עמלק חייב להגיע בשלב מסוים גם לזה...

זהו!!! כאן תיארתי לך פחות או יותר את המגרש של פורים!!!

ובמגרש הזה יש הרבה הרבה סוגי שחקנים... יש שחקנים שנזכרים לעצור את עמלק רק אחרי שהוא כבר בעט והכדור כבר שועט לתוך השער... ויש שחקנים שנזכרים לבלום אותו רגע לפני הבעיטה האחרונה ואז כידוע... זה... זה כבר לא תמיד הולך... וכן הלאה וכן הלאה... ויש שחקנים שעל הרגע הראשון הם דרוכים... הם מבינים מהרגע הראשון שזה לא פשוט... כי במשחק מול עמלק מישהו חייב לנצח!!! זה או אני או עמלק!!! אותו שחקן מבין שעמלק לא יוותר... גם אם הוא נמצא עדיין הרחק הרחק מהשער... הוא תמיד חותר רק לשם והוא לא ינוח ולא ישקוט עד שהוא יגיע לשם... ולכן כבר עכשיו אני תופס אותו קצר!!! אני לא נותן בכלל להתקרב לזירה... האני לוקח אותו בשיא הרצינות...

עוד וורט קצר מעניין לעניין באותו עניין:

אחשוורוש היה מלך מאוד ממלכתי ודמוקרטי!!! לעשות כרצון איש ואיש... מה שתמצא... אף אחד לא עומד לך על הראש... תגיע לסעודה מתי שאתה רוצה... תלך מתי שאתה רוצה... לא מכריח אותך כלום... והשתייה כדת אין אונס... הכל בזרימות... אין... אין משטר... הכל פתוח... תעשה מה שאתה רוצה... יופי!!! הפנמנו את

נר אהרון

**פרשת
תצוה-זכור**

מאיר לי את הנשמה!

כניסת השבת: י-ם: 17:01 מרכז: 17:21 נא לשמור על קדושת הגליון. אין לקרוא בשעת התפילה או קריאת התורה

הדג הקטן הפתיע, ובגדול...

ברור ורהוט, ללא חידות וחזיונות, בחודש הזה משהו בהסתכלות של העם היהודי נפגם, אם כן אנצל את המומנטום ואטביע אותם עמוק עמוק ממש כמו בבריכת הדגים... אלא מה, מבאר **מורנו ורבנו הרב יוסף מרקוביץ שליט"א** - המן לא ידע דבר אחד! דג גדול לעולם לא בולע דג קטן כאשר הוא רודף אחריו!! מדוע? כי הוא יחנק! אם הדג הקטן יוכנס בצורה ישירה מאחור - עצם הסנפיר יחנוק את הדג הגדול!! וכאן ישאל השואל: אם כן איך מתפרנסים להם שם הדגים הרעבים? [ישתבח שמו הוא הפותח את ידך ומשביע לכל חי **רצון** - כל חי בחלק **הרצון** לו!!] בורא עולם מזמן "תאונה חזיתית" ומזמן למרדף דג קטן שיכנס בצורה **הפוכה**!! וכך הדג הגדול לא יחנק!! הא, הא!! המן, את היסוד הזה לא ידעת? שמי שרודף אחרי הדג הקטן בסוף... נחנק!! **"ונהפוכו"**. הכח העמלקי שקיים בכל דור ודור הוא כח שאמור ברעיון להחליש לבנאדם ת'הסתכלות. ובמאמר המוסגר, מרדכי רמז לעם היהודי במגילה, מה נראה לכם? שהגזירה נוצרה בגלל שלא התקפלת לרצונות של המן? לא ולא! גזירה היא מלמעלה, אם כן - לכו ותתפייסו עם האלוקים! מנגד, תמיד הכח הרע שבאדם פוגש

אסף בן חיים, טיפוס חייכן בדרך כלל "זה לא אסף שאני מכיר" אומר דניאל לחברו שי במשרד. "אסף, הכל בסדר? אתה נראה מוטרד!" "מה אומר לכם, הבוקר שלי התחיל גרוע, עם הנס קפה ביד נכנסתי לרכב, לקחתי רוורס, ובלי שימת לב ה'בוקר-טוב' הראשון שלי היה לעמוד, כל הבגאז' מאחורה התעקם, ככה להתחיל את הבוקר?" "תראה אסף, כולנו מאמינים שהכל לטובה, הנסתרות לה' אלוקינו, לך למוסך, תן חיך והכל יהיה בסדר".

למחרת אסף מביא בורקסים חמוצים ושתייה קרה, "תעשו ברכה, שהכל נהיה בדברו!" "מה קרה?" "המוסכניק טיפל יופי בבגאז', בסוף הטיפול מתוך נדיבות לב אמר לפועל 'אחמד, תבדוק לו שמן ומים ותשחרר אותו', אחמד בדק ומיד הודיע "וואלה יש לך מזל, עוד 20 מטר ומחמת חוסר שמן היה הולך לך המנוע, לא חבל? תבדוק יא'חביבי" **נסי!** תיקון קטן של 170 שח לי כאב לב בצורת נזק של 8,500 שח, אין מקרה בעולם, הכל מה!!!

הידעתם שלג'וקר האגני היה אקווריום עם דגים ענקיים בבית...

אנחנו מציירים בדעתנו את המן בדמות מכשף ג'גמלי שלא מבין מימינו ומשמאלו... טעות! המאסטר מס' 2 ברשימה האיראנית ידע אודות עם היהודי הרבה יותר ממה שאנחנו מעלים במחשבה! הוא ידע שאם משמים יאותנו לו "אור ירוק" הוא מתחיל "בנסיעה". ממשיך דרכו של הסבא העמלקי התחיל לחשבן לפני הטלת הפור: אם יצא לי חודש תשרי -

מידי פעם בדרך "חברים" טובים, כדוגמת הקריין בתקשורת וכל הדומים לו, הם יציגו את תרחיש הזמן הכל מהכל חוץ מחס וחלילה להזכיר את בורא העולם, כך היא שיטת הקירור תש"פ, מעין כח שאומר לך "ספק אם בורא העולם נמצא לצידך"... "אשר קרך בדרך!!" הכל **במקרה**, בפוקס, הדג הקטן זומן במקרה - יטען לך עמלק... המן לא ידע דבר אחד -

חודש אדר הוא חודש שה-אל"ף דר! בורא עולם מעוניין לדור עימנו בשוטף היומיומי. כעת לכבוד פורים קבלו מהרב את האגרת של החיים - בהצלחה!!

הנטרול העמלקי בימינו - תנוח על זה...

חודש אדר עניינו מהפך!! הפוך על הפוך. אם נראה לך שדג גדול רודף אחריו... אין לך ממה להתרגש - שורה תחתונה - יש אחד שמנהל ת'עניינים, הקב"ה נמצא בכל רגע. אם כן מהי כוונת חז"ל שה-אל"ף (אלופו של עולם) מעוניין לדור? הרי מלוא כל הארץ כבודו, הוא נמצא בכל מקום... התשובה - יש בחינה שהקב"ה נמצא, אך יש בחינה גבוהה יותר - בורא עולם רוצה שתגלה אותו!! שתחיה אותו!! השבת נקרא את פרשת זכור, לומר לך שהמלחמה היא "מלחמה בעמלק מדור דור", הוא רוצה **לדרור** אותך, איך? הוא מטיל בך כל מיני ספיקות "היש ה' בקרבנו אם אין" אלוקים מעוניין **לדור** בתחתונים, מבאר הרב - מה פירוש **בתחתונים**? הכוונה לתחתית שבתחתית, אלוקים רוצה שתדע ותגלה שגם כשאתה בתחתית - הוא איתך!!

אני לא מתקרב לעם הזה, חודש שמלא במצוות, שופרות, ארבע מינים, לא, לא, לא בא בחשבון... חודש ניסן - אין סיכוי! שם נגאלו ועתידים להגאל... חודש חשוון? חודש אייר? חודש כסליו? והוא ממשיך - בחודש הזה בנה שלמה את בית המקדש, ובחודש הזה... הבנאדם שולט בלי עין הרע... והנה הגיע המן לחודש **אדר**, ושם החליט - בינגו! אם יוצא לי בהגרלה הראשונה פתק מערימת הפתקים של החודשים חודש ה-12 שהוא אדר, ובהגרלה השנייה פתק מערימת הימים 326-354 שהם ימי אדר בשנה - אני מתנייע!! מה יש? חודש אדר הוא מזל דגים! נו, וכשפותחים דג סלומון גדול בשלימותו בצלחת רואים דג קטן בפנים, נו אז? אם כן - המתינו לביאור הנפלא מבית כבשוננו של **מורנו הרב**. בהצלחה!

אם תתבונן גם בבריכת הדגים שלך קיימת השגחה פרטית...

אמר המן בליבו: אני דג גדול **בולע** דג קטן, את העם היהודי מדוע? כי בחודש אדר נפטר להם האיש שלימד אותם לראות שהכל פה זה הקב"ה, הלא הוא - משה רבנו! הוא הנביא שראה את רצון ה' במראה

הוא יעשה הכל כדי לשלוח לך חבל הצלה, כדי לעזור אותך מתרדמת השקר שאליה נקלעת, חבל הצלה שפעמים מגיע בדמות - המן! נכון, בתחילה הוא לא נראה כל-כך מסמפט, אך מטרת הבורא היא שתתבונן ותתחיל להרגיש שמהו גדול אוהו ביד הקטנה שלך. תוציא את המגלה העמלקית... הוא תמיד שואף למטרה אחת: לקרר!!! יש פטנט אחד איך מנטרלים אותו מאיתנו! הפטנט שהתורה מעניקה מנגד הוא כפתור אחד - לחיצה אחת ואתה מנטרל את הברנש! לחיצה על "בטל ספיקות" - תפסיק לחיות בספיקות... ספק גימטריא עמלק! תבין שרק, אבל רק ה' מטפל לך בעניינים. תפתיע אותו מאחורה - איך? תלחש לו "מאחר יותר אתפנה אליך, כעת תן לי לחשוב, להתבונן, "לנוח" על זה..." נסביר.

נס המגילה היה לא פחות מאשר - שגרה...

חידה לשולחן שבת: מה היה מיוחד ביום הפורים שהוא י"ד באדר? הרי עיקר מאורעות הישועות של המגילה כמו "המשתה" המפורסם שהכינה אסתר, וכן תליית המן ובניו, הרי היו **בניסן!** כבר אז התבטלה הגזירה של השמדת היהודים, אז למה נס פורים נקבע לחודש **אדר?** מה בדיוק קרה שם שקבעו את היום הזה ליום הפורים?

מבאר מורנו הרב ע"פ הפסוק "ושאר היהודים אשר במדינות המלך נקהלו ועמוד על נפשם **ונוח** מאויביהם", הנס גם לא נקבע על הזמן שהיהודים הרגו את שונאיהם, אלא ליום המחרת בו הם **נחו**, ביום פורים **נחיים!** נבאר. מנוחה ביהדות עניינה מנוחת הנפש, השיבה רציונאלית! נתבונן: בכל סיפור המגילה לא מוזכר פעם אחת הקב"ה, הסיבה - אתה צריך להבין לבד... מגילת אסתר - "גילוי הסתר", תגלה שגם בתוך השגרה הימיומית והטבעית, הכל מתוכנן לפרטי פרטים. בסיפור המגילה, כמסתכלים במבט מפוכח, מעוד לפני בבירור איך מתחילת הדרך הקב"ה הקדים רפואה למכה, ועוד לפני גזירת המן הוא כבר הכין מקום לישועה. עוד לפני שהמן בכלל עלה לגדולה, המלך המטורלל בלי לחשוב פעמיים הרג את המלכה ושתי שגם לה לא חסר עם כל מעשיה בבנות ישראל... ומי נכנס לנעליה? המלכה אסתר! חשבנו פעם איך יתכן שהמלך אחשוורוש לא מוקיר טובה למרדכי 8 שנים על שהציל אותו ממות? (בנסיון ההרעלה של בגתן ותרש) ובדיוק באותו לילה שמכין המן עץ גבוה לתלות את מרדכי, תוקפים את המלך נדודי שינה... "תביאו לי ספר זכרונות" - ביננו! מה נפתח - צריך להוקיר טובה למרדכי... מבאר הרב - תגלה את ההשגחה הפרטית שבתוך השגרה, תבין שאין דבר שנעשה בעולם שלא מסתתר מאחוריו "המנהל", הבורא... מגילת א-סתר, תגלה את ה-אל"ף שמסתתר... האלופו של עולם "מתחפש" בתוך הדמויות, אתה תגלה שגם המן שנראה לך כמפחיד - הוא בסך הכל מקל של הבורא לעזור את היהודים לתשובה, וע"י כך לבטל גזירות... ועכשיו להכין את השנורקלים והסנפירים, אנחנו יורדים טיפ-טיפה יותר לעומק לכיוון **עולם ההשגחה**. בהצלחה!

הרוורס שלך זה ה"קדימה" של הקב"ה...

עיקר המהפך, לא תאמינו, התחיל **מפליטת פה לא מתוכננת** של המלכה אסתר. במקום ללכת ע"פ התוכנית המתוכננת ולהודיע חד-משמעית: תקשיב טוב אדון נכבד, אם אתה לא יורד מהעץ ומהר, ותתפתה לתוכנית האגגית הליברמוניצית של "לחיות טוב" בלי משיחיסטים, אתה תגלה מהר שאשתך שבחרת לך מכל הנשים עומדת בתור לטיסה צד אחד בלי דרך חזור... והנה אסתר מדקלמת לה במסדרונות איך ומה לומר, וכשהיא מתייצבת מול המלך, במקום להוציא את אשר תכננה - מה עולה לה בחלל חדר הארמון? "ותאמר אסתר [אמ... אמ... אמ... אופס... התכנן כשל...] אם על המלך טוב יבוא המלך והמן היום אל המשתה אשר עשיתי לו..." בלה בלה בלה...

משתה? אומר אחשוורוש בליבו - היא סיכנה את עצמה להגיע עד אלי בלי שאקרא לה, כדי להזמין אותי למשתה? הא, הא, היא והמן בטח מתכננים לשלוח אותי למקום שכולו טוב... והנה השליט האיראני נכנס מתחת לשמיכת הפוך, ואז... הוא מתחיל עם בלבולים ומחשבות, וכשגוי נכנס לספיקות - פניו מועדות "לקלפים" ויאמר להביא את ספר הזכרונות... וימצא כתוב אשר **הגיד** מרדכי על בגתנא ותרש... **לשלוח יד** במלך אחשוורוש" **ביננו!** הדמיון משתולל לו שם ובליבו החלטה אחת: ידעתי שהם מתכננים עלי, רגע, רגע... המן? אני לא מאמין, אמר המנהיג האיראני בליבו, **האוהב** שלי נהפך עלי **לאויב?** אין בעיה, אתן לו למלא טפסים, ועל פי תשובותיו אני אבין לאן פניו מועדות... ובנוגע לאסתר - היא במחנה שלי, שהרי היא זאת שגילתה לי לפני 8 שנים על רצון בגתנא ותרש להרעילני, אם כך - נשאר אחד ברשימה... פתאום מפליטת פה לא מתוכננת - **ונהפוך הוא**, בורא העולם הראה לאסתר "עד דלא ידע" - תכלית הידיעה שלא נדע איך ה' מביא ת'ישועה. בהווה אי אפשר לדעת מה פה לטובה, הנסתרות לה' אלוקינו, אבל בסוף - הכל מתגלה, **מגילת אסתר**, "והנגלות לנו ולבנינו עד עולם"... תכלית רצון הבורא הוא להיטיב ולהראות את אהבתו לעם המתוק ביותר בעולם...

אין יותר שאלות, כעת הכל מתגלה...

באותם רגעים מתחיל המן לדמיין שהמלך רוצה למנותו למשנה למלך, הרשמי, לירש העצר... המלך חפץ ביקרו, הוא חושק את הכתר, הגלימה ואת סוס המלך... הוא לא מודע שתשובתו תפיל אותו... "יושב בשמים ישחק ה' ילעג למו" את כל אחד הוא מטה לכיוון שונה. כשעים הנצח נרתם למשימה - הוא פונה לכיוון האחד. מעוניין להמריא קצת? אל תדאג, לא לכיוון סין וחבריה... אלא למקומות מהותיים יותר... הפרשיות האחרונות [תרומה תצוה] הם קשורים להקמת המשכן לכבוד ה'! המטרה, מבאר מורנו הרב, שבורא העולם ישכון לא רק בבית המקדש, אלא בדבר הקדוש יותר מזה - **בתוכנו!** ועשו לי מקדש ושכנתי - **בתוכם!** איך? הכל מתחיל עם "ויקחו לי **תרומה**" - תתחיל **להתרומם**... תיקח אותי איתך למקומות ברמה אחרת, תפסיק עם הרפתקאות נוסח המן וחבריו, אל תחיה לי פה את הרגע, את ההנאות החולפות, המסך שמחליף כל רגע תמונה אחרת - תקום!! תתחיל להירתם למעני ולגלות אותי קצת יותר ביומיום שלך!! איך עושים זאת בשטח? תירגע, תעצור, **תנוח!** פתאום תגלה שהמנוחה הזאת מכל המרדף השקרי אחר הנוצץ הדמיוני של חמדות תבל מביאה אותך למנוחת אהבה ונדבה, מנוחת אמת ואמונה... עמלק רועד מכל מושגי המנוחה שקיימים לך בלקסיקון הלב. **השבת**, או או, "מזמור שיר ליום השבת"... אתה הולך לזמר לו 24 שעות ברצף... כמה שהוא רועד ממנה, למה? כי יש **מנוחת** הנפש, פתאום מתחילים להתבונן עד כמה ה' אוהב אותנו, כך הוא מתאדה הטיפוס "והיה **בהניח** לך מכל... תמחה את זכר **עמלק**" הוא יעביר לך ת'שבת רק על פיצוחים, מה עונים לו? השבת שלי לא הולכת לה רק על פיצוחי הפיצוציה השכונתית, אני מעוניין לפצח את סוגיית החיים שלי - לקפוץ לבית המדרש!! זה שווה לי פי אלף, מנגד אומר ה', קבל כעת מנוחת **אהבה ונדבה** - פתאום לבד תראה איך אוטומט אתה יותר **אוהב** אותי, יותר **מתנדב** למעני! כך ניצלנו מהג'וקר האיראני, וכך ניצל מעוד טיפוסים **הדומים** לו בימינו. שנזכה להתחיל לזהות גם בימינו שהכל מסובב לטובתנו, התיאטרון חוזר - אתה הצופה תצפה לסוף שלא חלמת עליו - **ונהפוך-הוא!** בקרוב אמן.

שבת שלום ופורים שמח
רן אהרן בן ישעיה

**נברך בברכת מזל טוב מכל הלב
את ידינו אלמוג גורי להולדת הבן**

מדוע התנפצה הכוס?

הרב הרגיש שיש כאן משהו, הוא פנה לגבאי ושאל "הכוס חדשה?" "כן הרב, שלשום קנינו" מבלי לפגוע ניסה הרב לברר בעדינות "ואולי מרוב טרדתכם במלאכת הקודש שכחתם להטביל את הכוס?" איציק פחימה האחראי על הקניה נזכר לפתע "יו, הרב, אני הייתי זה שצריך להטביל, ואשתי בקשה ממני טובה קטנה ופשוט ברח לי מהראש..." שמחו כולם איך משמים שומרים על הצדיק, אין מקרה בעולם, מי שליבו חם לדברים שבקדושה שומרים עליו משמים שלא ישל.

הסיפור המרכזי

בית הכנסת "תהילה למשה", הרב מרדכי אליהו בשיעורו הקבוע בהלכות "בישולי גוים" מבקש מהגבאי "אם אפשר תכין לי כוס תה בלי סוכר". הגבאי קופץ על המציאה ומיד מזדרז להכין. הוא מניח את המשקה על השולחן, אך מבלי משים ידו של הרב נתקלת בכוס והתה נשפך. "מחילה, מחילה" התנצל הרב. "כבודו, אין דבר, זאת הזכות שלי להכין פעם שניה לרב". חולפות חמש דקות והכוס מוגשת שנית, ושוב ידו של הרב נתקלת בכוס, התה נשפך לרצפה והפעם יחד עם הכוס שהתנפצה לרסיסים...

סמורז סמורז

1,240
עמודי ברזמז
משוכחים
מעצוב מרהיב עין

המשלוח נגמר

הספר נשאר

שלבנו את הסט המפואר 'מידות טיש' למשלוח מנות בלתי נשכח

היצירה הנפלאה על מידות והליכות לאור הפרשה מאמרים ופתגמים, משלים והליכות, מעשיות חז"ל וסיפורי צדיקים

האורחים
נבר התעייפו
מהריקודים?
זה הזמן לתת להם
לקרוא משהו מעניין
על הפרשה

המזכרת

שתפאר כל אירוע, שמחה, או שבת התאחדות

התלבטתם לגבי מזכרת לשבת התאחדות,
או לשמחה המשפחתית?

הזמינו עוד היום את חוברת עלוני השבת
של גרפומט, בשילוב הטקסט שלכם בשער!

משלוחים
לכל חלקי
העיר

שרות
מהיר
במיוחד

מחירים
נוחים
במיוחד

כל סוגי
ההדפסות
וההפקות

הדפסות
באיכות
גבוהה